

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

Cu titlul de manuscris

C.Z.U.: 373.3:796.2

DIMA Loredana-Eugenia

**SOCIALIZAREA COPILOR DIN CICLUL PRIMAR PRIN ACTIVITĂȚI
EXTRAȘCOLARE SPORTIVE**

Specialitatea: 533.04 – Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

Teză de doctor în științe pedagogice

Conducător științific:

doctor în științe istorice,

profesor universitar

BUDEVICI- PUIU Anatolie

Consultant științific,

doctor habilitat în științe pedagogice,

profesor universitar

DORGAN Viorel

Autor:

Chișinău 2019

© Dima Loredana-Eugenia, 2019

CUPRINS

Adnotare (în română, rusă, engleză)	5
Lista abrevierilor	8
INTRODUCERE	9
1. ASPECTE TEORETICO-METODICE ALE PSIHOSOCIALIZĂRII COPIILOR DIN CICLUL PRIMAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE	19
1.1. Psihosocializarea copiilor - aspect conceptual, praxiologic	19
1.2. Particularități fiziologice de vârstă și reflectarea lor în dezvoltarea calităților motrice la copii de vârstă școlară mică	31
1.3. Probleme actuale privind importanța activităților extrașcolare în formarea personalității elevului	35
1.4. Jocurile ca formă creatoare de gândire a copiilor din ciclul primar	43
1.5. Concluzii la capitolul 1	52
2. STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL METODOLOGIC AL PSIHOSOCIALIZĂRII COPIILOR DIN CICLUL PRIMAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE SPORTIVE	54
2.1. Metodele și organizarea cercetării	54
2.2. Necesitatea practicării jocurilor de mișcare la elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare	61
2.3. Necesitatea elaborării și aplicării ghidului teoretico-practic „Activități extrașcolare prin jocuri de mișcare algoritmizate la mare” în activitățile extrașcolare ale elevilor din ciclul primar	73
2.4. Concluzii la capitolul 2	83
3. ARGUMENTAREA EXPERIMENTALĂ A PRACTICĂRII JOCURILOR DE MIȘCARE ALGORITMIZATE PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE LA MARE	85
3.1. Evoluția indicatorilor somatici cu privire la utilizarea ghidului de activități extrașcolare	85
3.2. Aprecierea nivelului performanțelor motrice obținute prin utilizarea jocurilor la mare din cadrul conținuturilor algoritmizate ale ghidului	93
3.3. Dinamica parametrilor motrici ai elevilor cuprinși în experimentul pedagogic	96
3.4. Climatul psihosocial în grupele martor și experiment	103
3.5. Concluzii la capitolul 3	112

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	114
BIBLIOGRAFIE	117
Anexe	
Anexa 1. Conținutul ghidului teoretico–practic ”Jocuri de mișcare la mare”	126
Anexa 2. Evaluarea nivelului dezvoltării psihosociale a copiilor din ciclul primar în baza conținuturilor jocurilor propuse	153
Anexa 3. Act de implementare	155
Declarația privind asumarea răspunderii	156
CV-ul autorului	157

ADNOTARE

Dima Loredana-Eugenia

„Socializarea copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive”

Teză de doctor în științe pedagogice. Chișinău, 2019

Structura tezei: introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie – 162 surse, 161 pagini, 3 anexe, 43 figuri, 13 tabele. Rezultatele obținute sunt publicate în 8 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: socializare, copii, jocuri de mișcare, tabere la mare, ciclul primar, activități extrașcolare.

Scopul cercetării constă în studierea fenomenului de socializare al copiilor, în fundamentarea teoretică și elaborarea unui model de aplicare a jocurilor de mișcare (la copiii din ciclul primar), în cadrul activităților extrașcolare sportive (organizate în tabere la mare) menite să asigure formarea identității acestora și dezvoltarea lor permanentă prin interacțiunea sa cu planul social al existenței.

Obiectivele cercetării:

1. Studierea teoriei și practicii actuale cu privire la socializarea elevilor din ciclul primar și al activităților extrașcolare.

2. Cercetarea sociologică cu privire la practicarea jocurilor de mișcare la elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare

3. Elaborarea modelului de activități extrașcolare specifice ciclului primar școlar.

4. Argumentarea eficienței utilizării activităților extrașcolare la copii de vârstă 7-10 ani.

Noutatea și originalitatea cercetării constă în elaborarea unor modele eficiente de activități extrașcolare, a specificului acestora ca proces instructiv — educativ în cadrul școlii, în special din punct de vedere teoretic, abordat din perspectivă formativ - educativă. Școala este instituția care poate să vizeze atât cunoștințele și competențele de nivel intelectual, dar și pe cele sociale, de nivel interacțional, a utilizării activităților extrașcolare, care în același timp, reprezintă oportunități în formarea și dezvoltarea personalității.

Problema științifică importantă soluționată rezidă în elaborarea ghidului teoretico-practic (jocuri de mișcare la mare), în selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică și experimentală a conținuturilor generatoare de strategii personalizate la elevii din ciclul primar, cu vârsta cuprinsă între 7-10 ani din perspectiva de socializare și a modelului de activități extrașcolare.

Semnificația teoretică constă în elaborarea și argumentarea utilizării activităților extrașcolare destinate ciclului primar în scopul creșterii nivelului de socializare. Copiii, nu se limitează doar la a învăța, ci înlocuiesc, în multe situații, mama sau tatăl în exercitarea unor atribuții, devenind o sursă de forță de muncă. În asemenea situații, aspectul opțional din partea copilului este diminuat la maximum în anumite perioade, timpul liber al unui copil sau adolescent fiind diminuat considerabil; mai mult, este diminuat și timpul afectat pregătirii școlare. De asemenea, copiii trebuie să fie învățați să-și dezvolte atât capacitățile intelectuale, cât și puterea fizică, dezvoltarea fiind rezultatul efortului. Aceste calități și capacități pot fi obținute prin utilizarea activităților extrașcolare sportive, și care pot să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să le realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață.

Valoarea aplicativă a cercetării o reprezintă posibilitățile ample de aplicare și implementare în practica educațională a ciclului primar a activităților extrașcolare ce vor contribui la stimularea personalității elevilor, la dezvoltarea lor fizică și intelectuală, și nu în ultimul rând la educarea lor civică și patriotică.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele obținute au fost verificate și implementate în cadrul procesului instructiv-educativ cu elevii din ciclul primar al Școlii cu clasele I-VIII Pecineaga, județul Constanța.

АННОТАЦИЯ

Дима Лоредана-Еужения

„Социализация детей начального цикла обучения начальных классов посредством внешкольных спортивных занятий”

Диссертация на соискание ученой степени доктора педагогических наук. Кишинэу, 2019.

Структура диссертации: введение, 3 главы, общие выводы и рекомендации, список литературы – 162 источников, 161 страниц, 3 приложений, 43 рисунков, 13 таблиц. Результаты опубликованы в 8 научных работах.

Ключевые слова: социализация, дети, подвижные игры, прибрежные лагеря, начальный цикл обучения, внешкольные занятия.

Область исследования: педагогика.

Цель исследования состоит в изучении явления социализации детей, в теоретическом обосновании и разработке модели применения подвижных игр (у детей начальных классов), в рамках внешкольных спортивных занятий (организованных в прибрежных лагерях), с целью обеспечить формирование их идентичности и их постоянное развитие посредством взаимодействия с социальным планом существования.

Задачи исследования: 1. Изучение современной теории и практики в области социализации детей начальных классов и внешкольных занятий. 2. Социологическое исследование учеников, младших классов, занимающихся с подвижными играми во внеурочное время. 3. Разработка моделей внешкольных занятий характерных для начального цикла обучения. 4. Обоснование эффективности использования внешкольных занятий с детьми 7-ми – 10-ти летнего возраста.

Новизна и научная оригинальность исследования заключается в разработке эффективных моделей внешкольных занятий, в выявлении специфики воспитательно-образовательного процесса в школе, особенно с теоретической точки зрения, сквозь призму становления и воспитания личности. Школа является тем учебным заведением, в котором можно воспитать как интеллектуальные компетенции и знания, так и социальные, на уровне взаимодействий, использования внешкольных занятий, которые предоставляют в то же время многочисленные возможности образования и развития личности.

Решение важной научной проблемы заключается в составлении теоретико-практического пособия (подвижные игры на море), в отборе, организации определении теоретических и экспериментальных стратегий для учеников младших классов (7-10 лет), что привело к повышению эффективности процесса социализации детей

Теоретическая значимость работы состоит в разработке и обосновании использования внешкольных занятий для начального цикла обучения с целью повышения уровня социализации детей. Дети не ограничиваются только учёбой, зачастую они заменяют мать и отца в выполнении некоторых обязанностей, становясь источником рабочей силы. В таких случаях опциональный аспект со стороны ребёнка максимально снижается на определенных этапах, а свободное время ребенка или подростка значительно сокращается. Более того, сокращается и время, предназначенное для подготовки к урокам. Также, необходимо обучать детей развивать как свои интеллектуальные способности, так и физическую силу, развитие являясь результатом нагрузки. Эти качества и способности приобретаются с помощью применения внешкольных спортивных занятий, которые могут руководить ими, повлиять на их развитие, способствовать более успешному решению главной задачи – подготовке ребёнка к жизни.

Практическая значимость исследования состоит в широких возможностях применения и внедрения внешкольных занятий в воспитательную практику детей начальных классов, что будет способствовать совершенствованию личности учеников, развитию их физических и интеллектуальных качеств, их патриотическому и гражданскому воспитанию.

Внедрение результатов. Полученные результаты были проверены и внедрены в учебно-воспитательный процесс учащихся начальных классов школы с Печиняга, уезда Констанца.

ANNOTATION

Dima Loredana-Eugenia

"Socialization of primary school children through extracurricular activities":

Doctoral thesis in pedagogical sciences. Chisinau, 2019

Structure of thesis: introduction, 3 chapters, general conclusions and practical recommendations, bibliography - 162 sources, 161 text pages, 3 annexes, 43 figures, 13 tables. The achieved results are published in 8 scientific papers.

Keywords: socialization, children, motion games, sea camps, primary school, extracurricular activities.

The purpose of the research is to study the phenomenon of children socialization, theoretical basis and development of a model for the application of motion games (in primary school children), in extracurricular sport activities (organized in sea camps) designed to ensure the formation of their identity and their continuous development through its interaction with the social existence plan.

Research objectives: 1. Studying the current theory and practice regarding the socialization of pupils in primary and extracurricular activities. 2. Sociological research on the practice of motion games in primary school pupils in extracurricular activities. 3. Elaboration of extracurricular activity models specific to the primary school cycle. 4. Argumentation of the efficiency of using extra school activities in children aged 7-10 years.

The novelty and originality of the research consists in the elaboration of efficient models of extracurricular activities, their specificity as an instructive - educational process within the school, especially from the theoretical point of view approached from the formative - educational perspective. School is the institution that can target intellectual knowledge and skills as well as the interactive social ones, using extracurricular activities, which at the same time represent opportunities for the formation and development of personality.

The important solved scientific problem lies in the elaboration of the theoretical-practical guide (games at the sea), in the selection, organization, theoretical and experimental foundation of personalized strategies generating content for pupils in primary school aged 7-10 years from the socialization perspective and model of extracurricular activities.

The theoretical significance consists in the elaboration and argumentation of using extracurricular activities for the primary cycle in order to increase the level of socialization. Children are not only confined to learning, but in many cases replacing their mother or father in the exercise of duties, becoming a source of workforce. In such situations, the optional aspect of the child is diminished at maximum in certain periods, the free time of a child or adolescent being considerably diminished; moreover, the time spent on school education is also diminished. Also, children must be taught to develop both their intellectual abilities and their physical strength, development being the result of the effort. These qualities and abilities can be achieved through the use of extracurricular sport activities, which can guide them, influence their development and make them easier and more beautiful the main objective - preparing the child for life.

The applicative value of the research is the broad possibilities of applying and implementing in the educational practice of the primary cycle of extracurricular activities that will contribute to the stimulation of pupils personality, to their physical and intellectual development, and not least to their civic and patriotic education.

Implementation of scientific results. The obtained results were verified and implemented in the instructive-educational process with primary school pupils grades I-VIII Pecineaga, Constanta.

Lista abrevierilor

A – aplicații

E – explicații

AN – aplicații noi

PIE-Proces instructiv-educativ

SPN- starea psihosocială negativă

SPP- starea psihosocială pozitivă

SPB- starea psihosocială benefică

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța problemei abordate

Socializarea reprezintă un proces, care prevede multiple interacțiuni între elev, în calitate de socializat și societate, în calitate de socializator. Aceasta nu obligă elevii la o asimilare mecanică a normelor ori valorilor, dar îi determină la o readaptare continuă în funcție de condițiile specifice de diferențiere socială. Astfel, elevul este pregătit ca ființă socială, cooperantă și participantă, iar interesul pentru interacțiunea cu alți elevi determină ca socializarea să apară ca o acțiune perenă ce poate fi practică permanent.

Grupurile școlare au rol formator pentru copii și alcătuiesc (pentru preșcolari și școlari) colective de 20-30 de copii de aceeași vârstă și un educator / învățător. Studiile de specialitate au evidențiat faptul că formarea personalității indivizilor este decisiv condiționată de apartenența lor la anumite grupuri mici (familia, grupul școlar, grupul de prieteni, grupul de muncă, grupul sportiv etc.). De exemplu, în cazul activității sportive, grupul mic are o importanță deosebită constituind, în viziunea lui M. Epuran [38, p. 25] “realitatea psihosocială de bază”.

Socializarea nu constituie o repetiție simplă socială, ea nu se reduce la schimbarea socială, legată de inovare, ori interpretarea personală a realităților sociale, dar prevede interacțiuni între subiectul socializator și socializat, cu schimbări manageriale în ambele planuri.

În lume dispunem de diferite teorii cu privire la socializare, unii dintre autori o abordează ca demers genetic, iar alții o privesc ca și raport dintre cultură și formarea personalității; identificăm și opinia unor autori ce critică “hipersocializarea” în comunitate și societate sau urmăresc construcția sinelui în relație cu celălalt [152, p. 163].

P. Berger și Th. Luckman [11] demonstrează că omul reprezintă o producție socială, societatea însă nu este altceva decât o producție a oamenilor socializați primar și secundar. Prin definiție „socializarea reprezintă procesul psihosocial prin care copilul neajutorat devine treptat o persoană conștientă de sine, inteligentă, integrată în tipul de cultură în care s-a născut” [47, p.33]. De fapt se urmărește un proces care are loc nu numai în copilărie, dar și pe parcursul vieții. Acesta prevede transmiterea și asimilarea valorilor, atitudinilor, concepțiilor, sau modelelor de comportament ale unui grup sau comunități sociale, privind formarea, adaptarea și integrarea socială a unei persoane. Atunci socializarea se axează pe învățarea socială, care reprezintă mecanismul fundamental de realizare a acestora, iar ca finalitate apare integrarea indivizilor în viața socială.

Conform literaturii de specialitate există cercetări care reflectă adecvat impactul perioadei prenatale, a contactelor inițiale ale copilului cu mama, a primelor zile, săptămâni și luni din viață, de asemenea a primilor ani, precum și a școlarității mici, a școlarizării, a socializării

profesionale și politico-confesionale tot astfel cum persistă sociologii care abordează “excluderea”, “autoexcluderea”, “identitatea blocată” ș.a. [3, 12, 17, 24, 25, 63, 96, 110, 116].

În această ordine de idei, educația apare ca și un fenomen social ce poate fi identificat, analizat, explicat, din diferite puncte de vedere, în contexte economice și politice diferențiate, dar și în situații diferite. Sociologia identifică ceea ce este comun situațiilor, contextelor diferite, dar și ceea ce reprezintă specificul unei situații sau unui anumit context. Altfel spus, sociologia încearcă să producă un stoc, o marjă de cunoștințe și experiențe necesară educatorilor și educaților, iar aceștia, să opteze pentru o direcție, o acțiune sau alta, evitând capcanele și iluziile, falsele certitudini, propunerile oferite de-a gata, în calitate de rețete. În cadrul unei societăți putem forma oameni liberi și responsabili dar capabili să-și asume funcțiile și obiectivele de îndeplinit pe măsură ce lumea se complică, în acest context sociologia apare pentru a diseca politicile, mizele și practicile care transformă omul în actor capabil de schimbare, decizie și acțiune constructiv - creativă.

Ideologia funcționalistă apare pentru a legitima construcția diferitelor instituții statale moderne dar nu în ultimul rând cea școlară, iar cel care a formulat concepția liberală a “funcțiilor școlii” a fost John Dewey.

Cercetarea noastră oferă o imagine comprehensivă și exhaustivă asupra procesului socializării, în general, și asupra specificului acestui proces în cadrul școlii, întrucât ea asigură o cultură comună, familiarizează oamenii cu un teritoriu încărcat de valoare simbolică pentru ei, insistă asupra istoriei comune și a memoriei colective. Apartenența națională este și produsul culturii naționale însușite și certificate de către școală. O dată cu transformările realității națiunii se manifestă și tendința de schimbare a accepției integrării sociale. Se face distincție între integrarea locală și cea societală, sistemică.

Prin diversitatea ocaziilor de socializare prezente în clasa de elevi, școala constituie unul dintre agenții de socializare cei mai semnificativi. Dar aceste resurse sunt utilizate și valorificate incomplete și unilateral, cu predilecție în direcția integrării și conformării elevilor la sistemul normativ al culturii școlii.

Cele menționate anterior conduc la schimbarea rolului școlii privind integrarea (după cum se manifestă tendința de „mondializare”, „crepusculul națiunilor”, sau tendința ca națiunile să supraviețuiască în noul context, dar modificându-și „proiectul național” [151, p. 297].

Apartenența la unul sau mai multe grupuri sociale este direct proporțională cu identitatea elevului, ori de importanțele subsidiare acestor apartenențe. În acest caz elevul se poate mândri că este membru al unei anumite familii, al unui anumit grup etnic, va încerca să adere, să se

raporteze la alte grupuri, în mod deosebit în cazul când acestea apar cu scopul de a-și întări părțile pozitive ale identității sale sociale și individuale.

De aceea, socializarea se manifestă ca o simplă repetiție socială, ea nu problematizează schimbarea socială, inovarea, interpretarea personală a realității obiective. În prezent există tendința de diminuare a funcției socializatoare a familiei și redistribuirea ei altor instituții cu rol formativ specializat – școala, mass-media etc., fenomen ce are o serie de efecte deosebit de importante precum: trecerea de la tipul afectiv de educație la tipul instrumental; reducerea comportamentului ”reproductiv” al tinerilor în raport cu cel al părinților și diminuarea rolului afectivității; slăbirea coeziunii familiale ca urmare a solicitărilor fizice și nervoase ale serviciului, absența îndelungată a părinților de acasă ca urmare a programului profesional.

Deci, putem menționa despre o imensă varietate individuală pe o axă continuă ce se deplasează de la conformismul absolut la devianță, astfel putem demonstra dinamismul social și schimbarea socială.

Activitățile extrașcolare, dispun de cel mai larg caracter interdisciplinar, acestea oferă modalități eficiente de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. Contribuția importantă privind dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare ce implică copilul prin personalitatea sa dar nu prin rezultatul realizat de acesta.

Activităților extracurriculare prin programul lor, stabilit ca o unitate în ethosul și cultura organizațională a școlii, vizează acțiuni care să îi ajute pe elevi să își însușească ideile de corectitudine și respect, să cunoască și să respecte valorile culturale și etnice ale comunității, să trăiască experiențe de viață competitive.

Participând la concursuri de cultură și civilizație europeană, concursuri de limbi străine, festivaluri naționale de teatru în limbile de circulație internațională, proiecte interdisciplinare, serbări și carnavaluri de Ziua Îndrăgostiților, Halloween, Crăciun, Paște, concursuri și momente artistice dedicate Săptămânii Francofoniei, Zilei Limbilor Străine sau Zilei Europei, competiții sportive, elevii se familiarizează cu limba, cultura, tradițiile și obiceiurile altor popoare, creându-se astfel punți de legătură între civilizații. Ei învață să fie toleranți și deschiși spre alte culturi și să respecte valorile culturale ale acestora.

În prezent cadrele didactice sunt extrem de preocupate atât de desfășurarea activităților școlare, cât și a celor extrașcolare, acestea ducând la dezvoltarea gândirii critice, la stimularea

implicării elevilor în luarea deciziilor, și asumarea responsabilităților sociale, realizându-se o legătură între latura cognitivă și cea comportamentală [23, 34, 37, 42, 44, 52, 84, 97].

Astfel, activitățile extrașcolare dispun de un caracter interdisciplinar și oferă eficiente modalități de formare a caracterului copiilor începând de la clasele primare, deoarece constituie factorii educativi cei mai apreciați și accesibili dorințelor acestora.

În prezent, se manifestă un interes crescând pentru copii prin generalizarea învățământului și tendința adulților de a le organiza copiilor timpul liber, prin jocuri și sporturi organizate și, altfel zis, prin televiziune și mass-media. Jocul de mișcare are reguli prestabilite, care îi delimitează timpul și spațiul de desfășurare, numărul de participanți, gradul de competitivitate și de socializare între membrii colectivului/grupului care îl realizează.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare

Analizând literatura de specialitate, putem menționa că puțini autori autohtoni au abordat problematica cercetărilor cu privire la psihosocializarea copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive, respectiv prin aplicarea jocurilor de mișcare în taberele la mare. Conform literaturii de specialitate, am remarcat că de fapt socializarea copiilor se derulează în direcții privind particularitățile biologice și psiho-fizice ale perioadelor de vârstă:

a) *socializarea din copilărie* este axată pe adiționarea capacității de comunicare și interacțiune, de asemenea a competențelor de exercitare a rolurilor de copil, școlar, prieten, conștiinței obligațiilor precum și responsabilităților cu privire la normativitatea vieții sociale;

b) *socializarea din cadrul adolescenței* reprezintă, rolul strategic privind pregătirea elevilor în vederea rolurilor viitoare de personalitate. G.H. Mead a utilizat pentru acest deziderat anticipativ din cadrul procesului de socializare, noțiunea de "preluare a rolului altuia", iar noi completăm cu modelul altuia, care în acest sens îl atribuim "culturii" tinerilor și raporturile între generații;

c) *socializarea în perioada de maturitate* este centrată, mai ales, pe experiențe familiale, ocupaționale și culturale acumulate în cadrul contextelor particulare de praxiologie vitală (economic sau și politic). Vis-a vis de socializarea copilului și adolescentului care dispune de un caracter generalizat, socializarea adultului, însă, dispune de un caracter specific, axat pe participarea acestuia la diferite activități sociale ce cuprind un conținut variabil.

În cadrul situațiilor de joc, copiii ating performanțe net superioare celor obținute în afara acestuia, comparativ cu condițiile efectuării unor sarcini din obligație. Acțiunile jocului formează pentru copil situații pe care el trebuie să le realizeze de sinestătător sau în colaborare cu colegii de echipă, cum ar fi: disciplină, supunerea consimțită față de regulile jocului, spiritul de echipă, spontaneitatea, iar grație acestor îmbinări subiectivismul și fantezia copilului ocupă locul

percepțiilor de dimensiune, culoare, formă, greutate și se realizează prin joc mânuind diferite obiecte. Jocul deci, are funcție de socializare a copilului, ceea ce se explică prin tendința mereu accentuată a copiilor de a se acomoda la ceilalți, dar și de a asimila relațiile cu cei din jur la eul său. Această funcție este prezentă mai ales în jocul cu reguli, care înseamnă acceptarea normelor exterioare lui, dar care, odată asimilate, devin un bun câștigat de copil.

Activitățile extrașcolare și de timp liber au răsfrângere directă asupra comportamentului școlar și familial, dar și asupra socializării copiilor.

În acest sens, este necesară o strânsă colaborare între școală, familie, instituțiile specializate pentru activitățile de timp liber, precum și deschiderea școlilor către asociații neguvernamentale și alte persoane specializate, care pot acționa din exterior, prin eforturi concertate.

Ținând cont de importanța petrecerii timpului liber de către copii într-un mod cât mai plăcut și eficient, oferindu-se o gamă cât mai largă de activități, care să răspundă nevoilor, dorințelor și așteptărilor acestora, s-a căutat un cadru nou și dinamic în care să se înscrie numeroși specialiști, animatori socio-educativi, reprezentanți ai societății civile, voluntari din cartiere, alți parteneri, constituiți în echipe pluridisciplinare de lucru, care prin disponibilitățile lor sufletești să contribuie la realizarea unor proiecte de timp liber cu caracter educativ.

Relațiile de colaborare, munca în echipa, permit copilului să se situeze mai bine în raport cu el însuși, cu ceilalți, cu lumea înconjurătoare, și îi sporesc dorința de a lucra împreună cu ceilalți pentru o reușită comună.

Putem afirma că socializarea cuprinde mai multe subspecii ce determină diferențierea de accețiunea educației:

- Astfel, Max Weber face diferență între socializarea asociativă, și socializarea instituțională, prin impunerea puterii legitime a instituției;

- De asemenea, Berger și Luckmann afirmă că viața umană este divizată în două etape ale socializării: socializarea primară și socializarea secundară;

- Conform conținuturilor vehiculate și a rezultatelor exprimate în orientări și statute specifice, socializarea poate fi de gen (cum devenim, femei sau bărbați), profesională (statut de antrenor, statut de inginer, statut de profesor etc.), conjugală (statut de fiu/fică statut de bunic/bunică, statut de soție/ soț) etc.

În concordanță cu literatura sociologică putem menționa că socializarea poate fi de ordin pozitiv sau negativ; prin poziționarea individului privind valorile și normele mediului de socializare, poate fi concordantă ori discordantă; socializarea anticipativă se manifestă, anterior dobândirii unui statut, prin contactul cu informații specifice; resocializarea, însă este axată pe

schimbarea vechiului sistem de valori, atitudini și comportamente ale individului, cu unul nou.

În prezent școala românească este caracterizată într-o măsură oarecare de incompetență cu privire la realizarea unui proces de socializare adecvat realităților sociale, iar în locul unde apar astfel de cerințe acestea sunt dominate de valori și norme care încurajează conformismul, pasivismul elevilor, preluarea necritică, raportul conflictual între profesori și elevi, lipsa modelelor autentice. Reflecții de valoare cu privire la socializare au fost reflectate și de autoarea Stela Cemortan în lucrările „Modelul psihopedagogic de socializare a copiilor de vârstă timpurie” și “Abordări ale socializării copiilor de vârstă timpurie” unde a făcut o mențiune importantă cu referire la aceea că “mecanismele de socializare a copiilor sunt: imitarea; identificarea emoțională; orientarea socială; reglementarea; experiența socială și culturală; creativitatea; monitorizarea; evaluarea; reglementarea prin reflex etc.”

Personalități marcante ca H. Wallon, L.Vâgotski, J. Piaget, A. Zaporojeț, M. Lisina etc., au abordat și cercetat anumite particularități ale socializării copilului. Astfel, L.S. Vâgotski evidențiază faptul că „socializarea este o permanentă confruntare a copilului cu mediul său social în care el învață limba, ajungând astfel la socializarea gândurilor și ideilor sale”, iar J. Piaget menționează rolul cunoașterii patrimoniului psiho-ereditar în evaluarea rezultatelor obținute și a celor urmăriți în procesul de socializare cu precizarea că “procesul socializării nu se reduce la a fixa anumite amprente pe o tabula rasa”. De asemenea, același autorul considera jocul ca fiind ”lumea posibilităților inepuizabile” ce reprezintă pentru copil realitatea adevărată, iar începând cu vârsta de 7 ani până la 11 ani se poate concretiza stadiul operațiilor concrete la copii. În această perioadă, copiii, remarca autorul “nu mai este atât de egocentric, fiind capabil să vadă obiectele și evenimentele și din punctul de vedere al celorlalți”.

Brich A. preciza că atunci când analizăm fenomenul de durată al dezvoltării copilului observăm că acesta presupune un proces de socializare în care copilul învață să se conformeze normelor societății și să acționeze adecvat. Deși acest proces presupune expectanțe diferite de la o societate la alta, se pare că natura foarte sociabilă a copiilor determină o disponibilitate foarte mare de a învăța și de a răspunde influențelor sociale. Există trei modalități de încurajare a socializării la copil: imitare și identificare, educația directă (pedepse și recompense) și transmiterea expectanțelor sociale. Analiza de mai sus ne-a îndreptărit să considerăm oportunitatea unor noi investigații în problematica socializării copiilor, iar actuala lucrare vine, în plus față de investigațiile de tip descriptive cu aspect praxiologice, să propună măsuri concludente, la nivelul interacțiunii profesor - elev care să eficientizeze procesul de socializare. Jocul caracterizat de situații atractive, solicită și funcțiile atenției, mai ales a celei involuntare și treptat a celei voluntare. Astfel, se consolidează volumul, concentrarea și mobilitatea atenției.

Astfel, **problema științifică de cercetare** este prefigurată de *nevoia* studierii fenomenului de socializare al copiilor, de fundamentarea teoretică și elaborarea unui model de aplicare a jocurilor de mișcare (la copiii din ciclul primar), în cadrul activităților extrașcolare sportive (organizate în tabere la mare) menite să asigure formarea identității acestora și dezvoltarea lor permanentă prin interacțiunea cu planul social al existenței, cercetări, care nu sunt integrate plenar într-un concept, metodologic și praxiologic, fapt care impune extinderea investigațiilor în domeniul de referință. De asemenea, având în vedere că socializarea prin jocurile de mișcare are un rol semnificativ în dezvoltarea comunicării la copii, am considerat oportună implicarea acestora în grupurile de colegi/prieteni în scopul realizării de activități extrașcolare, benefice formării/dezvoltării personalității individuale.

Ipoteza cercetării. S-a presupus că printr-o socializare adecvată a elevilor ciclului primar prin intermediul activităților extrașcolare sportive, prin consolidarea acesteia ca proces explicit în documentele de politică școlară, precum și prin dezvoltarea unor bune practici de socializare, activate constant și coerent se va contribui la asigurarea unui echilibru între planul intelectual și cel social al formării elevilor, la crearea și dezvoltarea atitudinii acestora în plan social și personal.

Scopul cercetării constă în studierea fenomenului de socializare al copiilor, în fundamentarea teoretică și elaborarea unui model de aplicare a jocurilor de mișcare (la copiii din ciclul primar), în cadrul activităților extrașcolare sportive (organizate în tabere la mare) menite să asigure formarea identității acestora și dezvoltarea lor permanentă prin interacțiunea sa cu planul social al existenței.

Obiectivele cercetării:

1. Studiarea teoriei și practicii actuale cu privire la socializarea elevilor din ciclul primar și al activităților extrașcolare.
2. Cercetarea sociologică cu privire la practicarea jocurilor de mișcare la elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare
3. Elaborarea modelului de activități extrașcolare specifice ciclului primar școlar.
4. Argumentarea eficienței utilizării activităților extrașcolare la copii de vârsta 7-10 ani.

Noutatea și originalitatea cercetării constă în elaborarea unor modele eficiente de activități extrașcolare, a specificului acestora ca proces instructiv-educativ în cadrul școlii, în special din punct de vedere practic abordat din perspectivă formativ-educativă. Școala este instituția care poate să vizeze atât, cunoștințele și competențele de nivel intelectual, dar și pe cele sociale, de nivel interacțional, a utilizării activităților extrașcolare, care în același timp, reprezintă oportunități în formarea și dezvoltarea personalității.

Problema științifică importantă soluționată rezidă în determinarea fundamentelor teoretice și metodologice ale eficientizării procesului de socializare prin jocurile de mișcare, fapt ce a condus la elaborarea modelelor de activități extrașcolare. De asemenea, complexul de aptitudini și capacități ale elevilor cu vârsta cuprinsă între 7-10 ani ne-a permis selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică și experimentală a conținuturilor extrașcolare (flexibile, permeabile, dinamice și generatoare de strategii personalizate de autoinstruire) a ghidului teoretico-practic.

Semnificația teoretică constă în elaborarea și argumentarea utilizării activităților extrașcolare destinate ciclului primar în scopul creșterii nivelului de socializare. Copiii, nu se limitează doar la a învăța, ci înlocuiesc, în multe situații, mama sau tatăl în exercitarea unor atribuții, devenind o sursă de forță de muncă. În asemenea situații, aspectul opțional din partea copilului este diminuat la maximum în anumite perioade, timpul liber al unui copil sau adolescent fiind diminuat considerabil; mai mult, este diminuat și timpul afectat pregătirii școlare. De asemenea, copiii trebuie să fie învățați să-și dezvolte atât capacitățile intelectuale, cât și puterea fizică, dezvoltarea fiind rezultatul efortului. Aceste calități și capacități pot fi obținute prin utilizarea activităților extrașcolare sportive, și care pot să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să le realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viață.

Valoarea aplicativă a cercetării o reprezintă posibilitățile ample de aplicare și implementare în practica educațională a ciclului primar a activităților extrașcolare ce vor contribui la stimularea personalității elevilor, la dezvoltarea lor fizică și intelectuală, și nu în ultimul rând la educarea lor civică și patriotică.

Rezultatele cercetării propuse pentru susținere:

- studiul cu privire la socializarea elevilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive;
- elaborarea ghidului teoretico – practic – „Jocuri de mișcare la mare” în scopul aplicării conținuturilor lor într-un mediu interactiv pentru o stimulare a gradului de socializare;
- elaborarea modelului de activități extrașcolare prin jocuri de mișcare algoritmizate la mare pentru a facilita creativitatea, inventivitatea și socializarea copiilor din ciclul primar.

Implementarea rezultatelor științifice

Rezultatele obținute au fost verificate și implementate în cadrul procesului instructiv-educativ cu elevii din ciclul primar a Scolii cu clasele I-VIII Pecineaga, județul Constanța.

Aprobarea rezultatelor cercetării

Rezultatele cercetării noastre au fost aprobate și prezentate în cadrul sesiunilor de comunicări științifice susținute la Chișinău, Constanța, Suceava, respectiv și în publicațiile științifice, inclusiv și a ghidului teoretico – practic „Jocuri de mișcare la mare”.

Structura și volumul tezei. Teza este prezentată în 154 pagini dactilografiate, fiind structurată în trei capitole, conținând 13 tabele, 43 figuri, concluzii generale și recomandări și 3 anexe. Bibliografia include 162 titluri în limbile română, rusă și străine.

Sumarul compartimentelor tezei

Introducerea reprezintă esența suportului argumentării temei alese pentru cercetare. În această direcție s-a făcut referire la: actualitatea și importanța problemei abordate în didactica educației fizice școlare, la problema cercetării identificate, s-a formulat scopul, s-au operaționalizat obiectivele cercetării, precizându-se noutatea științifică. Totodată s-a argumentat importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, fiind elucidate principalele rezultate științifice. Au fost determinate fundamentele teoretice și metodologice ale eficientizării procesului de socializare prin jocurile de mișcare, fapt ce a condus la elaborarea modelelor de activități extrașcolare. De asemenea, complexul de aptitudini și capacități ale elevilor cu vârsta cuprinsă între 7-10 ani ne-a permis selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică și experimentală a conținuturilor extrașcolare (flexibile, permeabile, dinamice și generatoare de strategii personalizate de autoinstruire) a ghidului teoretico-practic, fapt ce a condus la eficientizarea procesului de socializare al acestora. Se descrie noutatea științifică a rezultatelor obținute, importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării orientată spre soluționarea problemelor existente în perspectiva introducerii sistematice a tehnologiilor didactice de utilizare și aplicare a jocurilor de mișcare (la copiii din ciclul primar), în cadrul activităților extrașcolare sportive (organizate în tabere la mare), modalitatea de aplicare a rezultatelor cercetării științifice prin concluzii și recomandări metodice.

Capitolul 1. Problemele teoretico-metodice ale psihosocializării copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare conține patru subcapitole și concluzii în care sunt abordate problemele teoretice și metodice ale psihosocializării copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare, ce posedă un conținut caracteristic și o formă specifică de organizare.

Se face o analiză temeinică a surselor documentare la tema tezei. În acest capitol este scoasă în evidență psihosocializarea copiilor sub aspect conceptual și praxiologic, de asemenea se menționează faptul, că socializarea prin activități sportive certifică, în egală măsură, elevul sau grupul, realizându-se în special cu privire la cazurile când individul asimilează atitudini, valori, concepții sau modele de comportament specifice grupului sau comunității sportive, privind adaptarea și integrarea sa.

Se menționează că activitățile extracurriculare se realizează în principal în mediul școlar cu implicarea clasei de elevi, însă în exteriorul instituției de învățământ și vizează anumite activități ce complinesc orelor clasice de predare-învățare. Concret, în cadrul orelor extracurriculare se pot desfășura excursii și vizite la muzee, film, teatre, operă, balet, la instituții publice sau alte obiective de interes general, la alte instituții de învățământ. De asemenea, se pot organiza diverse activități artistice, cercuri tematice și echipe sportive, tabere de copii, precum și activități legate de protecția mediului.

Tot aici este formulată problema științifică de cercetare și direcțiile de soluționare, sunt descrise scopul și obiectivele tezei.

În **Capitolul 2, Structura și conținutul metodologic al psihosocializării copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive este descris** cadrul experimental al cercetării, cu referiri exacte la metode de cercetare științifică utilizate în teză, la testele aplicate precum și la maniera de organizare și desfășurare a experimentului pedagogic. Sunt prezentate metode de prelucrare și interpretare a informațiilor statistico-matematice aplicate în cercetare și efectele utilizării instrumentului matematic pentru determinarea eficienței tehnologiei de practicare a jocurilor de mișcare la elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare. În acest capitol, s-a menționat necesitatea elaborării și aplicării ghidului teoretico – practic „Activități extrașcolare prin jocuri de mișcare algoritmizate la mare” în activitățile extrașcolare a elevilor din ciclul primar, aplicat pentru argumentarea în capitolul 3 al cercetării. Sunt prezentate concluzii la capitolul 2, formulate în baza studiului problemei.

Capitolul 3. Argumentarea experimentală a utilizării jocurilor de mișcare algoritmizate prin activități extrașcolare la mare este consacrat argumentării datelor furnizate de experimentul de bază care rezidă în aprecierea nivelului performanțelor motrice obținute prin utilizarea jocurilor la mare din cadrul conținuturile algoritmizate ale ghidului, precum și evidențiat climatul psihosocial în grupele martor și experiment.

Reprezentarea grafică a analizei statistico-matematice potențează rezultatele experimentului, facilitează inteligibilitatea rezultatelor și argumentează la nivel de cercetare concluziile și recomandările abordate. Capitolul 3 se finalizează cu prezența problemei științifice importante soluționate în domeniu și cu concluzii respective scopului și obiectivelor cercetării.

Teza de doctor în științe pedagogice se finalizează cu **Concluzii generale și recomandări, Anexe și Acte de implementare** a rezultatelor cercetării în practică orientate spre socializarea copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive și jocuri de mișcare în tabere la mare.

1. ASPECTE TEORETICO-METODICE ALE SOCIALIZĂRII COPILOR DIN CICLUL PRIMAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE

1.1. Socializarea copiilor - aspect conceptual, praxiologic

Socializarea, din perspectiva societății, reprezintă procesul de pătrundere a indivizilor noi într-o tradiție culturală stabilită precum și mod organizat de viață, din perspectiva individului însă, aceasta constituie un proces prin care animalul uman devine ființă umană și dobândește un sine sau propriul eu. Începând din copilărie, socializarea continuă de-a lungul vieții și se axează pe învățarea modului de viață social și grupurile din care face parte. În cadrul procesului de socializare, societatea influențează în mod autoritar asupra noilor membri, îi învață și comportament adecvat. Astfel cu privire la formarea comportamentului intervin două influențe esențiale cum ar fi ereditatea și mediul social. Susținătorii influenței "naturale" subliniază: ca și cum comportamentul uman reprezintă produsul eredității individului, ereditate pe care o primește la naștere și care nu se află sub control uman. Cu privire la această opinie o serie de caracteristici, abilități și trăsături de personalitate sunt dictate de "ereditarul" biologic, ce ne aparține.

Numai "un candidat la umanitate" - după H. Pieron - cu multiple potențialități înnăscute, determinate genetic nu poate însă să constituie premisa socializării și personalizării. Socializarea, integrarea socială, generează spre devenire omului anumite mijloace de comunicare prin limbaj sau cunoștințe, deprinderi și obișnuințe, valori și mentalități din punct de vedere a unui proces complex, psihosocial desfășurat în cadrul unei realități socio-culturale. Socializarea prelucrează aceste potențialități funcție de vârste, etăți mintale sau cronologice, evidențiind sfere de activitate, grade, nivele de implicare funcție de solicitările beneficiarului. Una din aceste solicitări vine din partea elevului/elevilor care dețin anumite particularități educaționale speciale, în sens comportamental și neurobiologic.

John Locke sustine ca ființa umană se naște "tabula rasa", fără nici o capacitate de înțelegere și cunoaștere. Autorul afirmă că oamenii au puține limite biologice impuse, iar comportamentul și abilitățile sunt rezultatul învățării din cadrul procesului de socializare. De asemenea, important de precizat ca în viața noastră și, mai ales în primii ani de viață, contactul cu ceilalți membri ai societății este vital.

Mai mult, fără socializare, disponibilitatea omului de a folosi și crea semne și simboluri rămâne nerealizată. Capacitatea omului de a învăța este direct legată de capacitatea lui pentru limbaj, întrucât acesta din urmă, este factorul cheie în crearea societății umane. Limbajul face posibilă depășirea granițelor limitate ale biologicului pur, comunicarea ideilor, interacțiunea simbolică de care depinde societatea umană. Acest punct de vedere este puternic susținut de

studii efectuate asupra copiilor lipsiți de contactul uman. Contactele umane și afecțiunea au rol deosebit în învățarea comportamentului uman. Lipsa acestora face ca un copil să nu poată învăța elementele rudimentare ale comportamentului uman, dezvoltarea sa fiind încetinită pentru totdeauna.

Socializarea poate fi definită ca un proces de comunicare interactivă a valorilor, normelor și metodelor de comportament specifice unui grup sau unei societăți, desfășurat în evoluția individului pe parcursul întregii sale vieți. Socializarea este realizată în modalități diferite, de oameni diferiți și într-o varietate de contexte sociale.

Socializarea poate fi deliberată sau neintenționată, formală sau informală. Socializarea poate fi realizată în beneficiul celui ce urmează a fi socializat sau în beneficiul socializatorului; deci cele două interese pot fi compatibile sau opuse. În acest context, socializarea poate decurge lin, proces în care credințele, valorile și normele societății sunt internalizate de către individ în așa mod încât aderența la acestea pare a fi din propria inițiativă. Totodată, socializarea poate fi aspră sau chiar brutală, cu reciproca a coercitiei și conflictului, fiind marcată de discontinuități.

Educarea trebuie să includă principii terapeutice insistând pe îmbunătățirea limbajului și comunicării, pe creșterea încrederii între profesor/învățător - educator/terapeut, implicarea în diverse jocuri de rol pentru creșterea stimei de sine deficitară, atât de necesară în socializare.

Familia este mediul natural de dezvoltare a copiilor, este primul mediu de socializare și de formare, este locul în care se dezvoltă comportamente, atitudini, este locul în care copilul se simte în siguranță comportându-se natural. Orice perturbare a mediului natural în care se dezvoltă copilul duce în final la o perturbare asupra dezvoltării fizice și psihice ale acestuia.

Părinților le revine în principal, responsabilitatea de a crește și de a îngriji un copil, de a-l educa, îndruma și sfătui. Aceștia trebuie să poată oferi copilului îngrijire, să-i garanteze siguranța, să-i ofere căldură emoțională, stimulare, dar și îndrumare și reguli de conduită. În aceste demersuri trebuie implicați ambii părinți.

Cunoașterea rețelei de servicii din comunitate care se adresează părinților și copiilor, este utilă atât copilului cât și familiei, întrucât crește gradul de implicare și participare a acestora la viața comunității, de evitare a riscului marginalizării sau izolării.

Cu privire la rolul socializării în sport Epuran M. [39, p. 5] afirmă că „științele umaniste, în mod deosebit psihologia, sociologia și pedagogia au stabilit demult principalele aspecte ale socializării individului, ale pregătirii lui pentru viața socială (familială, de grup, de prieten, școlară, profesională și sportivă). În limbajul acestor științe cea mai mare frecvență o au termenii de învățare socială, comunicare interactivă, preferințe personale, apartenență la grup, grup de apartenență, structură de grup, lider, control, imitație, rol, statut, integrare, conformitate, ritual, conformism, valori sociale, precum nonconformism, agresivitate, izolare etc.”

Rolul socializării în sport este unul deosebit, perioada formării și socializării primare este una fundamentală în dezvoltarea ulterioară a copilului [39, p. 5] structurează acest fenomen sub două aspecte: „menținându-ne în zona primului aspect al socializării, denumit individual, apar în continuare două domenii: socializare în sport și socializare prin sport”. În ceea ce privește socializare în sport acesta afirmă că „este în fond problema integrării sportivului în sistemul atitudinilor, deprinderilor, cerințelor și structurilor sociale ale grupului sportiv, apartenența la grup obligă însușirea normelor acestuia.”

În opinia autorul Șerban M., [84, p. 19] socializarea reprezintă „un proces de integrare socială prin comunicare, cunoaștere, cooperare, cu un rol interacțional spre rezolvarea activă și conștientă a conflictelor. Se structurează construcțiile cognitive, afective și motivaționale individuale, precum și reprezentările, conduitele și performanțele grupurilor sportive”. De asemenea autorul Șerban M. a structurat socializarea în:

✓ *socializare individuală* care „se bazează pe o integrare prin acceptabilitatea activă, în funcție de condițiile și cerințele concrete, cu readaptarea la condițiile grupului sau echipei, de fapt, o desocializare/resocializare pe un alt plan al socializării colective”;

✓ *socializarea anticipativă* „actualizarea valorilor și orientărilor pentru reușita într-o relație nouă, printr-o redimensionare a rolurilor în grupul sportiv, de fapt o învățare socială adaptativă, conștientă, cognitivă, creatoare, afectivă și motivată cauzal”.

Aria socializării în sport se poate extinde și analiza și în domeniile relaționale, psihologia conduitei (conduita personală, sentimentală, intelectuală), grupul sportiv, sociometria și socioterapia (sociodrama propusă de Moreno), rolul de membru sau lider de grup, identitatea și statutul social, teoria comparării sociale etc. [103, 104, 114, 124, 128].

Agenții ce contribuie la socializarea copiilor sunt menționați în Figura 1.1.

Anturajul reprezintă un grup social ai cărui reprezentanți au aceeași vârstă și poziții oarecum similare, fapt ce se manifestă ca un agent socializator puternic în perioadele de copilărie și respectiv adolescență. Acest grup de prieteni oferă elevilor posibilitatea de a se manifesta independent fără a fi controlați de către părinți. În cadrul grupului de prieteni copii sunt aranjați pe poziții de egalitate. Adulții cu cenzura ori autocenzura, le limitează spontaneitatea copiilor care se exprimă liber în absența acestora. În cazul dat copii învață să interacționeze ca egali, și sau parteneri de cooperare ori colaborare, într-un cadru adecvat, în corespundere cu fraza "care se manifestă la nivel a diferitor sisteme în scopul menținerii echilibrului". Cu toate că stăpânesc mai puțin mijloacele de comunicare și simbolurile în comparație cu adulții, elevii comunică mai ușor ca aceștia. Este cunoscut faptul că doi copii care vorbesc limbi diferite și care s-au socializat în culturi diferite aceștia stabilesc până la urmă mai ușor raporturi, pe când, în situație adecvată, adulții ar fi nesiguri sau în incapacitate de a interacționa.

În acest caz, școala apare ca și agentul socializator complex, ce oferă pe de o parte informații și calificări, cât și un întreg climat de valori și norme, formale și sau informale. Școala întruchipează prim contactul și cel mai esențial al copiilor cu lumea exterioară cu excepția familiei. În interiorul școlilor copiii studiază noile statusuri și sau roluri care nu există în cadrul familiei și sau în grupul de amici din care a fost participant până atunci. În școala se reliefează efectul socializator al grupului de noi amici și este redusă influența familială. Astfel, socializarea din cadrul școlar este una dominant participativă și anticipativă, iar școala suplinește familia cu privire la transmiterea componentelor culturale [148, 150, 157]. Ulterior, prin intermediul respectivului agent socializator, cultura societății respective își lasă amprenta distinctivă asupra personalității elevilor.

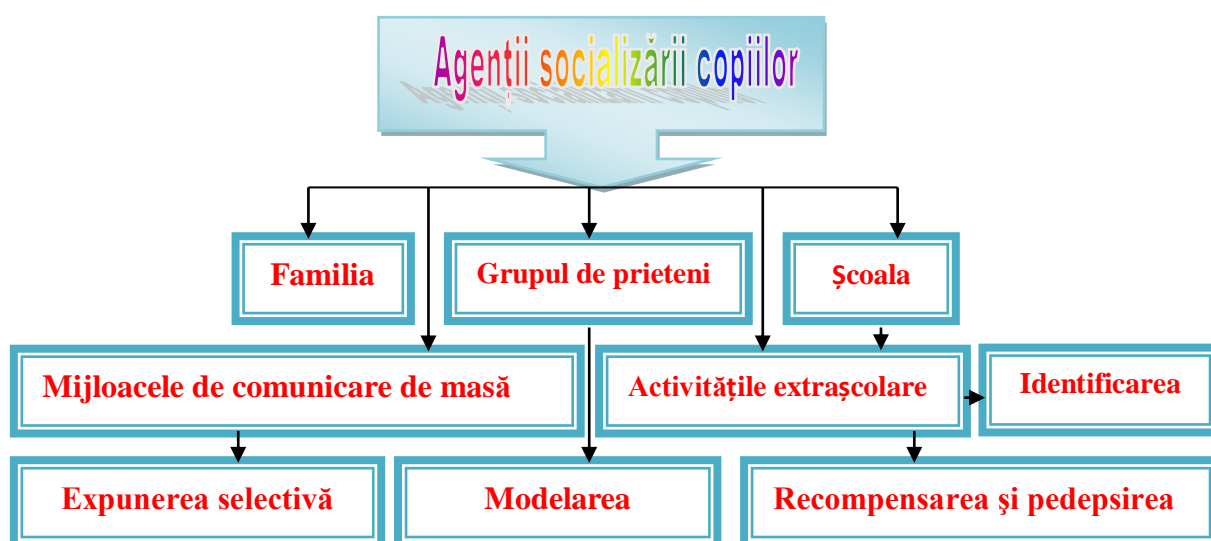


Figura 1.1. Agenții de socializare a copiilor

În societățile contemporane, unul dintre principalii agenți de socializare tind să devină, *mijloacele de comunicare în masă*, deci mass-media apare ca un ansamblu al organizațiilor (TV, filme, ziare, reviste, radio, afișe etc.), care răspândește informații direcționate spre un număr considerabil de oameni, iar efectul socializator al mijloacelor de comunicare în masă au fost obiectul a unui număr impunător de analize, concluzia comună fiind în ce măsură acestea s-au impus ca un influent agent de socializare destinat copiilor, cu efectele lor pozitive, sau negative, cu privire la conținutul mesajului transmis. În prezent, emisiunile TV cu cuprins prosocial pune la dispoziție modele comportamentale în conformitate cu norme și valori sociale, învățându-i pe copii norme ale unui comportament adecvat, pe când emisiunile care propagă violența le îndeamnă copiilor comportamente care cuprind violențe sau evedetiază înclinații agresive, ori violența care este reflectată în filme reprezintă cauza unui comportament agresiv și violent, în mod deosebit la băieții cu vârste între 8 și 12 ani.

De aceea socializarea nu se fixează doar pe agenții principali reflectați anterior, ea se desfășoară și prin intermediul unor organizații religioase, politice, sportive, asociațiilor voluntare, în mod răspândit, de a comunitatea în care locuiește persoana dată.

Expunerea selectivă reprezintă una din modalitățile prin care agenții socializării influențează atitudinile și comportamentele, astfel copii sunt expuși la acele comportamente și atitudini considerate a fi dorite și sunt protejați de cele calificate ca și nedorite. Părinții realizează acest lucru prin modul în care comunică și se comportă față de odraslele lor, sau prin lecturile ori prin emisiunile de televiziune pe care le oferă acestora. Școala încearcă, la rândul ei, prin disciplinele pe care se predau, cât și celorlalte activități culturale, sportive, extrașcolare etc., care se evoluează în cadrul acesteia, să-i expună pe copii la ansamblu de idei și modele sau roluri ce vin pentru a sprijini nucleul valorilor culturale și sociale.

Modelarea reprezintă altă modalitate prin care agenții socializării influențează atitudinea și comportamentul elevilor. Aceștia repetă comportamentul la care sunt expuși prin repetări sistemice prin intermediul procesului așa numit modelare care demarează cu atenția acordată personalităților importante cu reținerea imaginii în memoria elevului a comportamentului acestora. Altă etapă este imitația sau reproducerea acestui comportament. Este necesar a nu înțelege substanța acestei etape doar o simplă imitație din motiv că o anumită comportare se repetă până când aceasta devine obișnuită dar care se poate manifesta și în situații de schimbare diferită de cea care a fost văzută în original. În acest caz, copilul va ajunge să dezvolte atitudini și concepții ce reprezintă un suport adecvat comportamentului său.

Recompensarea și pedepsirea sunt alte modalități prin care agenții socializării influențează atitudinile și comportamentele, în cazul când elevii învață și repetă comportamentele pe care le văd la personalitățile importante, atunci aceste persoane răspund prin încuviințare. Aprobarea dată poate fi verbală sau nonverbală. În cazurile enunțate recompensele întăresc modelarea comportamentului observat la personalitățile importante. De aceea, procesul de recompensare, precum și cel de pedepsire, întăresc cele învățate prin expunerea selectivă și modelarea dată.

Identificarea, de asemenea, influențează atitudinile și comportamentele. Procesele reflectate anterior, expunerea selectivă și modelarea, precum și recompensarea și pedepsirea sunt mult mai eficiente când elevul se identifică cu persoana care acționează ca și agent socializator, iar prin identificare înțelegem sentimentele pozitive pe care le emană acea persoană, ce induce elevului dorința să fie identică.

Potrivit teoriei învățării sociale în cadrul căreia s-a demonstrat că socializarea se realizează foarte bine prin desfășurarea activităților sportive. Astfel, socializarea prin activități sportive certifică, în egală măsură, elevul sau grupul, realizându-se în special cu privire la cazurile când

individul asimilează atitudini, valori, concepții sau modele de comportament specifice grupului sau comunității sportive, privind adaptarea și integrarea sa.

Potrivit literaturii de specialitate, practicarea exercițiilor fizice sau a sportului influențează personalitatea copiilor creând efecte pozitive asupra managementului corporal și asupra mentalității. Mentea funcționează la fel ca și corpul. Când corpul nu mai este antrenat, el nu mai poate fi folosit la fel ca înainte. Același lucru se întâmplă și cu mintea. Corpul și mintea se află în strânsă legătură.

Desfășurând exerciții fizice fără concentrare, se pot obține unele rezultate, dar acestea nu vor fi la fel de benefice ca atunci când se exersează, cu adevărat pe concentrare. Antrenarea simultană a mentalului și a corpului creează un dublu efect pozitiv, cu impact asupra întăririi psihicului, respectului de sine, identității eului și cu impact asupra unei dezvoltări corporale armonioase, menținerii sănătății și stării de bine.

Prin practicarea activităților sportive copii sunt antrenați să gândească mișcărilor și exercițiile din cadrul programului de antrenament, să observe și să interpreteze evoluția celorlalți copii, astfel încât feedback-ul lor să fie din ce în ce mai aproape de cerințele programului de pregătire.

Probele sportive utilizate în cadrul metodei inovative de remodelare comportamentală (jocurile la mare) sunt astfel organizate încât componenta de socializare ocupă poate chiar primul loc ca și importanță terapeutică.

Sportul reprezintă o activitate pe care este bine să o practice toți copiii, nu numai cu scopul de a obține performanță. Pe lângă faptul că dezvoltă armonios corpul și menține sănătatea fizică, sportul are efecte uimitoare asupra psihicului. Atunci când se practică sportul, creierul secretă endorfine responsabile de starea de fericire, de starea de bine, iar tinerii sunt mai fericiți, mai relaxați. Mai mult decât atât, este dovedit științific că sportul previne depresia și este deja folosit în multe terapii.

Prin sport, copiii sunt mult mai încrezători în forțele proprii. De asemenea, copiii care fac sport se dezvoltă armonios fizic. Sportul dezvoltă și disciplina copilului. Sportul poate îmbunătăți și performanța școlară. Sportul este foarte important, dar nu trebuie făcut cu forța.

Sportul practicat în cadrul activităților extrașcolare organizate este considerat un mediu de dezvoltare pozitivă și de socializare pentru copii. Importanța și influența sportului pentru copii va depinde în principal de natura interacțiunilor care se dezvoltă în cadrul sportiv și de calitatea atmosferei emoționale care se dezvoltă în cadrul contextelor și activităților sportive.

Educația fizică și sportul la copii necesită a fi organizate cu scopul principal de creștere a sănătății și dezvoltării armonioase a copilului. Elevilor trebuie de oferit oportunitățile de practică variate, în mai multe probe de sport, iar specializarea timpurie într-o singură probă sportivă a se evita. Mai mult, a crea un climat motivațional excepțional în cadrul probelor sportive pentru

copii, precum și de accentuat obiectivele cu privire la dezvoltarea individuală, prin valorificarea bunei dispoziții, de asemenea pe învățare și dezvoltarea a abilităților și competențelor nevalorificate, pe cooperare și sentimente de autonomie care reprezintă factorii esențiali în formarea personalității elevilor. Pentru generația matură apare necesitatea de a avea o atitudine de acceptare adecvată și o grijă deosebită cu privire la copii iar, când este cazul, de a stimula independența și colaborarea vizând deciziile luate de către copii. Toate acestea se pot realiza prin socializarea copiilor în cadrul activităților extrașcolare.

Gavriliuță C., Gavriliuță N. [45, p. 39] evidențiază rolul părinților și importanța socializării copiilor prin activități sportive afirmând că „sedentarismul și consecințele sale, gradul de ocupare al părinților, moda și uzanțele culturale îi determină pe mulți părinți să găsească soluții de petrecere a timpului liber și de socializare prin sport. Paleta ofertelor este foarte vastă, de la orele opționale de sport din grădinițe și școli până la centrele speciale destinate copiilor. Și în cazul sporturilor de performanță vorbim tot de o socializare secundară, de tip instituțional. Normele, regulile și valorile organizaționale pun amprenta asupra manierei de socializare și asupra identității fiecăruia.”

Basson J.-C., Smith A. [142, p. 40], în studiul „La socialisation par le sport: reven et contre-pied. Les representations sociales du sport de rue” analizează socializarea prin activități motrice practicate în timpul liber, referindu-se aici la practicarea unor jocuri sportive precum: volei, jogging, baschet, skatebord, mersul pe role, bicicletă etc., care se opun, după spusele autorilor, socializării instituționalizate, cea realizată în cadrul cluburilor sportive și percepută ca o „socializare legitimă” care nu acoperă nevoile reale ale tinerilor.

Autorii Turcu D.M., Todor R. [160, p. 128] în studiul privind „Socializarea prin sport. Efectele educației fizice și sportului” analizează complexitatea influenței sportului și a activității fizice asupra omului și societății deoarece „acestea produc efecte benefice asupra menținerii sănătății, tonusului și dezvoltării personalității”. De asemenea, autorii concluzionează că vremea validează efectele pozitive ale activităților fizice și sportive cu privire la conceptul de sine, anxietății, depresiei, autoaprecierii, tensiunii și stresului, încrederii de sine, dispoziției, energiei, eficienței și stării pozitive. Educația fizică și sportul contribuie la socializarea elevilor și, în mod deosebit, a persoanelor în ale căror condiții există un management/dirijare adecvat. Potrivit literaturii de specialitate, socializarea în educația fizică poate fi promovată în cazurile când sunt evidențiate calitățile morale, atitudinile, priceperile, deprinderile și regulamentele adiționale în activitățile sportive, care ulterior se pot transfera în orice alt domeniu social și pot fi adaptate la specificul oricărei alte instituții. Educația fizică și sportul promovează atât respectarea valorilor morale în spiritul olimpic, cât și valori esențiale ale vieții în colectivitate, favorizând integrarea în grup și societate, capacitatea de comunicare.”

O sinteză a celor mai importante opinii ale specialiștilor preocupați de aspectele socializării și integrării sociale prin sport este efectuată de Stănescu M., [79] „Educația fizică și sportul – factori ai procesului de socializare”:

„Activități motrice de o deosebită complexitate, prin structură și funcționalitate, educației fizice și sportului li se relevă permanent noi valențe cu implicații asupra dezvoltării ființei umane și societății, în general. Printre preocupările constante ale specialiștilor din domeniu se numără și cele referitoare la contribuția educației fizice și sportului la procesul socializator și integrativ al individului.

Pornind de la definiția socializării, conform căreia aceasta reprezintă „procesul social fundamental prin intermediul căruia orice societate își proiectează, reproduce și realizează prin conduite adecvate ale membrilor săi, modelul normativ și cultural”, educația fizică și sportul pot fi considerați ca și factori socializatori și integrativi, ca urmare a caracteristicilor lor:

1. Se desfășoară de obicei în grup, contribuind astfel, la interacțiunea dintre elevi (factor important al socializării). Modelul în cadrul căruia se organizează interacțiunea persoanelor, în activitatea de educație fizică și sport, decide multitudinea nivelurilor de manifestare a acestei activități. În unele cazuri, ca de exemplu, jocurile sportive, unde persistă nevoia de cooperare cu accent sporit (baschet, volei, fotbal, rugby, handbal), altele cu necesități de cooperare reduse (competiții pe echipe în sporturi individuale);

2. Prin conținutul și formele de organizare se creează un mediu psihosocial ce contribuie la apariția sau manifestarea multiplelor contradicții, de la cele cooperante spre cele de competitivitate. Prin specificul managerial de practicare a exercițiilor fizice precum și a ramurilor de sport, participanții execută consecutiv roluri privind cooperarea – cu membrii echipei proprii, și competitivitate – cu membrii echipei adverse;

3. Educația fizică și sportul plasează persoana în poziția de a evalua pe alții și a se autoevalua, caz ce își aduce contribuția spre dezvoltarea imaginii de sine. Socializarea poate fi avantajată ca urmare a faptului că educația fizică, iar în mod deosebit, sportul presupun competiție între indivizi și echipe. Spiritul competitiv, ulterior realizează compararea sinelui cu alții, ierarhizând astfel valorile;

4. Comportamentul motric al educației fizice și sportive este socializant, pentru că susține apariția fenomenelor de interacțiune socială, comunicare și cooperare implicate în cadrul procesului în derulare. Cu privire la socializarea propriu zisă, formele de interacțiune individuală apar în cadrul cu mult mai important ca și ramurile de sport practicate. Unii factori sunt determinanți: grad de cooperare între indivizi, calitatea conducerii, spiritul de competiție, importanța acordată victoriei, ponderea activității individuale și libertății de luare a deciziei.

Educația fizică și sportul pot fi considerate factori de socializare și integrare socială, ca urmare a caracteristicilor lor [77, 79, 90, 106]:

Scopul socializării constă în a forma o persoană competentă din punct de vedere social, în înțelesul recunoașterii valorilor societății, normelor și modelelor de comportare. Procesul desocializare presupune astfel dobândirea competenței sociale și formarea deprinderilor de comunicare interpersonală.

Educația fizică și sportul reprezintă factori ai procesului de socializare conform autorului Stănescu M. [79] întrucât acestea:

- se desfășoară de obicei în grup, înlesnind astfel, condiționarea reciprocă dintre indivizi (o formă esențială a socializării). Modelul în care se manageriază interacțiunea dintre reprezentanți, în cadrul procesului de educație fizică și sport, determină diferite nivele de manifestare ale acestuia;

- prin conținutul și formele de organizare se creează un mediu psiho-social care permite apariția și manifestarea tuturor tipurilor de interacțiune, de la cele cooperative la cele de adversitate. Prin specificul organizării practicării exercițiilor fizice, a ramurilor de sport, indivizii îndeplinesc simultan roluri de cooperare –cu membrii propriei echipe, dar și de adversitate –cu membrii celeilalte echipe;

- pun individul în situația de a evalua pe alții și a se evalua pe sine, fapt ce contribuie la formarea imaginii de sine. Socializarea este favorizată ca urmare a faptului că educația fizică, dar mai ales sportul presupun competiție între indivizi și grupuri de indivizi. Prin competiție se realizează compararea cu sine și cu alții, se ierarhizează valorile;

- comportamentul motric din educație fizică și sport este socializant pentru ca favorizează apariția fenomenelor de facilitare socială, de comunicare, cooperare implicate de interacțiunea socială. Din punctul de vedere al socializării, schemele și formele de interacțiune personală sunt mai decisive ca și ramurile de sport practicate. Factorii apar ca și determinanți: cu un grad de cooperare între practicanți, calitatea organizării, dirijării și conducerii, spiritul de competitivitate, semnificația acordată victoriei, ponderea activității personale precum și libertatea luării deciziei (Figura 1.2).

Scopul socializării este acela de a forma o persoană competentă din punct de vedere social, în sensul recunoașterii valorilor societății, normelor și modelelor de comportare. Procesul de socializare presupune astfel dobândirea competenței sociale și formarea deprinderilor de comunicare interpersonală.

Florea A. [44, p. 35], constată importanța activităților extrașcolare în dezvoltarea și socializarea elevilor: „activitățile extralecție la educație fizică sunt tocmai cele care pun în evidență noi fațete ale conduitei, ale actului motric în relația sa directă cu activitatea socială” sau

„o importanță deosebită o are și valoarea acestor activități, fiind în egală măsură profilaxie, compensare și terapie, activitățile sportive stimulează integrarea colectivă a individului, educându-i atitudini de cooperare, cinste și corectitudine”.

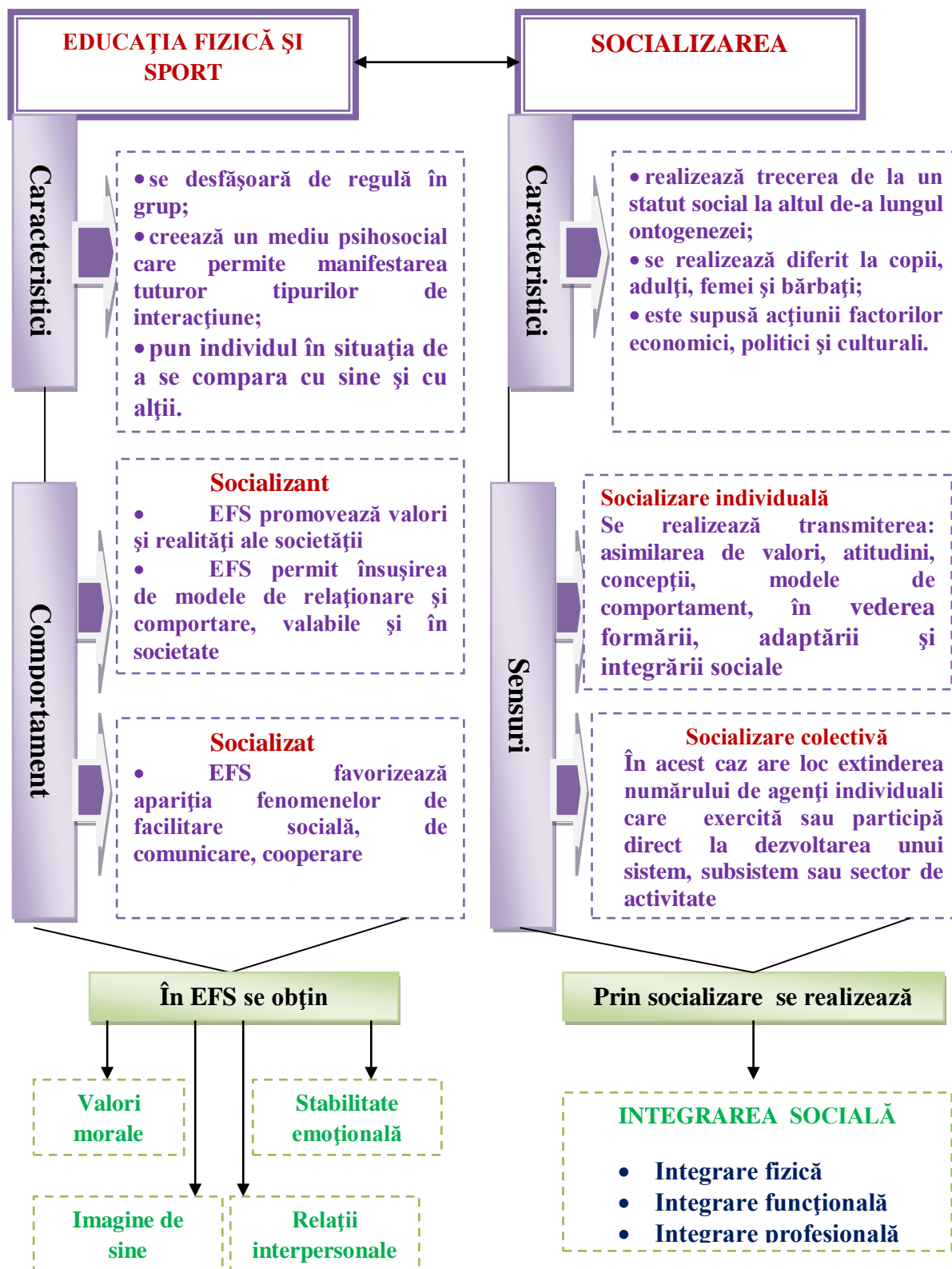


Figura 1.2. Educația fizică și sportul reprezintă factori ai procesului de socializare după Stănescu M. [79], adaptat de noi

Șerban M. [84] analizează influența socializării în jocurile sportive afirmând că „sportul este prin excelență psiho-social, care include relații multiple între indivizi, cu trăirile, sentimentele, atitudinile, în ultimă instanță comportamentul manifestat în mediul specific (parteneri, adversari, suporteri etc.) cât și cel nespecific, legat de viața curentă” sau „jocul reflectă existența socială, de dobândire a cunoștințelor prin acțiunea motrică și mentală, acestea reproduc relațiile sociale prin reguli scrise și nescrise, între cooperare și necooperare, orientate spre rezolvarea unor probleme și depășirea lor prin acțiune.” „Jocul sportiv are conotație psiho-socială, cu comportamente individuale, ca: motivațiile, concepțiile, atitudinile, convingerile, opiniile, comportamentele, mentalitățile, tradițiile, stările de spirit și sentimentele, ca și cu cele structurate colectiv, ca: organizarea conștientă, raporturi și sarcini intragrup, realitatea și obiectivele comune, structurile de conducere etc.” Antoniale A., Ionescu I. [4, p. 5] - „Dependența comportamentelor prosoziale de costurile progresive ale ajutorului și nivelul implicării în activitatea de practicare a exercițiilor fizice” analizează comportamentele prosoziale prin prisma socializării prin sport afirmând că „în procesul socializării se constată că oamenii își acordă ajutor reciproc, proverbe ca „prietenul la nevoie se cunoaște” sau „împreună la bine și la rău”, reflectând situații de viață în care comportamentul prosocial este nuanțat diferit, în funcție de numeroși factori (norma responsabilității sociale, norma reciprocității, starea afectivă, atributele sistemului istorico-socio-cultural etc.)”

Constantinescu A. [146, p. 56] în studiul „Caracteristicile comunicării umane în procesul de socializare prin sport”; sintetizează importanța comunicării în procesul de socializare prin sport afirmând: „socializarea este un proces progresiv și de acumulare prin care copiii, de-a lungul perioadei de creștere, asimilează comportamente, valori, coduri, roluri, obiceiuri, convenții și moduri de a gândi caracteristice mediului socio-cultural înconjurător. O bună socializare este realizată cu ajutorul comunicării”. Tot aici autorul subliniază ideea că „procesul de socializare facilitează, în același timp, existența normală a vieții sociale, asigurând stabilitate și buna funcționare a structurilor sociale, coeziunii și socializării inter-grup.” „Indivizii asimilează un întreg sistem de cunoaștere, atitudini, abilități și reguli morale, necesare vieții sociale intracomunitare, dezvoltând imaginație și capacitate creatoare, în același timp cu afectivitatea necesară echilibrului moral și psihologic.”

Ungureanu O., Antohi N., Luchian M., Clapon G., Lupu A., Paveliuc P. [161] - „Studiu asupra fenomenului de socializare în sportul de performanță juvenil”, bazându-se pe ipoteza că există posibilitatea de a cunoaște și interveni asupra unor elemente de socializare (formative și de integrare) putem contribui la creșterea capacității de performanță a eșantioanelor tinere, au efectuat un studiu asupra elementelor ce condiționează socializarea performanței juvenile (elevul sportiv, familia, școala și unitatea de performanță în care activează), având un eșantion format

din patru echipe reprezentative de fotbal și baschet, bazându-se pe metoda de cercetare a anchetei sociale și a chestionarelor mixte. S-a constatat o pantă descendentă privind motivația pentru sport și se subliniază ideea că trebuie intervenit pe direcția sprijinirii și stimulării sociale a elevului și informarea prin socializare a factorilor decizionali (familia, părinții) pentru susținerea elevilor cu potențial bio-motric afirmând că „socializarea performanței sportive reprezintă un proces psihosocial complex condiționat de mulți factori economici și neeconomici” sau „în cadrul socializării se realizează transmiterea și asimilarea de valori și modele comportamentale ale individului și grupului sportiv; finalitatea constă în adaptarea, formarea și integrarea socială a individului”.

Așa cum afirma autorii Gavriluță C. și Gavriluță N. [45, p. 39] „sportul cultivă spiritul de echipă și sporește încrederea în sine. Fără îndoială, cel mai mare câștig al socializării în sport este acela că dezvoltă în noi ideea de apartenență socială și spiritul de echipă” Dorința de apartenență și de recunoaștere este cea care îl determină pe copil să-și modeleze mereu sistemul de comunicare și modul de relaționare. Iată ce constată Cârstea G. [20, p. 21] despre caracterul socializator al sportului „relațiile create în cercurile participanților la diverse întreceri sînt neobișnuit de durabile și exercită un rol însemnat în formarea microstructurii sociale” sau „sportul este un bun prilej de relevare a propriei personalități în contactul liber cu ceilalți, el îi apropie pe participanți la aceste jocuri, generează legături colegiale, atitudini și moduri de comportament”. Prin intermediul jocului și al competiției sportive, copilul poate căpăta încredere în sine și poate să încerce noi formule de relaționare în așa fel încât să-și pună în valoare potențialul și calitățile.

Copiii învață diferența dintre propria persoană și rolul pe care îl joacă. Pe măsură ce cresc, copiii trec de la jocuri necompetitive la concursuri și jocuri cu mingea. În etapa de joc (mai precis, etapa de jocuri competitive), copiii se confruntă cu reguli și reglementări mai stricte. Ei dezvoltă o concepție reflexivă de sine și poziția lor în relație cu alții, și pe lângă imaginea de sine analizează și imaginea pe care o au alții despre ei. Ei devin actori sociali auto-conștient [5, 19, 35, 43, 66, 100, 121, 141, 153].

După sociologul canadian Rocher G., citat de Păun E. [70, p. 82] socializarea este „procesul prin care persoana umană achiziționează și interiorizează, pe tot parcursul vieții, elementele socioculturale ale mediului, le integrează în structura personalității sale sub influența experiențelor și agenților sociali și prin aceasta se adaptează la ambianța socială în care trebuie să trăiască.”

Aptitudinea subiectului pentru socializare constituie una din caracteristicile esențiale ale naturii sale umane. Socializarea umană este cerută de: existența impulsurilor la om și nu a unor instincte invariabile ca la animale; nevoia de interacțiune umană în copilărie; îndelungata

dependență față de adult; capacitatea amplă de învățare caracteristică speciei umane; disponibilitatea biologică de a însuși vorbirea și limbajul simbolic.

Concluzionând putem menționa că activitățile motrice reprezintă cadrul ideal în formarea tinerilor, perioada formării și socializării primare este una fundamentală pentru dezvoltarea ulterioară a copilului. Așadar sportul poate oferi un cadru de sprijin și încurajare a copiilor, de dezvoltare a relațiilor, comunicare și integrare socială.

Pe lângă familie, primul și cel mai important grup de socializare, alte grupuri contribuie la socializarea indivizilor: colegii de școală, grupul de prieteni, grupul școlar iar mai târziu colectivul profesional. Una dintre modalitățile prin care socializarea în cadrul grupului de prieteni sau colegi se realizează este practicarea sportului. Indivizii învață prin sport să lucreze împreună, să-și asume anumite roluri în cadrul grupului și să se autodefinească în cadrul grupului. Socializarea este procesul de integrare și adaptare a persoanei la viața socială prin însușirea în cadrul familiei, școlii, instituțiilor, profesiei, a produselor culturale care îi permit conviețuirea în societate: limba și alte mijloace de comunicare, modelele culturale ale societății respective, modurile de gândire, normele și valorile morale, juridice, științifice, politice, rolurile sociale.

1.2. Particularități fiziologice de vârstă și reflectarea lor în dezvoltarea calităților motrice la copii de vârstă școlară mică

Copii de vârstă școlară mică se dezvoltă neregulat, din punct de vedere biologic, unii mai repede, alții mai încet. Evidențierea pozitivă a aptitudinilor fizice și intelectuale ale copiilor, precum și a intensității, cantității și a capacității de lucru asupra acestor calități, trebuie să țină cont de trei principii de bază reflectate în Figura 1.6.

În timp, organismul copiilor manifestă trei tipuri de procese: de creștere, de diferențiere și de dezvoltare. Procesul de creștere se manifestă prin dezvoltarea organelor, segmentelor corporale, a greutateii și a volumelor. Procesele de creștere se realizează potrivit regulilor:

- ca un proces continuu, de la naștere până la desăvârșirea ei;
- ritmul de creștere variază în funcție de vârstă – în primul an de viață ritmul de creștere este foarte rapid, după care scade treptat, pentru ca în perioada de pubertate să se accelereze din nou;
- creșterea segmentelor corpului este neuniformă – proporțiile dintre diferitele segmente ale corpului sunt caracteristice diferitelor vârste (la naștere, capul reprezintă 1/4 din lungimea totală a copilului, la 2 ani 1/5, iar la 6 ani – 1/6).

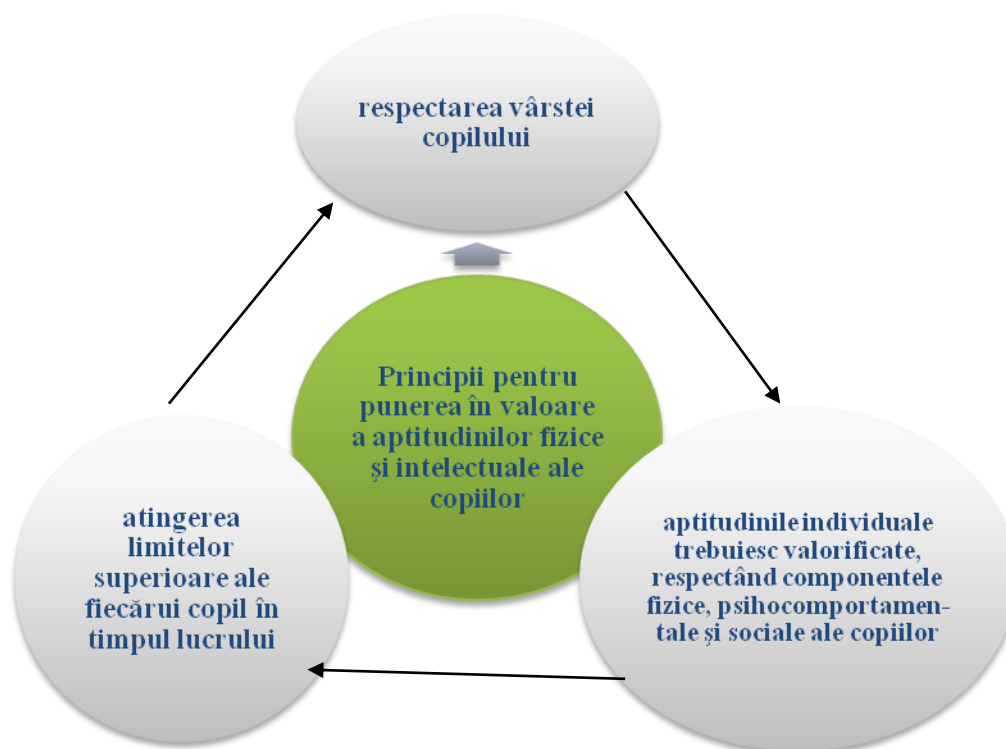


Fig. 1.6. Principii pentru punerea în valoare a aptitudinilor fizice și intelectuale ale copiilor

Procesele de diferențiere se identifică prin diversificarea calitativă a aspectelor morfologice, fiziologice și biochimice care susțin activitățile fizice și intelectuale ale copilului.

Procesele de dezvoltare reprezintă suma proceselor de creștere și diferențiere.

- Creșterea diferă în funcție de sex – băieții au indici staturo-ponderali superiori fetelor la naștere, menținându-se aceste proporții până în preajma pubertății când fetele depășesc băieții;

- Creșterea prezintă oscilații sezoniere – astfel, în lunile de iarnă s-a observat o încetinire a ritmului de creștere însoțită de acumulare de strat adipos, în timp ce vara se observă accelerarea ritmului de creștere însoțită de diminuarea țesutului adipos.

Etapile dezvoltării reprezintă perioade din vârsta copilului sau adolescentului, distincte unele în raport cu celelalte prin prisma caracteristicilor morfo-fiziologice, dictate de evoluția somatică și vegetativă a organismului (Tabelul 1.1).

Vârsta școlară timpurie

De regulă, între 6 și 10 ani, creșterea și dezvoltarea morfofuncțională este mai accelerată și mai uniformă, iar principala trăsătură a acestei vârste constă în aceea că ritmul de creștere somatic este mai accentuat decât ritmul de creștere vegetativ. Un element definitoriu al acestei perioade de vârstă îl constituie faptul că ritmul de creștere somatică nu este uniform. Prin urmare, în faza incipientă a perioadei, respectiv la 6 ani, ritmul de creștere este mai accelerat decât până la această fază, întrucât în perioada de vârstă 8-11 ani, acest ritm scade treptat. De menționat, că de fapt, copiii ce fac parte din această categorie nu prezintă diferențe esențiale în

funcție de sex, dacă ne referim la talie, greutate, dezvoltare a sistemului nervos și neuromuscular și a sferei vegetative.

Tabelul 1.1. Etapele dezvoltării copilului

Stadiu de dezvoltare	Vârsta cronologică (ani)
Nou născut	0 - 1
Prima copilărie	1 - 3
Vârsta preșcolară	3 - 6/7
Vârsta școlară timpurie (mică)	6/7 - 10
Vârsta școlară medie	10 - începutul pubertății
Pubertate - fete 11/12 băieți 12/13	
Prima fază pubertară	Fete 11/12 - 13/14 Băieți 12/13 - 14/15
A doua fază pubertară (adolescența)	Fete 13/14 - 17/18 Băieți 14/15 - 18/19

În ceea ce privește statura elevilor, de remarcat că aceasta suferă modificări neuniforme, cu salturi esențiale începând din clasa a treia. De exemplu, la fete, statura acestora prezintă modificări accelerate, începând din clasa a doua.

La demararea perioadei pubertare, atât fetele cât și băieții dispun de o masa musculară aproximativ identică, în cazul dat crește înălțimea corpului cu aproximativ 5 cm în fiecare an, iar greutatea sporește cu 2,3 respectiv 3,5 kg. Musculatura și structura fibrelor acesteia se apropie de cea a adultului, diferind numai cantitatea fibrelor musculare (persistă proporțional fibrele lente față de cele rapide).

Sistemul osos evoluează mai mult ca și țesutul muscular, dispunând de o structură cu o cantitate însemnată de țesut cartilaginos, aceasta determină o rezistență slabă a acestora, iar la solicitări de efort sporit pot duce la deformare în cazul intervenției a factorilor favorizanți. Oasele bazinului, fiind incomplet sudate, pot suferi influențe negative, fapt ce influențează spre a respecta un șir de cerințe cu privire la efortul fizic, și îndeosebi la fetele de vârsta respectivă. Eventualele carențe ce apar în depunerea sărurilor de calciu în cadrul sistemului osos, precum și a pozițiilor asimetrice când copiii sunt așezați în bănci, a greșelilor de transportare a greutateților, la vârstă respectivă pot apărea lordoze, cifoze, spate rotund și altele, favorizate din motiv că fibrele musculare sunt slab dezvoltate la vârsta de șase ani, țesutul muscular însă, fiind bogat în apă; mușchii extensori, de aceea, sunt prezenți într-un raport mai puțin dezvoltați în comparație cu cei flexori, motivând astfel intenția copilului de a se poziționa ușor cifotic.

La vârsta de 8-9 ani articulațiile se întăresc, însă există posibilitatea existenței unor aspecte de instabilitate. Musculatura dispune de enzime oxidative la această vârstă care sunt necesare și

permit oxidarea acizilor grași liberi, în mod mai intens decât la adult, făcând o economie rezervelor de glucoză.

Totuși, în comparație cu oasele, sistemul muscular este slab dezvoltat. După cum am menționat anterior mușchii flexori sunt mai bine dezvoltați ca cei extensori, iar tonusul muscular este în scădere, fapt ce permite efectuarea mișcărilor de amplitudine, însă nu este favorabil celor fine sau exacte.

La vârsta de 8 ani creierul ajunge la dimensiunile adultului, iar din punct de vedere funcțional, predomină excitația ca fenomen de bază, și se prezintă mai slabă inhibiția, din acest motiv apare instabilitatea relativă a concentrării și dificultatea menținerii atenției timp mai îndelungat la vârsta respectivă.

La copiii de 6-10 ani *dezvoltarea psihică* se desfășoară fiind influențată puternic de mediul variat creat prin frecventarea școlii. Specifică elevului de 6-7 ani memoria cu caracter predominant intuitiv, se schimbă la memoria logică, iar capacitatea de, reproducere, prelucrare, fixare și stocare activă a acesteia o antrenăm prin repetări sistemice, în jurul termenului de 9 luni. La vârstă dată, așa numita memorie este interdependentă cu cea vizuală. Elevul începător dispune de o slabă capacitate de autocontrol în timpul învățării, imaginația însă fiind activă, orientată spre obiecte simple dar concrete; se dezvoltă în acest caz imaginația reproductivă și cea creativă. Capacitățile senzoriale se dezvoltă concretizându-se prin creșterea sensibilității, capacității vizuale, capacității de orientare spațiale și a percepției temporale.

Plasticitatea deosebită a Sistemului nervos cu o plasticitate deosebită favorizează recepționarea unui număr impunător de informații, dar dezvoltarea slabă a inhibiției de diferențiere, despre care s-a vorbit anterior, creează dificultăți privind fixarea noilor noțiuni. Caracteristicile sistemului nervos la vârstă dată sunt favorabile lărgirii arsenalului motric și respective contribuie la ameliorarea capacităților de coordonare.

Dezvoltarea calităților motrice la vârsta școlară mică

Accentul se axează pe volum, dacă ne referim la parametrii de efort, intensitatea având o importanță redusă. Repetarea multiplă a unor deprinderi motrice de bază este fixată și depinde de deprinderi și stereotipuri dinamice, mai puține la număr, pentru a nu suprasolicita capacitatea de inhibiție sus menționată. Viteza este una dintre calitățile motrice care se dezvoltă în această perioadă, sub multiplele forme de manifestare: de repetare, de reacție, și de execuție, în astfel de caz, este de dorit ca parametrii ca durata, volum și intensitate să fie reduși considerabil.

Scoarța cerebrală reprezintă suportul funcțional al dezvoltării vitezei și în acest caz se vor evita eforturile care conduc la supraantrenare a aparatului cardio-vascular și respirator cu eforturi axate pe forță.

Capacitățile coordinative pot fi dezvoltate la vârsta dată, dezvoltarea cărora fiind mai vădită către sfârșitul perioadei prepubertare, în cazul când procesele corticale fundamentale prezintă o tendință de echilibrare funcțională și fiziologică.

Cercetările lui Bringmann au demonstrat faptul că orele de educație fizică săptămânale și mai ales activitățile sportive extrașcolare conduc la ameliorarea rezistenței elevilor precum și la îmbunătățirea performanței psihomotrice. Capacitatea de rezistență la oboseală reprezintă o condiție esențială pentru eficacitatea tuturor formelor și metodelor de antrenament. Organismul copiilor și adolescenților prezintă o mare capacitate de adaptare în ceea ce privește efortul aerob, idee susținută și de cercetările lui Robinson care atestă faptul că la copiii de 5-12 ani se atinge $V_{O_{max}}$ încă din primele 30 sec într-un efort maximal, pe când adulții ajung la o valoare de 29-35% din $V_{O_{max}}$ pentru același tip de efort.

Van Aaken, citat de Weineck J. [162] afirmă că „nu distanța dăunează, ci ritmul”. În pregătire, sunt contraindicate alergările pe distanțe cuprinse între 600-1200 m, care necesită un efort anaerob, în schimb se pot efectua alergări pe o durată de 5-20 minute într-un tempou moderat.

Privind ameliorarea mobilității la copiii de 6-9 ani, putem menționa că mobilitatea este calitatea care permite executarea unor mișcări de mare amplitudine la nivelul diferitelor articulații sau complexe articulare (lanțuri cinematice). La vârsta școlară mică, coloana vertebrală atinge mobilitatea maximă, în schimb este redusă mobilitatea în articulațiile coxofemorale (în depărtarea picioarelor – abducție) și scapulohumerală (în retroversie). Din această cauză sunt recomandate exerciții de întindere pentru ameliorarea mobilității în articulațiile respective.

1.3. Probleme actuale privind importanța activităților extrașcolare în formarea personalității elevului

Personalitatea este o constelație de atitudini, trăsături, simțăminte și modalități de comportament. Ea este rezultatul interacțiunii complexe a mai multor categorii de factori reflectați în Figura 1.3.

Societatea modernă prin dinamismul sau, prin flexibilitatea sa, deschiderea spre inovatii solicită un model al personalității umane care ar fi capabilă să facă față cerințelor secolului XXI, mileniul schimbărilor continue. Educația devine imboldul progresului social, iar exigențele timpului, în mod continuu suscită noi abordări și valorificări ale științelor pedagogice, psihologice, politice, sociale, economice, în scopul formării unei generații tinere capabile să asigure în continuare un nivel de bunăstare a vieții, o interacțiune socială crescută, condiții optime pentru dezvoltarea umană.



Fig. 1.3. Factorii ce contribuie la formarea personalității

La sfârșitul secolului al XX, odată cu reformarea societății noastre, s-au produs schimbări și în sistemul de educație ale României și Republicii Moldova, orientarea esențială fiind democratizarea învățământului, asigurarea calității învățământului fiind o necesitate a modernizării. „Democratizarea învățământului reprezintă un principiu de politică a educației care vizează egalizarea șanselor de reușită școlară/universitară în condițiile unei instruirii de calitate, confirmată în termenii raportului intrare-ieșire, la toate nivelurile sistemului,” afirma Sorin Cristea [31]. Autorul remarcă locul și rolul educației nonformale, ca fiind parte integrantă inclusă în aria conceptului pedagogic de democratizare a învățământului ce „definește o anumită disponibilitate a sistemului, dependentă de structura de funcționare a acestuia, care validează la nivel de decizie politică: organizarea nivelurilor/treptelor școlare și a modalităților de evaluare a elevilor/studentilor; conducerea managerială a instituțiilor; proiectarea curriculară a programelor de instruire formală și nonformală; realizarea relațiilor cu comunitatea educativă națională, teritorială și locală”. În prezent, afirmarea unei personalități competitive, capabile să-și modeleze viitorul reprezintă o condiție esențială în dezvoltarea ființei umane, educația fiind în lumea modernă o dimensiune-cheie prin care se fortifică indivizii. Ființa umană percepe influențele mediului în raport cu modul propriu de gândire și de acțiune. Ea are, totodată disponibilitatea de a-și structura comportamentul conform cerințelor sociale. Procesul socializării și activitățile extrașcolare îi formează pe copii pentru stimuli sociali și le dezvoltă deprinderile și conștiința asumării obligațiilor sociale.

Transmiterea normelor, tradițiilor, valorilor, concepțiilor sau a modurilor de viață de către grup sau de către societate, urmărește, de fapt integrarea individului în structurile cu o conduită adecvată scopurilor sociale fundamentale, adică asigurarea ordinii și stabilității sociale.

Psihopedagogia contemporană recunoaște azi pe deplin faptul că vârstele mici reprezintă perioade de fundamentare a construcției personalității copilului și de dezvoltare a structurilor adaptative ce îi vor permite o inserție socială optimă [1, 28, 49, 73, 83, 85]. Este justificată atunci atenția sporită pentru reconsiderarea documentelor ce reglementează desfășurarea programelor educaționale la aceste vârste, în sensul definirii finalităților astfel încât să fie asigurată:

- ✓ reflectarea transformărilor profunde ale societății contemporane, obiectivate în noi exigențe de pregătire a tinerelor generații;
- ✓ compatibilizarea învățământului preșcolar autohton conform treptelor similare de învățământ din alte țări prin racordarea la orientările și achizițiile valoroase în plan psihopedagogic și al practicii educaționale realizate pe plan internațional;
- ✓ reflectarea celor mai noi contribuții ale psihopedagogiei dezvoltării și învățării pentru înțelegerea specificului vârstei școlare, primare;
- ✓ asimilarea principiilor generale și a paradigmatelor reformei profunde a sistemului de învățământ național;
- ✓ reflectarea orientărilor contemporane în problematica finalităților educaționale;
- ✓ continuitatea în interiorul aceluiași ciclu curricular.

Activitățile extrașcolare își aduc aportul la formarea personalității elevului, fiind atât importante, cât și utile. Există anumite aspecte care ar putea să influențeze succesul activităților extrașcolare ca de exemplu: efectuarea acestora conform programul de studiu, atunci când elevii sunt deja obosiți sau înainte ca aceștia nu se mai pot concentra în cadrul procesului instructiv-educativ. Astfel menționăm că, programul elevilor este mai exagerat, iar cadrele didactice încearcă să găsească soluții pentru fructificarea acestora: urmărind programul elevului din ziua respectivă.

Cu privire la aceste aspecte, elevii au remarcat că este destul de greu a desfășura multe activități extrașcolare, din motiv că programa școlară este supra-încărcată, atunci cum îi determinăm pe elevi să se implice în organizarea și dirijarea activităților extrașcolare.

Perioade îndelungate de timp, activitățile extrașcolare au obținut forme variate, toate dintre acestea, scopul fiind învățarea nonformală și petrecerea adecvată a timpului liber. Activitățile, amintite anterior cuprind domenii foarte vaste, iar elevii pot să-și dezvolte competențe și abilități necesare dezvoltării armonioase pentru o integrare adecvată în viața socială. În cazurile când se vorbește despre activitățile extrașcolare, ne axăm pe acel program la care elevul participă binevol și ar trebui să-i producă plăcere din simplu motiv că scopul este de a-i forma competențele necesare unei dezvoltări armonioase, de asemenea contribuie la formarea personalității elevului care își va depista ulterior vocația, talentul și domeniul în care vor performa.

Timpul liber, după cum am menționat anterior, reprezintă o altă componentă de importanță majoră iar elevul în acest caz ar trebui să dispună alternative atractive și care să îi dezvolte abilitățile însușite în cadrul școlar. Astfel activitățile extrașcolare vor apărea ca și alternative adecvate, iar scopul va rămâne același, dezvoltarea multilaterală a personalității, impulsivitatea, încrederii de sine. În acest context apare necesitatea ca elevii să învețe prin joc, pentru a dobândi noi orizonturi incluse în cadru nonformal, sus-menționat. Obligația profesorului constă în crearea elevilor a unei zone spațiale confortabilă, capabilă să contribuie la descătușarea imaginației, pentru a valorifica vocația evoluând până va atinge performanța.

Activitățile abordate oferă elevilor un alt spectru de proprietăți a unor sentimente, de importanță majoră necesare vieții sociale. Copiii, în momentele când sunt mici, ar trebui să însușească valorile morale, pentru a le savura pe cele nobile, pentru a conștientiza importanța religiei privind formarea indivizilor vizând participarea acestora la evenimentele de importanță majoră lângă familia lor, fapt ce ar constitui o soluție vitală pentru un habitat echilibrat, privind trăirea momentelor care nu pot fi egalate în cadrul familiei, și care conduc la formarea individului responsabil necesar societății contemporane.

Propunem derularea parteneriatelor școlare parteneri fiind: școala, reprezentanții bisericii, familia și comunitatea. Reunirea dată a trei elemente constituie esența formării personalității, iar niciun element din cele enumerate nu poate fi negat deoarece acest echilibru va fi afectat pentru viitorul personalității date.

În parteneriat se poate lucra astfel: în școli pot fi organizate activități literar-artistice, serbări, concursuri tematice și sportive simple, în cadrul cărora să fie invitați părinții ori membrii comunității respective, în cazul când părinții sunt departe, în străinătate, prin intermediul tehnologiilor moderne, prin internet etc., aceștia pot viziona evenimentele date și pot participa, atunci când nu sunt prezenți în locul respectiv. De asemenea, părinții pot urmări evoluția copilului moment destul de important, părinții aflați la distanță declanșează drame majore în sufletul copiilor iar evenimentele date, îi pot apropia, din motiv că ei trăiesc emoții forte.

În esență este destul de greu a găsi timp suficient pentru pregătirea activităților date, numai în cazurile când se pleacă de la ceea ce ei cunosc din cadrul familial, în mod deosebit ne referim la cei ce locuiesc în mediul rural, ca urmare va fi un rezultat important, iar activitățile frumoase bine organizate și dirijate își vor atinge scopul propus anterior.

Activitățile extracurriculare se realizează în principal în mediul școlar cu implicarea clasei de elevi, însă în exteriorul instituției de învățământ și vizează anumite activități ce complinesc orelor clasice de predare-învățare. Concret, în cadrul orelor extracurriculare se pot desfășura excursii și vizite la muzee, film, teatre, operă, balet, la instituții publice sau alte obiective de interes general, la alte instituții de învățământ. De asemenea, se pot organiza diverse activități

artistice, cercuri tematice și echipe sportive, tabere de copii, precum și activități legate de protecția mediului.

Desfășurarea activităților extrașcolare poate fi organizată de:

- corpul profesoral didactic în exteriorul mediului școlar;
- alte persoane calificate în cadrul taberelor de vară/iarnă;
- de alte instituții de învățământ cum ar fi: centrele de artă, cluburile sportive etc.

În ceea ce privește importanța activităților extrașcolare putem menționa că acestea contribuie esențial la formarea unei atitudini pozitive față de învățat, la obținerea de către elevi a unor performanțe școlare mai înalte, precum și la formarea unor abilități practice diverse. Totodată ele au un rol important în dezvoltarea stimei de sine, cu accent pronunțat asupra sentimentului de împlinire și autoeficacitate.

Printre caracteristicile fundamentale ale activităților extrașcolare putem menționa cele reflectate în Figura 1.4.

✓ în funcție de sursă, cuprind activitățile organizate de către instituțiile de învățământ (în exteriorul mediului școlar) și de către alte instituții specializate (centre de creație, cluburi sportive, școli de muzică, școli de artă etc. [147];

✓ dispun de un rol complementar celui școlar având drept misiune de a transmite cunoștințe și să „asigure experiențe care să susțină dezvoltarea în ansamblu a elevilor” [159];

✓ aceste tipuri de activități fac parte din sistemul școală – familie – comunitate, ele „sunt parte din instituții extrașcolare și comunități fiind influențate de familii și colegi.” [147];

✓ activitățile de acest gen stimulează autoeducația care devine posibilă pe baza educației, când adolescentul, reușind să interiorizeze valorile socio-culturale (și prin activitățile extrașcolare), participă la propria sa formare și dezvoltare;

✓ activitățile extrașcolare în complementaritatea lor cu formele de educație școlară contribuie la dezvoltarea și manifestarea fenomenului de autoeducație, de autocontrol și de autoreglaj la tineri.

Potrivit opiniei lui Feldman A.F. și Matjasko J.L. [147, p. 159] “activitățile extrașcolare generează capital social și uman și constituie un mediu formator mai atractiv în afara contextului academic”. Literatura de specialitate reflectă rolul important al activităților extracurriculare în formarea și dezvoltarea elevilor. Astfel, C. Cucoș [32, p. 30] menționa că “unii, puțini la număr, consideră că, în competiția dintre educația școlară și cea informală, câștig de cauză va avea ultima, în timp ce alții consideră că școala trebuie să se deschidă spre conținuturile susceptibile de a fi asimilate de elevi în afara școlii, să le valorifice și în același timp să furnizeze elevilor criterii pentru selecționarea și interpretarea informațiilor”.

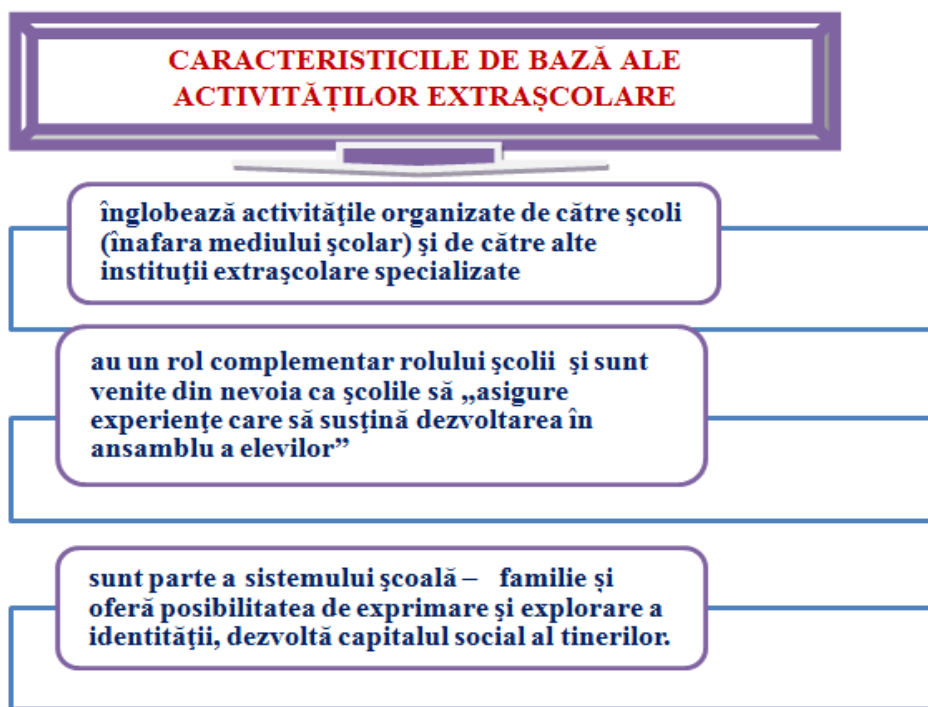


Fig. 1.4. Caracteristici ale activităților extrașcolare (sursa: D. Ionescu, R.Popescu [53])

În cadrul politicilor și reformelor naționale în educație, activitățile extrașcolare reprezintă o prioritate, deoarece au un impact semnificativ asupra dezvoltării personalității tinerei generații. Acestea stimulează gândirea, creativitatea, dezvoltarea propriilor resurse, contribuie la dezvoltarea comunicării și înțelegerii tinerilor cu semenii săi, la identificarea de noi aptitudini și capacități, la organizarea eficientă a timpului lor liber.

În societatea contemporană, educația nu se mai poate reduce la instruirea de tip școlar (formal) și instituțiile de învățământ ar pierde dacă s-ar izola de contextul cultural-educativ sau dacă nu s-ar angaja în lupta pentru impunerea valorilor purtătoare de viitor. Care ar fi aceste modalități de integrare? Literatura pedagogică propune unele soluții în acest sens: lecții tematice generale, lecții în echipe de profesori de diferite specialități, lecții de educație pe teme extrașcolare actuale, ore de sinteze periodice etc. de asemenea, prin intermediul educației extrașcolare se pot dezvolta anumite aptitudini la tineri prin completarea învățării în clasă cu cea independentă, activități în cercuri de elevi și în grupuri mici, activități ca răspuns la interese manifestate.

Activitățile extrașcolare pot crea condiții suplimentare de afirmare a elevilor cu dificultăți în mediul școlar, reduc nivelul anxietății și cresc potențialul lor intelectual. Încercările de articulare sau integrare a diferitelor tipuri de învățări sau de experiențe de fac atât în interiorul sistemelor educative, cât și în cele extrașcolare [92].

Impactul activităților extrașcolare asupra dezvoltării personalității tinerilor

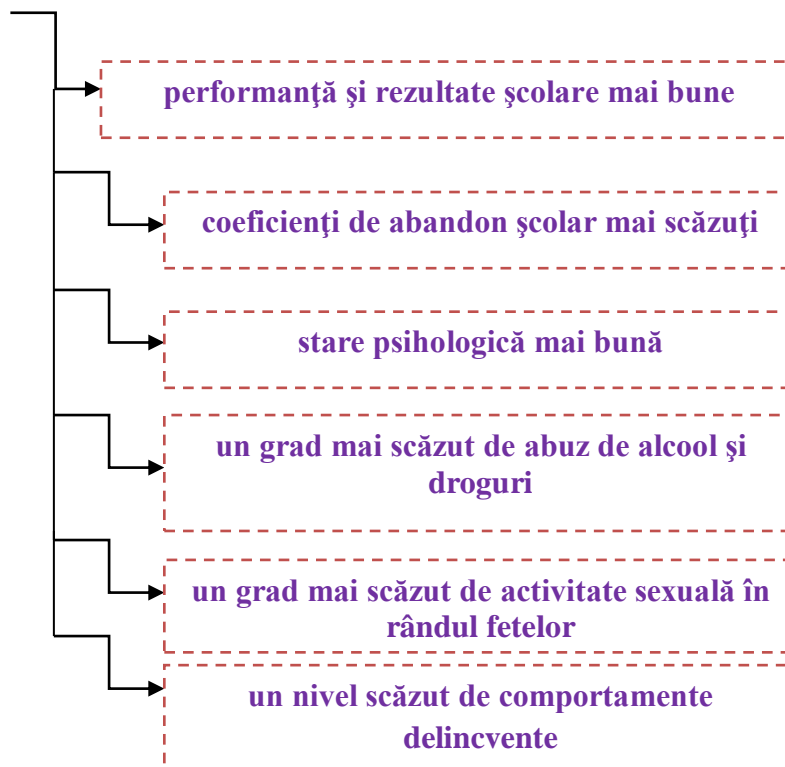


Fig. 1.5. Impactul activităților extrașcolare asupra dezvoltării personalității tinerilor

Mai mult decât atât, activitățile extracurriculare ca și activități complementare au anumite caracteristici ce se referă la participarea elevilor, la conținutul și durata lor, la formele de organizare și metodele folosite [55].

Activitățile extrașcolare furnizează o sensibilizare la contactul cu mediul ambiant, declanșarea unui interes de cunoaștere, posibilitatea fără prescripții, elaborarea unei cercetări personale și nu în ultimul rând gestionarea autoinstruirii.

Activitățile extrașcolare trebuie să răspundă diversității de nevoi, interese, aspirații ale tinerilor, să conducă la formarea unei viziuni strategice despre lume, să asigure în complementaritate coerență actului educațional.

Putem menționa că pentru copii, activitățile extrașcolare sunt benefice întrucât, prin intermediul unor acțiuni de genul: excursii, tabere de vară/iarnă, drumetii, vizionari de filme, piese de teatru sau spectacolele de magie, copilul reușește să-și dezvolte abilitățile de comunicare și socializare, de observație, de dezvoltare a culturii, memoriei și imaginației. Important este ca în aceste activități copilul să se implice direct, fapt ce-l va ajuta cu certitudine

la cultivarea unor obiceiuri pozitive și care în timp îl vor face să se descurce singur în orice situație.

Activitățile sportive sunt preferatele celor mai mulți părinți, pentru că acestea îi ajută pe copii să aibă o viață ordonată, să aibă un program stabilit, pe care îl respecta zilnic, un regim alimentar și un stil de viață sănătos.

Astfel, putem concluziona că sportul are un rol esențial în dezvoltarea fizică și intelectuală a copilului, deoarece în această perioadă corpul suportă modificări din punct de vedere fiziologic și anatomic.

De asemenea, putem menționa că prin sport, se favorizează integrarea socială a copiilor, inclusiv a tuturor indivizilor de toate vârstele, se cultivă deprinderile și însușirile pretinse de activitatea profesională, precum și însușirile morale menite să asigure echilibrul social. Cu alte cuvinte, sportul contribuie la desăvârșirea personalității umane.

Astfel, activitatea sportivă continuă să fie însoțită de ideea comportamentului de fair-play, adică a competiției corecte în raporturile nu numai dintre membrii aceleiași echipe, dar mai ales de adversar sau chiar față de spectatori. În acest context, sportul educă și copii, iar educarea spiritului de fair-play încă din copilărie contribuie în mare măsură la formarea personalității acestora. De asemenea, înlocuirea jocurilor la calculator cu sportul va fi benefică atât pentru copii, cât și pentru părinți, întrucât anume în această perioadă, copilul este destul de dezvoltat fizic și poate practica cu succes un anumit sport. Prin sport, copilul se poate integra eficient într-un colectiv nou, își poate manifesta cu ușurință un interes și o plăcere pentru diverse activități sportive, reușind astfel să-și crească șansele de a continua promovarea unui mod sănătos de viață încă din copilărie. Drumețiile și excursiile contribuie nemijlocit la realizarea obiectivelor educației fizice, dar și a unora ce aparțin educației intelectuale, estetice, morale și patriotice. Valențele formative ale drumețiilor au fost evidențiate de numeroși oameni de cultură ca de pildă: Nicolae Iorga care afirma că “Drumeția te învață mai mult decât zece biblioteci la un loc” sau după cum zicea O.Goga “În liniștea munților s-a născut un suflet și o conștiință. În contact direct cu misterele naturii, oamenii au ajuns la o fină sensibilitate și o bogată viață interioară” [60, p. 161]. De remarcat, că participanții la activități sportive extrașcolare sunt solicitați din punct de motric, dezvoltând în egală măsură la aceștia, sentimente și comportamente pozitive: simțul frumosului, curajul și solidaritatea. De asemenea, putem preciza că ele favorizează consolidarea unor cunoștințe din cadrul altor discipline (istoria, geografia, științele naturii). Taberele și expedițiile educă la copii spiritual de ordine, capacitatea de autoorganizare, responsabilitatea în colectiv și solidaritatea cu problemele grupului.

Activitățile motrice reprezintă cadrul ideal în formarea tinerilor având o importanță din ce în ce mai crescută în societatea modernă. Această perioadă a formării și socializării primare este una

fundamentală pentru dezvoltarea ulterioară a copilului. Trecerea de la nivelul preșcolar la cel școlar poate constitui un șoc sau o barieră în integrarea copiilor în grupurile școlare și în societate, o problemă privind comunicarea dezvoltând un anumit nivel de anxietate. Activitățile motrice reprezintă o importantă sursă de socializare, comunicare și integrare socială fiind un cadru ideal în formarea tinerilor și dezvoltarea ulterioară a acestora.

1.4. Jocurile ca formă creatoare de gândire a copiilor din ciclul primar

Mult timp, s-a considerat că jocul e o activitate minoră, proprie numai vârstei copilului preșcolar, deși a fost folosit ca metodă educativă în grădinițele de copii, nu i s-a acordat o atenție deosebită, fiind socotit mai mult ca un mijloc de divertisment, o activitate mai puțin „serioasă” pentru celelalte [92, p. 45].

Cercetările ne demonstrează că jocul nu caracterizează numai vârsta copilăriei, ci pe om în general, la toate vârstele, și că importanța lui educativă e mult mai mare. În joc, individul își încearcă iscusința, caută să vadă dacă poate atinge un obiectiv propus. Jocul implică o trecere de la incertitudine la certitudine [13]. Jocul îl pune pe elev (student) în situații noi, pe care caută să le rezolve, punând în acțiune inițiativa sa, multă fantezie, perseverență și spontaneitate. Plăcerea jocului este legată de riscul și de performanțele obținute. J. A. Chambers (1969) constată că „jocul nu-i joc decât numai atât timp cât e vorba de exercițiul unei activități mai mult sau mai puțin imperfecte”. Multe descoperiri s-au născut din „jocul” marilor oameni cu necunoscutul. Teoria probabilităților s-a născut din jocul șanselor. Aceștia menționează mai multe tipuri de situații-problemă și anume: când se ivește un dezacord între vechile cunoștințe și cerințele impuse de rezolvarea unei probleme, când studenții își dau seama de insuficiența cunoștințelor lor și apare interesul pentru rezolvare; când studentul trebuie să găsească în situația de a alege dintr-un sistem de cunoștințe numai pe acelea care îi sunt necesare pentru rezolvarea acelei situații; când studentul este în impasul provocat de contradicția dintre modul de rezolvare posibil teoretic și imposibilitatea lui de aplicare practică; când studentului i se cere să aplice în condiții noi cunoștințele anterior asimilate; în cadrul predării disciplinelor se nasc situații problemă în cazul în care studentul este solicitat „să vadă” dinamica mișcării în statica unei scheme.

J. Brunner [13, p. 73] afirmă că „jocul trebuie conceput ca un exercițiu de confruntare cu mediul”. Astfel, orice activitate care se desfășoară la un anumit grad de competență devine interesantă, generând o „motivație a competenței”. Învățarea prin joc, devine plăcută și atrăgătoare. În acest context, o motivație intrinsecă importantă a învățării se poate asigura prin joc. Acesta poate fi considerat motivul principal pentru care, în anumite etape ale învățării și ale dezvoltării studentului, procesul instructiv – educativ se poate realiza prin intermediul jocului. Prin joc studenții pot ajunge la descoperiri de adevăruri, își pot antrena capacitățile lor de a

acționa creativ, pentru că „strategiile jocului” sunt în fond, „strategii euristice”, în care se manifestă istețimea, spontaneitatea, inventivitatea, inițiativa, răbdarea, îndrăzneala, prudența etc. [7, 16, 26, 46, 81, 101, 115, 122, 130, 137, 139]. Pe lângă conținutul informațional – cultural, jocul poate crea pentru studenți un mediu competitiv atractiv de solicitare și exersare a capacităților intelectuale, afective și volitive. Prin intermediul jocurilor se poate ajunge la identificarea unor conexiuni logice ce pot constitui mijloace aplicative de însușire și de fixare a cunoștințelor, unele fiind utile în cadrul activităților explorative din etapa inițială, altele în a cea de-a doua etapă de explorare [13, 16, 34, 86]. În joc se solicită și se exersează dorința de competiție (cu sine și cu alții), disciplina respectării riguroase a regulilor, perseverența, loialitatea, conduita fair-play etc. În cadrul competitiv atractiv al jocului se exersează atitudinile și convingerile morale. Primele deprinderi și obișnuințe morale se formează în joc și prin joc.

Conceptul jocurilor dinamice sau „jocul de mișcare” provine de la cuvântul latin „jocus” și cuvântul francez „dynamique”. Dicționarul Explicativ al Limbii Române (1996) definește cuvântul „joc” („joacă”) sau „a se juca” ca fiind „acțiunea de a se juca și rezultatul ei”, „activitate distractivă (mai ales la copii)”, „distracție (copilărească)” sau „a-și petrece timpul liber, amuzându-se cu diferite jocuri sau jucării”, „a se distra”. De asemenea, putem identifica și o altă explicație : „competiție sportivă de echipă, căreia îi este proprie lupta sportivă (baschet, fotbal, etc.)”, „mod specific de a se comporta într-o întrecere sportivă”. Totodată, cuvântul „dynamique” nu înseamnă altceva decât „plin de mișcare”, „de acțiune”, „activ”, „care este în continuă (și intensă) mișcare”, „evoluție”, „care se desfășoară rapid”.

Succint, putem să definim „jocul dinamic” ca fiind: „o activitate distractivă, ce se caracterizează printr-o mișcare continuă și un activism intensiv.” Cuvântul „joc” are și alte semnificații reflectate din literatura de specialitate. Astfel, V. Iakovlev [51], remarcă că acest termen este unul polisemantic și variabil din punct de vedere istoric care servește pentru a exprima idei despre diferite acțiuni, fenomene și deseori este utilizat convențional. Autorul aduce, drept exemplu, binecunoscutele expresii „jocul prețurilor”, „jocul forțelor”, „joc de cuvinte”, etc. De asemenea, conceptul de „joc” are sensuri diferite și atunci când este vorba despre „Jocurile Olimpice”, „jocurile sportive”, etc. De altfel, jocul poate fi aplicat în diverse domenii: în medicină, în sociologie, în tehnică, iar în arta dramatică jocul este esența acesteia.

Conform opiniei lui V. Iacovlev [51] „activitatea de joc” reprezintă: „un anumit interes pentru societate și pentru persoane aparte, ce se caracterizează printr-o diversitate de obiective și acțiuni motivate, manifestate prin liber consimțământ și emotivitate”. În cadrul activității de joc, menționa autorul, nu se produc valori materiale și nu se însușesc bunuri naturale pentru satisfacerea necesităților vitale.

Jocul și educația au totuși baze comune. În copilărie, jocul și educația se completează în permanență până la unificare. Participarea nemijlocită a copilului la viața adultă se desfășura prin joc, acesta reprezentând practic o modalitate cu ajutorul căreia puteau fi transmise tinerilor mai ușor cunoștințele și deprinderile necesare supraviețuirii, astfel spus jocul este instrumentul/metoda de desfășurare a educației.

Necesitatea jocului la copii poate fi identificată prin următoarele aspecte elocvente:

- jocul îi ajută pe preșcolari să asimileze cunoștințe, experiențe de viață, să experimenteze trăiri ;
- jocul generează la copii spontaneitatea, sociabilitatea, creativitatea, emoția dezvoltându-le intelectul;
- prin joc, copii își pot manifesta imaginația și dezvolta cunoașterea;
- jocul este “ocupația de bază a copilului” așa cum munca și creația sunt preocupările majore ale unui adult;
- jocul este fundamentul învățării pentru toți copiii;
- jocul e și o acțiune socială, întrucât prin joc, copilul va învăța să împartă cu alții unele lucruri, să-și aștepte rândul etc.

Potrivit opiniei lui E. Claparede [24, p. 123] “jocul este singura atmosfera în care ființa sa psihologică cere să respire și, în consecință, să acționeze.”

De regulă, copilul se joacă și învață sau altfel spus, învață jucându-se. Prin urmare, copilul realizează o activitate dintre cea mai plăcută lui, iar prin aceasta își asigură concomitent prin contactul cu lucrurile de care dispune în joc, nevoia de cunoaștere. Astfel, jocul devine pentru copil, activitatea de bază a preșcolarului și o adevărată sursă educativă cu diverse valențe formative.

Jocul ca proces de învățare depinde de existența condițiilor materiale și de motivarea în selectarea unui anumit joc de către copii. Aceasta, deoarece prin joc, copilul redefinește ipostaze din viață, din natura înconjurătoare, fapt ce le permite să-și însușească funcția socială a lucrurilor utilizate prin joc, stăpânind astfel lumea ambientală. Prin joc, preșcolarul contribuie la dezvoltarea și restructurarea activității psihice.

Prin identificarea noului în situațiile de joc selectate de copii, prin demonstrarea unor fapte ingenioase, ca de pildă anumite intrigi ale personajelor întâlnite în povești, copiii își pot dezvolta încrederea în sine și forma o serie de abilități sociale de comunicare.

Un rol important în procesul de învățare al copiilor îl are și descoperirea prin joc. Referindu-se la descoperirea în procesul cunoașterii J. Bruner [13, p. 73] afirma că “..procesul descoperirii constă în faptul că elevul generează el singur anumite informații, pe care apoi le poate controla sau evalua, recurgând la sursă și obținând astfel informații noi”, iar procesul

descoperirii ar consta în “reorganizarea interioară a unor idei anterior cunoscute” pentru a stabili niște legături.

Descoperirea reprezintă găsirea a ceea ce se ascunde dincolo de hotarul provizoriu dintre cunoscut și necunoscut. Ce pot descoperi copiii în procesul de instruire prin joc? Copiii pot face descoperiri în domeniul moralei, respectiv în cazul găsirii unei atitudini și conduite adecvate în anumite împrejurări, mai ales când aceasta e un lucru ușor. Astfel, și normele de conduită pot constitui obiect de descoperire personală. Fiecare copil prin joc face continue descoperiri în decursul experienței sale, dobândește noi învățăminte și noi cunoștințe. De la naștere, pe parcursul întregii vieți, omul are posibilitatea și posedă instrumentele necesare (la început imperfecte, dar apoi se dezvoltă și se perfecționează) de a face față împrejurărilor, dobândindu-și cunoașterea necesară îmbunătățirii acțiunii prin propriile sale mijloace.

Studiile arată ca micuții în joc își încearcă iscusința, caută să vadă dacă pot atinge un obiectiv propus. De exemplu, când construiesc un castel de cuburi sau când lansează zmeul, copilul își încearcă puterile și priceperea, pentru că în situațiile de joc intervin dificultăți pe care trebuie să le depășească. Astfel, ei tind spre atingerea de performanțe, spre a câștiga o întrecere și să învingă un adversar real sau imaginar. Jocul implică o trecere de la incertitudine la certitudine. Dacă nu ar fi incertitudine în joc, acesta nu ar mai fi atrăgător și nu ar mai prezenta interes. Stările psihice specifice jocului sunt legate de risc. Prin urmare, jocul se apropie de comportamentul emergent și de activitățile euristice. Jocul îl pune pe copil în situații noi, pe care el caută să le rezolve punând în acțiune inițiativa, multă fantezie, perseverență și spontaneitate. Prin joc, copilul își afirmă puterea, priceperea, personalitatea în ansamblul său, în raport cu un scop mai mult sau mai puțin conștientizat.

Suntem de părere că prin joc se satisface o anumită trebuință interioară, de afirmare și de realizare, în ciuda riscurilor care apar.

Plăcerea jocului e legată de riscul și de performanțele obținute. Deși este o activitate creativă, se pare că jocul are un specific al său, și anume acela că urmărește un scop intrinsec, e o activitate suficientă sie însăși, fără să constituie un mijloc pentru atingerea altui țel. E vorba de gratuitatea sa. Adică se face “joc pentru joc”, cel puțin aparent. Credem că aceasta este esența activității, pentru că producând satisfacție prin ea însăși, devine scop. Jocul este însă și un mijloc de dezvoltare și menținere a capacității de adaptare a copilului, ca orice acțiune exploratorie.

Jocurile didactice. Învățarea care implică jocul devine plăcută și atrăgătoare. Prin joc elevii pot ajunge la descoperiri, își pot antrena capacitățile lor de a acționa creative, pentru că strategiile jocului sunt în fond strategii euristice în care se manifestă istețimea, inventivitatea, inițiativa, răbdarea, îndrăzneala, prudența etc.

Jocurile copiilor devin metodă de instruire în cazul în care ele capătă o organizare și se succed în ordinea implicată de logica cunoașterii și învățării. Simplele jocuri pe care copiii le practică în mod spontan au valențe formative, dar în învățământ ne interesează jocurile imaginate cu un scop educativ bine precizat și organizate în concordanță cu el. În jocul didactic, divertismentul nu e un scop în sine, ci numai un mijloc de stimulare a energiilor cognitive.

Clasificarea jocurilor didactice după:

- *obiectivele prioritare urmărite:*

- ✓ jocuri senzoriale (auditive, vizuale, tactile etc.)
- ✓ jocuri de observare,
- ✓ jocuri de dezvoltare a limbajului

- *conținutul instruirii:*

- ✓ jocuri matematice,
- ✓ jocuri muzicale

- *forma de exprimare:*

- ✓ ghicitori,
- ✓ jocuri de orientare,
- ✓ jocuri conceptuale,
- ✓ jocuri simbolice

- *resursele utilizate:*

- ✓ jocuri materiale,
- ✓ jocuri orale și/sau interogative,
- ✓ jocuri pe computer.

- *regulile instituite:*

- ✓ jocuri cu reguli transmise prin tradiție,
- ✓ jocuri cu reguli inventate,
- ✓ jocuri spontane.

- *competențele psihologice stimulate:*

- ✓ jocuri de mișcare,
- ✓ de observare,
- ✓ de atenție,
- ✓ de memorie,
- ✓ de gândire,
- ✓ de creație,
- ✓ de limbaj.

Jocurile de mișcare constau în utilizarea organismului pus în mișcare și prin care se exersează și se dezvoltă starea fizică și psihică a copilului aflat într-o conexiune amplă cu evoluțiile corporale.

Jocurile de mișcare sunt activități specifice educației fizice și au influență pozitivă asupra copiilor, dacă ne referim la finalitatea lor formativ-educativ și informațională. Aceste jocuri se pot utiliza în diverse forme ale educației fizice. Elementul principal al acestui tip de joc îl constituie actul motric exersat în varietate de forme în scopul de a se asigura cadrul optim de dezvoltare și perfecționare a deprinderilor fundamentale ale copiilor, formarea unor calități motrice: viteza, rezistența, îndemânarea, agilitatea, precizia, stăpânirea de sine, perseverența.

Având în vedere trăsăturile sale esențiale putem menționa că jocul de mișcare se deosebește de alte mijloace specifice educației fizice după cum urmează:

- asigură și favorizează dezvoltarea simultana a deprinderilor motrice de bază sau specifice, a calitatilor motrice, precum și a însușirilor și deprinderilor moral-volitive;

- jocul de mișcare presupune și implică cooperare, colaborare cu partenerii de joc, armonizarea intereselor, a motivelor, acțiunilor și eforturilor personale cu cele ale colectivului, acceptarea și recunoasterea liderului, asumarea unor responsabilități, atitudine critică și autocritica;

- jocul de mișcare permite în același timp și posibilitatea de a avea inițiative proprii și independente în acțiuni;

- jocul de mișcare impune existența calităților motrice la cei care-l practică, întrucât ele antrenează competiția și competitivitatea.

Jocurile de mișcare utilizate în diverse activități sportive extrașcolare reprezintă, ca și în cazul celor didactice, o repetare a celor predate în cadrul orei de educație fizică sau sunt planificate în etape.

Prin jocurile de mișcare copii își antrenează capacitățile intelectuale precum: atenția, sinteza, analiza, iar consolidarea deprinderilor motrice și folosirea lor în diverse forme conduce de asemenea la o implicare psihică a acestora. Toate acestea contribuie la educarea unor caracteristici și calități esențiale ale copiilor ca de exemplu : curajul , încrederea în forțele proprii, voința, perseverența, stăpânirea de sine etc.

Jocurile pe echipe conduc la dezvoltarea cooperării și colaborării între copii, la creșterea spiritului de atașament și rezolvare a problemelor comune identificate în timpul jocului.

Deprinderile motrice dobândite de copii în cadrul jocurilor de mișcare au o influență pozitivă asupra copiilor în sensul asigurării cu capacități de a soluționa eficient activitățile specifice din familie, școală și cele referitoare la utilizarea timpului liber într-un mod plăcut și util.

Sistemul de deprinderi motrice format la vârsta preșcolară, monitorizat prin jocurile de mișcare, poate contribui la integrarea copiilor în diverse activități benefice conexiunii lor cu natura, cu adulții și cu alți copii, precum și la apărarea acestora de “incidente” și accidente, fapt ce le permite să-și sporească încrederea în forțele lor proprii.

Având în vedere influența jocului de mișcare asupra formării și dezvoltării copiilor, completat de faptul că acestea în general constituie unul dintre mijloacele atractive ale educației fizice, putem menționa că este necesar ca ele să fie utilizate sistematic, atât în cadrul programelor și orelor de educație fizică, cât și cu ocazia exercițiilor de înviorare.

Eșalonat, în cadrul jocului, mai ales al celor didactice, se desfășoară tranziția de la percepția spontană, neorganizată la cea organizată, intenționată, orientată spre un anumit scop care este observația. Prin jocurile de mișcare se organizează și se perfecționează și unele forme complexe ale percepției: *percepția spațiului, a timpului, a mișcării*. În acest context, evidențierea trăsăturilor spațiale ale obiectelor (mărimea, forma, relieful, poziția spațială etc.), generează interacțiunea mai multor modalități senzoriale (vizuală, tactilă, chinestezică etc.), iar detașarea însușirilor semnificative este de a facilita, de a dirija și consolida comunicarea. Astfel, copilul reușește să perceapă succesiunea în timp a unor acțiuni și timpul realizării lor, un rol important avându-l exercițiile practice, jocurile organizate, programul activităților instructiv-educative din școală.

Funcțiile jocului sunt reflectate în Figura 1.7:

1) *Funcția cognitivă, informativă* – jocul asigură acumularea de către copii a informațiilor și cunoștințelor noi contribuind totodată, la exersarea, formarea și utilizarea unor deprinderi, priceperi prin realizarea sarcinilor trasate în joc și respectarea regulilor care de fapt orientează procesul cunoașterii;

2) *Funcția stimulatив-motrică (motorie)*- jocul stimulează componenta motorie a personalității copilului, sau o altă dimensiune a acesteia;

3) *Funcția formativ-educativă* - jocul contribuie la: perfecționarea funcțiilor cognitive ale copiilor, la stimularea motivației intrinseci a copiilor în timpul exercitării acțiunilor în joc, la dezvoltarea afectivă (reflectată în special prin abordarea unor roluri de joc), precum și la dezvoltarea anumitor aptitudini.

4) *Funcția socială* - jocul reprezintă un element și un factor important de socializare.

5) *Funcția de echilibrare-tonificare* - (elimină și reîncarcă potențialitățile personalității)

6) *Funcția terapeutică*

7) *Funcția katharctică* (de curățire, purificare).

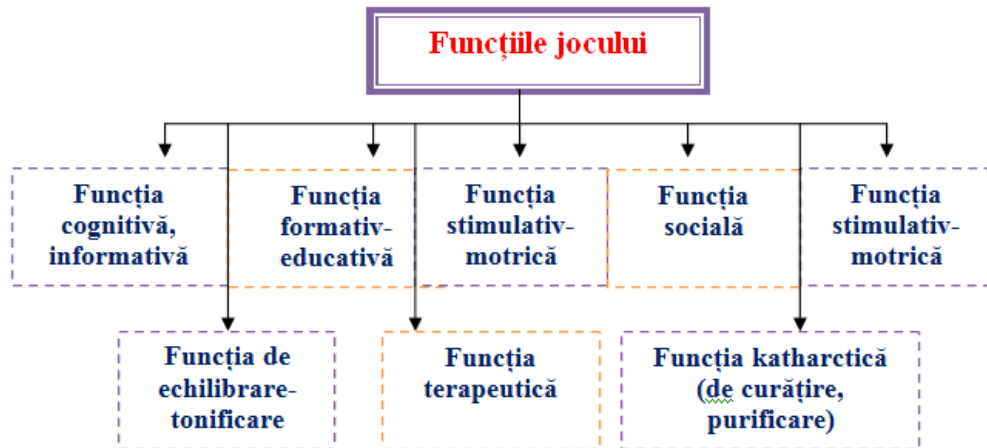


Fig. 1.7. Funcțiile jocului

Tipuri de joc de rol (Figura 1.8):

1. *Jocuri de rol cu caracter general:*

-*jocul de reprezentare a structurilor*

-*jocul de decizie*

-*jocul de arbitraj*

-*jocul competitive*

Prin joc copilul este un inițiator în propria sa lume. Jocul determină creșterea încrederii în sine a copilului, cât și dorința de autodepașire lăsându-i libertatea de a-și folosi fantezia și imaginația pentru propria sa plăcere și a altora. Jocul îl ajută să-și dezvolte acuitatea observativ-motrică să-și coordoneze mișcările.

Prin joc, copilul își câștigă încrederea în sine pentru integrarea în societate, se dezvoltă și învață amuzându-se. Pentru el, nu există diferențe între a se juca și a învăța. Copilul învață, de asemenea, prin manevrarea obiectelor sau ideilor pe care vrea să le cunoască. Din acest motiv, el are nevoie și dorește să fie activ. Inteligența se construiește plecând de la coordonarea și de la repetarea acestor acțiuni, fizice sau mentale.

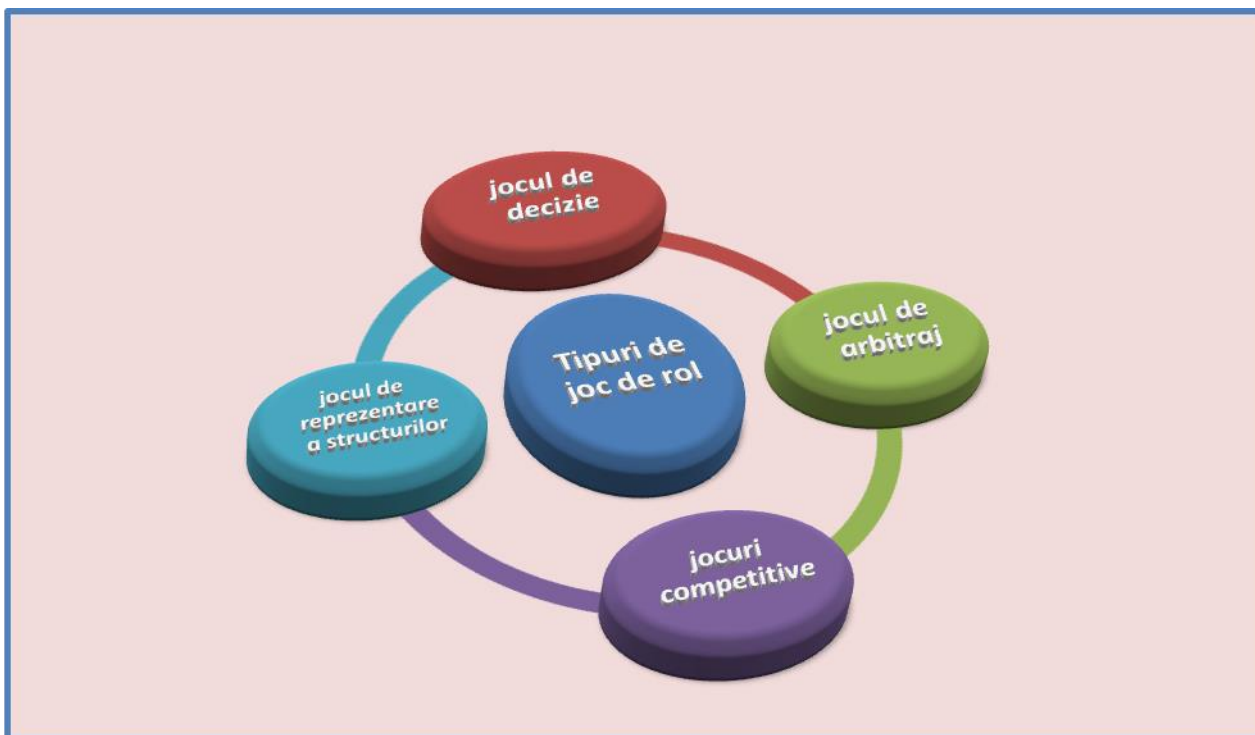


Fig.1.8. Tipuri de joc de rol

J. Piaget delimitează trei mari categorii de joc:

- jocul exercițiu;
- jocul simbolic;
- și jocul cu reguli (Figura 1.9).

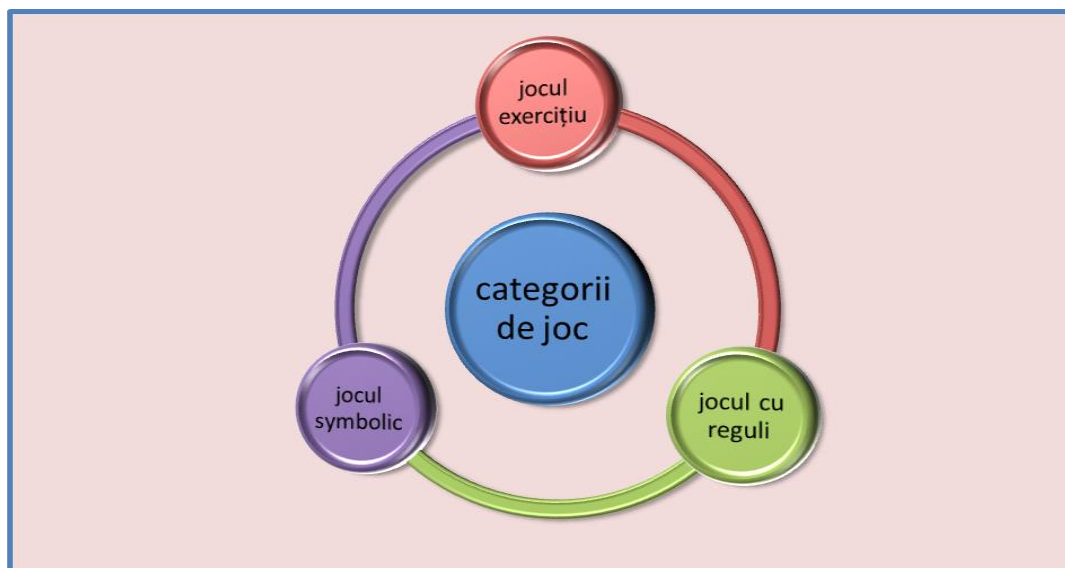


Fig. 1.9. Categorii de joc

În perioada școlară, obiectivele se modifică: este necesar a trece de la perioada de imitare la activitatea independentă, fapt care ar crea condiții pentru manifestarea calităților personale și formarea deprinderii de a acționa în baza propriei inițiative, în conformitate cu obiectivele didactice în organizarea jocurilor trebuie să fie luate în considerare următoarele aspecte: jocul trebuie să aibă întotdeauna o formă bine determinată și obiective clare. Spre deosebire de jocurile

practicat de copii în familie, jocurile școlare nu trebuie să poarte un caracter de imitare, ci să aibă o structură bine definită, în funcție de obiectivele propuse, și să solicite elevilor capacitatea de a-și coordona mișcările, astfel încât prin acțiuni mai raționale să realizeze sarcina principală. În procesul trecerii de la jocurile de imitare spre cele din perioada școlară, e necesar a respecta, cât mai mult posibil, consecutivitatea și consecvența organizării lor. După familiarizarea cu jocurile individuale și formarea unor deprinderi de practicare a acestora, se trece la jocurile de echipă, care au un grad de complexitate mai înalt și sunt predominante la această vârstă.

Acțiunile executate în cadrul jocului trebuie să corespundă pe deplin priceperii copiilor de a-și dirija propriile mișcări, precum și nivelului de dezvoltare a forței și dibăciei acestora, capacități de care depind viteza și caracterul rațional al executării acțiunilor, astfel încât acestea să-i producă o profundă satisfacție copilului. În timpul jocurilor organizate în mediul școlar, se pun în valoare informațiile deja cunoscute și deprinderile formate anterior, iar practicarea prietenilor îl încintă pe copil, făcându-l mai ager, mai vioi, fapt care îi produce o satisfacție.

Acțiunile de joc trebuie să fie asimilate în cadrul unui curs sistematic, iar în executarea lor să fie respectate un șir de reguli al căror grad de dificultate crește treptat. Pentru o sporire treptată și consecventă a gradului de complexitate al jocurilor aplicate precum și pentru diversificarea lor, se recomandă a modifica regulile de joc pe măsura asimilării lor de către elevi. Regulele trebuie să aibă un caracter general, respectarea lor va conduce la realizarea eficientă a acțiunilor necesare.

Organizarea jocului, alegerea participanților mersului jocului, a respectării stricte a regulilor trebuie atribuite în totalitate copiilor, care trebuie învățați să le considere a fi legi obligatorii pentru toți.

1.5. Concluzii la capitolul 1

Școala românească este caracterizată în foarte mare măsură de incompetență în ceea ce privește realizarea unui proces de socializare adecvat realităților sociale pentru care își pregătește absolvenții, iar acolo unde apar astfel de preocupări, ele sunt dominate de valori și norme ce încurajează conformismul, pasivismul elevilor, preluarea necritică, raportul conflictual între profesori și elevi, lipsa modelelor autentice. Această analiză ne-a îndreptățit să considerăm deschisă oportunitatea unor noi investigații în problematica socializării, iar actuala teză vine, în plus față de investigațiile de tip descriptiv, să propună măsuri concrete, la nivelul interacțiunii profesor – elev care să optimizeze procesul socializării.

Ținând cont de importanța petrecerii timpului liber de către copii într-un mod cât mai plăcut și eficient, oferindu-se o gamă cât mai largă de activități care să răspundă nevoilor, dorințelor și așteptărilor acestora, s-a căutat un cadru nou și dinamic în care să se înscrie

numeroși specialiști, animatori socio-educativi, reprezentanți ai societății civile, voluntari din cartiere, alți parteneri, constituiți în echipe pluridisciplinare de lucru, care prin disponibilitățile lor sufletești să contribuie la realizarea unor proiecte de timp liber cu caracter educativ.

Relațiile de colaborare, munca în echipă, permit elevului să se situeze mai bine în raport cu el însuși, cu ceilalți, cu lumea înconjurătoare, și îi sporesc dorința de a lucra împreună cu ceilalți pentru o reușită comună.

Problema științifică importantă soluționată rezidă în elaborarea ghidului teoretico-practic (jocuri de mișcare la mare), în selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică și experimentală a conținuturilor generatoare de strategii personalizate la elevii din ciclul primar, cu vârsta cuprinsă între 7-10 ani din perspectiva de socializare și a modelului de activități extrașcolare.

Direcțiile de soluționare a problemei științifice de cercetare:

- proiectarea modelului final de activități extrașcolare orientat spre procesul de formare a atitudinilor și capacităților elevilor de a aplica anumite jocuri de mișcare în scopul creșterii factorului de socializare a acestora;

- identificarea complexului de atitudini și capacități în scopul selectării, organizării, fundamentării teoretice și experimentale a conținuturilor extrașcolare în cadrul taberelor la mare organizate pentru elevii din ciclul primar;

- fundamentarea teoretico-aplicativă a modelului nou elaborat și implementat în procesul de formare a atitudinilor și capacităților cognitive, praxiologice necesare pentru desfășurarea jocurilor concret stabilite în ghidul nou elaborat.

Scopul cercetării constă în studierea fenomenului de socializare al copiilor, în fundamentarea teoretică și elaborarea unui model de aplicare a jocurilor de mișcare (la copiii din ciclul primar), în cadrul activităților extrașcolare sportive (organizate în tabere la mare) menite să asigure formarea identității acestora și dezvoltarea lor permanentă prin interacțiunea sa cu planul social al existenței.

Obiectivele cercetării: 1. Studierea teoriei și practicii actuale cu privire la socializarea elevilor din ciclul primar și al activităților extrașcolare. 2. Aprecierea nivelului de socializare a elevilor de 7-10 ani în corespundere cu particularitățile fiziologice. 3. Elaborarea modelelor de activități extrașcolare specifice ciclului primar școlar. 4. Argumentarea și validarea eficienței utilizării activităților extrașcolare la copii de vârsta 7-10 ani.

2. STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL METODOLOGIC AL PSIHOSOCIALIZĂRII COPIILOR DIN CICLUL PRIMAR PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE SPORTIVE

2.1. Metodele și organizarea cercetării

Cercetarea pedagogică realizată a avut un caracter prospectiv, respectiv acțiunile realizate au fost centrate în principal pe dezvoltarea personalității elevului din ciclul primar, în perspectiva exigențelor dezvoltării sociale.

De asemenea, cercetarea pedagogică a avut în permanență un caracter continuu ameliorativ, întrucât a determinat, prin intervențiile sale modelatoare, optimizarea actului pedagogic și a activităților extrașcolare sportive. Totodată, am urmărit în permanentă dezvoltarea la elevi a cunoașterii autentice, întrucât aceasta este acțiunea proprie a subiectului, asupra căreia există o reflectare activă. Cunoașterea rezultă din relația dintre subiect și obiect, dar aceasta nu este univocă, adică nu constituie o acțiune exclusiv de la obiect la subiect. De asemenea, cunoașterea este o relație biunivocă, de influențare reciprocă a subiectului și obiectului. Așa cum remarcă și J.Piaget, "...cunoașterile nu izvorăsc nici din subiect (cunoaștere somatică sau introspecție), nici din obiect (deoarece percepția însăși comportă o parte din organizare), ci din interacțiunea dintre subiect și obiect, și anume din interacțiunea provocată inițial de acțiunile spontane ale organismului ca și, în egală măsură, de stimulii externi." După marele psiholog, cunoașterea are un profund caracter constructiv.

Mai mult, cercetarea efectuată a avut și un caracter interdisciplinar, dată fiind complexitatea fenomenului investigat, prezentând aspectele specifice în cadrul activității etapelor de desfășurare și al metodelor de cercetare.

Obiectivele cercetării s-au concretizat în scopul pe care ni l-am propus să-l realizăm, astfel că, prin sarcinile tematice monitorizate pe parcursul activității de cercetare științifică ne-am propus să confirmăm veridicitatea ipotezei de lucru și să obținem rezultatele finale ale acesteia.

Concret, aceste obiective au vizat următoarele:

1. Studiarea teoriei și practicii actuale cu privire la socializarea elevilor din ciclul primar și al activităților extrașcolare.
2. Aprecierea nivelului de socializare în corespundere cu particularitățile fiziologice (vârsta 7-10 ani).
3. Elaborarea modelelor de activități extrașcolare specifice ciclului primar școlar.
4. Argumentarea eficienței utilizării activităților extrașcolare la copii de vârsta 7-10 ani.

Metodele științifice utilizate în cercetare și care s-au dovedit a fi relevante sunt:

- ✓ observația pedagogică,

- ✓ metoda anchetei de tip chestionar;
- ✓ metoda de măsurare și evaluare;
- ✓ testarea pregătirii teoretico–practice;
- ✓ metoda experimentală pedagogică;
- ✓ metode statistico-matematice;
- ✓ metoda grafică și tabelară.

2.1.1. Metoda studiului bibliografiei de specialitate a fost utilizată pentru a crea posibilitatea documentării în ceea ce privește întreaga problematică a lucrării, pentru a putea face o analiză de ansamblu asupra temei, am selecționat lucrările care tratează acest subiect, concretizate în 162 de titluri, din autori autohtoni și din străinătate, toate formând bibliografia selectivă a lucrării.

Analiza literaturii de specialitate s-a desfășurat pe parcursul unei perioade de timp, concretizată în cel puțin trei ani, reflectând opiniile specialiștilor în domeniu cu privire la principalele activități de cercetare în domeniul promovării și consolidării imaginii organizațiilor de profil. Cercetarea a avut prin natura sa caracterul unei activități de factură logico–rațională, desfășurându-se în etape succesive, după o ordine strictă. În plus, adesea a fost posibil ca unele etape de cercetare să fie reluate și refăcute, să fie verificate.

2.1.2. Observațiile pedagogice, ne-au permis obținerea unor informații complexe, efectiv ca în cazul anchetei, care a avut avantajul de a ne reda comportamentul natural, efectiv al elevilor din ciclul primar în cadrul activităților extrașcolare.

Observația directă a vizat monitorizarea gradului de asimilare a unor modele, unități de învățare, norme, valori prin desfășurarea jocurilor de mișcare de către elevii veniți în tabere organizate la mare, și care au constituit obiectul activităților extrașcolare. Realizându-se asemenea jocuri și experiențe la mare, elevii desprind unele elemente comune și de asociere a unor acțiuni cu anumite rezultate benefice socializării. De asemenea, conștientizarea regulilor descoperite prin jocurile de mișcare la mare, prin acțiunea cu anumite obiecte (cercuri, mingi, dispozitive etc.) ajută elevii să rezolve unele probleme mai dificile. Mai târziu, după asemenea experimente, ei devin apti să-și însușească calculul probabilist, foarte util în rezolvarea diferitelor probleme practice și teoretice.

Se dezvoltă în același timp ideea de probabilitate și priceperile elevilor de a opera probabilist, din experiențele făcute profitând concomitent și cunoașterea și acțiunea. De fapt, ceea ce am dori să precizăm e faptul că însăși acțiunea și comportamentul elevilor în procesul de instruire sau de aplicare a jocurilor de mișcare, sunt influențate, la rândul lor de cunoaștere. Acțiunea evoluează, trecând de la acțiunile spontane, instinctuale, la acțiunile conștientizate și raționale. Individul trece de la „acțiunea tip situațional - impulsiv la acțiunea de tip reflexiv –

conștient, programată anticipat în forma unei succesiuni coerente a motivelor, scopurilor, mijloacelor” [48, p. 37]. Astfel, cunoașterea devine atât mijloc de orientare și de pregătire a acțiunii, cât și de redare a ei. De la orientare și relare spontane, din confruntarea cu împrejurările externe, se ajunge la o orientare pregătită și reglată conștient, bazată pe idei, pe reguli, pe principii și pe înțelegerea situațiilor concrete în care se acționează. Dat fiind că funcția esențială a cunoașterii este previziunea și anticiparea soluțiilor posibile, acțiunile se pot desfășura la un nivel superior de eficiență, datorită eliminării treptate a incertitudinilor și posibilității de alegere a mijloacelor mai adecvate. De aceea, cunoașterea poate fi considerată ca proiect pentru acțiune sau că reprezintă componenta teoretică a praxisului. De nivelul de cunoaștere depinde și nivelul de activitate.

În acest context, elevii pot clasifica în cadru jocurilor de mișcare, anumite obiecte în funcție de cunoștințele acumulate ulterior. Mai mult, modificarea acțiunii în cadrul jocurilor rezidă în modificarea cunoașterii. Bazați în pe aceste premise, structura procesului de cunoaștere în cadrul activităților extrașcolare pot identifica o nouă configurație. Astfel, în fața situațiilor noi se va porni de la acțiuni concrete, de la aplicații (A) la găsirea regulilor de acțiune în joc sau a legităților, deci la explicații (E), după care, pe baza acestora, se vor face noi aplicații (AN) de grad superior.

Simbolizând, am putea reduce strategia cunoaștere - acțiune în joc la formula:

$$A \longrightarrow E \longrightarrow AN$$

Amplificând această formulare s-ar putea reprezenta dinamica respectivă în modalitatea prezentată în Tabelul 2.1.

Tabelul 2.1. Nivelele cunoașterii – acțiunii

acțiune aplicații (A) practică concret particular	cunoaștere explicații (E) teorie abstract general	acțiune aplicații (AN) practică (joc) concretizare joc particularizare și reguli de joc
Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3

Cele trei nivele ale cunoașterii – acțiunii descrie mai sus au particularitățile or, cu consecințe importante în procesul instruirii.

Primul nivel (A) se caracterizează prin desfășurarea acțiunii pe plan exterior, determinată de satisfacerea anumitor nevoi de reglare a comportamentului, când elevul încearcă să-și rezolve anumite probleme, să depășească anumite dificultăți de joc sau de activitate. Cu ocazia acțiunilor și încercărilor multiple, cunoașterea progresează încă din primul nivel, în sensul că se obțin noi informații, noi date despre joc și obiecte, precum și fenomenelor asupra cărora se acționează (socializarea) sub raportul însușirilor concrete și particulare. A acest nivel se obține o înțelegere

practică, determinată de sistematizarea acțiunilor de joc și coordonarea lor în vederea adaptării la situația nouă.

Nivelul al doilea (E) reprezintă cunoaștere degajată a jocului din acțiune, desprinsă de concret, de singular și de particular, de loc și de timp având grad de libertate superior. Cunoașterea devine mediată de concepte.

Nivelul al treilea (AN) reprezintă un nou gen de activități, deși, aparent, se manifestă ca o repetare a primei secvențe de joc. Totuși aplicațiile, acțiunile și demersurile practice se desfășoară de data aceasta la un nivel superior, adică cu un plus cognitiv de cea mai mare importanță, constituit din cunoașterea regulilor de joc, a principiilor care direcționează și reglează acum activitatea. Acțiunile se desfășoară pe baza unei reflecții, a unui proiect. Ideile teoretice se convertesc în indicații praxiologice cu privire la joc, este un transfer de cunoaștere din teorie în practică.

Observațiile pedagogice s-au desfășurat în trei etape :

În prima etapă s-au efectuat observațiile asupra studierii teoriei și practicii actuale cu privire la socializarea elevilor din ciclul primar și al activităților extrașcolare, respectiv în perioada anului de studiu 2011-2012. Datele acumulate prin intermediul observațiilor au fost completate prin interpretarea informațiilor obținute din cercetare, prin soluții practice oferite de specialiștii din domeniu, prin preluarea unor modele de bune practici concrete. Informațiile obținute în urma investigării ne-au permis de asemenea, să înțelegem că socializarea reprezintă integrarea unui individ într-o colectivitate și că aceasta nu este o simplă repetiție socială, ea nu împiedică schimbarea socială, inovarea, interpretarea personală a realității sociale, ci presupune interacțiuni între subiectul socializator și cel socializat, cu schimbări în ambele planuri.

Observațiile pedagogice din această etapă au contribuit la stabilirea necesității elaborării modelelor de activități extrașcolare specifice ciclului primar școlar, îndeosebi a jocurilor de mișcare aplicate în cadrul activităților specific la mare, și nu în ultimul rând la concretizarea structurii viitorului ghid teoretico – practic în material de specialitate.

Această etapă s-a finalizat cu observațiile pedagogice asupra stabilirii conținutului ghidului teoretico – practic “Jocuri de mișcare”. Rezultatele observațiilor au contribuit la formarea cunoștințelor teoretice și practice necesare pentru nivelul de pregătire a elevilor în vederea realizării obiectivelor programei activităților extrașcolare.

În a doua etapă observațiile pedagogice s-au desfășurat în anul de studiu 2012-2013 în cadrul activităților extrașcolare desfășurate cu elevii în tabere organizate la mare cu aplicarea ghidului nou elaborat. În cadrul acestei etape s-au efectuat: verificarea calitativă a ghidului, verificarea conținutului, formei și a condițiilor de realizare a acestuia, precum și aprecierea nivelului de socializare în corespundere cu particularitățile fiziologice (vârsta 7-10 ani).

Rezultatele observațiilor ne-au permis să determinăm și să acumulăm informații cu privire la activitățile extrașcolare, în general, să înțelegem că acestea au cel mai larg caracter interdisciplinar și oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului elevilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Activitățile complementare concretizate în tabere la mare pot imprima elevului un anumit comportament, o ținută adecvată situației sau declanșa anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității elevului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct acestuia prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. Activitatea în afara clasei și cea extrașcolară trebuie să cuprindă masa de elevi.

Noile date obținute au completat informațiile acumulate în urma aplicării chestionarului sociologic categoriilor de respondenți.

În etapa a treia, în anul de studiu 2013-2014 observațiile pedagogice au fost desfășurate în cadrul procesului de evaluare, verificare a cunoștințelor teoretico-practice a elevilor din treapta învățământului primar a școlii din cadrul Școlii gimnaziale nr.1 Pecineaga, județul Constanța, România:

Datele obținute în ultima etapă ne-au permis să stabilim modelul final activităților extrașcolare specifice ciclului primar școlar și să argumentăm eficiența utilizării acestora la copii de vârsta 7-10 ani.

Totodată pe parcursul acestei etape a fost aplicat conținutul ghidului teoretico-practic elaborat pe baza consultării unui număr semnificativ de activități extrașcolare și în care predomină practicile de socializare activă (competiții sportive, concursuri, jocuri de mișcare, ștafete etc.).

2.1.3. Metoda anchetei de tip chestionar a vizat acumularea unor date privind motivația învățării, semnificația notei obținute în procesul activităților extrașcolare specifice elevilor de vârsta 7 - 10 ani, organizate la mare, a succesului și randamentului obținut ca urmare a cunoașterii jocurilor și a regulilor acestora stabilite în ghidul teoretico-practic. Metoda cercetării documentelor academice ne-a permis studierea programei activităților extrașcolare, a planificărilor anuale și calendaristice din ciclul primar etc. Conținutul chestionarelor sociologice elaborate și aplicate pe parcursul cercetării noastre au fost formulate în corespundere cu scopul cercetării și al obiectivelor stabilite. Structura și conținutul acestora pentru fiecare studiu realizat, au urmărit o schemă logică, cuprinzând atât întrebări generale, cât și specifice. Înainte de a fi aplicate categoriilor de respondenți, chestionarele au fost validate printr-o cercetare de tip instrumental (anchetă pilot) realizată pe un anumit număr de persoane.

2.1.4. Metoda de măsurare și evaluare, se referă la diferite tipuri de verificări ale elevilor urmărind progresul sau regresul înregistrat de aceștia în cadrul jocurilor. Metodele de măsurare a

rezultatelor cercetării și de interpretare a datelor obținute pe parcursul experimentului s-au concretizat prin date statistice cu referire la socializarea elevilor prin intermediul activităților extrașcolare concret stabilite în tabere a mare.

2.1.5. Experimentul științific

Cunoașterea nivelului de priceperi, de socializare al fiecărui elev este esențială în optimizarea procesului de învățare și formare a personalității. De aceea profesorul trebuie să fie în permanență interesat de activitățile extracurriculare ale elevilor.

Subiecții supuși cercetării sunt selectați elevi din treapta învățământului primar a școlii din municipiul cadrul Școlii gimnaziale nr.1 Pecineaga, județul Constanța, România:

1. grup experimental – 31 elevi din care 16 fete și 15 băieți;
2. grup de control – 31 elevi din care 16 fete și 15 băieți.

Colectivele celor două grupe sunt extrem de eterogene, atât la nivelul valorii subiecților componenți, cât și la nivelul atitudinii față de actul învățării. Tipul de eșantionare folosit este stratificarea care îmbină atât principiul selecției, cât și pe cel al grupării colectivității aflate în studiu după anumite caracteristici, ea fiind mai relevantă sub aspectul randamentului.

Pentru a asigura relevanța rezultatelor au fost folosite mai multe categorii de metode pe parcursul celor trei etape ale cercetării. Atât pentru culegerea datelor, din faza evaluării inițiale, cât și pentru etapa evaluării formative și a evaluării finale, la baza cercetării au stat testul docimologic, observația și experimentul științific. Pentru prelucrarea datelor s-a folosit reprezentarea grafică și reprezentarea statistică. Pentru sistematizarea datelor s-au utilizat metode statistico-matematice, rezultatele obținute la diferite evaluări au fost înregistrate în tabele sintetice și / sau analitice, apoi reprezentate grafic în poligoane de frecvență, diagrame areolare, histograme comparative, din care rezultă progresul realizat de studenți la disciplinele studiate. S-au calculat, de asemenea, abaterile medii, abaterile standard, coeficientul de variație, iar în baza rezultatelor s-au formulat concluziile parțiale și generale.

Experimentul pedagogic s-a desfășurat astfel:

- au fost desemnate aleator clasele ce au fost supuse măsurătorilor somatice și testărilor motrice. În experiment au fost incluse câte două clase pentru fiecare categorie de vârstă.

Testarea motrică a fost realizată pe un eșantion de 62 de elevi din care 15+15 băieți și 16+16 fete cuprinși între 7 și 11 ani.

Testările au fost organizate și desfășurate în perioada 2016 – 2017 pe două trepte de experiment – experimentul constatativ și experimentul formativ cu cele două grupe, respectiv grupa martor și grupa experiment.

În vederea rezolvării obiectivelor cercetării au fost folosite următoarele metode de cercetare:

- analiza și generalizarea literaturii științifico-metodice;

- observația pedagogică;
- analiza documentelor de planificare, evidență și control;
- experimentul pedagogic;
- testarea parametrilor somatici;
- testarea performanței motrice;
- metoda comparativă;
- metodele statistico-matematice;
- metoda grafică și tabelară.

Testarea somatică

Examinarea parametrilor somatici ai elevilor s-a efectuat prin aprecierea următorilor indici morfologici:

- **înălțimea corpului** - se măsoară cu taliometrul după metoda cunoscută în literatura de specialitate și în domeniul medicinei. Numărarea se efectuează pe scara taliometrului în centimetri, cu precizia de 0,01 m;

- **lungimea trunchiului** - se măsoară în poziția șezând scaunul fiind plasat în fața tijei verticale a taliometrului. Lungimea trunchiului reprezintă diferența dintre înălțimea scaunului și cifra obținută pe tija verticală a taliometrului;

- **masa corpului;**

Masa corpului în kg se apreciază cu ajutorul cântarului medical.

Testarea performanței motrice – s-a efectuat prin intermediul a cinci probe motrice.

1. Săritura în lungime de pe loc (cm)
2. Alergare de viteză cu start din picioare pe 30 m (sec)
3. Alergare de rezistență pe distanța de 600 m (sec)
4. Aruncarea mingii de oină (m)
5. Naveta (sec)

S-a efectuat un studiu experimental constatativ care ne-a permis să stabilim nivelul de dezvoltare și evaluarea performanței motrice. Experimentul pedagogic propriu-zis a fost organizat în condiții naturale prin care s-a urmărit studierea influenței jocurilor de mișcare și sporirii performanței motrice a subiecților supuși cercetării.

Jocul dinamic și oricare altă activitate motrică dezvoltă elementele componente ale aparatului locomotor. Astfel, pentru caracterizarea dezvoltării somatice a acestei perioade de vârstă, au fost înregistrați 3 parametri și anume masa corpului, lungimea trunchiului și înălțimea corpului .

Valorificarea rezultatelor finale obținute, ne demonstrează importanța cercetării pedagogice realizate, a descoperirilor efectuate având calitatea de a deschide noi perspective în domeniul

socializării elevilor prin jocurile de mișcare la mare.

Rezultatele științifice au fost prelucrate prin metodele matematico-statistice și interpretate prin comparațiile analitice respective obținute de către studenții grupelor experimentale și martor în pregătirea lor.

Activitatea de cercetare științifică a condus și la formularea concluziilor și a recomandărilor practice, care reprezintă într-o manieră sintetică, concisă, rezultatele științifice obținute. Din aceste concluzii și recomandări vor putea fi realizate proiecte de acțiune practică în domeniul academic respectiv.

2.1.6. Prelucrarea matematică a datelor statistice și prezentarea lor grafică

Indicii rezultatelor au fost prelucrați în conformitate cu metodele statistico-matematice selectate corespunzător caracterului datelor experimentale și a sarcinilor cercetării prin stabilirea nivelului de verificare a diferenței dintre medii a indicilor grupelor experimentale și martor, în cadrul cărora s-au efectuat următoarele calcule:

1. media aritmetică (\bar{x}):
$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n} \quad (2.1)$$

2. abaterea standard (σ):
$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n}} = \sqrt{\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \quad (2.2)$$

3. amplitudinea standard a valorii medii (m):
$$m = \frac{\sigma}{\sqrt{n-1}} \quad (2.3)$$

4. coeficientul de variație (v):
$$v = \frac{\sigma}{\bar{x}} \times 100 \quad (2.4)$$

5. calcularea diferențelor între valorile medii a celor două unități după criteriul Student (t):

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{m_1 + m_2}} \quad (2.5)$$

2.2. Necesitatea practicării jocurilor de mișcare la elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare

Exercițiul fizic este mijlocul specific principal, este actul motric repetat sistematic și conștient în vederea îndeplinirii obiectivelor educației psiho-motorie și fizică. Exercițiul fizic își are originea în actul motric general al omului (în mișcare) realizat pentru intretinerea relațiilor cu mediul. [9, p. 38].

Beneficiile practicării jocurilor de mișcare sunt multiple:

- asigură creșterea și dezvoltarea normală a copiilor;

- contribuie la dezvoltarea scheletului copiilor și a sistemului lor muscular;
- îmbunătățește asimilarea hranei și intensifică metabolismul;
- influențează favorabil activitatea tuturor organelor interne, îndeosebi activitatea plămânilor și inimii, întrucât respirația devine mai amplă, ritmul respirator mai stabil, iar frecvența respiratorie pe minut scade;
- dezvoltă aparatul cardiovascular;
- perfecționează o serie de deprinderi motrice a copiilor, necesare în viață ca: mersul, alergarea, săritura, echilibrul, cățărarea, aruncarea și prinderea;
- formează o ținută corectă a corpului în toate pozițiile (stând, șezând, în mers etc.);
- contribuie la formarea calităților pozitive de voință și caracter;
- pot preintampina apariția și manifestarea unor trăsături negative ca: sentimentul de izolare, irascibilitatea, egoismul, îngâmfare, încăpățănarea etc.;
- dezvoltă socializarea elevilor prin activitățile de grup desfășurate.

Practicarea jocurilor de mișcare de către elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare trebuie să fie accesibilă vârstei acestora, iar aplicarea lor să fie cât mai atractivă, astfel încât să poată genera acestora buna dispoziție, deconectarea, relaxarea, iar prin aceasta să le stimuleze imaginația și creativitatea.

La elevii din ciclul primar, în special la băieți, exercițiile fizice sunt destinate dezvoltării fizice generale, urmărind, în primul rând, să acționeze asupra elasticității și forței musculare a brațelor, picioarelor, spatelui și abdomenului. Dacă ne referim la fete un aspect important pentru acestea îl constituie creșterea mobilității la nivelul articulațiilor umerilor, coloanei vertebrale, șoldurilor, picioarelor.

Astfel, este important de a se pune accentul pe creșterea tonusului muscular la nivelul coloanei vertebrale și a picioarelor cu accent pe exercițiile colective pentru prevenirea și combaterea atitudinilor deficiente la nivelul toracelui, centurii scapulare, abdomenului și membrilor inferioare.

Conform literaturii de specialitate, practicarea jocurilor de mișcare influențează favorabil activitatea tuturor aparatelor și sistemelor organismului contribuind la formarea și perfecționarea mișcărilor coordonate, a orientării în spațiu și timp, la dezvoltarea calităților motrice și formarea deprinderii copilului de a acționa organizat, disciplinat. [36, p. 8].

Problema cercetării noastre o constituie necesitatea stimulării practicării jocurilor de mișcare la elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare. Astfel, ne-am propus să analizăm modul în care practicarea exercițiilor fizice poate influența comportamentul, imaginația și creativitatea elevilor din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare.

Obiectivul general: reflectarea influenței jocurilor de mișcare asupra comportamentului, imaginației și creativității elevilor din ciclul primar, precum și a stabilirii necesității de a le practica în cadrul activităților extracurriculare.

Plecând de la obiectivul general, am identificat și **obiectivele specifice** ale cercetării după cum urmează:

- influența jocurilor de mișcare asupra comportamentului, imaginației și creativității elevilor din ciclul primar;
- influența jocurilor de mișcare asupra caracterului formativ al învățării la elevii din ciclul primar;
- necesitatea practicării jocurilor de mișcare în cadrul activităților extracurriculare (utilizarea jocurilor de mișcare care fac ca aceste activități să devină mai antrenante, mai relaxante și atractive; mai mult prin intermediul jocurilor de mișcare se realizează dezvoltarea motrică și psihică a elevilor, se pun bazele conduitei în colectiv și se contribuie la formarea trăsăturilor de caracter).

Ipoteza generală: utilizarea jocurilor de mișcare în cadrul activităților extracurriculare va contribui la modelarea calitativă a comportamentului elevilor din ciclul primar, precum și la dezvoltarea imaginației și a creativității acestora prin practicarea susținută și asistată de cadrul didactic specializat.

Ipoteze specifice:

a) practicarea sistematică a jocurilor de mișcare în activitățile extracurriculare va contribui la o îmbunătățire semnificativă a comportamentului, socializării, imaginației și creativității acestora, în comparație cu situația nefolosirii sistematice a acestora;

b) utilizarea jocurilor de mișcare în activitatea extracurriculară va consolida priceperile și deprinderile motrice de bază, ca mersul, alergarea, aruncarea, prinderea, săritura, precum și a celor utilitare: cățărarea, echilibrul, târârea, tracțiunea, împingerea, transportul, escaladarea. De asemenea, jocurile de mișcare vor dezvolta calitățile motrice – viteza, forța, îndemânarea, rezistența, implicit ritmul și coordonarea în condițiile unei stări emotionale pozitive, într-un climat de veselie și optimism [51, p. 71];

c) practicarea jocurilor de mișcare în cadrul activităților extracurriculare este necesară pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Lotul investigat:

Cercetarea noastră a monitorizat două grupe independente formate din elevi ai clasei a treia din cadrul Școlii gimnaziale nr.1 Pecineaga, județul Constanța, România:

- grupa experimentală – 31 elevi din care 16 fete și 15 băieți;
- grupa de control – 31 elevi din care 16 fete și 15 băieți.

Pentru ambele grupe au fost selectați elevi, astfel încât să răspundă aceluiași exigențe:

a) să fie în aceeași clasă;

b) să dispună de cadru didactic care utilizează jocurile de mișcare în cadrul activităților extracurriculare;

c) să provină din același mediu social;

d) să aibă aceeași vârstă cronologică.

Metodologia de cercetare:

• ***analiza literaturii de specialitate*** a fost utilizată pentru a crea posibilitatea documentării în ceea ce privește problematică studiului;

• ***observația***, metodă principală de investigație directă, care ne-a dat posibilitatea să monitorizăm atent procesul educativ al elevilor din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare, în ansamblul său, ori sub diversele lui laturi, aspecte sau situații. Această monitorizare sistematică și organizată a identificat fenomenele în condiții normale de desfășurare. De asemenea, observația ne-a dat posibilitatea să venim în contact direct cu faptele și să le valorificăm, să descriem fenomenul observat, dar și să analizăm datele cantitative extrase.

• ***experimentul*** care a presupus modificarea fenomenului pedagogic pe care l-am investigat, creând condiții speciale de apariție și desfășurare, în mod repetat, orientat și controlat. Experimentul ne-a permis să găsim și să măsurăm efectele obținute (produse) într-o situație provocată prin introducerea unuia sau mai multor factori determinanți. Experimentul nostru a pornit de la ipoteza generală și cele specifice formulate anterior ca ipoteze științifice de lucru. Experimentul a avut drept scop optimizarea procesului pedagogic urmărind fie ameliorarea unor soluții instructiv-educative, fie descoperirea altora noi, calitativ superioare, mai moderne și mai eficiente în cadrul activităților extracurriculare, prin practicarea jocurilor de mișcare de către elevii din ciclul primar. Experimentul a îndeplinit două funcții de bază: una gnoseologică – care a constat în cunoașterea unor aspecte noi privitoare la practicarea exercițiilor fizice, a jocurilor de mișcare de către elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare educaționale și una practică ce a vizat introducerea unor elemente noi în cadrul acțiunii de practicare a exercițiilor fizice, a jocurilor de mișcare de către elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare educaționale. Verificarea veridicității, valorii și eficienței datelor pedagogice obținute prin experiment au necesitat compararea datelor obținute de către cele două clase de elevi din ciclul primar.

• ***Metoda convorbirii*** pe care am desfășurat-o în funcție de obiectivele urmărite, pe baza unui chestionar și a unor întrebări dinainte elaborate. Prin intermediul convorbirii am obținut informații de cea mai mare importanță cu referire la interesele și opiniile părinților, cadrelor didactice și ale elevilor. Convorbirea am putut să o realizăm individual sau în grup, ocazional sau

planificat. Această metodă am folosit-o pe tot parcursul experimentului, în vederea obținerii de informații despre cum funcționează grupurile de elevi, cum cooperează membrii lor, ce greutăți întâmpină, dacă se ajută, dacă se încurajează în timpul practicării jocurilor de mișcare și a jocurilor de mișcare în cadrul activităților extracurriculare.

- **Chestionarul sociologic** a fost utilizat ca metodă de obținere a datelor primare. Prin date primare sau informații primare înțelegem orice relații verbale, scrise, cifrice sau sub forma unor simboluri, ce reflectă comportamente, opinii, evaluări, atitudini, motive, intenții, preferințe etc., obținute pentru prima oară cu privire la problema cercetării. Componentii eșantionului în număr de 128 de persoane (părinți, elevi și profesori din ciclul primar) au fost contactați direct, prin telefon, prin email sau pe rețelele de socializare.

- **Metoda statistico-matematică**

Indicii rezultatelor au fost prelucrați în conformitate cu metodele statistico-matematice selectate corespunzător caracterului datelor experimentale și a sarcinilor cercetării prin stabilirea nivelului de verificare a diferenței dintre medii a indicilor grupelor experimentale și martor.

Interpretarea datelor și informațiilor acumulate pe parcursul cercetării.

În Tabelul 2.2 prezentăm conținutul chestionarului sociologic aplicat categoriilor de respondenți cu privire la problematica cercetării.

Tabelul 2.2. Chestionarul sociologic aplicat părinților, profesorilor din ciclul primar și elevilor

Nr. crt.	Întrebări	Variante de răspuns	Valori înregistrate (%)
1	Considerați importante jocurile de mișcare pentru socializarea elevilor din ciclul primar?	Da Nu Greu de răspuns	74 12 14
2	Cunoașteți ce reguli se impun în jocurile de mișcare pentru elevii din ciclul primar?	Reguli mai simple Reguli mai complexe Nu cunosc	35 55 10
3	Credeți că jocurile de mișcare pot contribui la dezvoltarea socializării și implicit a conduitei elevilor?	Da Nu Greu de răspuns	63 21 16
4	Considerați că jocurile de mișcare au un rol important pentru dezvoltarea imaginației și a creativității elevilor din ciclul primar?	Cu certitudine Da Nu cunosc	57 26 17
5	Puteți menționa dacă aplicarea unor jocuri de mișcare la mare în cadrul activităților extracurriculare și a unui program educativ desfășurat în tabere de vară pentru copii, pot avea un impact semnificativ în dezvoltarea elevilor din ciclul primar?	Da Nesemnificativ Greu de răspuns	71 11 18

6	Menționați dacă reușita jocului depinde de cadrul didactic care le aplică în activitățile extracurriculare printr-un program elaborat în acest scop?	Cu certitudine Da Nu cunosc	59 24 17
7	Cunoașteți care sunt beneficiile jocurilor cu nisip?	Da Nu Greu de răspuns	47 33 20
8	Puteți menționa care dintre beneficiile utilizării jocurilor de mișcare au o pondere semnificativă pentru dezvoltarea imaginației, creativității și socializării elevilor din ciclul primar?	<ul style="list-style-type: none"> • formarea unor deprinderi corecte de comunicare orală; • captarea atenției și pregătirea organismului pentru efort; • mișcarea subordonată anumitor reguli și condiții mereu schimbătoare, antrenante și generatoare de idei creatoare; • dezvoltarea calitatilor motrice și consolidarea deprinderilor motrice; • deconectare, relaxare și linistire a organismului, • toate împreună. 	14 16 18 12 11 29

În ceea ce privește răspunsurile la întrebarea „Considerați importante jocurile de mișcare pentru socializarea elevilor din ciclul primar?”, putem observa că majoritatea celor intervievați au dat răspunsuri afirmative într-un procent de 74%, negative în procent de 12%, în timp ce pentru 14% dintre respondenți le/a fost greu să răspundă la această întrebare. Reflectarea grafică a răspunsurilor se poate observa în Figura 2.1.

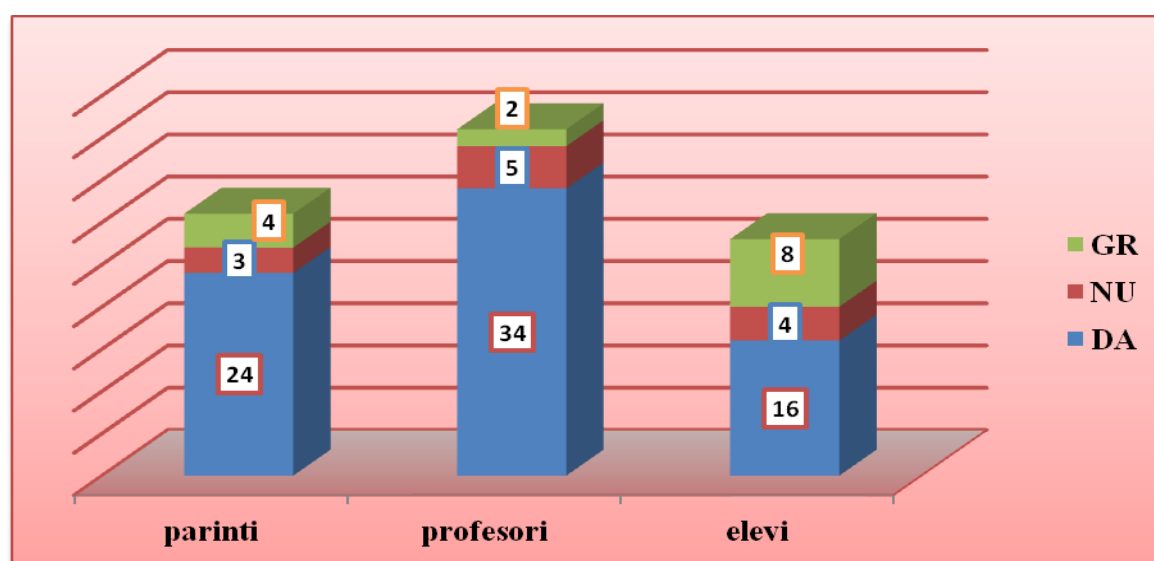


Fig. 2.1. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la importanța jocurilor de mișcare pentru socializarea elevilor din ciclul primar

Prin jocurile de mișcare corect organizate și conduse se poate dezvolta socializarea elevilor, respectiv prin rolurile ce le revin în procesul de desfășurare al acestora, prin cunoașterea și respectarea regulilor de joc simple sau complexe, fapt ce asigură de altfel și gradul de coeziune a grupului, ordinea și stabilitatea în cadrul său. Pe această bază se facilitează armonizarea și coordonarea elementelor de coeziune a grupului, funcționarea eficientă a grupului în timpul jocurilor, integrarea socială care realizează apartenența și participarea neimpusă la joc, respectiv la un set de norme, reguli, valori și atitudini comune ale grupului, care odată interiorizate și apoi exteriorizate de elevi în comportamente explicite, consolidează și generează solidaritatea de grup, inclusiv și dezvoltarea socializării acestora.

În ceea ce privesc răspunsurile la întrebarea „Cunoașteți ce reguli se impun în jocurile de mișcare pentru elevii din ciclul primar?”, putem observa că majoritatea respondenților au precizat că în jocurile de mișcare pentru elevii din ciclul primar se aplică reguli mai complexe (55%). Jocurile de mișcare cu reguli trebuie să fie accesibile grupei de vârstă căreia i se adresează. La grupa mică, jocurile de mișcare au reguli simple, la grupele mari și clasele primare au reguli mai complexe, date reflectate grafic în Figura 2.2.

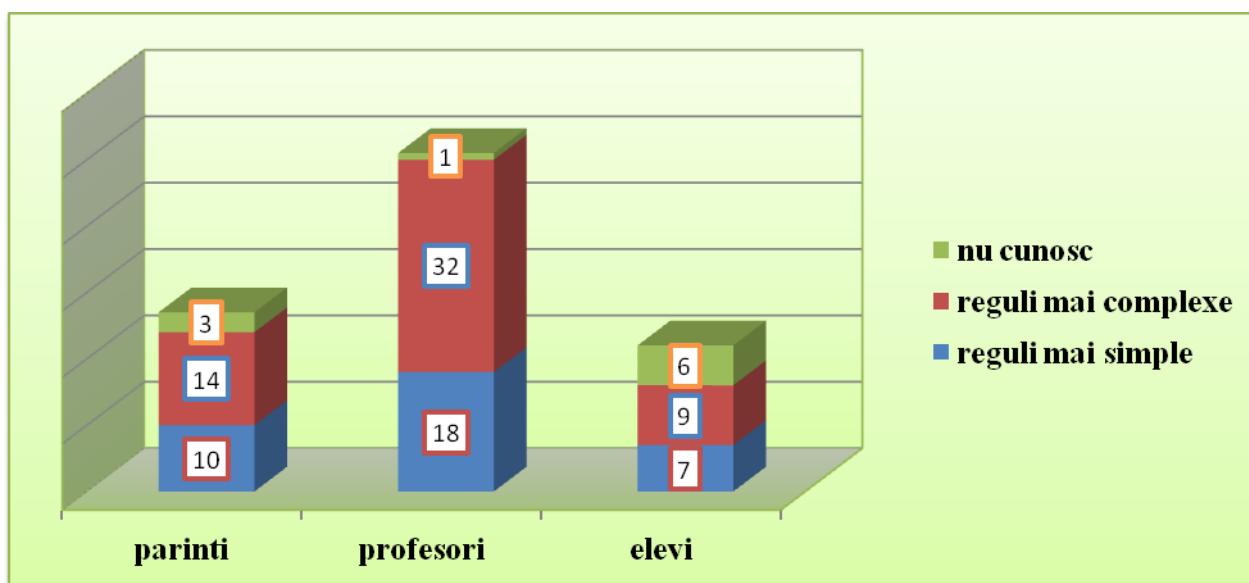


Fig. 2.2. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la aplicarea regulilor jocurilor de mișcare

Referitor la întrebarea „Credeți că jocurile de mișcare pot contribui la dezvoltarea socializării și implicit a conduitei elevilor?”, 63% dintre respondenți au dat răspunsuri afirmative, menționând faptul că prin jocurile de mișcare elevii își modifică comportamentul, iar socializarea acestora este în continuă schimbare, benefică pentru personalitatea lor individuală. Răspunsuri negative au fost date de 21% dintre cei intervievați, iar la 16 % le-a fost greu să răspundă la această întrebare (Figura 2.3). Mai mult, putem afirma că jocurile de mișcare, prin anumite reguli dezvoltă la elevi comportarea disciplinată; de exemplu, ei învață acțiunile care au

voie sau nu să le facă în timpul jocului conform regulilor stabilite, că trebuie să asculte de conducătorul jocului etc.

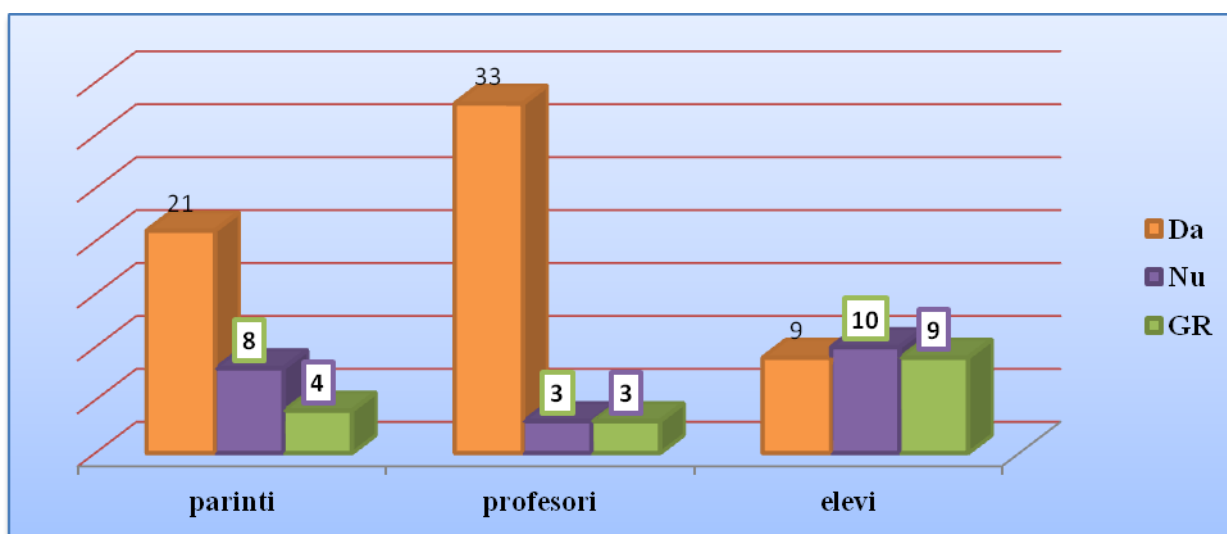


Fig. 2.3. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la socializarea și modificarea comportamentului prin jocurile de mișcare

Astfel, regula jocului constituie unul dintre mijloacele prin care elevilor le este controlată și corectată conduita.

Totodată, respectarea regulilor jocului de mișcare ajută la dezvoltarea curajului, a stăpânirii de sine, a perseverenței, a chibzuinței. Jocurile de mișcare dezvoltă și atenția elevilor, întrucât ei trebuie să urmărească atât activitatea lor, cât și a celorlalți elevi. Succesul personal al elevului depinde deseori de o hotărâre sau de o reacție promptă, de un cuvânt spus la timp, de executarea unei mișcări, de observarea unui obiect ascuns.

Cu privire la răspunsurile date de respondenții chestionarului sociologic aplicat, la întrebarea „Considerați că jocurile de mișcare au un rol important pentru dezvoltarea imaginației și a creativității elevilor din ciclul primar?”, aceștia au afirmat cu certitudine că jocurile de mișcare dau elevului posibilitatea să acumuleze impresii noi, îi dezvoltă gândirea, imaginația și creativitatea (83%), în timp ce 17% nu cunosc această problemă, fapt ce-i pune în imposibilitate de a răspunde (Figura 2.4).

În ceea ce privește răspunsurile la întrebarea „Puteți menționa dacă aplicarea unor jocuri de mișcare la mare în cadrul activităților extracurriculare și a unui program educativ desfășurat în tabere de vară pentru copii, pot avea un impact semnificativ în dezvoltarea elevilor din ciclul primar?” putem observa din Figura 2.5 că 71% dintre cei întrebați au dat răspunsuri afirmative, 11% ne semnificative, iar 18% nu cunosc această problemă.

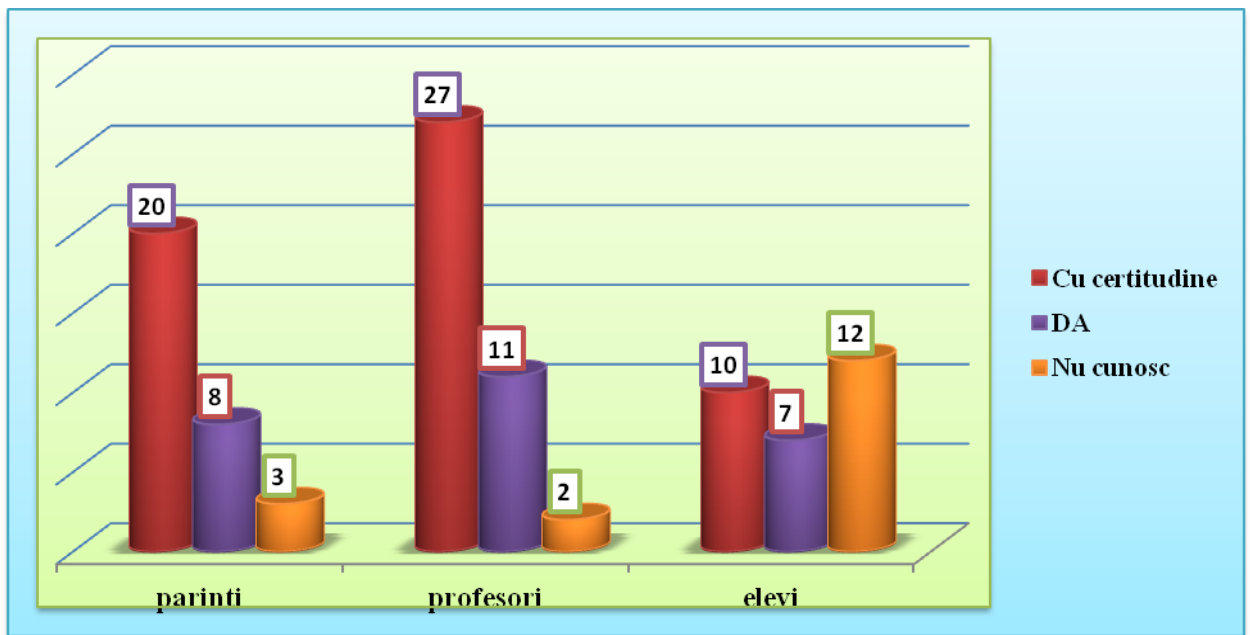


Fig. 2.4. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la socializarea și modificarea comportamentului prin jocurile de mișcare

În acest context, putem menționa că activitățile extracurriculare organizate cu elevii din ciclul primar la mare le permite acestora să-și lucreze în profunzime și într-o manieră delicată, (inclusiv și prin prin jocuri didactice pe nisip) temerile, anxietățile după caz. Prin intermediul jocurilor de mișcare și ale celor didactice, elevii își eliberează emoțiile intense ce le interferează cu viața lor cotidiană.

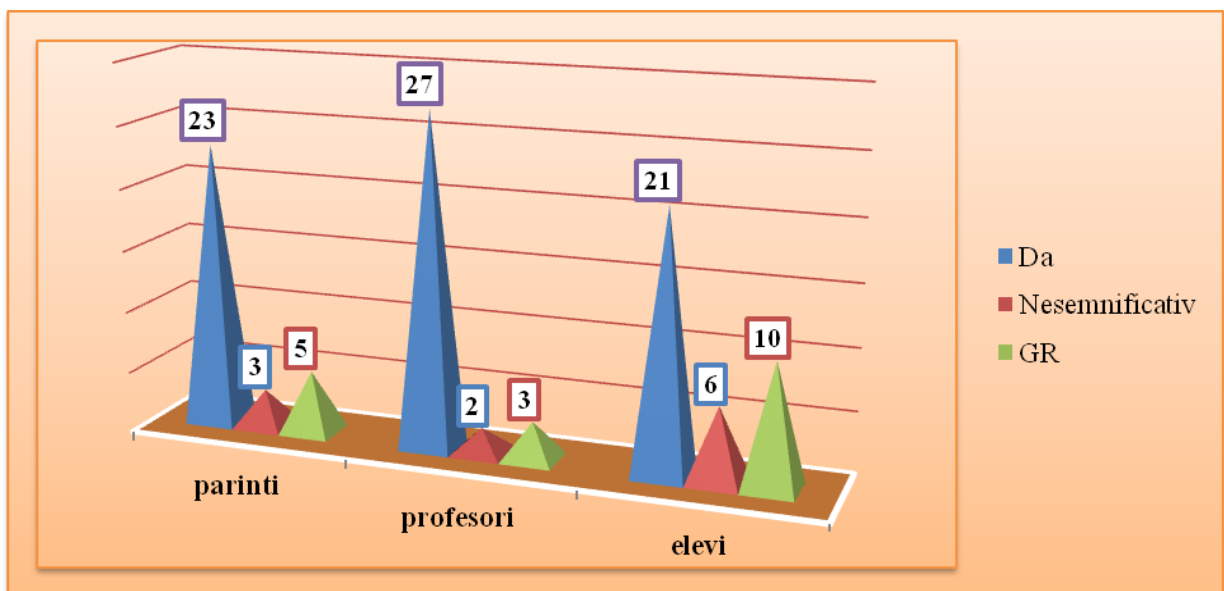


Fig. 2.5. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la aplicarea unor jocuri de mișcare la mare în cadrul activităților extracurriculare

Potrivit literaturii de specialitate, jocurile de mișcare și cele didactice pe nisip pot avea următoarele beneficii pentru elevi:

- acestea au o calitate kinestetică unică;
- crearea unui spațiu concret pentru elevi, în corespundere cu elementele sale distincte și regulile aplicate;
- stabilesc în mod natural granițe și limite care generează o stare de siguranță pentru elevi;
- poate facilita o stare unică pentru emergența metaforelor terapeutice, dacă există anumite temeri la elevi;
- sunt eficiente în depășirea rezistențelor elevilor;
- facilitează un mediu de comunicare necesar și efectiv pentru elevii cu abilități de comunicare insuficiente sau blocate;
- permite renunțarea la verbalizare ca defense;
- creează pentru elevi un loc de experimentare a controlului;
- pot fi considerate obiecte alternative ale transferului.

Referitor la întrebarea „Menționați dacă reușita jocului depinde de cadrul didactic care le aplică în activitățile extracurriculare printr-un program elaborat în acest scop?” respondenții au dat răspunsuri afirmative într-un procent de peste 80%, iar 17% negative (Figura 2.6).

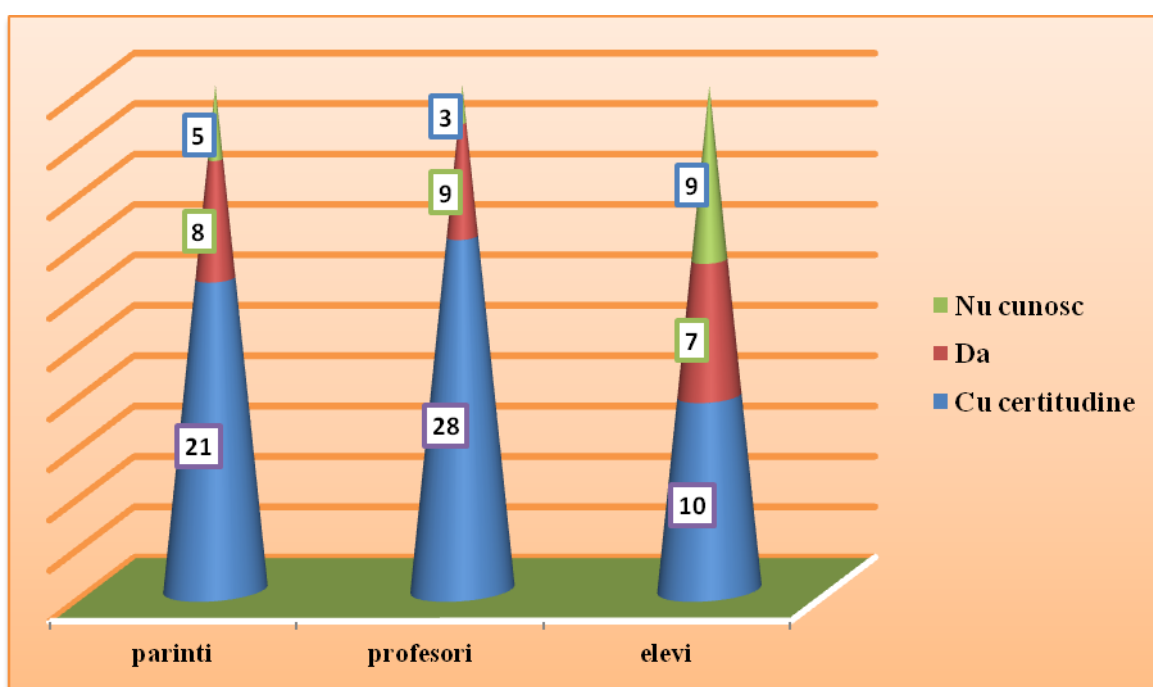


Fig. 2.6. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la reușita jocului prin dirijarea acestuia de către profesor care le aplică în activitățile extracurriculare

Reușita jocurilor de mișcare depinde adesea de priceperea profesorului de a amenaja terenul și de a organiza jucătorii, în cazul nostru elevii. Astfel, profesorul va urmări ca jocurile să

se desfășoare atât în interior, cât și în exterior, în aer liber, la mare unde elevii au spațiu suficient și pot să facă activitățile mai antrenante, mai vesele, mai atractive și relaxante. Terenul pentru jocurile de mișcare cu reguli trebuie să fie amenajat corespunzător: curat, fără gropi, deoarece elevii, fiind concentrați de rolul pe care-l au în joc, se pot accidenta. Pentru a coopta cât mai mulți elevi în joc, profesorul le va explica clar și corect regulile jocului, stimulându-le interesul și dorința acestora de a participa la joc.

Dirijarea jocului se va face sistematic, dar în același timp cu delicatețe și tact, fără intervenții brutale. Astfel, profesorul cunoscând particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor, va limita atent intensitatea și participarea elevilor, o grijă deosebită acordându-le celor mai timizi, fricoși sau instabili. De asemenea, rolul profesorului în jocurile de mișcare se identifică și prin aceea că în același timp, el va avea în vedere că, treptat, este important să formeze elevilor deprinderea de a-și organiza și desfășura singuri jocurile, fără a mai fi nevoie de participarea sau intervenția lui directă.

Cu privire la întrebarea “Puteți menționa care dintre beneficiile utilizării jocurilor de mișcare au o pondere semnificativă pentru dezvoltarea imaginației, creativității și socializării elevilor din ciclul primar?”, categoriile de respondenți într-un procent de 14% au menționat că formarea unor deprinderi corecte de comunicare orală; 16% au considerat că de fapt, captarea atenției și pregătirea organismului pentru efort poate avea o pondere semnificativă la creșterea imaginației, creativității și socializării elevilor; 18% cred că mișcarea subordonată anumitor reguli și condiții mereu schimbătoare, antrenante și generatoare de idei creatoare; 12% consideră că dezvoltarea calităților motrice și consolidarea deprinderilor motrice; 11% cred că deconectarea, relaxarea și liniștirea organismului, iar 29% menționează toate împreună au un impact semnificativ în dezvoltarea imaginației, creativității și socializării elevilor – Figura 2.7.

În cadrul experimentului desfășurat pentru a constata influența jocurilor de mișcare asupra dezvoltării socializării, creativității și imaginației elevilor, precum și a caracterului formativ al învățării am aplicat teste docimologice, monitorizând sarcini de lucru (itemii), stabilite a fi îndeplinite de către elevii din cele două clase și care ne-au permis să determinăm gradul de însusire a cunoștințelor de către elevi sau a nivelului de dezvoltare a unor capacități, pe bază de măsurători și aprecieri riguroase, în ceea ce privesc jocurile de mișcare pentru diferite probe de sport. De asemenea, am stabilit itemi și pentru activitățile realizate de elevi prin jocurile desfășurate pe/cu nisip la mare. În construirea itemilor pentru nivelul școlarității elevilor am respectat următoarele condiții: număr (mic) de itemi; itemi corespunzători, ca nivel de dificultate, nivelului elevilor; itemi care să corespundă cerințelor programei școlare; itemi care să vizeze capacitatea elevilor de a aplica anumite conținuturi în context diferit; stabilirea modalității de cuantificare și apreciere a rezultatelor.

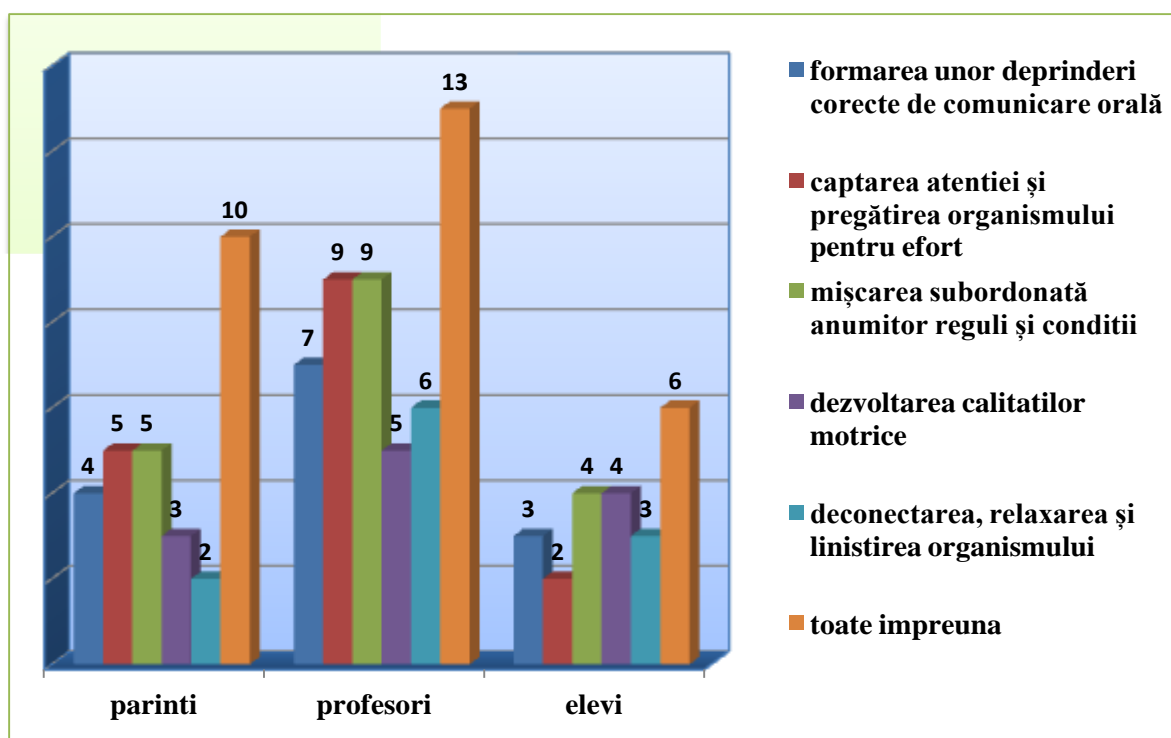


Fig. 2.7. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la beneficiile utilizării jocurilor de mișcare și la ponderea acestora în dezvoltarea imaginației, creativității și socializării elevilor din ciclul primar

Totodată, au fost monitorizate acțiunile de aplicare sistematică a jocurilor de mișcare la grupa experimentală pentru o perioadă de 6 săptămâni (în perioada vacanței de vară a elevilor), față de grupa de control care nu a desfășurat în mod sistematic jocuri de mișcare în cadrul activităților extracurriculare activitate. Pornind de la aceste date s-a putut măsura influența jocurilor de mișcare, inclusive și a celor didactice, în faza de post test, asupra dezvoltării socializării, creativității și imaginației elevilor. Pentru a verifica ipotezele s-a utilizat ca procedeu statistic Testul t pentru eșantioane independente (Independent Samples T Test). S-a comparat astfel media scorurilor obținute de subiecții grupului experimental cu media scorurilor obținute de subiecții grupului de control, în urma perioadei de intervenție. După o perioadă de acumulări, subiecții din fiecare din cele două clase a fost necesar să obțină progrese în ce privește cunoștințele învățate referitoare la jocurile de mișcare pe probe sportive aplicate. Astfel s-a aplicat Testul t pentru eșantioane perechi (Paired Samples T Test) pentru a vedea dacă s-au înregistrat diferențe semnificative între mediile obținute la probele sportive desfășurate. În urma testului s-au obținut diferențe semnificative între test și retest la toate cele patru probe sportive desfășurate (volei, handbal, fotbal pe nisip și atletism), precum și la jocurile cu nisip (monitorizând capacitățile de creativitate și imaginație obținute prin lucrările concrete realizate după gradul lor de dificultate și construcție) de către subiecții grupei experimentale și diferențe

semnificative la aceste probe desfășurate de către subiecții grupei de control ($P < 0,05$) și, de asemenea, diferențe semnificative la ambele probe de către subiecții ambelor grupe ($P < 0,001$). Diferențele semnificative dintre cele două grupe, obținute la aceleași probe, fiind semnificative la grupa experimentală confirmă practic cele două ipoteze ale cercetării care planificau că se vor obține rezultate semnificativ mai bune de către subiecții care au practicat ca metodă intensivă jocurile de mișcare în activitățile extracurriculare (și la mare în perioada taberelor de vară) în comparație cu cei care nu au folosit această metodă în mod sistematic.

Concluzionând putem afirma că practicarea jocurilor de mișcare la elevii din ciclul primar în cadrul activităților extracurriculare este necesară întrucât:

- pot forma și perfecționa la elevi deprinderi motrice specifice diverselor ramuri sportive;
- dezvoltă calitățile lor motrice de bază: viteza, forța, îndemânarea, rezistența;
- pot dezvoltă atenția, imaginația și creativitatea elevilor;
- contribui la dezvoltarea socializării elevilor;
- prin caracteristicile acestora, jocurile de mișcare corespund în cel mai înalt grad particularităților psihice ale elevilor oferind acestora mari satisfacții;
- utilizate în activitățile extracurriculare, de învățare, consolidare, perfecționare, jocurile de mișcare pot constitui temă a activității, dar pot fi și un mijloc pentru activitățile realizate.

2.3. Necesitatea elaborării și aplicării ghidului teoretico-practic „Activități extrașcolare prin jocuri de mișcare algoritmizate la mare” în activitățile extrașcolare a elevilor din ciclul primar

Școala încearcă să suplinească lipsurile procesului de socializare din familie. Directorii, împreună cu învățătorii și profesorii, recomandă două conduite aparent funcționale în aceste condiții:

- a) transformarea profesorului într-un „psiholog” al clasei pe lângă obligația evidentă de a transmite cunoștințele prevăzute în programă și
- b) lărgirea spațiului educațional dincolo de porțile clădirii școlii prin implicarea copiilor în activități extrașcolare.

Un cadru didactic eficient trebuie nu numai să cunoască în profunzime conținutul, să elaboreze obiective operaționale, să utilizeze metode, procedee și mijloace, să evalueze elevii, ci, mai ales, să integreze toate aceste elemente în activitatea ce se desfășoară la clasă.

Problemele comportamentale ale elevilor, cum ar fi absenteeismul, violența școlară etc. reprezintă semnale de alarmă atât pentru cadrele didactice, cât și pentru părinți. Acestea perturbă mediul de învățare și duc la probleme sociale și economice grave. Specialiștii susțin că dezvoltarea competențelor acestora de a răspunde adecvat situațiilor problemă cu care vin în

contact este preferabilă încercării de prevenire / corectare. Aceștia consideră că participarea elevilor la activități extracurriculare, văzute ca alternative eficiente de petrecere a timpului liber, reprezintă surse importante de influență pozitivă în viața tinerilor.

Organizarea de către cadrul didactic a unor activități extracurriculare de calitate asigură o beneficii pentru elevi după cum urmează:

- elevii simt că sunt parte a unui grup și că fac lucruri speciale;
- elevii au posibilitatea de a dezvolta relații nonformale cu covârșnicii și cu adulții;
- elevii pot să-și asume responsabilități, dar și să:
 - respecte o serie de norme și standarde;
 - să-și asume roluri de lideri;
 - să organizeze evenimente cu impact pentru comunitatea din care provin :
- activitățile propuse sunt atractive și motivante pentru elevi.

Mai mult, de regulă, cei mai buni judecători ai atractivității activităților extrașcolare sunt înșiși elevii, de aceea este important ca ei să fie implicați atât în organizare, cât și în deciziile legate de acestea.

Activitățile extracurriculare vizează curricula extinsă și oferă elevilor noi oportunități de învățare și dezvoltare. Acest tip de activități dispun de un spectru mai larg și divers de activități ce au caracter interdisciplinar, asigurând în același timp modalități de formare/dezvoltare a caracterului și personalității elevului.

Cu toate că educația curriculară realizată prin procesul instructiv-educativ al elevilor are o importanță deosebită în formarea acestora, totuși ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra acestuia. Totodată, activitatea educativă școlară și extrașcolară reprezintă spațiul aplicativ comun care permite transferul și aplicabilitatea cunoștințelor dobândite în procesul de învățământ.

În scopul identificării necesității de a elabora ghidul teoretico-practic „Jocuri de mișcare la mare” și a-l aplica în activitățile extrașcolare organizate cu elevii din ciclul primar am realizat un studiu constatativ prin chestionarea sociologică a elevilor, părinților și cadrelor didactice.

Studiul realizat a avut la bază un program de interviuri pe bază de chestionar ale căror întrebări vizează variabilele: jocuri de mișcare la mare, activități extracurriculare, motivație și comportament. Interviul a fost estimat la circa o oră, iar fiecare intervievat își spuneau opiniile și exemplifica prin răspunsuri la întrebările chestionarului, care erau completate și returnate ulterior. Chestionarul a cuprins un set de 10 întrebări, iar cercetarea s-a desfășurat pe parcursul a trei luni anterior perioadei de vacanță (de vară) a elevilor din ciclul primar în anul de studii 2012-2013. Eșantionul a cuprins un număr de: 50 – elevi, 75 de părinți și 33 de cadre didactice

din învățământul primar. În Tabelul 3.1 prezentăm conținutul chestionarului sociologic aplicat categoriilor de respondenți.

Tabelul 3.1. Chestionarul sociologic cu privire la identificarea necesității de a elabora ghidul teoretico-practic jocuri de mișcare la mare

Nr. crt.	Întrebarea	Categoriile de răspunsuri	Răspunsuri pe categorii de respondenți		
			Elevi (N=50)	Părinți (N=75)	Cadre didactice (N=33)
1.	Considerați că activitățile extrașcolare pot avea o influență benefică asupra reușitei și succesului elevilor?	Da Nu Greu de răspuns	17 4 5	32 4 0	35 1 2
2.	Credeți că algoritmul are un rol important în procesele euristice?	Da Nu Greu de răspuns	7 1 9	21 6 5	45 2 4
3.	Puteți menționa dacă elaborarea unui ghid teoretico - aplicativ al jocurilor de mișcare algoritmizate la mare ar fi necesar pentru desfășurarea activităților extrașcolare?	Da Nu Cu certitudine	11 3 8	19 2 15	25 1 16
4.	Considerați că activitățile extrașcolare pot contribui la o valorificare mai bună a potențialului intelectual și aptitudinal al elevilor?	Da Nu Greu de răspuns	5 3 10	28 6 5	39 3 1
5.	Specificați dacă este necesar a fi elaborat un program/plan al jocurilor de mișcare algoritmizate pentru desfășurarea activităților extracurriculare.	Da Nu Nu cunosc	17 2 5	27 1 4	43 1 0
6.	Credeți că activitățile extracurriculare oferite elevilor trebuie să corespundă unui anumit nivel de calitate pentru ca acestea să devină realmente prilejuri de interacțiune, de dezvoltare de aptitudini, competențe și abilități de viață?	Da Nu Nu cunosc	8 6 11	14 3 4	47 1 2
7.	Considerați că astfel de programe se impun a fi monitorizate?	Da Nu Nu cunosc	17 5 6	29 2 1	38 1 1
8.	Seclectați după importanță pe o scală de la 1 la 10 efectele benefice pentru elevi a jocurilor de mișcare desfășurate în cadrul	-valorificarea și dezvoltarea intereselor elevilor. -formele de	1 <u>5</u> 10		

programului de activități extrașcolare.	organizare au caracter recreativ; -elevii își manifestă spiritul de inițiativă; -participarea este liber consimțită, necondiționată; -jocurile sunt caracterizate de otimismo și umor; - contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor; - au un efect pozitiv pentru lucrul în echipă.	1 _____ 10
		1 _____ 7 _____ 10
		1 _____ 9 _____ 10
		1 _____ 10
		1 _____ 6 _____ 10
		1 _____ 8 _____ 10

Cu privire la întrebarea “Considerați că activitățile extrașcolare pot avea o influență benefică asupra reușitei și succesului elevilor?” (Figura 3.1), cei intervievați au răspuns în majoritate, afirmativ respectiv într-un procent cumulativ de peste 84%. Astfel, respondenții au considerat că reușita și succesul elevilor depind de mulți factori (biopsihici, educaționali, manageriali, sociali, culturali, conjuncturali etc.). De asemenea, ei cred că activitățile extrașcolare au o influență benefică asupra elevilor, întrucât în cadrul acestora se formează grupuri noi de prieteni ce pot favoriza reușita și succesul elevilor. Conduita reușitei și a succesului elevilor reprezintă în parte autoconstrucția individului și se bazează pe scopuri și obiective clare, inteligență și tact. Totodată, factorii conjuncturali ce pot interveni în cadrul activităților extrașcolare (șansele unor concursuri sportive, jocuri de mișcare) pot crea anumite oportunități pentru elevi, întrucât de managementul individului depinde folosirea șanselor. Reputați psihologi și psihosociologi au adus în prim - planul luptei pentru succes și reușită un riguros management individual. După unii, secretele succesului rezidă în cunoașterea și respectarea principiilor de comunicare, în programarea pozitivă a gândirii, în organizarea și planificarea riguroasă a activității. În acest context, putem afirma că jocurile de mișcare algoritmate din cadrul activităților extracurriculare organizate cu elevii din ciclul primar pot contribui la selectarea și utilizarea mijloacelor necesare pentru obținerea reușitei, gândirii pozitive și a atitudinii stimulante.

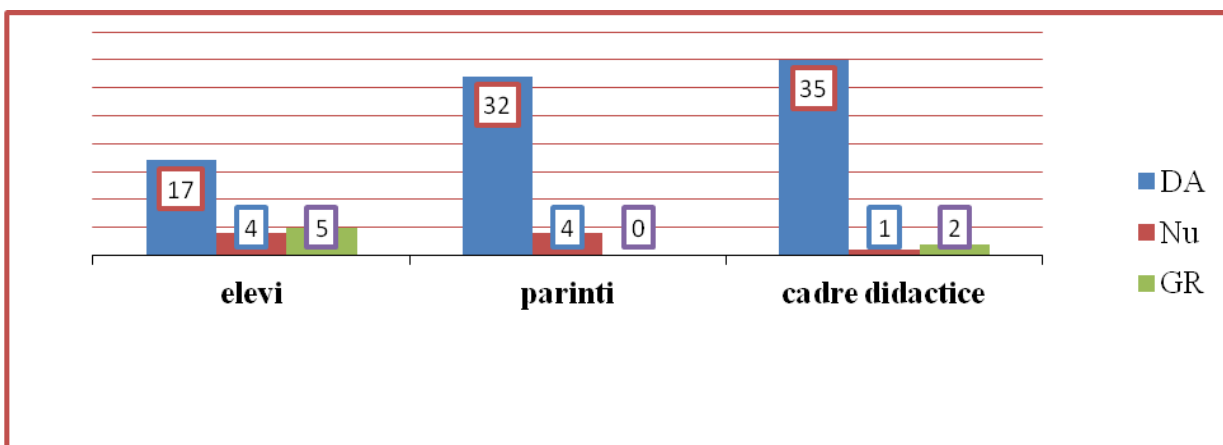


Fig. 3.1. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la influența activităților extrașcolare asupra reușitei și succesului elevilor

În ceea ce privește răspunsurile la întrebarea „Credeți că algoritmul are un rol important în procesele euristice?” (Figura 3.2) cadrele didactice și părinții au dat răspunsuri pozitive, respectiv într-un procent de 66%, în timp ce elevii într-un procent mai mic de doar 7%. Aceasta probabil că termenii utilizați de „algoritm” și „proces euristic” sunt mai greu de înțeles pentru aceștia.

Conform Dicționarului explicativ al limbii române termenul de „euristică se referă la procedee metodologice care servesc la descoperirea unor cunoștințe noi” sau reprezintă “metodă de studiu și de cercetare bazată pe descoperirea de fapte noi; arta de a duce o dispută cu scopul de a descoperi adevărul”. Utilizarea algoritmilor în procesele euristice de învățare contribuie la dezvoltarea inteligenței elevilor, a imaginației, la folosirea combinațiilor neașteptate, imprevizibile. Multe activități algoritmice (jocurile de mișcare) sunt încorporate în procesualitățile euristice. Astfel, elevii rezolvă problemele prin joc, utilizează reguli pentru avansarea către identificarea soluției de a câștiga. Posibilitatea de a aplica jocurile de mișcare algoritmizate în activitățile extrașcolare, depinde de modul cum au fost însușiți algoritmii de către elevi. Când algoritmul jocului este pur și simplu preluat prin metode tradiționale, el este în general rigid, adică are o foarte slabă capacitate de transfer. Algoritmii „descoperiți” prin jocurile de mișcare la mare pot fi caracterizați de o mai mare flexibilitate, putând fi aplicați cu ușurință de către elevi în împrejurări diferite. De exemplu, elevii care au descoperit prin investigație proprie procedeele de joc, fără a se abate de la regulile acestuia, au putut aplica acești algoritmi mai bine în situațiile mai complexe ale jocului, decât cei care au învățat algoritmul jocului prin imitarea și explicațiile de rigoare. Mai mult, am putea afirma că cele două căi ale cunoașterii trebuie să se completeze în așa fel încât să se poată forma o gândire capabilă de acțiuni sistematice, care se conformează unor reguli, dar în același timp o gândire capabilă de a depăși limitele activităților algoritmice ale jocurilor de mișcare în vederea manifestării creativității.

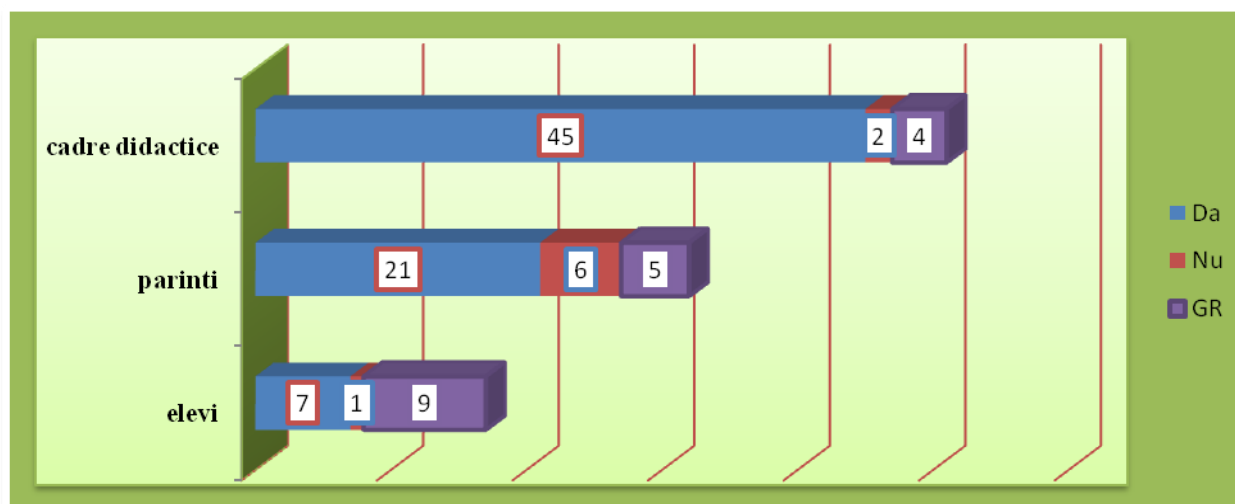


Fig. 3.2. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la rolul algoritmului în procesele euristice

Referitor la răspunsurile înregistrate la întrebarea „Puteți menționa dacă elaborarea unui ghid teoretico-aplicativ al jocurilor de mișcare algoritmizate la mare ar fi necesar pentru desfășurarea activităților extrașcolare?” putem observa din Figura 3.3 că un astfel de ghid este necesar pentru realizarea eficientă a activităților extracurriculare.

Aceasta deoarece, ghidul teoretico – aplicativ reprezintă de fapt, expunerea clară, într-o manieră concisă și sistematică, a jocurilor de mișcare algoritmizate și care pot fi aplicate cu ușurință în cadrul activităților extrașcolare organizate în acest sens. Elaborarea unui bun ghid este un demers de lungă durată, iar conținutul acestuia nu este „rezultatul unui simplu transfer ideatic din lucrările științifice, ci un proces de invenție pedagogică” [74]. Astfel, putem afirma că acest ghid teoretico–aplicativ este menit să susțină învățarea, dezvoltarea personalității, creativității, motivației și eticii elevilor și, în acest sens este necesar să răspundă unor exigențe specifice (sursă de informații cu privire la jocuri, ghid pentru desfășurarea jocurilor sau poate constitui un instrument de activitate independentă a elevilor).

Pentru cadrul didactic care desfășoară activitățile extrașcolare, ghidul teoretico - aplicativ al jocurilor de mișcare algoritmizate la mare va constitui un îndrumar care îi va sugera dimensiunea aprofundării unor jocuri, cantitatea de informații și reguli ale acestora, precum și ordonarea logică a acestora, reprezentând un auxiliar al predării.

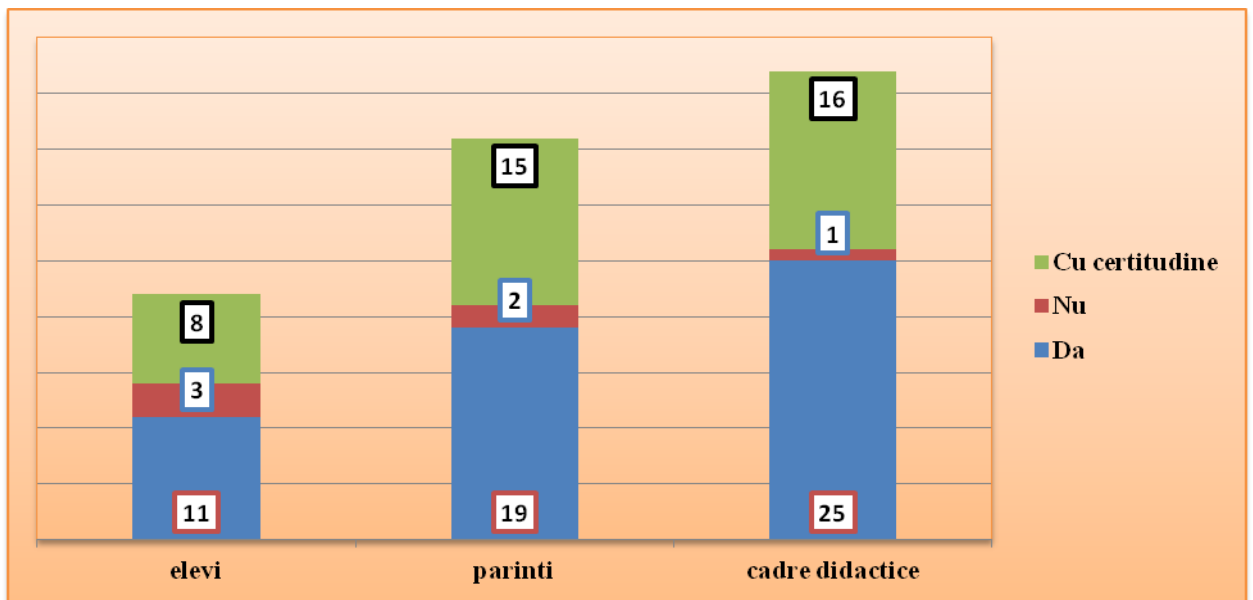


Fig. 3.3. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la necesitatea elaborării și aplicării ghidului teoretico-aplicativ al jocurilor de mișcare algoritmizate la mare

Cu privire la întrebarea „Considerați că activitățile extrașcolare pot contribui la o valorificare mai bună a potențialului intelectual și aptitudinal al elevilor?” (Figura 3.4) putem menționa că răspunsurile acumulate de la respondenți au fost afirmative într-un procent de 55%. Astfel, putem afirma că activitățile extrașcolare permit o valorificare mai bună a potențialului intelectual și aptitudinal al elevilor, stimularea imaginației, creativității și inițiativei elevilor. Mai mult, profesorul conducător de activitate extrașcolară deține rolul de îndrumător și animator în cadrul unei relații flexibile, de colaborare fructuoasă cu elevii. Valorificarea activității prin jocurile de mișcare algoritmizate se face prin modalități stimulatoare de angajare a elevilor sub diferite forme: concursuri, competiții de joc, asumări de roluri în cadrul jocurilor, identificarea soluțiilor de joc pentru a obține succesul în joc etc.

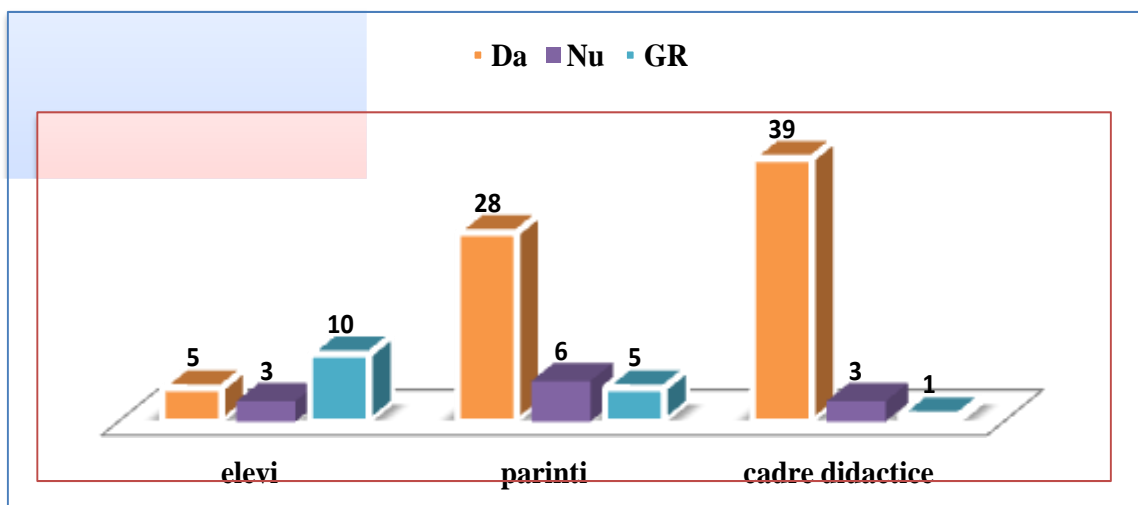


Fig. 3.4. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la valorificare mai bună a potențialului intelectual și aptitudinal al elevilor prin activitățile extrașcolare

La întrebarea „Specificați dacă este necesar a fi elaborat un program/plan al jocurilor de mișcare algoritmizate pentru desfășurarea activităților extracurriculare” (Figura 3.5) majoritatea categoriilor de respondenți au considerat necesar elaborarea unui program/plan al aplicării jocurilor de mișcare algoritmizate pentru desfășurarea activităților extracurriculare, fapt confirmat de răspunsurile afirmate înregistrate într-un procent de 72%. Necesitatea programului specific jocurilor de mișcare derivă și din aceea că în conținutul acestuia jocurile sunt explicate și descrise într-un mod concret, mai nuanțat, iar modul de realizare urmează a fi stabilit ulterior de profesorul, conducător al activităților extrașcolare, astfel încât să fie atinse standardele de performanță prevăzute prin joc. Mai mult, orientările metodologice cuprinse în program/plan nu reprezintă un ghid, ele se referă mai degrabă la unele precizări privind elementele de conținut al jocurilor de mișcare și care prezintă o importanță deosebită, dificultățile pe care le comportă în desfășurarea lor, toate aceste aspecte sunt esențiale pentru a fi avute în vedere de către cei care instrumentează programul/planul.

Programul educativ, extrașcolar organizat la mare cu elevii din ciclul primar presupune implicarea acestora și a cadrului didactic, conducător, în activități educative concepute și organizate conform intereselor și preocupărilor diverse ale elevilor, astfel încât acestea să pună în valoare talentele și capacitățile acestora în diferite domenii, și să stimuleze participarea lor la activități variate, la jocurile de mișcare, în contexte nonformale. Fiecare școală trebuie să ajute elevii de a descoperi jocul, plăcerea activităților sportive și de agrement, să-și consolideze spiritul de echipă, educarea și conștientizarea faptului că prin sport învață să-și formeze un caracter puternic și sănătos, un cult al idealului dezinteresat, un efort de a ridica concepția despre onoare și demnitate la înălțimea elanului fizic.

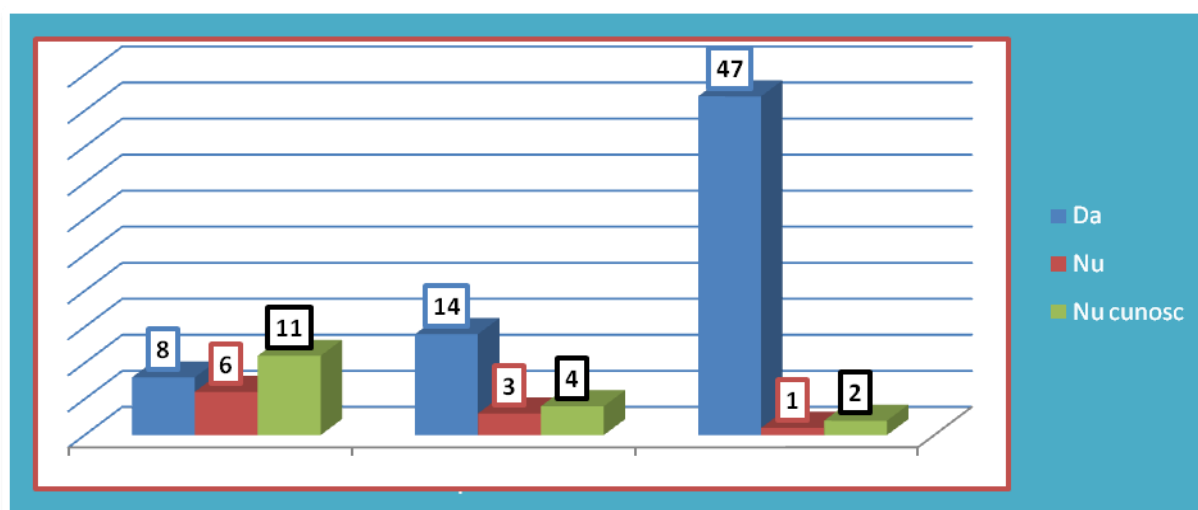


Fig. 3.5. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la elaborarea unui program/plan al jocurilor de mișcare algoritmizate

Cu privire la răspunsurile date la întrebarea „Credeți că activitățile extracurriculare oferite elevilor trebuie să corespundă unui anumit nivel de calitate pentru ca acestea să devină realmente prilejuri de interacțiune, de dezvoltare de aptitudini, competențe și abilități de viață? (Figura 3.6) cei intervievați au dat răspunsuri afirmative într-un procent de peste 60%. În acest context, putem menționa că, nivelul calității activităților extracurriculare oferite elevilor, pentru ca acestea să devină realmente prilejuri de interacțiune, de dezvoltare de aptitudini, competențe și abilități de viață trebuie să fie în permanență îmbunătățit. Problemele comportamentale ale elevilor, cum ar fi absenteismul, violența școlară etc. reprezintă semnale de alarmă, atât pentru cadrele didactice, cât și pentru părinți. Acestea perturbă mediul de învățare și duc la probleme sociale și economice grave. Specialiștii susțin că dezvoltarea competențelor acestora de a răspunde adecvat situațiilor problemă cu care vin în contact este preferabilă încercării de prevenire / corectare [23, 54, 57, 68]. Aceștia consideră că participarea elevilor la activități extracurriculare, văzute ca alternative eficiente de petrecere a timpului liber, reprezintă surse importante de influență pozitivă în viața tinerilor.

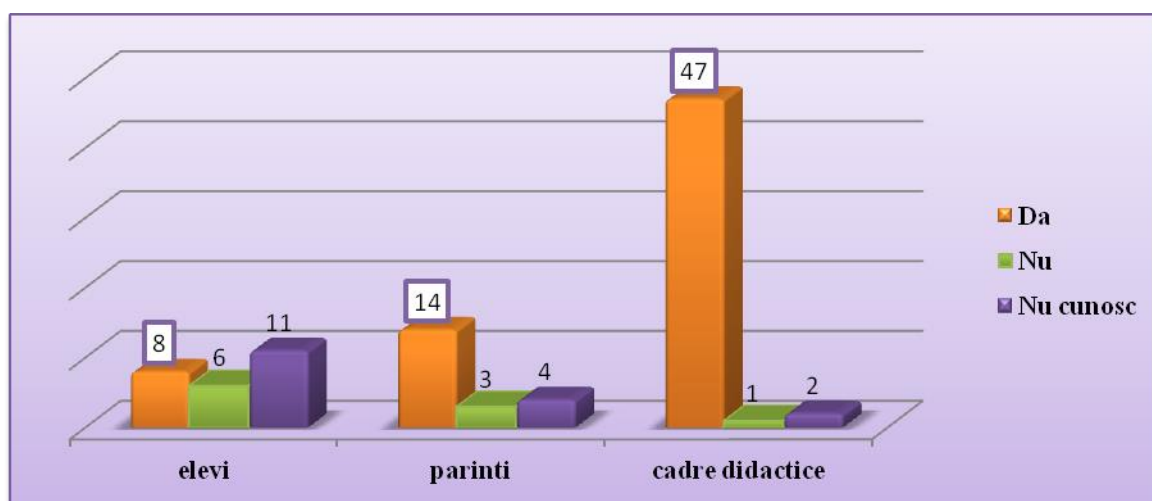


Fig. 3.6. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la calitatea activităților extracurriculare

Un număr mare de cercetători au examinat avantajele participării tinerilor la activități extracurriculare, reliefând o serie de rezultate, după cum urmează:

- elevii / tinerii care participă la activități extracurriculare obțin note mai mari la evaluările curente;
- elevii / tinerii care participă la activități extracurriculare obțin rezultate mai bune la testările standardizate;
- elevii / tinerii care au participat la activități extracurriculare au continuat studiile (învățământ superior);
- elevii / tinerii care participă la activități extracurriculare frecventează regulat școala;

- elevii / tinerii care participă la activități extracurriculare au o stimă de sine ridicată.

Referitor la întrebarea „Considerați că astfel de programe se impun a fi monitorizate?” putem observa din Figura 3.7 că respondenții au dat răspunsuri afirmative într-un procent de peste 80%, ceea ce demonstrează monitorizarea are un rol semnificativ în acest caz, deoarece colectează informațiile cu privire la realizarea programului în ansamblu. Mai mult, monitorizarea presupune informarea continuă și periodică a sponsorilor de program, a părinților, a celor direct implicați, precum și beneficiarilor cu privire la desfășurarea programului.

Informațiile obținute prin monitorizare pot fi utilizate pentru:

- a analiza situația comunității și a programului inițiat;
- a determina dacă resursele implicate sunt utilizate corespunzător;
- a identifica problemele cu care se confruntă școala în acest sens și programul, precum și a posibilelor soluții;
- a se asigura că toate activitățile programului sunt executate corect și la timp de către personalul adecvat.

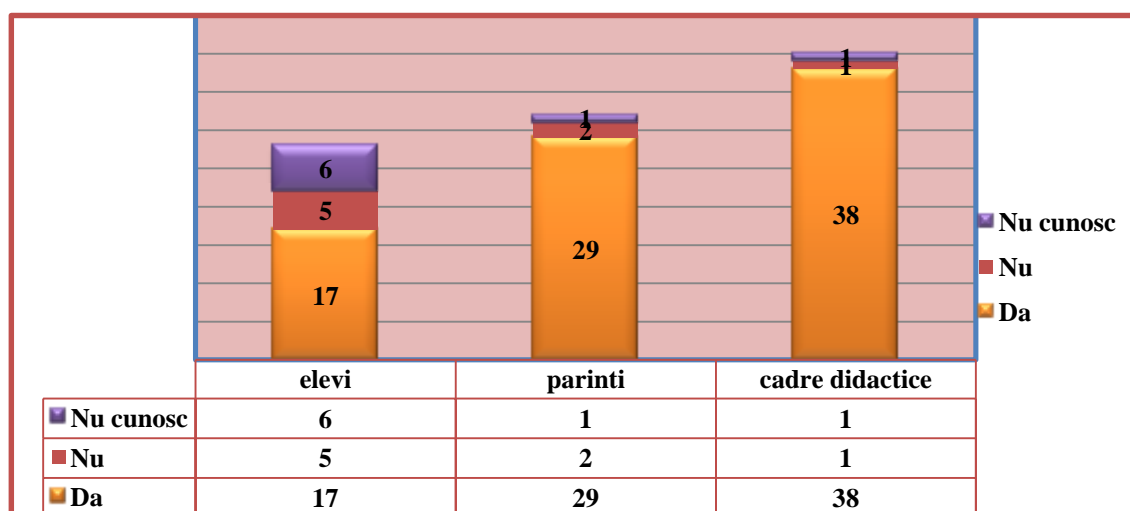


Fig. 3.7. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la monitorizarea programului

În ceea ce privește efectele benefice pentru elevi ale jocurilor de mișcare desfășurate în cadrul programului de activități extrașcolare, putem observa (Figura 3.8) că acestea au fost selectate pe scala de la 1 la 10 astfel: formele de organizare ale jocurilor de mișcare au caracter recreativ și sunt caracterizate de optimism și umor, au înregistrat punctajul maxim de 10 puncte; participarea la aceste jocuri și activități extrașcolare este liber consimțită, necondiționată – 9 puncte; jocurile și activitățile respective au un efect pozitiv pentru lucrul în echipă – 8 puncte; elevii își manifestă spiritul de inițiativă – 7 puncte; acestea contribuie la dezvoltarea armonioasă a elevilor – 6 puncte, iar 5 puncte au fost acordate valorificării și dezvoltării intereselor elevilor.

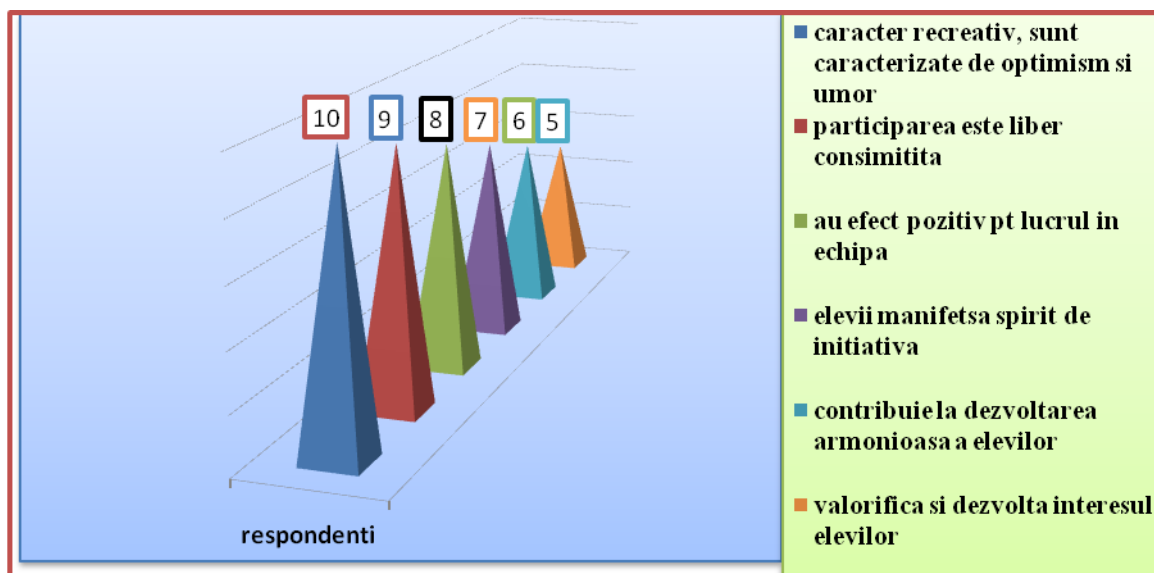


Fig. 3.8. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la efectele activităților extrașcolare asupra elevilor prin jocurile de mișcare

Concluzionând putem menționa că activitatea extrașcolară reprezintă o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice profesor trebuie să-i acorde o importanță deosebită, adoptând ei, în primul o atitudine creatoare, atât în modul de realizare a activității, cât și în relațiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă, care să permită stimularea creativă a elevilor.

2.4. Concluzii la capitolul 2

Activitățile extracurriculare vizează curricula extinsă și oferă elevilor noi oportunități de învățare și dezvoltare. Acest tip de activități dispun de un spectru mai larg și divers de activități ce au caracter interdisciplinar, asigurând în același timp modalități de formare/dezvoltare a caracterului și personalității elevului.

Prin jocurile de mișcare corect organizate și conduse se poate dezvolta socializarea elevilor, respectiv prin rolurile ce le revin în procesul de desfășurare al acestora, prin cunoașterea și respectarea regulilor de joc simple sau complexe, fapt ce asigură de altfel și gradul de coeziune a grupului, ordinea și stabilitatea în cadrul său. Pe această bază se facilitează armonizarea și coordonarea elementelor de coeziune a grupului, funcționarea eficientă a grupului în timpul jocurilor, integrarea socială care realizează apartenența și participarea neimpusă la joc, respectiv la un set de norme, reguli, valori și atitudini comune ale grupului, care odată interiorizate și apoi exteriorizate de elevi în comportamente explicite, consolidează și generează solidaritatea de grup, inclusiv și dezvoltarea socializării acestora.

Practicarea sistematică a jocurilor de mișcare în activitățile extracurriculare contribuie la îmbunătățirea semnificativă a comportamentului, socializării, imaginației și creativității elevilor, în comparație cu situația nefolosirii sistematice a acestora. Totodată, utilizarea jocurilor de mișcare în activitatea extracurriculară va consolida priceperile și deprinderile motrice de bază, ca mersul, alergarea, aruncarea, prinderea, săritura, precum și a celor utilitare: cățărarea, echilibrul, târârea, tracțiunea, împingerea, transportul, escaladarea. De asemenea, jocurile de mișcare vor dezvolta calitățile motrice – viteza, forța, îndemânarea, rezistența și implicit ritmul și coordonarea în condițiile unei stări emotionale pozitive, într-un climat de veselie și optimism.

Practicarea jocurilor de mișcare în cadrul activităților extracurriculare este necesară pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

Pentru cadrul didactic, care desfășoară activitățile extrașcolare, ghidul teoretico - aplicativ al jocurilor de mișcare algoritmizate la mare va constitui un îndrumar, care îi va sugera dimensiunea aprofundării unor jocuri, cantitatea de informații și reguli ale acestora, precum și ordonarea logică a acestora, reprezentând un auxiliar al predării.

3. ARGUMENTAREA EXPERIMENTALĂ A JOCURILOR DE MIȘCARE ALGORITMIZATE PRIN ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE LA MARE

3.1. Evoluția indicatorilor somatici cu privire la utilizarea ghidului de activități extrașcolare elaborat în baza modelului de activități extrașcolare

Jocurile în care rolul mișcărilor este clar exprimat poartă, în general, denumirea convențională de „jocuri de mișcare” (dinamice). Jocul de mișcare este o variantă a activității de joc. Baza ei o constituie diferitele acțiuni motrice active, motivate de un subiect (temă, idee) și parțial îngrădite de reguli. Totodată, ele urmăresc învingerea, în condiții mereu schimbătoare ale mediului de joc, a diferitelor dificultăți sau obstacole ivite în calea atingerii scopului propus. Acțiunile motrice, de exemplu, pot fi legate de executarea unor mișcări de imitare; în cadrul jocurilor putem întâlni scurte părți de alergare, acțiuni de „viteză”, de „îndemânare”, de învingere a obstacolelor prin săritură, rezistență și forță. Alte acțiuni cer folosirea diferitelor mișcări legate de orientare, observație sau auz și toate acestea – în diferite forme și combinații.

Sarcina jocului determină stabilirea acțiunilor jucătorilor conform scopului propus, caracterul și dezvoltarea conflictului de joc. Această latură a jocului – existența unui sens – înviorează, pe de o parte, acțiunile complexe ale jucătorilor, iar, pe de altă parte, dă un colorit emoțional folosirii diferitelor procedee tehnice sau elemente de tactică.

Pentru ca jocul de mișcare să contribuie la îndeplinirea sarcinilor educației fizice este necesar să fie ales cu discernământ, ținându-se seama de anumite cerințe de bază. Această alegere condiționează influențarea pozitivă sub toate aspectele asupra subiecților. Astfel, alegerea jocului se va face în funcție de: sarcinile pe care vrem să le realizăm; locul jocului în lecția de educație fizică, și anume în care parte a acesteia se va folosi; vârsta jucătorilor și particularitățile morfo-funcționale și psihice; nivelul dezvoltării și pregătirii fizice, starea de sănătate; particularitățile de sex (dacă este cazul); condițiile materiale privind locul de desfășurare și inventarul de materiale de care dispunem; de condițiile atmosferice, dacă se lucrează în aer liber etc.

Respectând aceste cerințe, alegerea jocului ar trebui să asigure accesibilitatea lui și, în același timp, trebuie să trezească interesul practicanților. Este cunoscut faptul că un joc care nu este potrivit cu posibilitățile elevilor (fie că cerințele sunt prea mari sau prea mici, fie nu aduce elemente noi), nu trezește interesul și, prin urmare, nu poate determina nici efectele dorite.

Conform Terminologiei educației fizice și sportului (1971), Matveev L.P., jocul este o „activitate complexă, predominant motrică și emoțională, desfășurată spontan după regulile prestabilite, în scop recreativ, sportiv și, totodată, de adaptare la realitatea socială”. Sutton-Smith B. [158] a definit simplu și sugestiv jocul de mișcare ca pe o „activitate recreativă și

competițională, care are conținut, reguli și câștigători”. Epuran M. [40] consideră că jocul de mișcare reprezintă o „formă complexă de mișcare, care, datorită caracteristicilor de formă, de conținut și de efecte, este folosit încă din cea mai fragedă vârstă”. Siedentop D. [156] este de părerea că jocul de mișcare o „formă de întrecere în care rezultatul este determinat de deprinderile fizice și de șanse”. D. Colibaba-Evuleț, I. Bota [26] consideră jocul de mișcare (sau jocul dinamic) „un exponent al jocurilor didactice aplicate în domeniul educației fizice și sportului”. Chirița G. [23] apreciază conceptul de joc dinamic o „variantă a activității de joc, având la bază diferite acțiuni motrice motivate de o temă, respectând anumite reguli și urmărind atingerea unui scop propus”.

Eficiența jocurilor de mișcare constă în gradul de realizare a scopului propus, de nivelul răspunsurilor motrice efectuate de jucători. Procesul de feedback al jocului este instrumentul care, prin cantitatea și precizia mesajelor oferă imediat informații despre nivelul îndeplinirii sarcinilor motrice. În jocul de mișcare funcționează feedbackul intrinsec [156], pe care îl realizează însuși jucătorul ca urmare a participării sale (având ca sarcină motrică de joc, de exemplu, aruncarea la o țintă fixă). Mesajele recepționate de conducătorul jocului de la ceilalți participanți la joc, reprezentate prin feedbackul extrinsec și concretizate în observații și analize ale execuțiilor constituie feedbackul corectiv, operativ, prin care se reglează funcționalitatea jocului. Valoarea multidimensională a jocului de mișcare îl recomandă ca fiind unul dintre cele mai eficiente mijloace ale educației fizice. Datorită multitudinii efectelor în plan formativ, jocurile de mișcare sunt utilizate în toate formele organizate ale educației fizice în școală: în lecția de educație fizică, în timpul liber al elevilor (activități sportive, activități turistice, activități extrașcolare). Utilizate ca mijloace ale educației fizice, jocurile de mișcare vizează influențarea personalității umane, urmărind atingerea unor obiective specifice acestei activități.

Plecând de la importanța jocurilor de mișcare și pentru a realiza scopul cercetării am elaborat modelul de activități extrașcolare prin jocuri de mișcare algoritmizate la mare, reflectat în Figura 3.1. Se poate observa că activitățile extrașcolare ce pot fi realizate de elevi în tabere la mare sunt jocurile cu apă, jocurile în apă, jocurile cu nisip, jocuri de tabără, jocuri ale copilăriei, jocuri pentru a dezvolta independența copilului. Această tipologie a jocurilor trebuie bineînțeles completată de jocurile dinamice care de fapt, sunt calea de acces către subletul copilului. Jocurile de tabără se pot concretiza în: jocuri de cunoaștere și comunicare, jocuri amuzante, în cele care antrenează prezență de spirit și spiritul de observație, în jocuri de agilitate, viteză, îndemânare, și nu în ultimul rând în jocuri pentru dezvoltarea gândirii. De regulă, jocurile în tabără se axează pe anumite tematici și se organizează în echipe mici sau mari, iar spiritul de competiție este încurajat, astfel încât să fie stimulată creativitatea și gândirea logică la elevi.

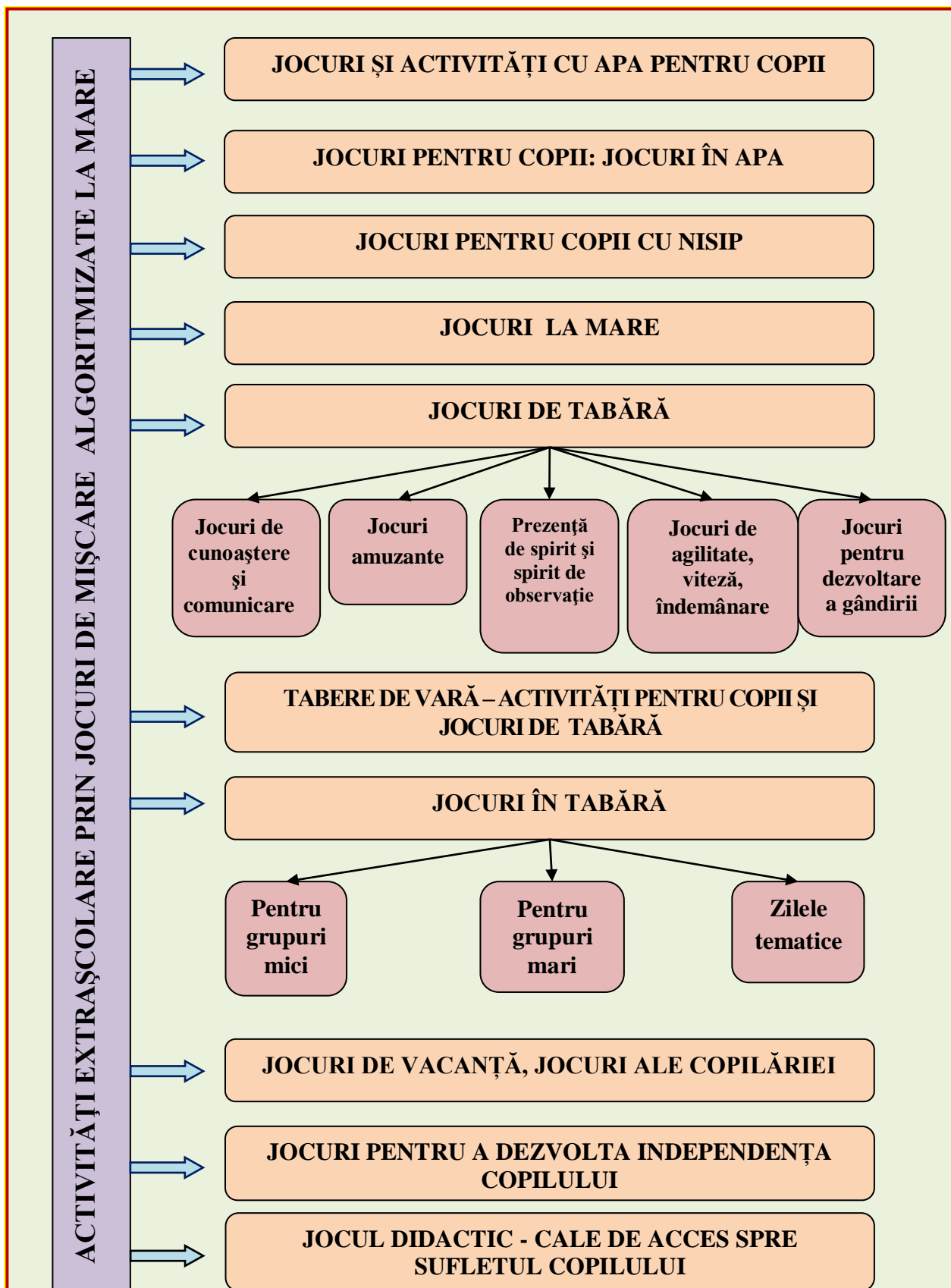


Figura 3.1. Modelul de activități extrașcolare prin jocuri de mișcare algoritmizate la mare

Modelul elaborat pune în centrul conținutului său formarea personalității creatoare a elevului, respectiv a aptitudinilor necesare a fi dezvoltate la această vârstă până la limita superioară a capacităților, printr-o activitate proprie, cât mai bogată, cât mai sistematic organizată și cât mai potrivită cu aceste aptitudini. Această necesitate a depistării aptitudinilor creatoare în timpul desfășurării jocurilor de mișcare, asigură de fapt obținerea capacităților elevilor, atât prin stilul și spiritul lor de observație, de însușire a informațiilor, a utilizării imaginației, cât și prin cooperare și atmosfera de încredere în echipa din care face parte.

Modelul stimulează capacitatea de antrenare și stimulare a funcțiilor intelectuale, imaginative și afective, bazat pe activități extrașcolare special create și aplicate în acest sens. Important și necesar este de a descoperi la elevi necesitatea/trebuința de a crea, care contribuie de altfel, atât pentru copii, cât și pentru indivizi în general, la nevoia vitală de a trăi. Subliniem faptul că această problemă nu a constituit, și nu constituie nici azi, o modă, ci o necesitate a dezvoltării societății umane.

Modelul elaborat a devenit astfel un sistem de referință pentru activitățile extrașcolare desfășurate la mare prin jocurile de mișcare. Acesta a structurat și reorganizat operativitatea intelectuală, atât cea specifică, cât și cea nespecifică, încită puterea de inventivitate a copiilor, ca dimensiune a inteligenței.

Cu privire la aprecierea obiectivă a dezvoltării somatice sunt prezentate și valorile de referință (mediile naționale) pentru fiecare dintre cei trei indicatori somatici, pentru fiecare categorie de vârstă și sex.

În urma pilotării jocurilor de mișcare algoritmizate am evaluat indicatorii somatici ai elevilor cuprinși în cadrul experimentului constatativ astfel la fete am înregistrat următorii indicatori: cu privire la masa corporală la elevele clasei a doua am obținut o medie de 27,53 kg, iar la cele din clasa a treia respectiv de 32,63, media pe țară fiind de 31,80 aceasta ne demonstrează că de la această vârstă dacă nu suntem atenți se începe decalajul de creștere a masei corporale, care ulterior duce la urmări imprevizibile (Tabelul 3.1).

Tabelul 3.1. Evoluția mediilor indicatorilor somatici, fete (n = 16)

Nr. crt.	Denumirea testului	Clasa 2	Clasa 3	Medie
1	Masa corpului (kg)	27,53	32,63	31,80
2	Lungimea trunchiului (cm)	68,27	71,18	72,35
3	Înălțimea corpului (cm)	130,20	136,52	136,50

Cu privire la lungimea trunchiului observăm că situația este sub media pe țară, ori la elevele clasei a doua s-a înregistrat media de 68,27 cm, la cele din clasa a treia am obținut o medie de 71,18, media modelului pe țară fiind de 72,35, posibil acest fapt denotă caracterul hipodinamic insuficient abordat în cadrul conținuturilor de educație fizică predate în școală (Figura 3.1).

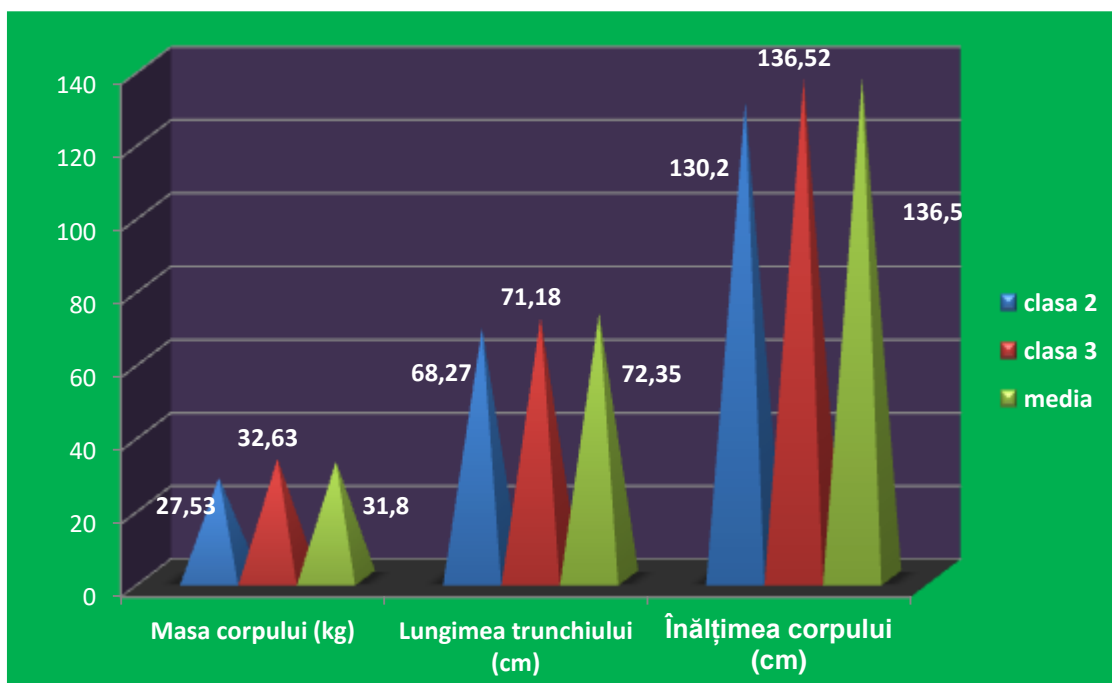


Fig. 3.1. Evoluția mediilor indicatorilor somatici, fete (n = 16)

Evoluția înălțimii corporale a subiecților fete aparținând claselor 2-3 din ciclul primar de învățământ arată o creștere continuă cu ritmuri diferite de creștere (130,2 și respectiv 136,52).

Tabelul 3.2. Evoluția mediilor indicatorilor somatici băieți (n = 15)

Nr.	Denumirea testului	Clasa 2	Clasa 3	Medie
1	Masa corpului (kg)	28,43	35,62	31,80
2	Lungimea trunchiului (cm)	69,75	73,10	71,19
3	Înălțimea corpului (cm)	133,06	140,08	136,86

La băieți cea mai mare creștere a înălțimii, este în clasa a III-a, având valoarea absolută a acesteia de 7,02 cm, ori (133,06 în clasaa 2-a și 140,08 în clasaa 3-a.).

Astfel, în ceea ce privește dezvoltarea somatică a elevilor claselor primare de învățământ, așa cum reiese din tabelele și figurile de mai sus, se poate observa că toți cei trei indicatori măsurați nu prezintă abateri mari față de valorile de referință. Toți indicatorii au o creștere

continuă cu ritmuri diferite de creștere. Abaterile cele mai mari sunt observate la indicatorul „masa corpului” pentru băieții de clasa a III-a respectiv 35,62 kg în clasa a treia, față de 28,43, în clasa a doua, se înregistrează o diferență de 7,19 kg. superioare valorilor de referință.

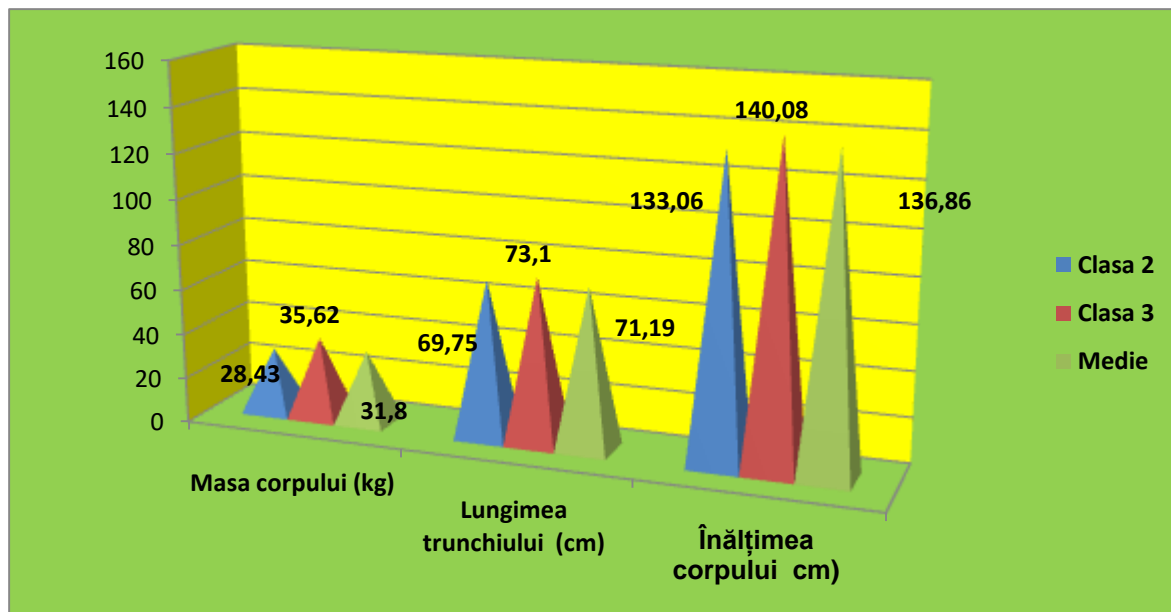


Fig. 3.2. Evoluția pe 2 ani a mediilor indicatorilor somatici, băieți (n = 15)

Același lucru se observă și pentru indicatorul „înălțimea corpului” subiecților de sex masculin din clasele a II-a, unde se observă că măsurătorile efectuate sunt superioare celor de referință. Astfel, în clasa a II-a sunt înregistrate valori superioare cu 3,8 centimetri.

Surplusul de greutate observat este direct proporțional cu o talie ușor superioară valorilor de referință. În cazul fetelor, ușoare abateri de la mediile naționale apar în cazul indicatorului „lungimea trunchiului” pentru elevele claselor 2-a și 3-a din ciclul primar de învățământ.

Cu privire la selectarea unei baterii de teste care să fie cât mai obiectivă pentru îndeplinirea scopului prezentului experiment pedagogic au fost studiate mai multe surse bibliografice care prezintă metodologia evaluării pentru ciclul primar de învățământ, iar de aici am selectat numai acele probe destinate evaluării performanței motrice.

În urma testărilor efectuate la nivelul ciclului primar pe un număr de 55 băieți și 16 fete, a evidențiat că cea mai propice perioadă pentru influențarea performanțelor motrice este clasa a III-a.

Astfel, în Tabelul 3.3. și Figura 3.3. sunt centralizate mediile aritmetice pentru fiecare dintre testările efectuate, realizate separat pentru fete și pentru băieți, precum și performanțele de referință (bareme) pentru obținerea calificativului „foarte bine” pentru fiecare categorie de vârstă la disciplina educație fizică.

Tabelul 3.3. Evoluția pe parcursul a doi ani a mediilor performanțelor motrice, fete (n = 16)

	Denumirea testului	Barem	Clasa 2	Barem	Clasa 3
1	Săritură în lungime de pe loc (m)	1,38	1,08	1,49	1,20
2	Alergare de viteză 30m (sec)	5,8	6,47	5,4	6,23
3	Alergare de rezistență 600m (min., sec.)	3,08	3,58	3,26	3,33
4	Aruncarea mingii de oină (m)	12,0	9,57	14,9	13,30
5	Alergare de suveică 3x10 (sec)	13,4	15,80	13,1	15,52

La săritura în lungime de pe loc, analiza rezultatelor obținute la această probă (Figura 3.3) ne arată că fetele înregistrează un progres de 12 cm pe durata celor 2 ani .

Diferențele cele mai mari între performanțele realizate și cele propuse sunt înregistrate atât în cazul băieților, cât și al fetelor în clasa a doua, când performanțele realizate sunt cu peste 30cm inferioare celor de referință.

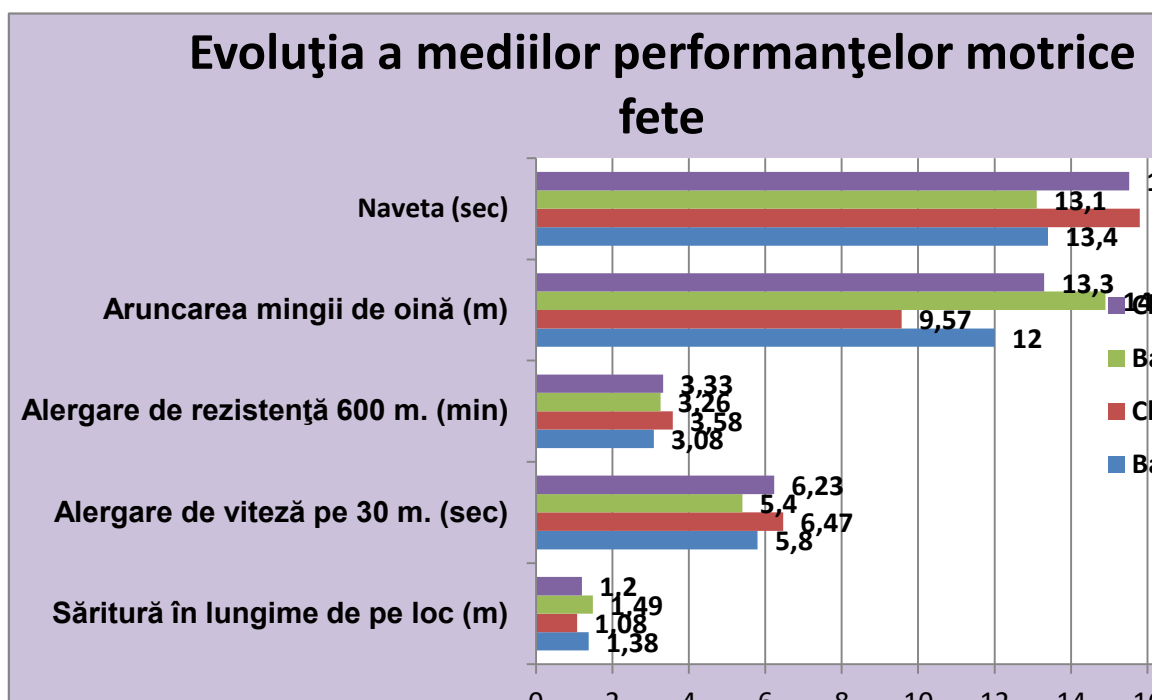


Fig. 3.3. Evoluția a mediilor performanțelor motrice (fete)

Tabelul 3.4. Evoluția pe parcursul a doi ani a mediilor performanțelor motrice, băieți (n = 15)

Nr.	Denumirea testului	Barem	Clasa 2	Barem	Clasa 3
1	Săritură în lungime de pe loc (m)	1,42	1,17	1,52	1,23
2	Alergare de viteză 30m (sec)	5,6	6,15	5,3	5,92
3	Alergare de rezistență 600m (min., sec.)	3,23	3,26	3,08	3,23
4	Aruncarea mingii de oină (m)	18,7	14,16	23,1	16,35
5	Alergare de suveică 3x10 (sec)	13,2	15,56	12,7	14,35

La săritura în lungime de pe loc, băieții demonstrează realizarea a peste 50% din baremele propuse pentru cei 2 ani de studiu. Aceștia obțin cea mai bună performanță în clasa a III-a când baremul este îndeplinit în proporție de 65%.

La alergarea de viteză 30m cu start din picioare, cele mai mari creșteri sunt observate în clasa a II-a, atât pentru fete cât și pentru băieți. În cazul fetelor, performanța realizată este cu 0,43sec mai bună decât cea realizată în anul de studiu anterior, iar în cazul băieților performanța realizată se îmbunătățește cu 0,23 sec.

La această probă, băieții demonstrează realizarea a peste 75,5% din baremele propuse pentru cei 2 ani de studiu. Aceștia obțin cea slabă de numai 74% în clasa a III-a.

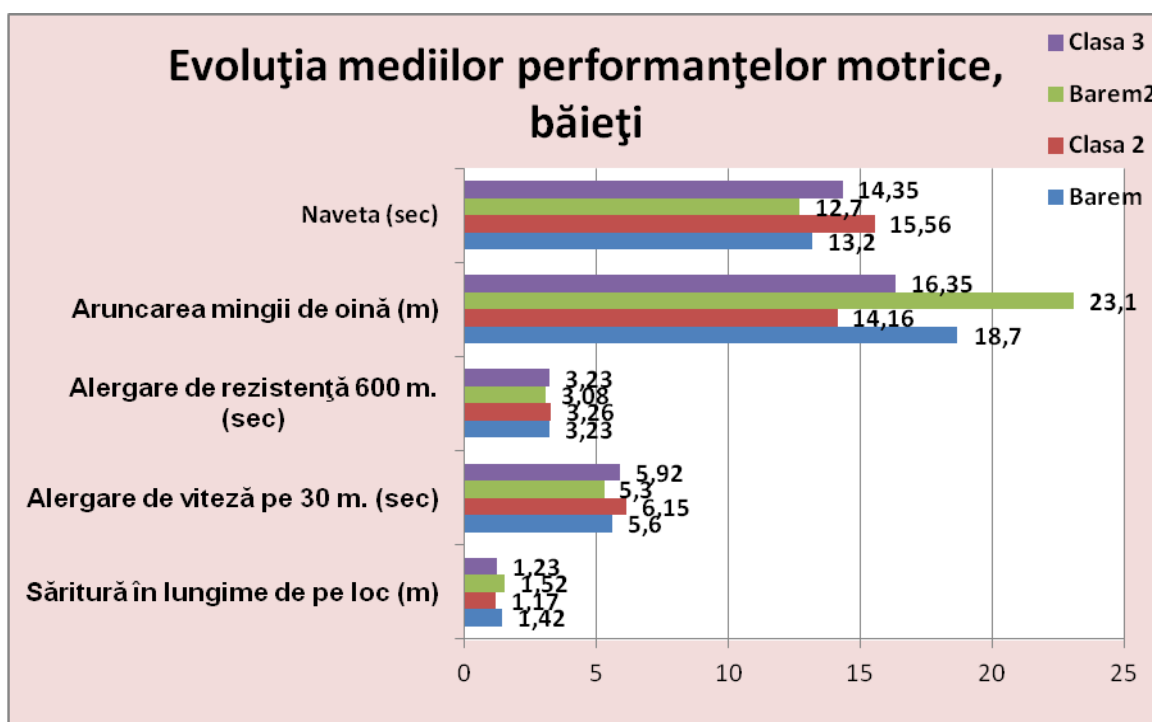


Fig. 3.4. Evoluția mediilor performanțelor motrice, băieți

În ceea ce privește nivelul dezvoltării rezistenței, s-a constatat că performanțele realizate de fete în clasa a II-a sunt mult inferioare performanțelor realizate de băieți. Astfel, performanțele băieților la această probă sunt superioare celor obținute de fete pentru fiecare clasă.

La Aruncarea mingii de oină pentru evaluarea forței la nivelul brațului îndemânat a fost aleasă proba aruncarea mingii de oină, al cărui grafic ne demonstrează evoluția performanțelor realizate atât de către fete cât și de către băieți. Performanțele băieților și de asemenea cele ale fetelor prezintă o evoluție pozitivă, păstrând ritmuri diferite de creștere.

Cele mai mari diferențe sunt observate în cazul fetelor în clasa a II în cazul când performanțele realizate sunt inferioare celor de referință, iar în cazul băieților cea mai mare diferență se observă în clasa a III-a, atunci când performanțele acestora sunt inferioare celor de referință.

După cum se observă din graficul probei, performanțele realizate de fete, acestea tind să se apropie de valorile de referință odată cu înaintarea în vârstă.

La testul Naveta pentru evaluarea capacității de coordonare generală a mișcărilor se observă, de asemenea că evoluțiile tuturor subiecților, la fete și băieți înregistrează o curbă ascendentă odată cu înaintarea în vârstă.

3.2. Aprecierea nivelului performanțelor motrice obținute prin utilizarea jocurilor la mare din cadrul conținuturile algoritmizate ale ghidului

În cadrul cercetării noastre am evaluat dezvoltarea fizică a elevilor din grupele martor și experiment atât la băieți, cât și la fete, astfel am obținut rezultate după cum urmează: în tabelul de mai jos sunt reflectate ambele testări, cea inițială și respectiv cea finală privind indicatorii statistici la testele dezvoltării fizice a băieților (Tabelul 3.5).

Tabelul 3.5. Analiza comparativă a nivelului dezvoltării fizice a elevilor grupelor martor și experimentală (băieți), la testările inițială și finală

Nr. crt.	Teste și măsurători	TESTARE INIȚIALĂ (n=15)				TESTARE FINALĂ (n=15)			
		GM (n=15)	GE (n=15)	t	P	GM (n=15)	GE	t	P
		x ± m	x ± m			x ± m	x ± m		
1	Masa corpului (kg)	38,03±1,84	39,90±1,90	0,71	>0,05	42,00±1,80	43,18±1,83	0,45	>0,05
2	Lungimea trunchului (cm)	75,72±0,87	75,23±0,90	0,39	>0,05	75,31±0,86	75,93±0,85	0,51	>0,05
3	Înălțimea corpului (cm)	144,09±1,24	144,83±1,31	0,14	>0,05	148,03±1,23	148,66±1,28	0,35	>0,05

Analiza indicatorilor privind omogenitatea rezultatelor, ne demonstrează faptul că abaterea standard la grupa de experiment la testarea finală este 0,50 față de abaterea standard la grupa martor 0,39 ușor mai bună decât cea înregistrată la grupa experiment iar $P > 0,05$.

Astfel, și pentru băieți au fost calculați indicatorii statistici ai dezvoltării fizice pentru grupele martor și experiment, rezultate care sunt prezentate în tabelul centralizator.

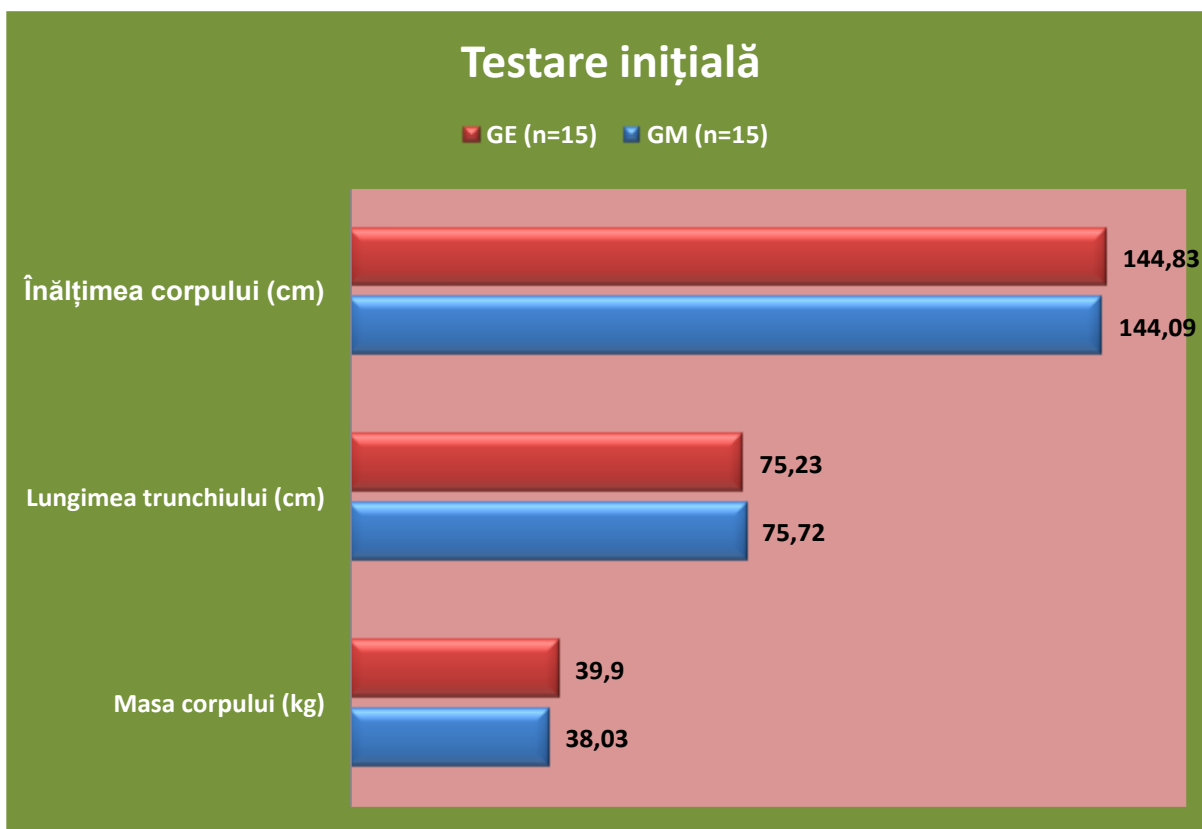


Fig. 3.5. Reprezentarea grafică comparativă a nivelului dezvoltării fizice a elevilor grupelor martor și experimentală (băieți, testare inițială)

Fig. 3.6. Reprezentarea grafică comparativă a nivelului dezvoltării fizice a elevilor grupelor martor și experimentală (băieți, testare finală)

Tabelul 3.6. Analiza comparativă a nivelului dezvoltării fizice a elevilor grupelor martor și experimentală (fete), la testările inițială și finală

Nr. crt.	Teste și măsurători	TESTARE INIȚIALĂ (n =16)				TESTARE FINALĂ (n =16)			
		GM	GE	t	P	GM	GE	t	P
		$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$			$\bar{x} \pm m$	$\bar{x} \pm m$		
1	Masa corpului (kg)	36,81±1,23	36,97±1,24	0,22	>0,05	39,64±1,20	39,81±1,20	0,10	>0,05
2	Lungimea trunchiului (cm)	73,06±0,39	72,91±0,36	0,27	>0,05	74,00±0,36	73,90±0,35	0,19	>0,05
3	Înălțimea corpului (cm)	143,33±1,29	143,75±1,28	0,23	>0,05	144,71±1,27	145,14±1,26	0,24	>0,05

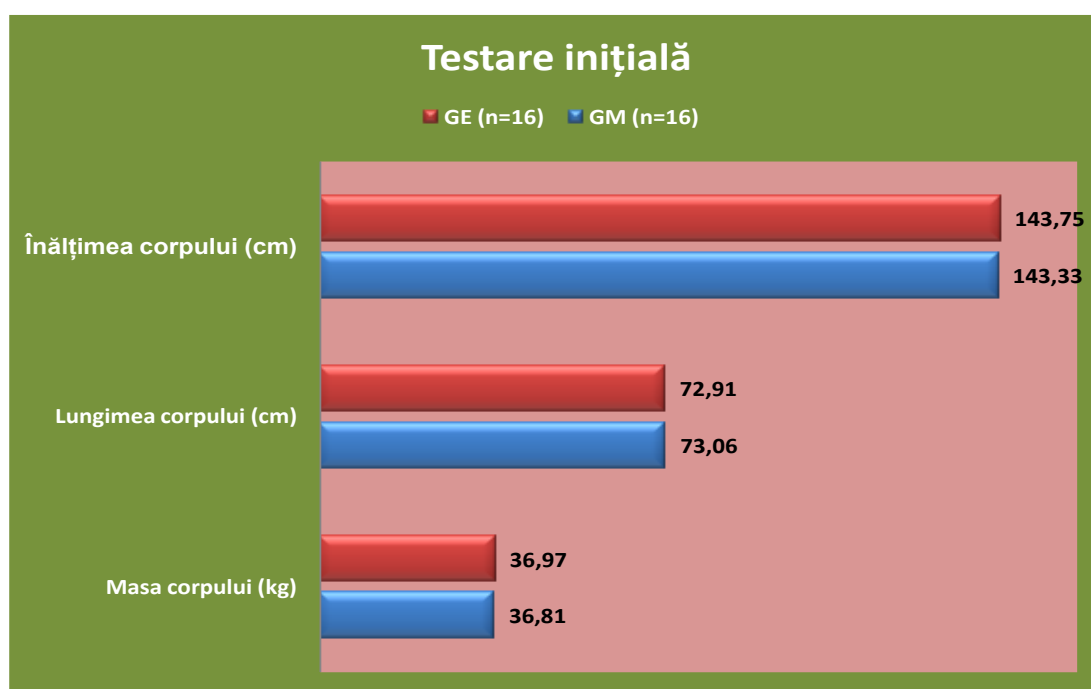


Fig. 3.7. Indicatorii statistici pentru testele dezvoltării fizice ale elevilor grupei martor și experiment (fete)

Valorile înregistrate în urma aplicării testărilor inițiale și finale prezintă același grad de omogenitate a rezultatelor la toate măsurătorile efectuate. Testul de semnificație nu are valori semnificative pentru niciunul dintre indicatorii măsurați ($P > 0,05$).

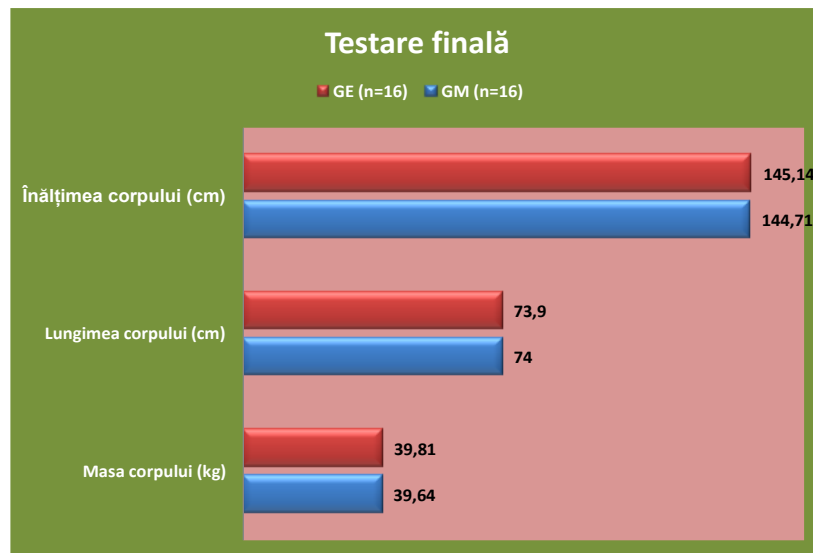


Fig. 3.8. Indicatorii statistici pentru testele dezvoltării fizice ale elevilor grupei martor și experiment (fete)

S-a realizat analiza și interpretarea valorii tuturor măsurătorilor efectuate la testările inițiale și finale, atât a grupei de experiment, cât și a grupei martor și interpretarea indicelui „t” pentru a afla semnificația de control.

3.3. Dinamica parametrilor motrici a elevilor cuprinși în experimentul pedagogic

Pentru realizarea analizei parametrilor motrici s-a folosit o baterie de 5 probe, câte una pentru viteză, îndemânare și rezistență, respectiv alergare de viteză pe 30 de metri cu start din picioare, naveta, și alergare de rezistență pe 600 de metri și 2 probe pentru evaluarea forței, respectiv pentru trenul inferior săritura în lungime de pe loc, iar pentru trenul superior aruncarea mingii de oină la distanță.

În cadrul acestui subcapitol de analiză a parametrilor motrici înregistrați în urma testării subiecților de sex feminin și masculin, au fost calculați indicatorii statistici privind distribuția valorică sau omogenitatea rezultatelor, realizând comparații valorice între grupa martor și grupa experiment, în urma testărilor efectuate.

Analiza indicatorilor performanței motrice obținuți în urma măsurătorilor făcute la testările inițiale și finale, pentru grupele martor și experiment (fete), este prezentată în Tabelul 3.7.

Tabelul 3.7 Analiza performanței motrice ale elevilor grupei martor și experiment (fete)

Nr crt	Testele	Grupe și caracteristici statistice	Caracteristici statistice			
			Indicatori inițiali	Indicatori finali	t	P
1	Alergare de suveică 3x10m (sec)	E	10,88±0,25	10,14±0,20	3,36	< 0,01
		M	11,00±0,26	10,76±0,23	1,04	> 0,05
		t	0,33	2,07	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
2	Săritura în lungime de pe loc (cm)	E	129,00±3,86	143,41±3,75	3,90	< 0,01
		M	128,14±3,88	132,20±3,80	1,12	> 0,05
		t	0,16	2,10	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
3	Ridicarea trunchiului din poziția culcat dorsal în 30 sec (nr.de rep.)	E	17,00±1,86	23,61±1,80	3,82	< 0,01
		M	16,65±1,84	18,33±1,82	0,97	> 0,05
		t	0,13	2,06	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
4	Flotări (nr.de rep.)	E	8,67±0,56	10,59±0,50	3,84	< 0,01
		M	8,58±0,57	9,02±0,55	0,83	> 0,05
		t	0,11	2,12	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
5	Aplecarea trunchiului (cm)	E	7,85±1,14	12,21±1,08	4,15	<
		M	7,76±1,13	8,98±1,12	1,15	> 0,05
		t	0,06	2,08	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—

Notă: n - 16; P - 0,05; 0,01; 0,001.

f - 14; t = 2,145 2,977 4,140 r - 0,553

f - 28; t = 2,049 2,763 3,674

E – grupa experimentală; M – grupa martor.

La testarea inițială observăm că majoritatea indicatorilor obținuți sunt apropiați ceea ce denotă că grupele sunt omogene și experimental poate fi demarat, $P > 0,05$ la toți indicatorii selectați (Tabelul 3.7).

La testarea inițială și finală grupa martor la alergarea de suveică a înregistrat valori de 11 și, respectiv, de 10,76 o îmbunătățire, dar ne semnificativă cu valori de $P > 0,05$; aceasta se datorează faptului că nu au folosit jocurile care au fost propuse grupei experimentale. De asemenea la indicatorii: Flotări, Aplecarea trunchiului, săritura în lungime de pe loc etc. observăm ușoare ameliorări, iar $P > 0,05$ deci creșterea este ne semnificativă, ori activitățile extrașcolare care sau desfășurat în cadrul experimentului cu această grupă standardizate, nu s-au realizat la nivelul scontat (Figura 3.9).

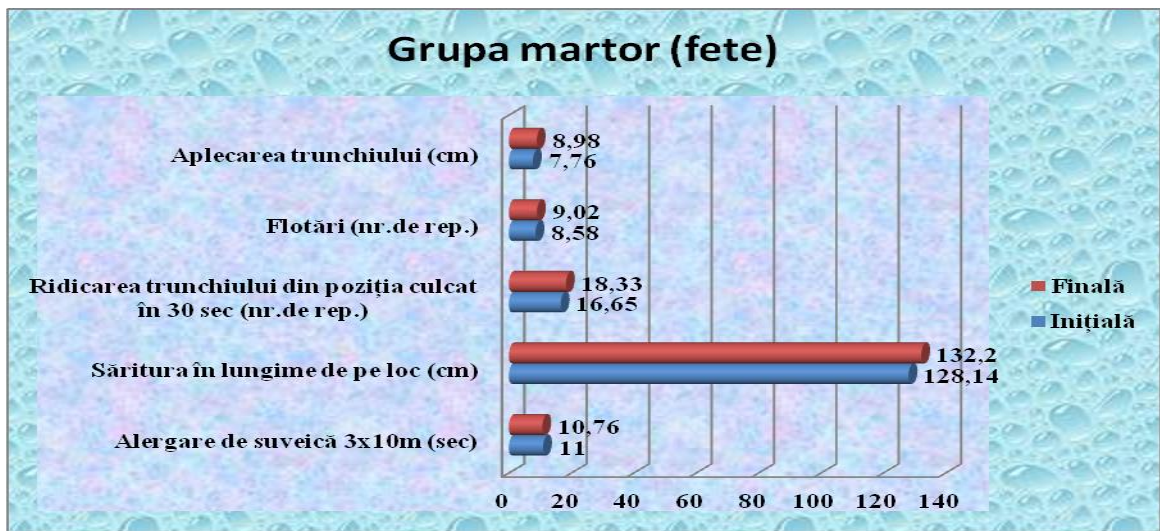


Fig. 3.9. Indicatorii statistici pentru performanțele motrice ale elevilor grupei martor (fete) la testarea inițială și finală a experimentului

Grupa experimentală (Figura 3.10) a înregistrat valori semnificative atât la indicatorii: flotări cu numărul de repetări de 8,67 și 10,59 precum și la alergarea de suveică 10,88 și, respectiv, 10,14 cât și la ceilalți indicatori sau înregistrat valori semnificative cu $P < 0,01$, iar la aplecarea trunchiului sa înregistrat timp de 7,85 și, respectiv, 12,21 iar valoarea $P < 0,001$ foarte semnificativă.

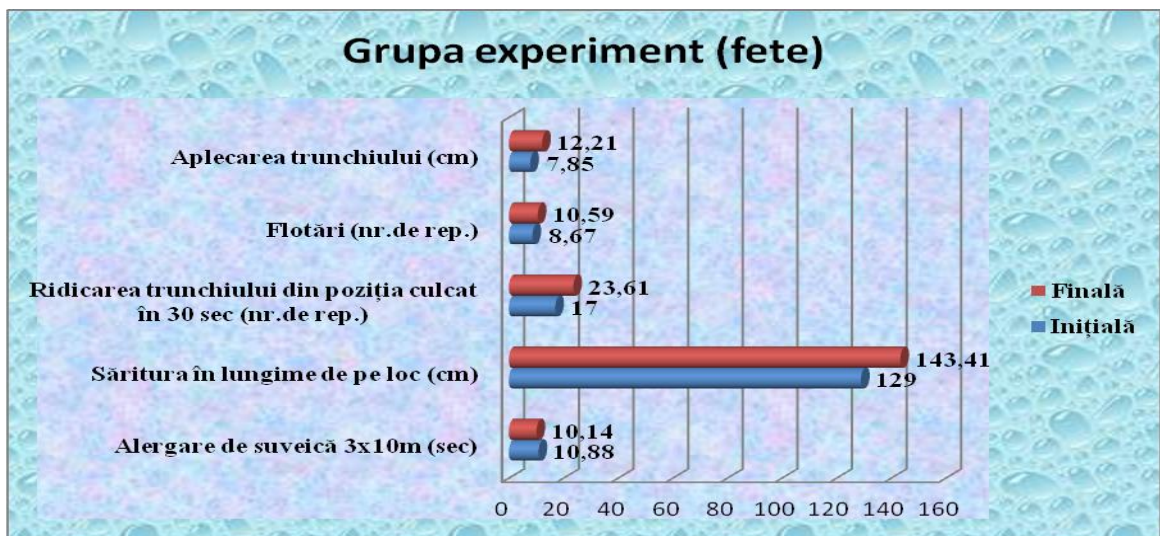


Fig. 3.10. Indicatorii statistici pentru performanțele motrice ale elevilor grupei experimentale (fete) la testarea inițială și finală a experimentului

Putem menționa astfel că, conținuturile ghidului teoretico-practic pilotat de către grupa experimentală la tematica jocuri la mare, si-au atins obiectivele propuse prin indicatorii obținuți în urma testărilor inițiale-s-a demonstrat omogenitatea grupelor și respectiv finale.

Și pentru băieți au fost calculați indicatorii statistici ai performanței motrice pentru grupele martor și experiment, rezultate care sunt prezentate în Tabelul 3.8.

Tabelul 3.8 Analiza performanței motrice a elevilor grupelor martor și experiment (băieți)

Nr crt	Teste	Grupe și caracteristici statistice	Caracteristici statistice			
			Indicatori inițiali $\bar{X} \pm m$	Indicatori finali $\bar{X} \pm m$	t	P
1	Alergare de suveică 3x10m (sec)	E	10,28±0,28	9,31±0,25	3,88	< 0,01
		M	10,32±0,27	10,06±0,26	1,04	> 0,05
		t	0,10	2,08	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
2	Săritura în lungime de pe loc (cm)	E	133,00±3,68	146,81±3,55	4,04	< 0,01
		M	132,07±3,67	136,14±3,63	1,18	> 0,05
		t	0,18	2,10	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
3	Ridicarea trunchiului din culcat dorsal în 30 sec (nr.de rep.)	E	17,60±1,70	23,80±1,60	3,97	< 0,01
		M	17,08±1,71	19,02±1,68	1,21	> 0,05
		t	0,21	2,06	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
4	Flotări (nr.de rep.)	E	10,18±0,44	11,56±0,38	3,54	< 0,01
		M	10,10±0,43	10,42±0,40	0,82	> 0,05
		t	0,13	2,07	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—
5	Aplecarea trunchiului din șezând (cm)	E	4,96±0,88	8,19±0,82	4,04	< 0,01
		M	4,87±0,88	5,69±0,86	1,00	> 0,05
		t	0,07	2,10	—	—
		P	> 0,05	< 0,05	—	—

Notă: n - 15; P - 0,05; 0,01; 0,001. E – grupa experimentală; M – grupa martor.
 f - 14; t = 2,145 2,977 4,140 r - 0,553
 f - 28; t = 2,049 2,763 3,674

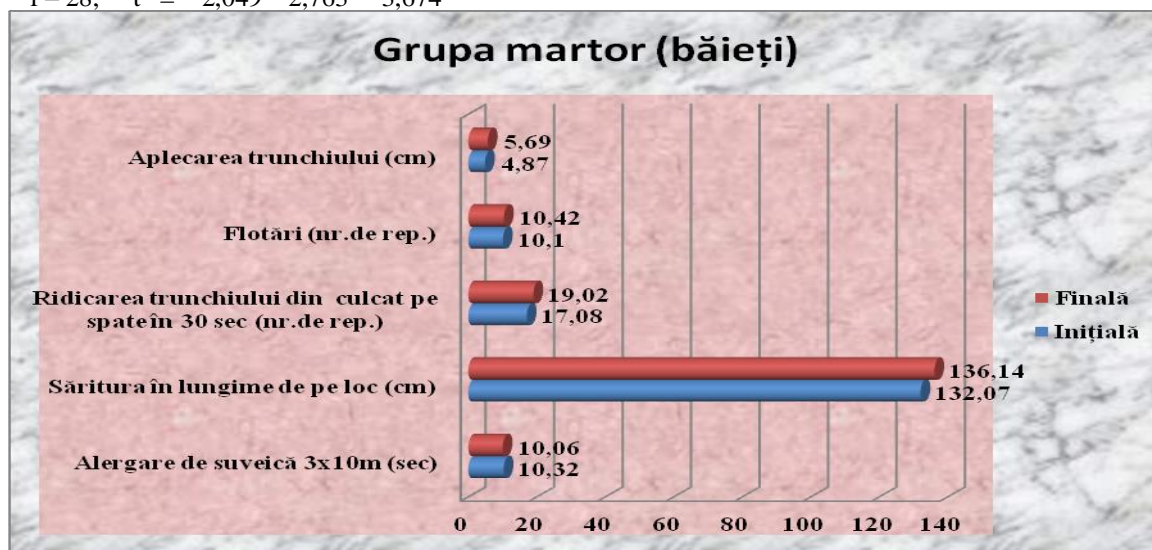


Fig. 3.11. Indicatorii statistici pentru performanțele motrice a elevilor grupei martor (băieți) la testarea inițială și finală a experimentului

Grupa martor (băieți) la testarea inițială au înregistrat indicatori apropiați față de grupa experimentală la majoritatea testărilor ca de exemplu la flotări, grupa martor inițial au obținut o medie de 10,1; iar grupa experimentală 10,18. La săritura în lungime de pe loc sau înregistrat

valori, de asemenea, apropiate: grupa martor 132,07cm, iar cea experimentală 133,0cm. La testarea finală, grupa martor a înregistrat valori mai mari decât la testarea inițială, însă ne semnificative ($P > 0,05$), aceasta din cauză că programul de activități extrașcolare standard a contribuit la evoluția grupei martor, dar nu suficient.

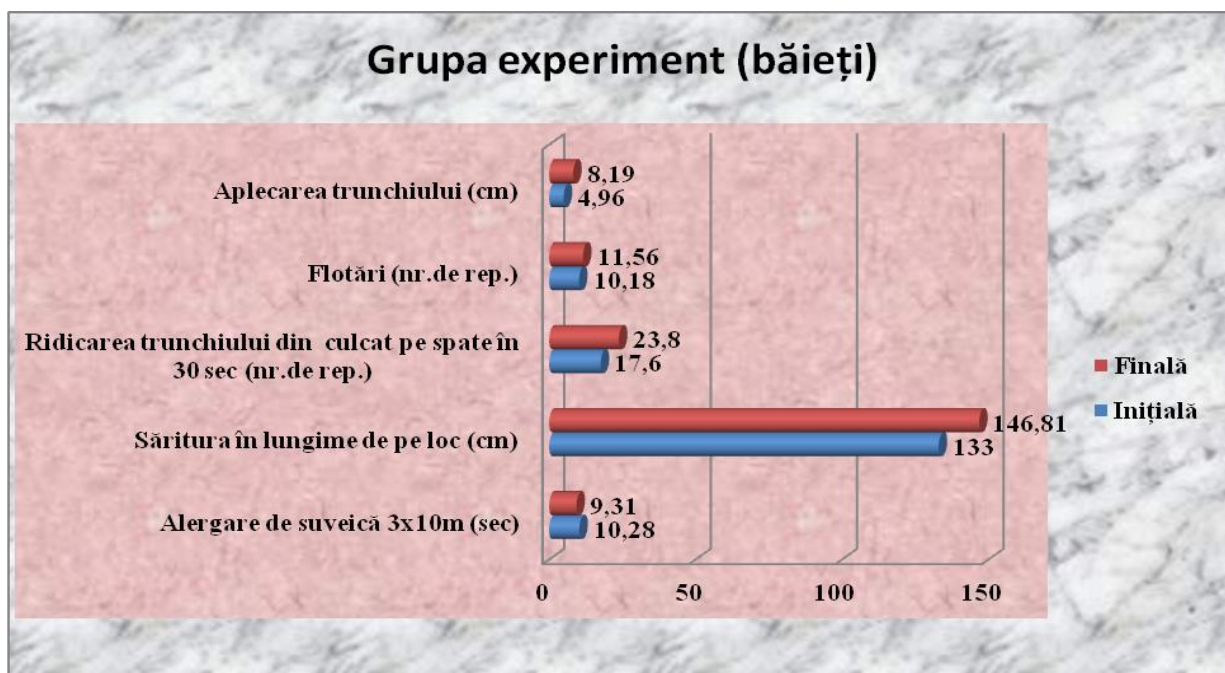


Fig. 3.12. Indicatorii statistici pentru performanțele motrice a elevilor grupei experimentale (băieți) la testarea inițială și finală a experimentului

Grupa experimentală de băieți la testarea inițială a înregistrat date apropiate de grupa martor deoarece e și firesc pentru a demonstra omogenitatea grupelor. Astfel la testarea ridicarea trunchiului din culcat pe spate au fost obținute inițial o medie 17,6 repetări, cei din grupa martor 17, 8; iar la testarea finală grupa experiment a înregistrat o medie de 23,8 pe când cei din grupa martor doar 19,02 astfel observăm la grupa experimentală valori ale lui $P < 0,01$ la majoritatea, ori Jocurile de mișcare la mare folosite de grupa de băieți experimentală din cadrul ghidului elaborat ca și activități algoritmizate extrașcolare pilotate au demonstrat eficiența lor.

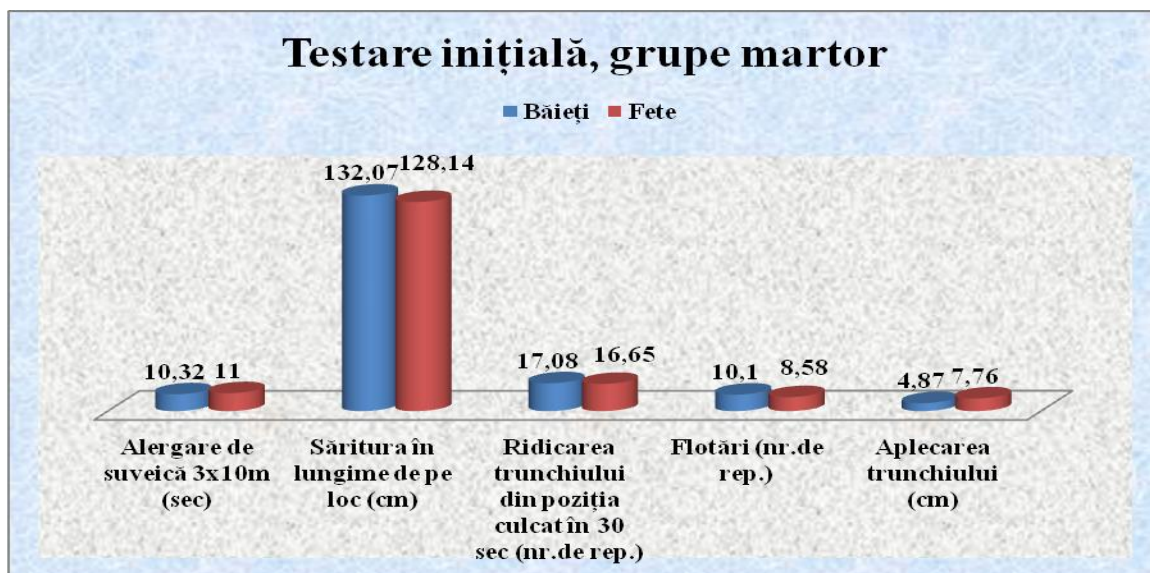


Fig. 3.13. Indicatorii statistici pentru performanțele motrice a elevilor grupei martor (băieți și fete) la testarea inițială a experimentului

La testarea inițială grupele martor de băieți și fete de vârstă 8-9ani au înregistrat indici apropiați cu un avantaj ușor a băieților la această vârstă, excepție vedem la testarea aplecarea trunchiului, unde băieții au înregistrat o medie de 4,87 de cm, iar fetele o medie de 7,76 de cm.

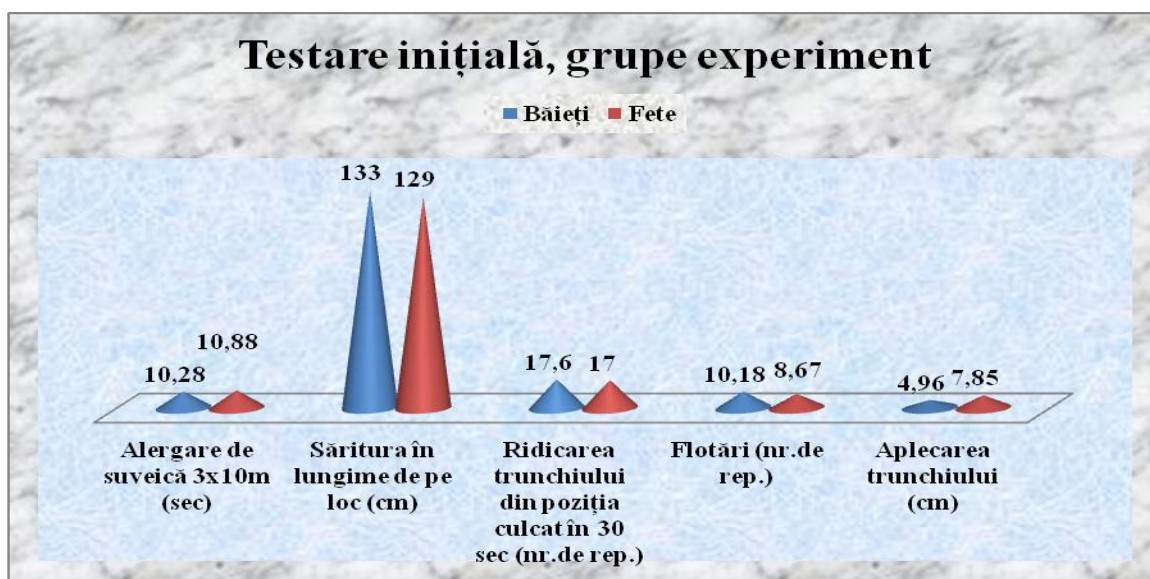


Fig. 3.14. Indicatorii statistici pentru performanțele motrice a elevilor grupelor experiment (băieți și fete) la testarea inițială a experimentului

La grupele de băieți și fete incluse la faza inițială a experimentului la majoritatea testărilor după cum se observă din figura 3.8. sau înregistrat indici apropiați grupelor din etapa inițială din Figura 3.15 valorile lui $P > 0,05$.

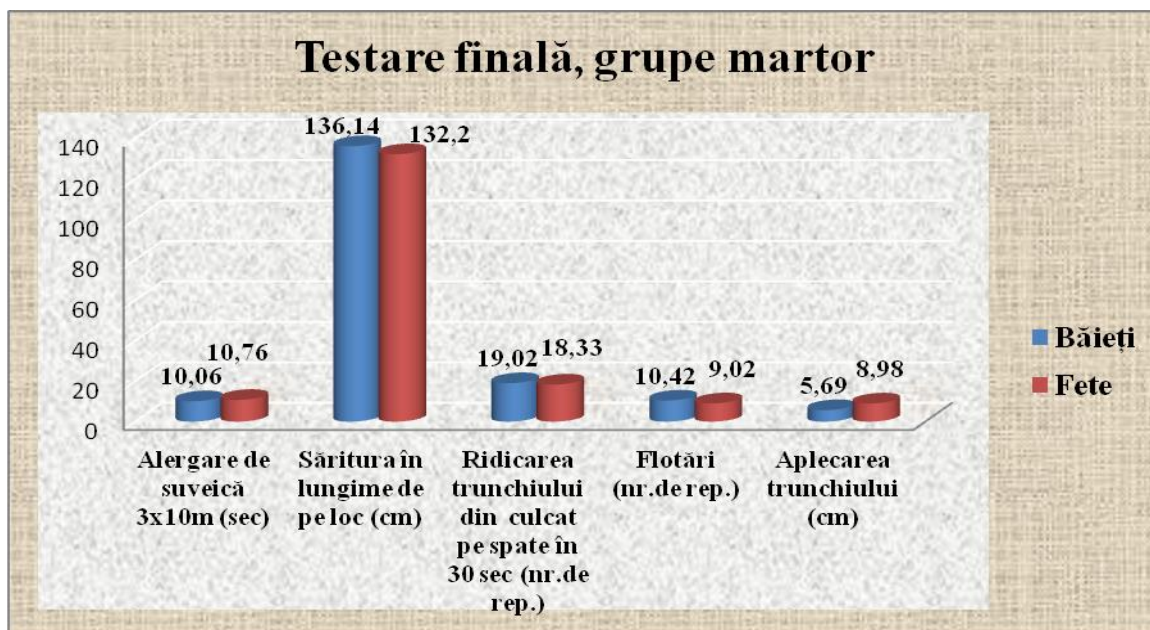


Fig. 3.15. Indicatorii statistici pentru performanțele motrice a elevilor grupelor martor (băieți și fete) la testarea finală a experimentului

La testarea finală grupe de fete și băieți de vârsta de 8-9 ani au înregistrat indicatori pozitivi dar nesemnificativi datorită faptului că la această vârstă nu există mari diferențe între sexe, iar activitățile extrașcolare de tip standard nu s-au realizat suficient de bine.

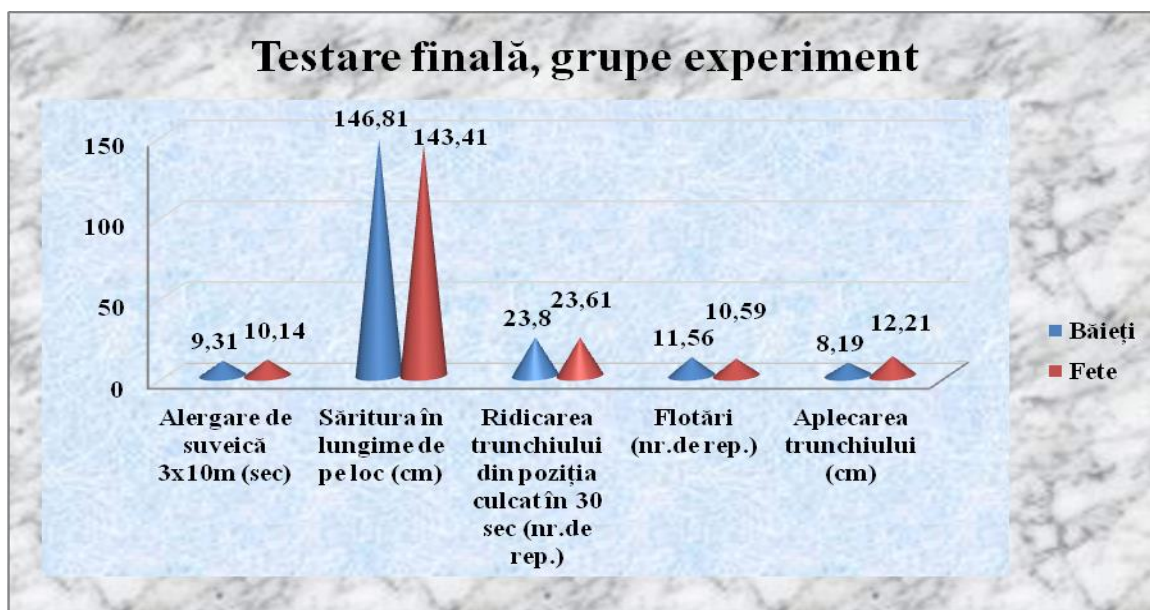


Fig. 3.16. Indicatorii statistici pentru performanțele motrice a elevilor grupelor martor (băieți și fete) la testarea finală a experimentului

Valorile înregistrate în urma aplicării testărilor inițiale și finale pentru cele două grupe (martor și experiment) prezintă același grad de omogenitate a rezultatelor la toate măsurătorile efectuate. Gradul de semnificație nu are valori pozitive pentru nici unul dintre indicatorii măsurați la testările inițiale. La testările finale toate cele cinci probe indică diferențe statistice

semnificative ($P < 0,01$), iar la testarea cinci, la fete s-au obținut medii foarte semnificative ($P < 0,001$), respectiv indicatorii inițiali 7,85cm și cei finali 12,21.

3.4. Climatul psihosocial în grupele martor și experiment

Metodica M. Lușer

Materialul diagnosticat: Locomotiva albă și 8 vagonașe de diferite culori (roșu, galben, verde, albastru – *de bază*; violet, gri-cafeniu, negru - *suplimentare*). Vagonașele sunt haotic repartizate pe fundal alb.

Scopul: Determinarea pozitivă și sau negativă a stării psihosociale a copiilor de vârstă școlară mică.

Copiilor li s-a propus să construiască un tren "miraculos" din diferite culori a vagonașelor. Inițial este necesar a selecta cea mai frumoasă culoare. Ulterior, cea mai frumoasă culoare din cele rămase și tot astfel în continuare.

Se fixează poziția culorii indicată de copil.

Prelucrarea rezultatelor s/-a desfășurat în felul următor:

- Un punct se acordă copilului care a distribuit vagonașul de culoare violetă pe poziția 2; negru, gri, cafeniu – poziția 3; roșu, galben, verde –poziția 6.
- Două puncte se acordă copilului care a instalat vagonașul violet pe poziția 1; negru, gri, cafeniu / poziția 2; roșu, galben, verde –poziția 7 și albastru –poziția 8.
- Trei puncte se acordă dacă negru, gri și cafeniu sunt situate pe poziția 1, albastru pe poziția 7, roșu, galben și verde pe poziția 8.

Conform rezultatelor lui M.Lușer este determinată importanța culorilor: roșu - forța vitală; galben – expresivitate, relaxare; verde – încordare ușor relaxată, control; albastru – sensibilitate; violet- identificare; cafeniu-sensibilitate, protecție; gri- inactivitate; negru-refuz, cumulare de sentimente.

Dacă oricare din culorile de bază se află pe unul din ultimele trei locuri, aceasta înseamnă că individul este într-o stare de anxietate. La această vârstă culorile verde, roșu, galben și violet sunt calificate ca emoțional – pozitive, iar violet, cafeniu, gri și negru ca emoțional – negative.

Despre caracterul anxietății se identifică culoarea care se află pe unul din ultimele locuri, iar despre expresivitate reflectă poziția- 6,7 și 8.

Existența anxietății conduce la elaborarea compensațiilor al cărui caracter se definește conform culorilor care se află pe prima poziție în rândul culorilor de bază. Conflictele sunt diagnosticate în cazurile când pe primele trei poziții se află culorile suplimentare. Cu fiecare copil au fost desfășurate câte 4 serii de experiențe individuale. În prima serie s-a cercetat starea emoțională a copilului la înscrierea în școală; a doua serie a fost cercetă starea emoțională a

copiilor în cadrul lecțiilor în care aceștia executau indicațiile adultului; în a treia serie a fost determinată starea copiilor în timpul activității de joc în apă, pe nisip etc.; în a patra serie s-a determinat starea copiilor înainte de întoarcere lor acasă. Starea psihică a copiilor a fost evaluată ca pozitivă, dacă suma punctelor nu depășea 3.

4 sau 6 puncte – stare psihică negativă de nivel mic.

7 – 9 puncte – stare psihică negativă de nivel mediu;

Mai mult de 9 puncte – stare psihică negativă de nivel înalt.

Față de rezultatele inițiale obținute putem determina și climatul psihosocial general atât al grupului martor, cât și a celui experimental.

Astfel, pentru a determina suma tuturor stărilor psihice negative (SPN) și a celor pozitive (SPP), diferența între acestea se împarte la numărul copiilor și se înmulțește cu 100%.

70% și mai mult – indică treapta înaltă de stare psihică benefică (SPB);

42 -69% - nivel mediu de SPB;

26 -49,9% / SPB neimportantă;

0 – 25% / treapta inițială de SPN.

- 1 -25% SPN medie;

- 26% și mai puțin - treaptă înaltă de SPN.

Tabelul 3.9. Climatul psihosocial în grupele martor și experiment conform criteriilor lui M.Lușer

Grupe	Număr de copii	Nivele de stare psihică și emoțională a copiilor							Climatul general psihosocial în grupă (%)	
		SPP*			SPN*					
		număr	%	ns*		nm*		nî*		
				Număr	%	Număr	%	Număr		%
Martor	31	20	65	5	16	6	19	0	29%	
Experiment	31	22	71	3	10	6	19	0	42%	
Total	62	42	20	8		12		0	36	

Anexă: * SPP – Stare psiho-socială pozitivă
 ** SPN - Stare psihosocială negativă
 ns – nivel scăzut
 nm – nivel mediu
 nî – nivel înalt

După cum observăm din Tabelul 3.9 de mai sus, când este vorba despre determinarea climatului psihosocial, SPN 5 (16%) a copiilor din grupa martor este evaluată ca și negativă, 20 sau (65%) dintre copii se află în stare psihică pozitivă, 6 (19%) nivel mediu și 5 (30%) nivel scăzut. Astfel climatul psihosocial în cadrul acestui grup constituie 29(%) de procente, ce corespunde cu un nivel sporit de SPB .

În grupa experiment după pilotarea jocurilor la mare sau înregistrat valori de 42% ceea ce corespunde nivelului mediu de SPB.

Conform rezultatelor înregistrate grupa martor la relația 1, atitudinea față de sine și autoaprecierea la majoritatea copiilor în general este pozitivă, în cadrul comunicării copiii le transmit anumite responsabilități părinților și rudelor apropiate. Majoritatea, dar totodată relații contradictorii copiii le au cu semenii (aceeași vârstă) din grup.

Pentru a obține rezultate mai concrete cu privire psihosocializare copiilor am utilizat metoda "Sociometria colorată", care este direcționată nemijlocit asupra relațiilor interpersonale ale copiilor cu mediul înconjurător.

Tabelul 3.10. Exprimarea relațiilor psihosociale interpersonale ale elevilor din ciclul primar față de împrejurări

Grupe	Număr de copii	Relația № 1 (față de sine)			Relația № 2 (față de selecți)			Relația № 3 (majoritatea)			Relația № 4 (antipatia)			
		pozitivă	negativă	nedeterminată	Părinți și rude	copii	altele	Părinți și rude	copii	altele	Părinți și rude	copii	altele	nimeni
Martor	31	22	8	1	24	6	1	16	10	5	6	4	2	19
Experiment	31	20	7	4	26	4	1	10	20	1	4	4	1	22
Total	62	42	15	5	50	10	2	26	30	6	10	8	3	41

Analiza rezultatelor înregistrate cu privire la relații:

Relația № 1 - Majoritatea copiilor dispun de auto percepție pozitivă față de sine cei din grupa martor respectiv 22 de persoane și cei din grupa experiment 20, iar negativă 8 și 7 persoane.

Relația № 2 - Majoritatea copiilor au numit părinții respectiv 24 persoane din grupa martor și 26 grupa experiment, prietenii din grup au fost bifați de 6 ori – grupa martor și 4 cei din grupa experiment.

Relația № 3 - Relații instabile ale copiilor cu colegii, putem conchide că această alegere este determinată de particularitățile de vârstă ale relațiilor interpersonal.

Relația № 4 - Aici copilul simte antipatie, relații conflictuale, majoritatea copiilor au menționat că astfel de persoane nu au, pe ei nimeni nu-i ofensează, ei nu se ceartă și prietenesc cu toții.

Analiza teoretică a literaturii psihopedagogice ne-a permis să concluzionăm:

1. Conform periodizării de vârstă, acceptată de psihologi și pedagogi, de la 6 la 11 ani este conformă vârstei școlare mici, iar determinarea limitelor se ia în considerație particularitățile psihice și fizice de dezvoltare a copiilor, se atenționează transferul de la activitatea de joacă la cea de studii, care devine și la această vârstă prioritară.

2. la vârsta școlară mică are loc dezvoltarea continuă a calităților de personalitate, nu doar în sfera intelectuală, dar și emoțională, volitivă, de comunicare cu maturii și colegii.

3. Datele obținute ne permit să afirmăm despre posibilitatea diagnosticării precoce a posibilității a variantei nestabile de formare a personalității în baza cercetării caracterului emoțional și a reglării a formelor de activitate a copiilor de vârstă școlară.

Astfel de diagnostică permite părinților și pedagogilor cât mai adecvat să organizeze procesul de socializare a copilului cu anturajul, luând în considerație particularitățile sferei emoționale a școlarului mic, a contribui spre dezvoltarea copilului sănătos din toate punctele de vedere.

Dezvoltarea psihosocială a copiilor din ciclul primar

Personalitatea elevilor din ciclul primar se dezvoltă, în fond, în trei dimensiuni: cea fizică (biologică), cognitivă (intelectuală), comportamentală (psihosocială), iar dintre aceste dimensiuni aduc anumite achiziții în structura organismului, intelectului și în formarea comportamentului uman (Figura 3.17).

Dezvoltarea fizică este un fenomen cu determinare multifactorială, deci ea depinde în egală măsură de patrimoniul ereditar și de condițiile de mediu, în special economico-sociale. Dezvoltarea fizică poate fi considerată și chiar este un indicator fidel al stării de sănătate.

Noțiunea de dezvoltare fizică, corectă și armonioasă include:

a) favorizarea proceselor naturale de creștere și dezvoltare a organismului copiilor, care să conducă la evoluția normală a indicilor morfologici și funcționali;

b) dezvoltarea armonioasă a tonicității și troficității tuturor grupelor și lanțurilor musculare;

c) creșterea stabilității și mobilității articulațiilor în scopul asigurării funcției lor complete;

d) educarea reflexului de atitudine corectă a corpului (globală și segmentară), în poziții statice cât și în mișcare;

e) prevenirea instalării unor atitudini deficiente sau a unor deficiențe fizice;

f) corectarea atitudinilor deficiente și a deficiențelor fizice de grad ușor.

Dezvoltării fizice corecte și armonioase i s-a stabilit un loc permanent în structura lecției/activității de educație fizică, astfel încât, indiferent de subiectul (tema) lecției, copilul să beneficieze constant de influențele deosebit de valoroase ale exercițiilor de dezvoltare fizică.



Fig. 3.16. Dezvoltarea psihosocială a copiilor din ciclul primar(După S. Cemortan), modificat de noi

Odată cu dezvoltarea biologică a copilului se efectuează și cea cognitivă, iar în prag de maturitate, dezvoltarea cognitivă nu se subordonează celei biologice, ci intră tot mai mult în

dependență de viața socioculturală. Dezvoltarea cognitivă are o influență hotărâtoare în procesul socializării copiilor și, în special, în derularea procesului de relaționare.

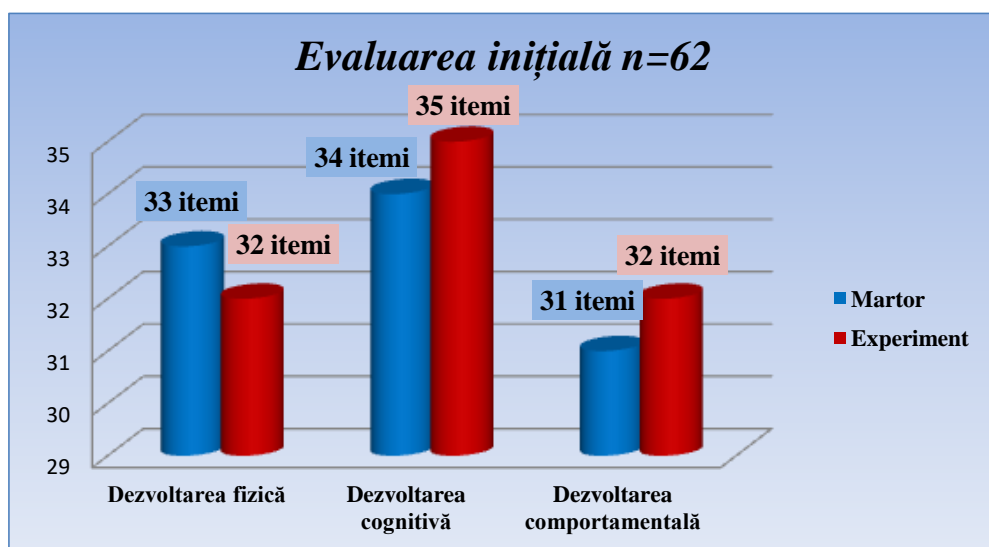
Dimensiunea a treia în procesul dezvoltării copiilor din ciclul primar este dezvoltarea psihosocială, evidențiată în scopul cercetării noastre ca dezvoltare comportamentală. Ea presupune atingerea anumitor performanțe în calitatea dezvoltării însușirilor personale, deprinderilor de viață și competențelor de activitate socială.

Procesul instructiv-educativ desfășurat adecvat va aduce cu sine la un șir continuu de transformări cantitative și calitative necesare socializării copiilor. În cazul efectuării sistemice a activităților de joc se vor obține treceri progresive de la nivelurile cognitive, psihice primare slab diferențiate și slab specializate la niveluri psihice cognitive superioare (S.Cemortan, 2015).

La ciclul primar școlar, dezvoltarea psihosocială progresează evident, iar dezvoltarea cognitivă nu se mai subordonează atât de persistent celei biologice. Aceasta se desfășoară tot mai mult sub influența vieții socioculturale, devenind un instrument de susținere a socialului.

În cadrul experimentului am evaluat nivelul dezvoltării psihosociale a copiilor din ciclul primar în baza conținuturilor jocurilor propuse conform Anexei 2.

Evaluarea nivelului dezvoltării psihosociale a copiilor din ciclul primar în baza conținuturilor jocurilor propuse

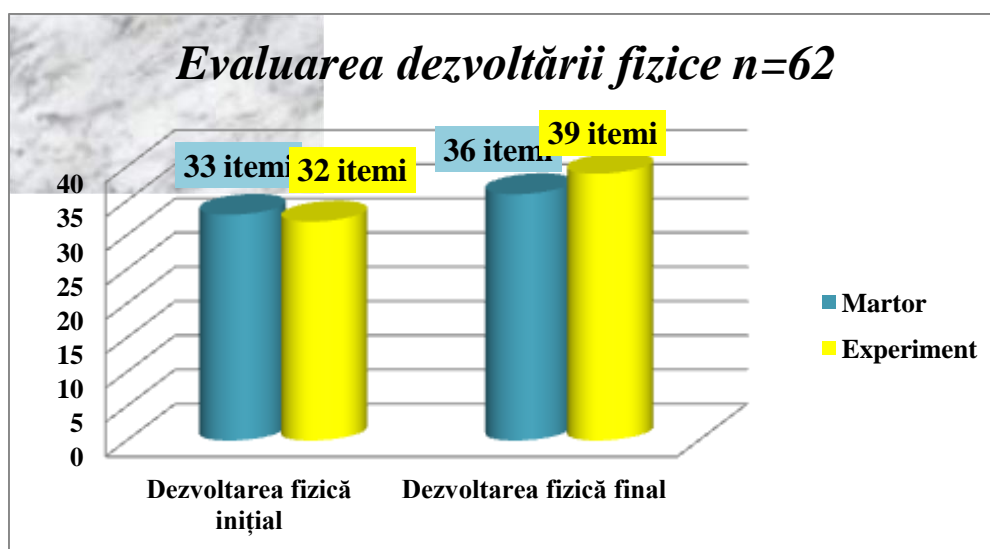


Numărul maximal de itemi=40.

Fig.3.18. Evaluarea nivelului dezvoltării psihosociale a copiilor din ciclul primar la etapa inițială a experimentului

În cadrul evaluării dezvoltării psihosociale inițiale a grupelor martor și experiment am înregistrat valori de itemi aproximativ egale la majoritatea compartimentelor de exemplu la dezvoltarea fizică grupa martor a acumulat o medie de 33 de itemi, iar la grupa experimentală media a fost de 32 de itemi, or aceasta ne demonstrează că grupele experimentale au fost omogene, de asemenea cu privire la dezvoltarea cognitivă au fost obținute medii destul de apropiate, aici grupa martor a acumulat media de 34 de itemi, grupa experimentală respectiv a înregistrat o medie de 35 de itemi la evaluarea inițială. Cu privire la dezvoltarea comportamentală sa-u înregistrat valori foarte apropiate 31 de itemi grupa martor și 32 itemi a constituit media grupei experimentale. Rezultatele înregistrate ne permit să concluzionăm că grupele au fost omogene la etapa inițială a experimentului (Figura 3.18).

Cu privire la evaluarea dezvoltării fizice la etapa finală a experimentului au fost înregistrate medii de 36 de itemi – grupa martor, iar grupa experimentală a obținut media de 39 de itemi din 40 maxim (Figura 3.19). Grupa martor a înregistrat inițial 33 itemi, iar final 36 itemi, cea experimentală inițial 32 itemi și la etapa finală 39 de itemi, diferența de 3 itemi se datorează și faptului că pilotarea ghidului teoretico- practic de jocuri de mișcare la mare cu elevii din ciclul primar, și-a atins scopul propus la compartimentul dezvoltarea fizică, cea ce s-a demonstrat anterior și în baza testelor evaluative.

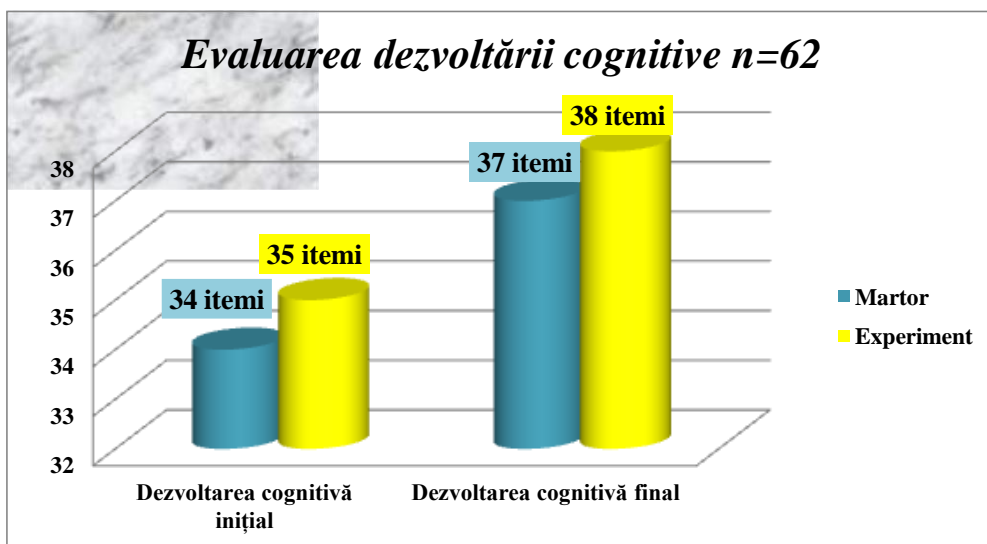


Numărul maximal de itemi=40.

Fig.3.19. Evaluarea dezvoltării fizice a grupelor martor și experiment la etapele inițială și finală.

Dezvoltarea fizică a copiilor din ciclul primar generează schimbări importante în dezvoltarea cognitivă a elevilor, iar dezvoltarea cognitivă apare dependentă de ritm, viteză și limitele cronologice ale acestora (Figura 3.20).

Dezvoltarea cognitivă a copiilor din ciclul primar s-a evaluat în baza Anexei 2 cu grupele martor și experiment care au înregistrat medii respective la etapa inițială grupa martor 34 de itemi și grupa experimentală 35 de itemi, iar la etapa finală, grupa martor a înregistrat 37 de itemi, iar cea experimentală 38 de itemi, fapt ce denotă că dezvoltarea cognitivă are o influență hotărâtoare în procesul socializării copiilor și, în special, în derularea procesului de relaționare.



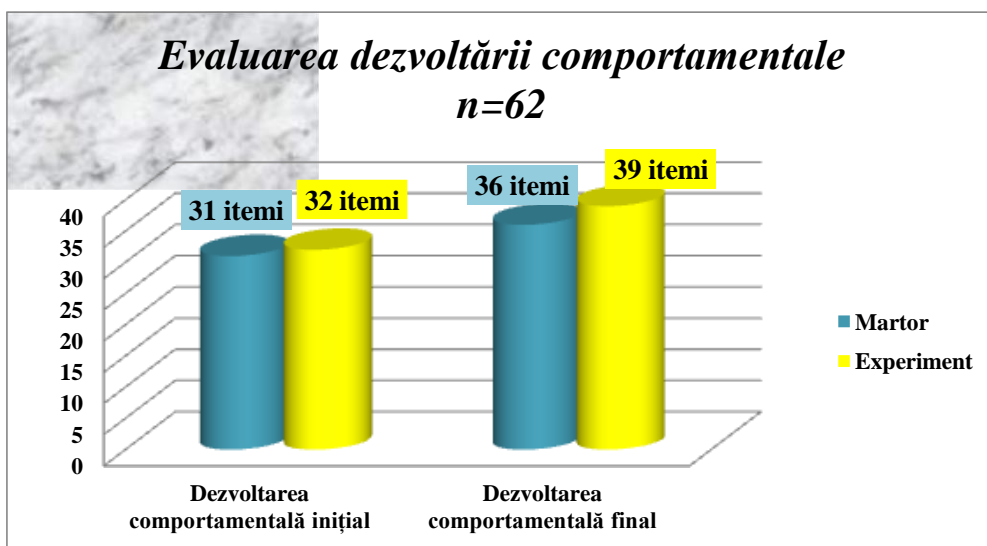
Numărul maximal de itemi=40.

Fig.3.20. Evaluarea dezvoltării cognitive a copiilor din ciclul primar la etapele inițială și finală

Concluzionăm că la debutul școlar, dezvoltarea cognitivă se desfășoară treptat sub influența vieții socioculturale, devenind un instrument de susținere a socialului (S.Cemortan, 2015). Copiii la această vârstă posedă deja o anumită dezvoltare sub aspect psihic, cognitiv.

Cu privire la evaluarea dezvoltării comportamentale putem menționa că, elevii din grupa martor la etapa inițială au înregistrat valori de medii de 31 de itemi și la etapa finală respective 36 de itemi, elevii din grupa experiment au obținut medii cuprinse între 32, la etapa inițială și 39 de itemi, la etapa finală a experimentului.

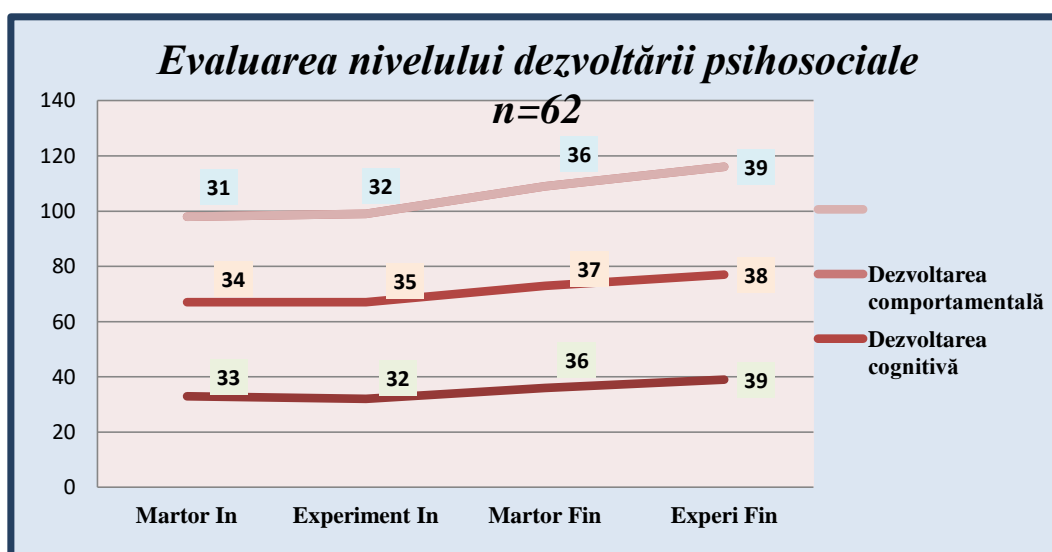
În ciuda modelelor culturale care promovează individualismul, am considerat că formarea și dezvoltarea comportamentelor psihoosociale la elevii din ciclul primar este o problemă de actualitate, întrucât societatea în care trăim are nevoie de modele pozitive, unul din acesta fiind și preocuparea și grija pentru ceilalți.



Numărul maximal de itemi=40.

La dezvoltarea comportamentală evaluată grupa martor , în cadrul testării inițiale a înregistrat o medie de 31 de itemi, la testarea finală media a constituit 36 de itemi din 40 posibili. Grupa experimentală la testarea inițială a obținut o medie de 32 de itemi, iar la testarea finală a înregistrat o medie de 39 de itemi.

Dezvoltarea comportamentală astfel se axează pe formarea și restructurarea continuă a însușirilor enunțate prin valorificarea subiectivă a experienței socioculturale, în vederea amplificării posibilităților intelectuale și psihosociale, socializarea în acest caz reprezintă un proces prin care elevul, însușind limba și interiorizând norme, valori, modele de comportament, devine membru al comunității date, în acest sens rolul familiei, școlii, instituțiilor culturale pentru socializarea individului devine concludent.



Astfel, prin comparație cu lotul martor, am obținut la grupul experimental, o mărime a efectului foarte ridicată, mai exact între 1 și 3 itemi varianța rezultatelor legate de dezvoltarea cognitivă la școală se datorează manipulării experimentale. Rezultate foarte asemănătoare am obținut la grupul experiment, unde ghidul pilotat a condus la rezultate superioare la lotul experimental, comparativ cu cel martor, respectiv 3 itemi la componentele dezvoltării fizice și comportamentale rezultatele înregistrate pot fi explicate de implicarea elevilor din ciclul primar în activitățile cuprinse în cadrul ghidului teoretico – practic de Jocuri de mișcare la mare.

Concluzionăm prin faptul că în cadrul procesului instructiv-educativ al dezvoltării și socializării copiilor din ciclul primar o importanță aparte le revine cadrelor didactice – pe lângă efortul de dezvoltarea intelectuală, e și contribuția esențială la formarea afectivității, sensibilității și, drept rezultat, la formarea comportamentelor de bază ale personalității în formare, iar acesta (PIE) realizat adecvat va contribui la transformările cantitative și calitative necesare socializării treptate a copiilor.

3.5. Concluzii la capitolul 3

În urma pilotării jocurilor la mare și a comparării rezultatelor inițiale cu cele finale, măsurătorile efectuate confirmă că performanța motrice ating valori semnificativ superioare în cadrul grupei experiment față de grupa martor.

În ceea ce privește indicatorii somatici, nu se înregistrează diferențe semnificative între grupele martor și experiment la momentul testărilor inițiale și finale. Astfel, se pot desprinde următoarele concluzii:

- analiza dinamicii nivelului de dezvoltare fizică în procesul experimentului pedagogic demonstrează că indicatorii înregistrați reprezintă o creștere biologică naturală a organismului copiilor.

- în momentul înregistrărilor performanței motrice, rezultatele confirmă că, în această perioadă, subiecții ambelor grupe se află într-o etapă de acumulare, dar grupa experimentală înregistrează un nivel superior de semnificație la toți indicatorii, în special datorită transferului pozitiv al calităților motrice.

Utilizarea ghidului "Jocuri de mișcare la mare" a contribuit substanțial la dezvoltarea calităților motrice ale elevilor grupelor experimentale, fapt confirmat de un nivel superior de semnificație calculat pentru grupele experimentale au fost net superioare celor martor.

- utilizarea în cadrul activităților extrașcolare prin folosirea jocurilor la mare a stimulat pozitiv atitudinea și interesul elevilor față de practicarea acestora, în general, și față de lecția de activitățile extrașcolare, în special.

Problema științifică cu privire la activitățile extrașcolare actuală de importanță majoră în domeniu soluționată vizează abordarea acestora din perspectiva utilizării preponderente a mijloacelor pentru socializarea copiilor din treapta învățământului primar.

Cercetarea noastră a demonstrat că gestionarea rațională a jocurilor în cadrul activităților de loisir, prin utilizarea Ghidului algoritmat de jocuri propus determină un nivel superior de manifestare a factorului socializator și implicit a performanței motrice.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Analiza literaturii de specialitate cu privire la socializarea copiilor din ciclul primar prin activități extrașcolare sportive ne-a demonstrat că până în prezent nu s-au întreprins cercetări suficiente prin care să fie antrenate diverse metode activ-participative ale elevilor, respective prin jocuri de mișcare la mare, fapt ce va genera dezvoltarea potențialului lor intelectual. Aceasta ne-a îndreptățit să considerăm deschisă oportunitatea unor noi investigații în problematica socializării, iar actuala teză completează investigațiile de tip descriptiv, propunând măsuri concrete, la nivelul interacțiunii profesor – elev care să optimizeze procesul socializării.

2. Cercetările realizate în această direcție ne-au demonstrat că problematica socializării copiilor prin activități extrașcolare necesită crearea unui context social adecvat și necesar elevilor din ciclul primar, deoarece socializarea reprezintă un proces bilateral, realizat, pe de o parte, de către cadrul didactic, iar pe de altă parte, de către elevi, care desfășoară în mod independent, organizat diverse roluri sociale, atribuite prin jocurile de mișcare la mare.

3. Practicarea sistematică a jocurilor de mișcare în activitățile extracurriculare este necesară pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor și contribuie la îmbunătățirea semnificativă a comportamentului, socializării, imaginației și creativității elevilor. Totodată, utilizarea jocurilor de mișcare în activitatea extracurriculară va consolida priceperile și deprinderile motrice de bază, ca mersul, alergarea, aruncarea, prinderea, săritura, precum și a celor utilitare: cățărarea, echilibrul, târârea, tracțiunea, împingerea, transportul, escaladarea.

4. Studiul realizat cu privire la valențele educative ale activităților sportive extracurriculare și forța lor motivațională la copii din ciclul primar ne-a permis să precizăm, că programele educaționale extracurriculare au un caracter preferențial, opțional, facultativ, determină activități comune și asigură o învățare implicită, practică, interdisciplinară. Principalele lor valențe educative, pe care elevii din ciclul primar le pot fructifica, sunt reflectate în patru funcții de bază: de loisir (organizarea timpului liber), social - integrativă, formativă (complementară instrucției și educației în procesul de învățământ) și vocațională (evidențiază și cultivă aptitudini speciale ale elevilor).

5. Modelul elaborat stimulează capacitatea de antrenare și stimulare a funcțiilor intelectuale, imaginative și afective ale elevilor din ciclul primar, bazat pe activități extrașcolare special create și aplicate în acest sens. De asemenea, modelul a devenit un sistem de referință pentru activitățile extrașcolare desfășurate la mare prin jocurile de mișcare, ceea ce a permis structurarea și reorganizarea operativității motrice, cognitive și comportamentale incitând puterea de inventivitate și creativitate a copiilor, ca dimensiune a inteligenței.

6. Majoritatea categoriilor de respondenți intervievați în cadrul studiului cu privire la necesitatea ghidului teoretico-practic al jocurilor de mișcare la mare au considerat oportună elaborarea acestui îndrumar, ca suport pentru desfășurarea activităților extracurriculare, fapt confirmat prin procentul răspunsurilor afirmative înregistrate într-un procent de 72%. De asemenea, categoriile de respondenți în procent de 55%, au menționat că activitățile extrașcolare permit o valorificare mai bună a potențialului intelectual și aptitudinal al elevilor.

7. Din punct de vedere a rezultatelor performanței motrice din cadrul experimentului pedagogic, s-a reliefat că în cadrul testărilor inițiale nu sunt diferențe semnificative ($P > 0,05$) între grupele martor și experiment fete și băieți, ceea ce demonstrează că grupele de băieți și de fete sunt omogene. La testările finale toate cele cinci probe indică diferențe statistice semnificative ($P < 0,01$), iar la fete s-au obținut un $P < 0,001$, respectiv indicatorii inițiali 7,85cm. și cei finali 12,21.

8. Conform metodicii lui M.Lușer unde este vorba despre determinarea climatului psihosocial al grupelor cuprinse în cadrul experimentului am înregistrat următoarele rezultate: starea psiho - socială negativă a elevilor SPN 5 (16%) din grupa martor, iar 20 sau (65%) dintre copii se află în stare psihică pozitivă, 6 (19%) nivel mediu și 5 (30%) nivel scăzut. Astfel climatul psihosocial în cadrul acestui grup constituie 33(%) de procente, ce corespunde cu un nivel sporit de Starea Psiho socială benefică (SPB) neimportantă. În grupa experiment după pilotarea jocurilor la mare sau înregistrat valori de 42% ceea ce corespunde nivelului mediu de SPB.

9. Pentru a obține rezultate mai concrete cu privire psihosocializare copiilor s-a utilizat metoda "Sociometria colorată", care este direcționată nemijlocit asupra relațiilor interpersonale ale copiilor cu mediul înconjurător. Rezultatele cu privire la Relația № 1- majoritatea copiilor dispun de autopercepție pozitivă față de sine cei din grupa martor respectiv 22 de persoane și cei din grupa experiment 20, iar negativă 8 și 7 persoane. La Relația № 2- Majoritatea copiilor au numit părinții respectiv 24 persoane din grupa martor și 26 grupa experiment, prietenii din grup au fost bifați de 6 ori – grupa martor și 4 cei din grupa experiment. Relațiile 3 și 4 se înscriu în cadrul celor legate de particularități de vârstă unde majoritatea copiilor au menționat că astfel de persoane nu au, pe ei nimeni nu-i ofensează, ei nu se ceartă și prietenesc cu toții.

În rezultatul analizei surselor bibliografice și a experimentului pedagogic am ajuns la concluzia că *problema științifică importantă soluționată* rezidă în elaborarea ghidului teoretico-practic (jocuri de mișcare la mare), în selectarea, organizarea, fundamentarea teoretică și experimentală a conținuturilor generatoare de strategii personalizate la elevii din ciclul primar, cu vârsta cuprinsă între 7-10 ani din perspectiva de socializare și a modelului de activități extrașcolare.

Cercetările desfășurate ne-au permis să formulăm următoarele **recomandări**:

1. Organizarea și desfășurarea activităților extracuriculare la mare va asigura elevilor din ciclul primar o creștere a stării psiho - sociale. De asemenea, modelul de activități extrașcolare, prin jocuri de mișcare la mare propus în cadrul cercetării, va permite considerabil reducerea factorilor psiho-sociali negativi, sporirea interesului elevilor pentru activitățile extracuriculare la mare, precum și o îmbunătățire a capacităților motrice și fortificării sănătății.

2. Practicarea sistematică a jocurilor de mișcare în activitățile extracuriculare va contribui la îmbunătățirea semnificativă a comportamentului, socializării, imaginației și creativității elevilor, în comparație cu situația nefolosirii sistematice a acestora. Totodată, utilizarea jocurilor de mișcare în activitatea extracurriculară va consolida priceperile și deprinderile motrice de bază, ca mersul, alergarea, aruncarea, prinderea, săritura, precum și a celor utilitare: cățărarea, echilibrul, târârea, tracțiunea, împingerea, transportul, escaladarea.

3. Pentru cadrul didactic, care desfășoară activitățile extrașcolare, ghidul teoretico-practic al jocurilor de mișcare la mare va constitui un suport didactic auxiliar, care îi va sugera dimensiunea realizării acestora, cantitatea de informații și regulile lor de exercitare.

4. În cadrul procesului instructiv-educativ desfășurat în direcția dezvoltării și socializării elevilor din ciclul primar, o importanță aparte le revine cadrelor didactice – care pe lângă efortul de dezvoltare intelectuală al elevilor, le revine un rol important și în formarea comportamentelor de bază ale personalității acestora. Recomandăm realizarea adecvată a procesului instructiv – educativ pentru a se contribui la transformările cantitative și calitative necesare socializării treptate a elevilor din ciclul primar.

Bibliografie
(în limba română)

1. Adronache N., Lichii V. (coord.) Bazele metodologice ale psihopedagogiei speciale. Chișinău 1997, p. 29.
2. Alois G. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată. Iași: Editura Polirom, 2001. 234 p.
3. Antonescu G.G. Pedagogie generală. București: Editura Pontica, 2002, p. 75-83.
4. Antoniale A., Ionescu I. Dependența comportamentelor prosociale de costurile progresive ale ajutorului și nivelul implicării în activitatea de practicare a exercițiilor fizice. În: Știința sportului, nr. 13, 1998, p. 5.
5. Badea E. Caracterizarea dinamică a copilului și a adolescentului de la 3 la 18 ani, cu aplicații la fișa școlară. București: EDP, 1993. 128 p.
6. Badea E. Flexibilitatea mintală, O viziune sincronică. București, 2008.
7. Barcan-Jicaliuc E. 1001 de jocuri pentru copii. București: Sport-Turism, 1979. 432 p.
8. Barta A., Dragomir P. Deprinderi motrice la prescolari. București: Integral, 1995.
9. Barta A., Dragomir P. Educație fizică - manual pentru clasa a IX-a, școli normale. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1994, p. 38.
10. Barzea C. (coord.) Reforma învățământului în România: condiții și perspective. București: Institutul de Științe ale Educației, 1993.
11. Berger P.L., Luckmann T. Construirea socială a realității. București: Art, 2008. 316 p.
12. Bodrug V. Psihopedagogie generală. Iași: Editura Polirom, 2006, p. 56.
13. Bruner J. Procesul educației intelectuale. București: Editura Științifică, 1970, p.73.
14. Bruner J.S. Procesul educației intelectuale. București: Editura Științifică, 2007.
15. Budevici-Puiu A., Budevici-Puiu L. The teaching and learning approach from the holistic view of theoretical lesson in the field of physical education and sport. In: The Annals of "Dunarea de Jos" University of Galati. Physical Education and Sport Management. Fascicle XV. Vol. 1, 2017, p. 26-31.
16. Budevici-Puiu L. Pregătirea studenților instituțiilor superioare de cultură fizică în cadrul cursului "Management și legislație" prin utilizarea jocurilor de organizare-consolidare. Teză de doctor în pedagogie. Chișinău, 2006, p. 45.
17. Bulgaru M. (coord.). Sociologie (manual). Vol. I. Chișinău: CE USM, 2003, p. 45-56.
18. Cârstea G. Educație fizică. Teoria și bazele metodicii. București: ANEFS, 1997, p. 102.
19. Cârstea G. Programarea și planificarea în educația fizică și sportivă școlară. București: Editura Universul, 1993.
20. Cârstea G. Sociologia sportului. Institutul de Educație fizică și sport. București, 1981, p. 21.

21. Cârstea G. Teoria și metodică educației fizice. București: AN-DA, 2000, p. 116.
22. Cerghit I. Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1976.
23. Chirița G. Educație prin jocuri de mișcare. București: E.D.P., 1978.
24. Claparede E. Psihologia copilului și psihologia experimentală (traducere din limba franceză), 1998. 633 p.
25. Cojocaru L., Boguș A., Cohanschi V. Sociologie: Note de curs. Chișinău: Editura A.S.E.M., 2002, p.105-115, 117-122.
26. Colibaba-Evuleț D., Bota I. Jocuri sportive. Teorie și metodică. București: Aldin, 1998, p. 7-9, p. 116-130.
27. Cosmovici A., Iacob L.. Psihologie școlară. Iași. Ed. Polirom, 1998.
28. Cozma T. Psihopedagogie. Iași: Editura Spiru Haret, 2001.
29. Crăciun C. Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și în liceu. Editura Emia, 2017. 306 p.
30. Cretu C. Psihopedagogia succesului. Iași: Editura Polirom, 1997.
31. Cristea S. Calitatea în educație / educația de calitate. În: Didactica pro..., nr. 4-5 (50-51), 2008, p. 107-112.
32. Cucuș C., coord. Psihopedagogie pentru examenele de definitivat și grade didactice. Iași: Polirom, 1998, p.30.
33. Cucuș C. Pedagogie. Iași: Ed. Polirom, 2006, p. 12-36.
34. Dima L. Necesitatea practicării jocurilor de mișcare cu elevii ciclului primar în cadrul activităților extracurriculare / The need for practicing motion games for primary school pupils in extracurricular activities. In: Știința culturii fizice, nr. 27/1, 2017, p. 45-58.
35. Dima L.-E. Jocuri de mișcare la mare. Ghid teoretico-practic. Chișinău: USEFS, 2018. 118 p.
36. Dragulin I. Să facem sport, București: Editura Sport-Turism, 1987, p. 8.
37. Druta G., Jurcau M. Jocul în cadrul activităților complementare. București: Editura Sport-Turism, 1979.
38. Epuran M. Elemente de psihologia activităților corporale – Sporturi, jocuri. București: Renaissance, 2005, p. 21.
39. Epuran M. Aspecte ale socializării în sport. În: Activitățile fizice și sportive –socializare și performanță”. Conferința Științifică Națională a CSSR, 1998, p. 5.
40. Epuran M. Psihologia educației fizice. București: Editura Sport-Turism, 1976.
41. Ezechil L. Comunicare educațională în context școlar. București: EDP, 2002.
42. Ferent R., Budevici-Puiu A., Cebotaru V. Sporirea eficienței activităților sportive prin motivație. În: „Sport. Olimpism. Sănătate”: Materialele Congresului Științific Internațional, 5-8 octombrie, Chișinău: USEFS, 2016, Vol. 1, p. 40-45.

43. Firea E. Metodica educației fizice școlare. Vol. I, IEFS. București, 1984.
44. Florea A. Importanța activității extraclasă și extrașcolară din domeniul Educației fizice școlare”. În: Știința sportului, nr. 13, 1998, p. 35.
45. Gavriluță C., Gavriluță N. Sociologia sportului. Iași: Ed. Polirom, 2005, p. 39.
46. Gheorghian E., Taiban M. Metodica jocurilor și a programului gradul II didactic. București, 2005.
47. Giddens A. Sociologie. București: ALL, 2000, p. 33.
48. Golu M., Stroie I. Relația dialectică conștiință – acțiune. În: Analele de Filosofie a Universității din București, nr.1/1973, p.37.
49. Guzun V. Elemente de psihopedagogie. Chișinău: Editura Cartier, 2005.
50. Herivan M. Educația la timpul viitor. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1976.
51. Iakovlev V. Jocuri pentru copii. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981, p. 71.
52. Ilescu S., Dima L. Activitate extracurriculară sportivă ”Starturi vesele” cu elevii claselor a II-a. În: Teoria și arta educației fizice în școală, nr. 1(37), Chișinău, 2015, p. 22-27.
53. Ionescu D., Popescu R. Activități extrașcolare în ruralul Românesc. Dezvoltarea de competențe cheie la copii și tineri. București: Editura Universitară, 2012, p. 10.
54. Ionescu M. Lecția între proiect și realizare. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 1982.
55. Ionescu M., Chiș V. Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană, 2001.
56. Jigău M. Copiii supradotați. București: Ed. Știință și Tehnică, 1994.
57. Lengrad P. Introducere în educația permanentă. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1973.
58. Lengrand P. Introducere în educația permanentă. Chișinău: Editura Arc, 2008.
59. Lozovan I. Recuperarea copilului handicapat mintal. Chișinău: Editura Prut Internațional, 2009.
60. Macavei E. Pedagogie. Teoria educației. Editura Aramis, 2001, p.161.
61. Manual de Diagnostic și Statistică a Tulburărilor Mentale. American Psychiatric Association, Ediția a patra revizuită. DSM-IV-TR, 2003.
62. Marolicaru M. Tratarea diferențiată în educația fizică. București: Editura Sport-Turism, 1986.
63. Mihăilescu I. Sociologie generală. Concepte fundamentale și studii de caz. Iași, Polirom, 2003. 400 p.
64. Munteanu A. Incursiuni în creatologie. Timișoara: Ed. Augusta, 1994. 362 p.
65. Negură V. Funcțiile motorii. Chișinău: Editura Arc, 2002.
66. Nicola Gr. (coord.) Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1981, p.12-22.

67. Oprescu V. Aptitudini și atitudini. Chișinău: Editura Știința, 2006.
68. Paisi Lazarescu M., Ezechil L., Laborator prescolar. Ghid metodologic. București: Ed. V&I Integral, 2015. 232 p.
69. Pavelescu M. Metodica predării limbii și literaturii române. Editura Corint, 2010.
70. Păun E. Sociopedagogie școlară. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 1982, p. 82.
71. Păunescu C., Mușu I. Eficiența învățării. București: Editura Humanitas, 2004.
72. Petru I. Educație și creație în perspectiva unei logici "situaționale". București: Editura Didactică și pedagogică, 1995. 250 p.
73. Piaget J. Psihologie și pedagogie. București: Didactică și Pedagogică, 1972. 446 p.
74. Radu I.T., Ezechil L. Didactica. Teoria instruirii. Pitești: Paralela 45, 2006. 312 p.
75. Rîșneac B., Constantinescu M., Racu S. Necesitatea evaluării morfo-funcționale preventive la nivelul copiilor cu vârstă 10-14 ani. In: Tendințe noi în profilaxia și dezvoltarea generației în creștere: materialele conf. șt. naț. Chișinău: Pontos, 2013, p. 109-115.
76. Roco M. Creativitatea individuală și de grup. Chișinău: Editura Cartier, 2009.
77. Rusu O. Sportul – obiect al sociologiei sportului. București, A.N.E.F.S., 2000, p. 80.
78. Stănciulescu E. Sociologia educației familiale. Iași: Editura Polirom, 1997.
79. Stănescu M. Educația fizică și sportul – factori ai procesului de socializare. În: Sesiunea de comunicări științifice martie. București: ANEFS, 2000.
80. Stoian L. Aici și acum – riscurile și criza în școală. In: 3rd International Symposium: Public Responsibility in Education. Constanta, 2011, p. 321-324.
81. Stoian L. Valențele educative ale activităților sportive extracurriculare și forța lor motivațională la copiii din ciclul primar. În: Cultura fizică: probleme științifice ale învățământului și sportului. Conferința Științifică Internațională a Doctoranzilor. Chișinău: USEFS, 2012, p. 167-171.
82. Stoian L. Reușita școlară și insuccesul școlar. In: 4th International Symposium: Public Responsibility in Education. Constanta, 2012, p. 123-126.
83. Stoica M. Pedagogie și psihologie. București, 2009. 280 p.
84. Șerban M. Jocul sportiv ca dimensiune a socializării în sport. În: Revista Știința Sportului, nr. 3, 1998, p. 19.
85. Tomșa G. (coord.) Psihopedagogie prescolară și școlară. Supliment al Revistei Învățământul Preșcolar. București, 2007.
86. Trifu Al. În căutarea unei pedagogii naturale. În: Revista Forum, nr.9. București, 1972, p. 90.
87. Țăruș N. Principiile normalizării (Psihopedagogia generală). Chișinău: Editura Arc, 2007.
88. Țurcanu L. Metode și tehnici de muncă intelectuală. Chișinău: Editura Carusel, 2009.

89. Ungureanu M. Recuperarea și integrarea copiilor cu handicap. Chișinău: Editura Cartea Moldovei, 2001.
90. Ungureanu O. Studiu asupra fenomenului de socializare în sportul de performanță juvenil. În: Știința sportului, nr. 13, 1998.
91. Ungureanu M. Educația integrată și școala incluzivă. Timișoara: Editura de Vest, 2000, p. 147-175.
92. Văideanu G. Educația la frontiera dintre milanii. Buucurești: Ed. Politică, 1998, p 222-237.
93. Văideanu G. Educația la frontiera dintre milenii. București: Editura Paralela 45, 2007.
94. Vlăsceanu G., Neculau A. Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact. Iași: Editura Polirom, 2002.

(în limba rusă)

95. Бадалян М., Миронов А. Эмоции и характер детей. В: Дошкольное воспитание, 2009, № 1, с.27-37.
96. Баллон А. Психическое развитие ребенка / Педагогика. Москва: Просвещение, 2009. 194 с.
97. Бальсевич В.К. Концепция альтернативных форм организации физического воспитания детей и молодежи. В: Физическая культура: воспитание, образование, тренировка, 1996, № 1.
98. Батуев А.С. Физиология высшей нервной деятельности и сенсорных систем. СПб.: Питер, 2010. 317 с.
99. Божович Л.И. Психическое развития школьника и его воспитание / Л.И. Божович, Л.С. Славина. Москва: Знание, 2009. 96 с.
100. Бруннер Э. Ю. Лучше, чем супервнимание: Методики диагностики и психокоррекции: Психология внимания; Оценочные тесты; Развивающие игровые упражнения. Серия: Психологический практикум. Ростов-на-Дону: Феникс, 2011. 317 с.
101. Былеева Л.В., Коротков И.М. Подвижные игры. Москва: ФиС, 2002.
102. Велиева С.В. Диагностика психических состояний детей: Учебно-методическое пособие. СПб: Речь, 2009. 240 с.
103. Возрастная и педагогическая психология /под ред. М.В. Гамезо и др. Москва: Просвещение, 2010. 256 с.
104. Возрастная психология: Детство, отрочество, юность: Хрестоматия: Учеб. пособие для студ. пед. вузов / Сост. и науч. редакторша В. С. Мухина, А.А. Хвостов. Москва: Академия, 2009. 624 с.

105. Ворсобин В.Н., Жидкин В.Н. Изучение выбора цвета при переживании положительных и отрицательных эмоций младшими школьниками. В: Вопросы психологии, 2008, № 3, с.121-124.
106. Воспитание детей в игре: Пособие для воспитателя дет.сада / Сост. Бондаренко А. К., Матусик А. И. 2-е изд., перераб. и доп. Москва: Просвещение, 1983.
107. Выготский Л.С. Развитие высших психических функций. Москва: Просвещение, 2008. 500 с.
108. Гальперин П.Я. Введение в психологию. Москва: "АСТ-ПРЕСС", 2011. 150 с.
109. Гамезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии, 3-е издание. Москва: Просвещение, 2009. 159 с.
110. Гиппенрейтер Ю.Б. Общаться с ребёнком? Как? Москва: Астрель, 2010. 238 с.
111. Гуськова Т.В., Елагина М.Г. Личностные новообразования в детей в период кризиса. В: Вопросы психологии, 2007, № 5, с.78-85.
112. Детская практическая психология: Учебник /Под ред. проф. Т.Д. Марциновской. Москва: Гардарики, 2011. 255 с.
113. Дуткевич Т.В. Общая психология. Каменец-Подольский: Медобори, 2011. 410 с.
114. Ефимкин Р.П. Детская психология. Киев: Лыбидь, 2009. 317 с.
115. Жуков М.Н. Подвижные игры. Москва: Изд-во Академия, 2000. 160 с.
116. Забрамная С.Д. Психолого-педагогическая диагностика умственного развития детей. Москва: Просвещение "ВЛАДОС", 2011. 112 с.
117. Заззо Р. Психическое развитие ребенка и влияние среды. В: Вопросы психологии, 2008, № 2, с.111-134.
118. Запорожец А.В., Неверович Я.З. О генезисе функции и структуре эмоциональных процессов ребенка. В: Вопросы психологии, 2009, № 6, с.59-73.
119. Захаров А.И. Как предупредить отклонения в поведении ребенка. Москва: ЮНИТИ, 2011. 432 с.
120. Изотова Е.И. Эмоциональна сфера ребенка: Теория и практика / Учебное пособие. Москва: Академия, 2009. 284 с.
121. Исаева С. А. Организация переменок и динамических пауз в начальной школе (практическое пособие). Москва: Изд-во Айрис Пресс, 2004. 40 с.
122. Коротков И.М. Подвижные игры в школе. Москва: ФиС, 2001.
123. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития. 9-ое изд. СПб.: Питер, 2010. 658 с.
124. Крутецкий В.А. Психология: учебник. Москва: Просвещение, 2009. 352 с.
125. Кулагина И.Ю., Коллюцкий В.Н. Возрастная психология. Москва: Сфера, 2008. 464 с.

126. Куликова Т.А. Семейная педагогика и домашнее воспитание: учебник для студентов сред. и высш. пед. учеб. заведений. Москва: Академия, 2009. 232 с.
127. Леонтьев А.Н. Лекции по общей психологии. Москва: Смысл, 2008. 562 с.
128. Люблинская А.А. Детская психология. Москва: Просвещение, 2009. 415 с.
129. Матюхина М.В., Михальчик Т.С., Патрина К.Т. Психология младшего школьника. Москва: Педагогика, 2011. 328 с.
130. Миронова Р.М. Игра в развитии активности детей: кн. для учителя. Минск: Нар. асвета, 1989. 176 с.
131. Мухина В.С. Возрастная психология: Феноменология развития, детство, отрочество: Учебник для студ. вузов. 4-е изд., стереотип. Москва: Издательский центр "Академия", 2009. 456 с.
132. Немов Р.С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений. Москва: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2010. Кн.1: Общие основы психологии. 688 с.
133. Обухова Л.Ф. Детская психология: Теория, факты, проблемы. // Детство как предмет психологического исследования. Москва: Тривола, 2011. 459 с.
134. Психокоррекционная и развивающая работа с детьми: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведен / И.В. Дубровина, А.Д. Андреева, Е.Е. Данилова, Т.В. Вохмянина; Под редакторши И.В. Дубровиной. Москва: Издательский центр "Академия", 2008. 160 с.
135. Психология детства: Учебник / под общей ред.А. А. Реан. Москва: "Олма-пресс", 2010. 365 с.
136. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. Санкт-Петербург: Питер, 2010. 618 с.
137. Самоухина Н.В. Игры в школе и дома: психотехнические упражнения, и коррекционные программы. Москва, 1993. 215 с.
138. Смирнова Е.О. Психология ребенка. Москва: Просвещение, 2009. 463 с.
139. Спиваковская А. С. Игра – это серьезно. Москва: Педагогика, 1981. 144 с.
140. Столяренко Л.Д. Основы психологии. / Учебное пособие /Л.Д. Столяренко. Ростов на Дону: Феникс, 2011. 672 с.
141. Эльконин Д. Психология игры. Москва: Владос, 2009. 360 с.

(în alte limbi)

142. Basson J.C., Smith A. La socialisation par le sport: reven et contre-pied. Les representations sociales du sport de rue. In: Les annales de la recherche urbaine, nr. 79, p. 40.

143. Bell R.R. *Marriage and Family Interaction*. The Dersey Press, 1979.
144. Bourdieu P., Passeron J.C. *La Reproduction*. Eléments pour une théorie des systèmes des enseignements. Paris: Editon du Minuit, 1970.
145. Calugher V., Carabet N. Training Motric Skills during Prescholarity: Practical-Methodological Aspects. In: *Bulletin of The Transilvania University of Brasov*. Vol 10 (59) No.2 – 2017. Series IX – Sciences of Human Kinetics, p. 33-38.
146. Constantinescu A. Characteristics of the human communication in the socializing process through sport. In: *International Conference: Innovation and Creation in the Field of Phisical Activity*. Galați 2009, p. 56.
147. Feldman A.F., Matjasko J.L. The role of school-based extracurricular activities in adolescent development: a comprehensive review and future directions. In: *Review of Educational Research*, vol. 75, no 2, 2005, p. 159-210.
148. Kellerhols J., Montadon C., *Les stratégies éducatives des familles*. Paris: Delachaux & Mistli, 1991.
149. Kohn R.C. *La Nation de réseau*. In: Charolt B., *L'école et le territoire; nouveaux espaces nouveaux, enjeux*. Paris: Armand Colin, 1994.
150. Lahire B. *Tableaux des familles. Heures et malheures scolaires en milieux populaires*. Paris: Le Smil Gallimard, 1995.
151. Martuccelli D. Etudes sociologiques des fonctions de l'école. In: *L'Année sociologique*, vol. 50, no 2, 2000, p. 297-318.
152. Mead G.H. *Mind, Self and Society*. Chicago: University of Chicago Press, 1997, p. 163.
153. Merton R.K. *Eléments de la théorie et de la méthode sociologique*. Paris: Pion, 1965.
154. Moiescu P. Forms of manifestation of the coordination abilities and their development in primary school. In: *Annals of the University Dunarea de Jos of Galati: Fascicle XV: Physical Education & Sport Management*. 2011, Issue 1, p. 288-290.
155. Shorter E. *Naissance de la famille moderne XVIII-XX siècle*. Paris: Editions de Seuil, 1977.
156. Siedentrop D. The modification of teacher behavior. In M. Pieron and G. Graham (Eds.), *Sport Pedagogy*. Champaign, IL: Human Kinetics. 1984, p. 3–18.
157. Strauss C. *Lewi Histoire de la famille*, sub coordonarea: Burguière, A., Klapisch-Zuber, Cr., Seganen M. Zonabend Fr. (autori colectivi). Paris: Armand Colin, 1986.
158. Sutton-Smith B. *Play and learning: The Johnson and Johnson Pediatric Round Table III*. New York: Gardner, 1979. 335 p.
159. Taylor J.L., Chiogioji E.N. The Holland and Andre Study on Extracurricular Activities: Imbalanced and Incomplete. In: *Review of Educational Research*, vol. 58, no 1, 1988, p.

99-105.

160. Turcu D.M., Todor R. Socialization through sport. Effects of physical education and sport. „Lucian Blaga” University of Sibiu. In: The Annals of the „Ștefan cel Mare” University, Nr. 5, 2010, p. 128.
161. Ungureanu O., Antohi N., Luchian M., Clapon G., Lupu A., Paveliuc P. Study over the social phenomenon in professional juvenile sports. ANEFS, Sports science, V 1998, Nr. 13, p. 48.
162. Weineck J. Manual de l'entrainement sportif. Paris: Vigot, 1997, p. 116-123.

Conținutul ghidului teoretico–practic ”Jocuri de mișcare la mare”

CUPRINS	
Introducere	4
Capitolul 1. JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI CU APA PENTRU COPII	7
Capitolul 2. JOCURI PENTRU COPII: JOCURI ÎN APA	14
Capitolul 3. JOCURI PENTRU COPII CU NISIP	18
Capitolul 4. JOCURI LA MARE	25
CAPITOLUL 5. JOCURI DE SOCIALIZARE	29
5.1. JOCURI DE CUNOAȘTERE ȘI COMUNICARE	29
5.2. . JOCURI AMUZANTE	35
5.3. PREZENȚĂ DE SPIRIT ȘI SPIRIT DE OBSERVAȚIE	38
5.4. JOCURI DE AGILITATE, VITEZĂ, ÎNDEMÂNARE	42
5.5. JOCURI PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII	46
Capitolul 6. TABERE DE VARĂ – ACTIVITĂȚI PENTRU COPII ȘI JOCURI DE TABĂRĂ	53
Capitolul 7. JOCURI ÎN TABĂRĂ	57
7.1. PENTRU GRUPURI MICI	57
7.2. PENTRU GRUPURI MARI	59
7.3. ZILELE TEMATICE	61
Capitolul 8. JOCURI DE VACANȚĂ, JOCURI ALE COPILĂRIEI	65
Capitolul 9. JOCURI PENTRU A DEZVOLTA INDEPENDENȚA COPILULUI	74
Capitol 10. JOCUL DIDACTIC - CALE DE ACCES SPRE SUFLETUL COPILULUI	81
Jocurile recomandate	86
Bibliografie:	108

Introducere

Odată cu evoluția omului s-au dezvoltat și jocurile, s-au creat forme specifice, care contribuie la dezvoltarea psihică și fizică a copiilor, asigură armonia între posibilități și nevoile acestora.

O altă clasificare ar fi:

1. jocuri creative
2. jocuri cu reguli: jocuri didactice; jocuri populare, jocuri dinamice (Fig.1.1.).

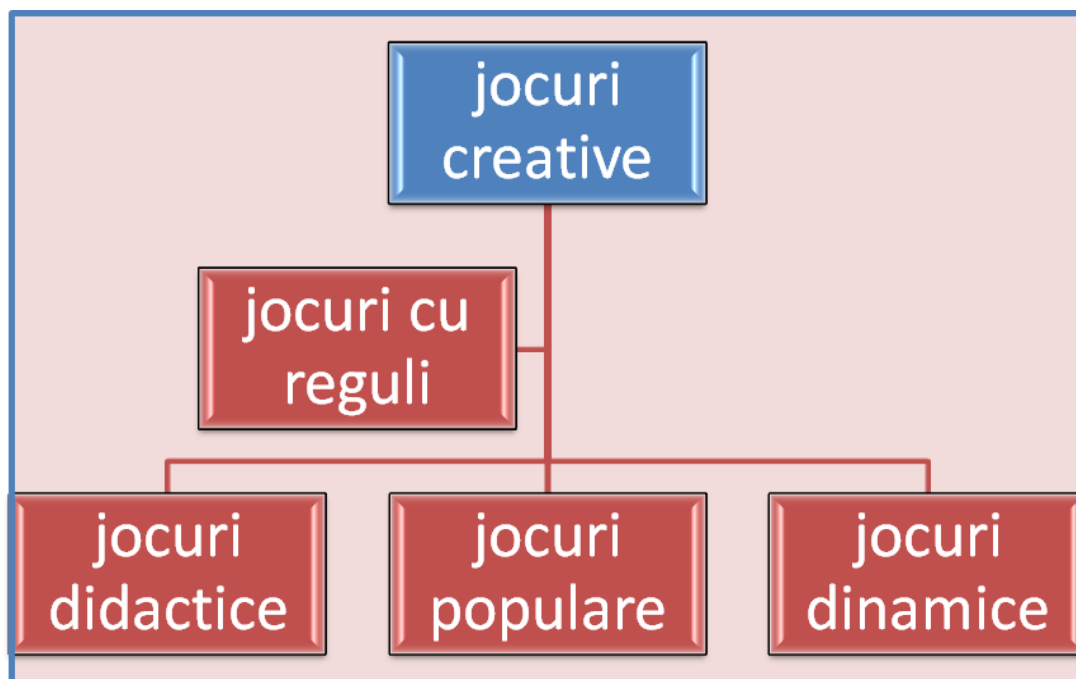


Fig.1.1. Clasificarea jocurilor (variantă)

Iar jocurile dinamice se împart în jocuri școlare și jocuri sportive. Jocurile școlare sunt cele care pot fi folosite pentru realizarea obiectivelor didactice și educative, și care au reguli proprii, dar și modificabile, se pot juca într-un timp și efectiv flexibil, cu mijloace didactice sau fără. Odată cu modificarea regulilor se influențează complexitatea și greutatea jocului. Rezolvarea cu succes a unor probleme ale jocului, constituie eficiența acestuia. Caracteristica dominantă este întrecerea, care dezvoltă spiritul competitiv al copiilor.

Jocurile școlare se clasifică astfel: jocuri cu alergare și de-a prinslea; jocuri de tip ștafetă; jocuri de întrecere; jocuri de luptă; jocuri cu mingea.

Jocurile, în general, sunt activități de tip ludic, cu implicații deosebite asupra dezvoltării personalității executanților din mai multe puncte de vedere, inclusiv din cel al contribuției pe planul integrării sociale. Ele sunt activități totale, atractive, spontane, libere, naturale și dezinteresate. Au, de asemenea, și valențe recreative și compensatorii. De aceea, sunt foarte mult folosite și în formele organizatorice din timpul liber al diferitelor categorii de subiecți (extrașcolar). Referirile din prezenta cercetare vizează, mai ales, importanța și conținutul jocurilor dinamice în formele de organizare a practicării exercițiilor fizice în "regimul extrașcolar". Fiindcă am revenit la "jocurile dinamice", trebuie să prezentăm principala clasificare a jocurilor în domeniul :

- jocuri dinamice (sau de mișcare);
- jocuri pregătitoare pentru jocurile sportive;
- jocuri sportive (Figura 1.2).

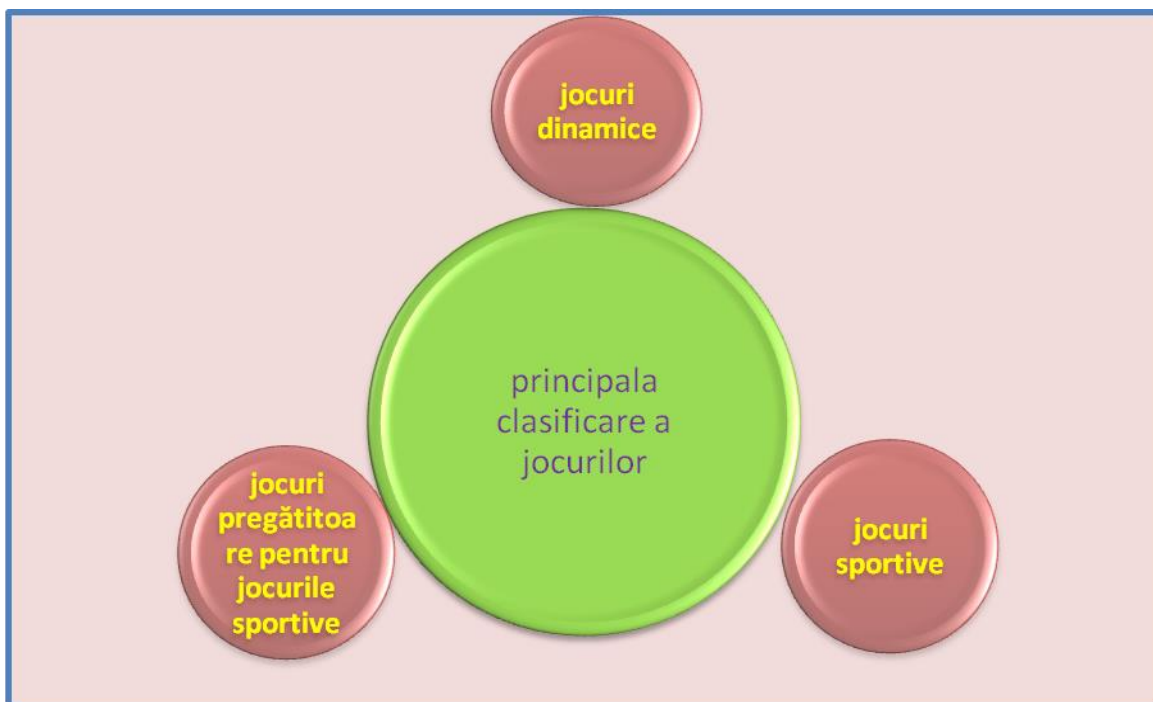


Fig. 1.2. Principala clasificare a jocurilor în domeniul nostru

Desigur, clasificarea prezentată poate fi și comentată, deoarece - de exemplu - foarte multe jocuri de mișcare pot fi și pregătitoare pentru jocurile sportive, ca să nu mai comentăm ideea expusă anterior, că atât jocurile pregătitoare pentru jocurile sportive, cât și jocurile sportive, sunt de "mișcare" pentru ființa umană. Sunt și alte clasificări ale jocurilor, în general și ale celor de mișcare în special, dintre care am selecționat doar pe unele, convinși fiind că nu am epuizat criteriile și nici că toate aceste clasificări sunt funcționale pentru educație fizică și sport. Este vorba despre următoarele clasificări:

- a) după participarea marilor funcții ale organismului: - jocuri de explorare - experimentare; - jocuri simbolice; - jocuri cu reguli (inclusiv cele care se adresează prioritar motricității);
- b) după modul de organizare a participanților: - jocuri cu împărțire pe echipe sau grupe; - jocuri fără împărțire pe echipe sau grupe (jocuri "frontale");
- c) după locul în care se efectuează: - jocuri în aer liber/ afară; - jocuri în interior (sală sau alte spații);
- d) după "mediul" în care se desfășoară: - jocuri pe suprafață uscată (teren, sală etc.); - jocuri pe zăpadă; - jocuri pe gheață; - jocuri în apă; - jocuri în aer –jocuri pe nisip.
- e) după zona geografică în care se desfășoară: - jocuri la mare; - jocuri la munte. (Această clasificare, după opinia noastră, implică aproape toate celelalte clasificări anterioare, ca și clasificarea care urmează);

f) după cadrul "organizatoric" în care se efectuează: - jocuri în lecție; - jocuri în "recreația organizată"; - jocuri în tabere; - jocuri în stațiuni balneo-climaterice și de odihnă; - jocuri în activitatea independentă;

g) după materialele folosite: - jocuri cu obiecte; - jocuri fără obiecte;

h) după obiectivele instructiv-educative vizate: - jocuri pentru educarea și captarea atenției; - jocuri pentru dezvoltarea/educarea calităților motrice; - jocuri pentru însușirea (mai ales "consolidare și perfecționare") deprinderilor și priceperilor motrice; pot fi și jocuri pentru verificarea însușirii deprinderilor și priceperilor motrice.

Despre jocuri, în general, dar și despre jocurile dinamice, în special, s-a scris destul de mult. Unele dintre aceste scrieri nu sunt de calitate, cel puțin din punct de vedere "managerial".



Capitolul 5. JOCURI DE SOCIALIZARE

(ȘI NU NUMAI !...)

5.1. JOCURI DE SOCIALIZARE

1. Joc de cunoaștere: vânătoarea

Împărțiți o coală de hârtie în 6 dreptunghiuri. Pe fiecare dreptunghi notați:

Vorbește fluent limba engleză (să demonstreze!).

Are un frate.

Nu a făcut meditații.

Știe un banc bun (să-l spună!).

S-a culcat după ora 24.

Este pasionat de jocurile pe calculator (să enumere trei jocuri).

În cel mai scurt timp, încercați să obțineți câte o semnătură de la 6 persoane distincte ce corespund acestor caracteristici. Cine termină primul strigă BINGO!



2. Joc de cunoaștere: mingea călătoare

Vă așezați în cerc. Invitați alături de voi și profesorii însoțitori. Voi arunca o minge la un elev, îmi voi striga numele și o caracteristică personală proprie și apoi ies din grup. La fel veți proceda și voi. Ultimul va spune o caracteristică a grupului.



3. Joc de comunicare pozitivă: mașina de spălat

Se formează două șiruri de copii, față în față. Un voluntar/cel care rămâne fără pereche sau animatorul trece printre cele două șiruri („mașina de spălat”). Când ajunge în dreptul primei perechi din șir se oprește și așteaptă să fie „spălat”: fiecare participant la joc îi pune mâna pe umăr și îi spune o caracteristică, o calitate personală sau o vorbă bună. Cel „spălat” mulțumește și trece mai departe. Atenție: se va insista de la început pe caracterul pozitiv al comunicării ! Neapărat trebuie să treacă prin „mașina de spălat” copiii triști, timizi, negativiști, pentru a le ridica moralul, pentru a le dezvolta încrederea în sine sau pentru a-i determina să gândească pozitiv.



4. Joc de cunoaștere: ghicește cine sunt !

Fiecare participant scrie pe un bilețel:

- culoarea părului;
- culoarea ochilor;
- sexul;
- vârsta;
- localitatea de proveniență;
- un hobby

Se amestecă toate biletele într-o șapcă/pungă, etc., apoi animatorul sau unul dintre participanți extrage un bilet și citește conținutul acestuia. Copiii trebuie să ghicească despre cine este vorba. Cel recunoscut (sau nu !) preia sarcina jocului.

5. Joc de comunicare: schimbă locul !

Copiii sunt așezați în cerc. Unul dintre ei este în mijlocul cercului și spune ceva de genul: „Cei care poartă șapcă !”. Toți cei care poartă șapcă schimbă locul și cel care nu găsește loc vine în mijloc și trebuie să ofere altă sugestie: toate fetele/băieții, băieții blonzi, fetele în pantaloni, cei

care au împlinit ... ani etc. Copiii își dau astfel seama că, simultan, pot fi asemănători și diferiți. Când se rostește un enunț, care comportă un calificativ, precum: ”Cei care sunt fericiți/jucăuși/cuminți”, jocul se sfârșește, întrucât este dificil să identifici o calitate dintr-o privire.



6. Joc de exprimare a identității: cercul de conversație

Copiii dispuși în cerc răspund animatorului sau unui vizitator, continuând și completând enunțurile date. Exemple: Ceea ce prefer eu este ; mi-ar plăcea să fiu ; jocul meu preferat este ; cred că numele meu semnifică ; nu mi-ar plăcea să știu ; sunt fericit (trist) când ; aș vrea să fiu mai ; într-o zi sper

Copiii li se acordă același timp pentru a da răspunsul potrivit, precum și libertatea de a nu răspunde, dacă nu doresc acest lucru, „sărind” peste cei care nu vor sau nu știu să-și exprime opțiunea.



7. Joc de exprimare a identității: linia vieții

Copiii sunt așezați în cerc pe scaune sau pe iarbă. În mijloc se întinde un fir de lână, sfoară sau o coardă. Un voluntar pornește pe „linia vieții”, amintindu-și evenimente importante din existența proprie, prezentându-le în ordine cronologică sau în orice ordine dorește (în acest caz va face pași înainte sau înapoi pe „linia vieții”), putându-se anticipa și asupra viitorului.



8. Joc de cunoaștere: autoportretele

Pe coli de hârtie A4, copiii vor trasa silueta proprie și vor indica: numele, vârsta, localitatea de proveniență, caracteristicile personale și fizice, ce-i place mai mult să învețe sau să facă la școală, pasiunile, etc. Portretele vor fi fixate sau expuse pe perete în sala de mese sau în club, pentru a permite copiilor să se cunoască mai bine pe ei înșiși și între ei.



9. Joc de exprimare a identității: fântâna miraculoasă

Cercul în care sunt așezați copiii se imaginează ca fiind marginea unei fântâni miraculoase. Fiecare copil va spune, pe rând, dorințele. Ex: Dacă aș putea fi o altă viețuitoare din lumea animală, aș fi , pentru că ; dacă aș putea fi o pasăre (o insectă, o floare, un copac, o mobilă, un instrument muzical, o casă, o mașină, o stradă, un joc, o emisiune Tv, un film, un aliment, o culoare, etc.), aș fi , pentru că



10. Joc de comunicare și imaginație: prietenul imaginar

Așezați în poziție lejeră sau întinși pe iarbă, cu ochii închiși, copiii sunt învățați să respire profund și apoi să expire lent, în trei reprize, după care să-și imagineze o împrejurare specială, un loc preferat, nu contează unde (pe Pământ sau chiar în spațiul extraterestru), să se reprezinte în gând, să miroasă, să audă și să vadă ce-i înconjoară. Copiilor li se va spune că ajung

la o casă, unde vor descoperi o piesă specială. Pe un perete se găsește o ușă care alunecă lent în sus, descoperind mai întâi picioarele, apoi fața unui prieten deosebit, pe care nu l-au întâlnit înainte niciodată. Nu contează vârsta acestui prieten. Foarte important e că nu și-a încălcat niciodată cuvântul și atunci când copiii au nevoie să vorbească cu cineva, i se pot adresa, i se pot destăinui, îi pot cere sfatul, etc. Ușa se închide. Copiii formează un cerc și povestesc ceea ce și-au imaginat, răspund la întrebările puse de ceilalți copii.



11. Joc de identitate: cine este partenerul meu ?

Se grupează copiii în perechi și se întocmesc liste cu elemente care ajută la identificarea partenerului: pot fi elemente concrete (fizice): veșminte, aspect fizic, etc. sau abstracte: trăsături de personalitate, muzica, alimentele, cărțile preferate. Se strâng listele, se extrage pe rând câte una, se citește conținutul și se recunoaște identitatea celui descris.



12. Joc de identitate: jocul numelor

Acest joc ajută copiii să rețină mai ușor numele celorlalți sau suscită sentimente pozitive.

Varianta 1: copiii și animatorul sunt așezați în cerc. Animatorul își spune numele „Mă numesc ...”, iar copilul din dreapta sa continuă: „Mă numesc ..., iar tu te numești ...” și se continuă până la ultimul copil.

Varianta 2 : se solicită fiecăruia să-și atribuie o calitate alături de nume: „Mă numesc ... și știu să cânt.”, iar copilul din dreapta spune: „Mă numesc ... și-mi place să compun poezii, iar tu te numești și știi să cânti.”

Varianta 3 : constă în exprimarea stării de spirit, a sentimentelor, alături de nume. „Mă numesc ... și sunt fericit”.

Se poate aplica fiecare variantă fie spunându-și fiecare numele său și pe al vecinului din stânga sa, fie – cerință care solicită și mai mult memoria și atenția – spunându-și numele său și pe ale tuturor participanților la joc.

5.2. . JOCURI AMUZANTE

1. Dans printre sticle

Se aranjează 10 sticle într-un rând, lăsând între ele o distanță de lungimea unei sticle. Cine poate să parcurgă rândul de sticle fără să răstoarne nici o sticlă ?

Cine dorește să încerce, este lăsat mai întâi să treacă printre sticle fără a fi legat la ochi. După ce a făcut această probă, este legat la ochi. Pe furiș cineva îndepărtează sticlele. Hazul va fi foarte mare, pentru că temerarul va executa un adevărat dans, balansându-se în toate direcțiile, de teamă să nu răstoarne sticlele care, oricum, nu mai există. (proba se mai poate face și cu 3-4 participanți simultan)



2. Te mai poți ridica singur ?

Nici un copil nu va crede că nu se mai poate ridica singur, dacă îi veți spune: „Am să te hipnotizez așa încât să nu te mai poți ridica singur de pe scaun”.

Cel dispus să se supună pribei va fi trimis afară. În acest timp ceilalți copii vor fi inițiați ce trebuie să facă.

După ce vine înapoi, copilul este „hipnotizat” cu un descântec improvizat. Apoi i se spune: „Crezi că te mai poți ridica singur de pe scaun ?”

Nici nu este posibil, pentru că în momentul în care încearcă să se ridice, toți ceilalți copii se ridică și ei, cu mare gălăgie de pe scaunele lor.



3. Obiectul încărcat cu electricitate

În încăperea sau pe terenul de joacă, trebuie să fie împrăștiate diferite obiecte. În timp ce unul din jucători se află afară, ne înțelegem care dintre obiecte va fi considerat electrizant. După ce revine copilul de afară, i se spune că unul dintre obiecte este electrizant. Copilul trebuie să descopere acel obiect.

Copilul va atinge cu mare precauție, pe rând, obiectele, dar nu se întâmplă nimic. În clipa în care atinge obiectul fixat de noi ca fiind încărcat cu electricitate, toți copiii încep să țipe, așa încât căutătorul obiectului tresare așa de puternic, de parcă s-ar fi electrocutat.



4. Sticla răsturnată

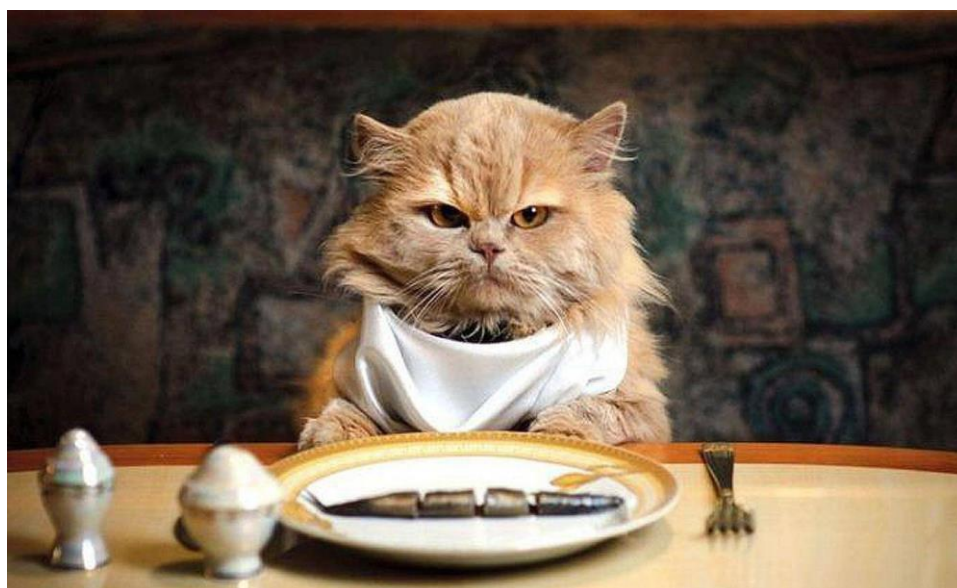
Cine poate să răstoarne o sticlă cu bere dintr-o suflare ? Nimeni. Dar nimeni nu te împiedică să așezi sub sticlă o pungă de hârtie în care să sufli. Vei observa că sticla se răstoarnă. Atenție, sticla să fie bine înfundată !



5. Poftă bună!

Se așază pe podea ceva de mâncare, un măr, o prăjitură. Cine dorește să se servească trebuie să treacă o anumită probă. Anume, să îngenuncheze punând după genunchi un baston. Mâinile trebuie să și le treacă pe sub baston și să le așeze pe podea, iar cu gura va încerca să se servească.

Asemănător, se poate lua și un măr frumos dintr-un castron plin cu apă ținând mâinile la spate.



6. Încătușați

Se pun „cătușe” (firește, de sfoară !) la încheieturile mâinilor a doi jucători. Sforile se leagă în așa fel, încât să treacă una pe sub cealaltă. Legăturile să se facă destul de largi. Cei doi trebuie să se elibereze, fără a deznoda sfoara și fără a o rupe. Soluția este următoarea: unul din copii ia legătura, destul de largă, a celuilalt, apucând-o de jos și de partea din spate, și o trece prin propria-i legătură. Atenție: nu răsuciți legătura !

5.3. PREZENȚĂ DE SPIRIT ȘI SPIRIT DE OBSERVAȚIE

1. Joc de echipă: Cascada cuvintelor

Voi împărți grupul în două subgrupe (sau mai multe – depinde de numărul de participanți. Atenție: maxim 7-8 membri în fiecare subgrup !). Fiecare subgrup are o coală de flip-chart.

Liderul informal al fiecărui subgrup scrie pe coală un cuvânt de început. Restul membrilor subgrupului trece pe rând și scrie un cuvânt pentru a alcătui în final o frază. Dar înainte de a da startul la acest exercițiu, voi preciza: fraza se va referi la tabăra de odihnă (activă, sportivă, de creație, etc.) de la ... (denumirea taberei).

Fiecare echipă va prezenta fraza și va face comentariile de rigoare!



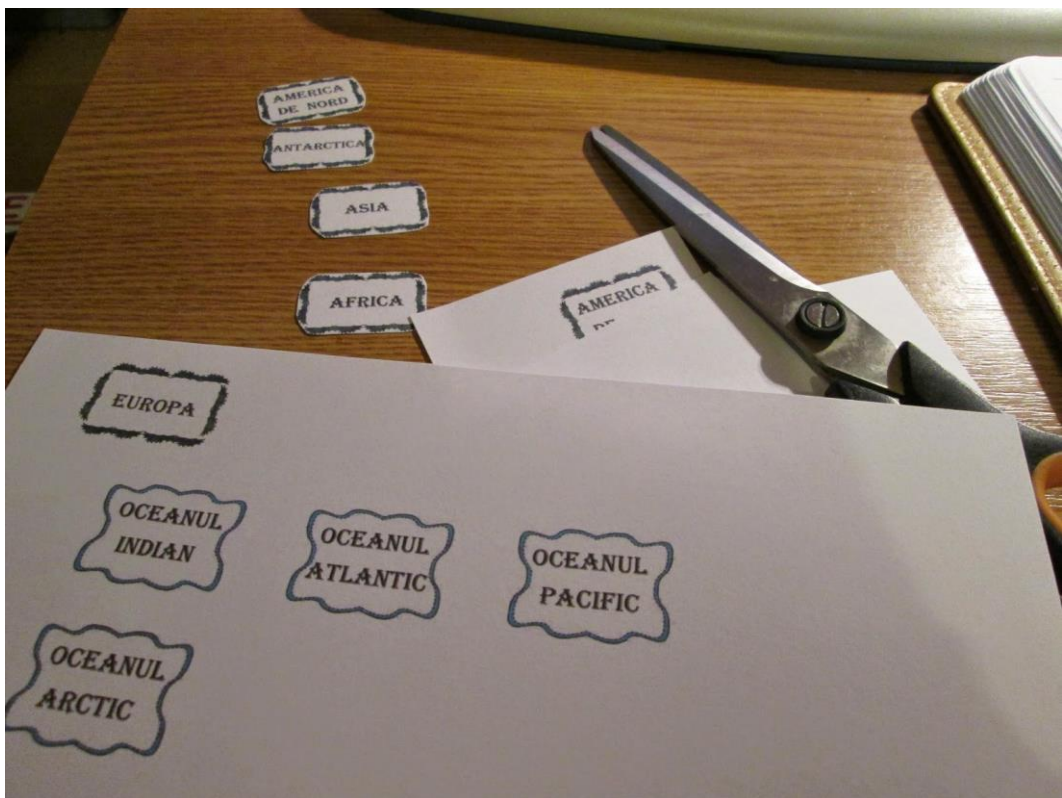
2. Joc de echipă: Mașinăria umană

În grupe de câte 5-6 copii, construiți o mașinărie umană din piese care se mișcă. Cereți colegilor voștri să ghicească ce mașinărie ați prezentat.



3. Să completăm scrisul

Tăiem în lung o fâșie de ziar. Jucătorii primesc asemenea fâșii de ziar, pentru a completa rândurile cu acele cuvinte care lipsesc. Va ieși la iveală cine este serios și cine este glumeț.



4. Să ne încercăm memoria

Așezăm pe o masă diferite obiecte, apoi le acoperim cu un prosop. Fiecare jucător are hârtie și creion. Se ridică prosopul timp de 10-15 secunde. Jucătorii trebuie să privească foarte atent obiectele, care vor fi, imediat, acoperite.

Este declarat câștigător cel care poate să noteze din memorie cele mai multe obiecte.



5. Pe pipăite!

Vom așeza pe masă mai multe obiecte. Jucătorii vor fi legați la ochi. Pipăind obiectele, trebuie să recunoască și să spună, imediat, ce sunt.

Câștigă jucătorul care recunoaște cele mai multe obiecte.



6. Să memorăm cuvintele!

Unul dintre jucători își pregătește o listă de cuvinte (substantive, verbe, etc.), pe care le citește, apoi, celorlalți jucători. Citirea se face foarte repede. Jucătorii vor nota din memorie, cuvintele reținute. Este câștigător cel care a notat mai multe cuvinte.



7. Ghicește după auz!

Într-o sală apropiată de cea în care ne aflăm, un jucător va produce diferite zgomote (va rupe hârtie, va mătura, va zgâria o suprafață de lemn sau de metal, va deschide robinetul de apă, etc.). Ceilalți jucători vor nota pe hârtie ce au auzit.



8. Portrete

Un jucător, care a fost tot timpul prezent, va fi trimis afară. Cei rămași trebuie să-i descrie înfățișarea, adică să-i facă un portret.



5.4. JOCURI DE AGILITATE, VITEZĂ, ÎNDEMÂNARE

1. Trecere dificilă

Cu mâna dreaptă se apucă strâns piciorul mesei. Aplecându-te trebuie să treci pe sub propria mână fără se desprinzi mâna și fără să atingi podeaua cu genunchiul.

2. Cu unduiri de șarpe

Un copil va sta cu picioarele puțin îndepărtate. Lângă muchia exterioră a piciorului stâng i se pune o cutie cu chibrituri. Acum, copilul trebuie să ajungă cu mâna dreaptă la cutia de chibrituri ducându-și mâna înainte trecând-o în jurul piciorului stâng, peste pantof, până reușește să apuce cutia.

3. Să prindem fluturele!

Se agață, pe spatele a doi copii, câte o hârtiuță colorată fiecare cu o altă culoare. Nici unul din cei doi nu știe ce culoare are hârtia. Amândoi ași vor ține mâinile la spate și vor încerca să se uite peste umărul celuilalt pentru „a prinde fluturele”, adică pentru a vedea ce culoare are hârtia de pe spatele celuilalt. Este bine ca partenerii să fie de aceeași înălțime. Este important, mai întâi, să reușești să vezi culoarea hârtiutei adversarului, dar și să-ți ferești propria hârtiuță. Jocul se poate desfășura și sub formă de concurs între echipe cu număr egal de participanți. Câștigă echipa care a „prins cei mai mulți fluturi”.



4. Masă deranjată

Se așează pe masă o farfurie cu o bucată de ciocolată. Alături, se pune un cuțit și o furculiță, o șapcă și o pereche de mănuși. Se dă cu zarul. Cel care a dat primul șase poate să-și pună șapca și mănușile și să înceapă să mănânce cu furculița și cuțitul din ciocolată. Totul durează până când un alt copil a dat un șase. Zorul este mare ! Imediat ce următorul a dat un șase, cel care se ospătează trebuie să-i cedeze cuțitul și furculița, șapca și mănușile. Nu uitați: ciocolata se mănâncă cu furculița și cuțitul !

5. Lupta pentru cartof

Se desenează, pe jos, cu creta, un cerc. Cei doi jucători stau în cerc și au fiecare, într-o mână o lingură cu un cartof, iar în cealaltă o lingură goală. Fiecare încearcă să-i fure celuilalt, cu ajutorul lingurii goale, cartoful.



6. Fuga pe cartoane

Pista de alergare traversează camera. Pentru fiecare jucător sunt necesare două coli cartonate A4. Când cel care comandă jocul dă startul, concurenții își așază un picior pe unul din cartoane și aranjează repede celălalt carton în fața primului pentru a putea așeza și al doilea picior tot pe carton. Apoi, se ridică primul carton, se așază în fața celuilalt și astfel se continuă jocul, călcând numai pe cartoane până la atingerea țintei. Nu este permis să se lase distanță între

cartoane, ele trebuie așezate cu marginile una lângă alta. Nu este permis să se sară sau să se târâie cartoanele cu picioarele.

7. Cine răsuțește mai repede ?

De clanța unei uși sau de mâna unui copil se leagă atâtea șnururi de mărime egală, câți jucători participă. La capetele șnururilor, jucătorii încep să răsucescă, fiecare câte un șnur, pe câte un bețișor. Cine răsuțește mai repede este declarat învingător.

8. Jocul cu nasul

O cutie goală de chibrituri se așează pe nas. Ea trebuie dată următorului jucător fără a fi luată de pe nas, fără să o atingem cu mâinile. Următorul jucător o primește cu nasul. Dacă sunt mai mulți jucători, se pot forma două echipe. Dacă una din cutiuțe cade, este permis să fie ridicată, fără a se considera greșeală.

9. Jocul cu paiul

Fiecare jucător trebuie să ia cu paiul său o hârtiuță de pe paiul celuilalt. Hârtiuța va fi dată jucătorului următor. Iese învingătoare echipa la care hârtiuța ajunge mai repede la ultimul jucător.



5.5. JOCURI PENTRU DEZVOLTAREA GÂNDIRII

1. Inițiala unică

Un jucător părăsește pentru câteva minute locul desfășurării jocului. În acest timp, cei rămași stabilesc, de comun acord, un nume geografic – munte, râu, oraș. Revenind la locul desfășurării jocului, cel care trebuie să ghicească adresează întrebări celorlalți copii, pentru a stabili despre ce este vorba, până ghicește cuvântul ales. Copiii trebuie să răspundă la întrebări astfel încât ultimul cuvânt din enunț să conțină inițiala cuvântului căutat.

Exemplu: cuvântul ales este „Dunărea”

– Este munte ?

- Nu este munte, nici deal. (astfel se descoperă că inițiala este „d”)
- Este oraș ?
- Nu, dar trece prin Drobeta-Turnu-Severin etc.



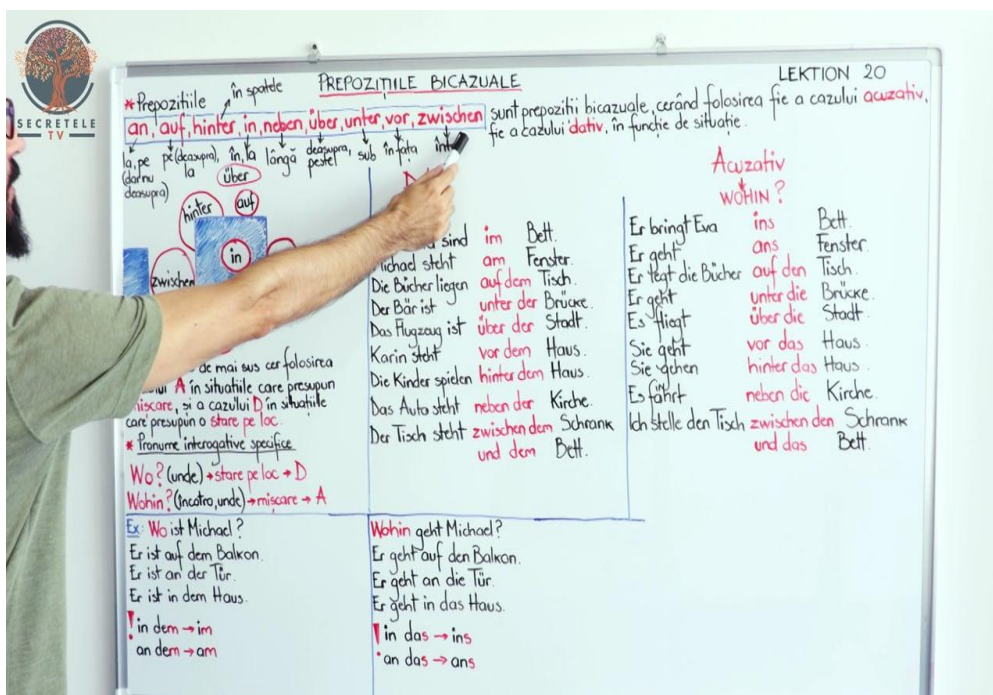
2. Descoperă secretul ascuns în propoziții !

Un copil va trebui să ghicească ce propoziție se „ascunde” în enunțurile celorlalți copii. În absența lui, se stabilește o propoziție, fiecare cuvânt al ei fiind atribuit unui jucător. Ei se așază apoi, unul lângă altul, în ordinea în care apare cuvântul în propoziție.

Jucătorul care trebuie să ghicească, adresează celorlalți întrebări. Răspunsurile trebuie să conțină cuvintele din propoziția aleasă, exact în ordinea lor firească.

Ex: să presupunem că propoziția aleasă este „Noi mergem în excursie la București”. Întrebările și răspunsurile ar putea fi:

- Ce ai făcut ieri ?
- Am cunoscut trei băieți care au venit la NOI în tabără.
- Ce planuri ai pentru azi ?
- Aș vrea să MERGEM în pădure.
- Cu ce îți place să călătorești ?
- ÎN general, prefer autoturismul familiei etc.



3. După întrebare ... și răspuns

Un grup de jucători ocupă locuri în jurul mesei. Fiecare din ei are un creion și două bucățele de hârtie. Pe o hârtie se formulează o întrebare, iar pe cealaltă se scrie un substantiv. Se amestecă toate biletele în două boluri/șepci, etc., separat întrebările, separat substantivele. Fiecare jucător extrage, pe rând, câte un bilet din fiecare categorie și încearcă să scrie un răspuns la întrebare, folosind și substantivul ales. Măiestria constă în formularea răspunsurilor, mai ales atunci când, aparent, substantivul nu are nici o legătură cu întrebarea pusă. Ex: întrebarea ar putea fi: „Ce-ți place să faci în timpul liber?”, iar substantivul „ascensor”. S-ar putea formula următorul răspuns: „În timpul liber privesc filme documentare științifice în care se descrie modul de funcționare al diferitelor mașinării: fax, copiator, ascensor, etc.”

NUME ÎNCRUCIȘATE

Obiective: A se cunoaște, stabilind un prim contact. A învăța numele.

► Fiecare scrie cu litere de tipar propriul nume la mijlocul foii (în pătrățele).

La „start”, trebuie să caute persoana care poate face să coincidă o literă a numelui său cu una a prenumelui celuilalt; odată întâlnită, aceasta va trebui să scrie propriul nume pe foaia celuilalt, și invers; fiecare va trebui, astfel, să încrucișeze propriul nume cu acela al celuilalt; se continuă până când toți au adunat numele tuturor.

♪ Variante: băieții mai mari, pot adăuga trei caracteristici ale lor, de introducere în cuvintele încrucișate ale celuilalt.

Sugestii: făcând acest joc cu copiii mai mici, ar fi bine să li se explice bine la început, cum funcționează un cuvânt încrucișat.

Jocul poate fi folosit chiar și în didactica unei limbii străine, sau chiar în cateheză unde sunt folosite cuvintele unei anumite teme.

Pedepse – pedeapsa potrivită la jocul potrivit

Se știe că în unele momente, pedepsele sunt ca sarea în mâncare... asta dacă nu se exagerează! O serată cu jocuri presupune și niște pedepse comice pentru cei care pierd. Din partea celor care trebuie să execute aceste pedepse, se cere multă colaborare... la urma urmei face parte din „programul” de dăruire pentru cei din jur...

Iată în continuare doar „câteva” exemple de pedepse...

Și nu uitați sloganul cel mai potrivit în astfel de ocazii: „bucuria celorlalți este și bucuria noastră!”.

CLASICE și/sau COMICE

- ▶ să spună tot alfabetul, pornind de litera „Z”.
- ▶ de pe un scaun, să strige (în mod credibil) de 3 ori cucurigu (sau alte lucruri potrivite și comice).
 - ▶ să stingă o lumânare fluierând (și nu suflând!!!)
 - ▶ să se prefacă că primește în sală un oaspete foarte important...
 - ▶ să vorbească timp de un minut nu folosind niciodată litera «R».
 - ▶ să numere înapoi de 5000 la 4980.
 - ▶ să citească un fragment din ziar, în diferite modalități:
 - răsând
 - cântând
 - plângând
 - ca la teatru
 - ...etc.
 - ▶ să facă diferite expresii, schimbându-le repede între ele... ■ veselie ■ tristețe ■ supărare ■ nevoie... ■ satisfacție ■ dragoste... etc.
 - ▶ să spună ceva drăguț adresat fiecăruia din grup, trecând în fața lui sărind pe un picior.
 - ▶ fără a se folosi de mâini
 - să mănânce un măr
 - să bea un pahar de apă
 - ▶ să imite strigăt unui animal
 - ▶ să meargă ca broasca
 - ▶ Azorel

► prinde cartea = un animator lasă să cadă prin fața unui zid, rând pe rând, câte o carte de joc... cel pedepsit trebuie să prindă cel puțin 3 cărți cu capul, oprindu-le în zid, pentru a scăpa de pedeapsă!



SPORTIVE

► genuflexiuni, ► flotări ... etc.

DE DICȚIE

► să repete de 5 ori fără să se oprească: „Arhiepiscopul din Constantinopol a încercat să se dezarhiepiscopostantinopolizeze!”

► sau: Capra neagră-n piatră calcă, Cum o calcă-n patru crapă! Crape capu caprii-n patru Cum a crăpat piatra-n patru! Capra neagră calcă-n clinci, Crape capu caprii-n cinci Cum a călcat capra-n clinci. Capra paște lângă casă Capu caprii crape-n șase! Capra noastră n-are lapte Crăpa-i-ar coarnele-n șapte! Capra-n piatră a călcat Piatra-n patru a crăpat, Povestea s-a terminat!

► sau: Un cocostârc s-a decocostârcărit la o decocostârcărie de decocostârcorit cocostârcii.

► sau: Șase sași în șase saci, au mâncat budinci. Unul a mâncat prea mult, Și au rămas doar cinci. Cinci sași în cinci saci, au plecat la teatru. Unul a cazut în fosa, și au rămas doar patru. Patru sași în patru saci, erau rotofei. După cura de slăbire au rămas doar trei. Trei sași în trei saci, sunt vița de soi. Unul se trage din daci, și astfel rămân doi. Doi sași în doi saci, mestecau tutunu'. Unu a mestecat și pipa, și a rămas doar unu. Un saș într-un sac, a zăcut un pic. A băut un ceai de tei, și n-are nimic.

CU EFORT

► să sufle o minge de ping-pong pentru a o duce dintr-un loc în altul

► să bea 5 pahare de apă... și să râgâie după fiecare

▶ să se învârtă în jurul său câteva zeci de secunde, după care să meargă la locul lui...
dacă mai reușește de amețit ce e!

▶ să se urce pe scaun și să țipe cât îl ține gura: „Sunt un cimpanzeu puturos!”, sau ceva de genul

CU TALENT

▶ să cânte un cântec dacă e afon, sau să recite o poezie dacă e bâlbâit

▶ să imite un cerșetor

▶ să râdă cu lacrimi timp de 30 secunde sau 1 minut

▶ să se tragă de urechi și să țipe că-l doare

▶ să-și bage degetul mare în gură și să strige cu talent: „Mamaaaa... vreau puțin lăptic!”

▶ să numere 30 de oi: o oaie, 2 oi, 3 oi...etc., dar repede...

CU ECHIPA

▶ Pot fi folosite diferite feluri de ștafete: dar cu o nuanță comică! De exemplu: echipa care trebuie să susțină pedeapsa va avea câte o minge, care va fi ținută între genunchi. La semnalul conducătorului, primul copil va pleca, imitând săritura cangurului, pe un traseu stabilit în prealabil, și strigând ca un cocoș.... Apoi se întoarce și predă mingea următorului coechipier, care va striga ca o rață...., și așa mai departe. Pedeapsa va fi executată de fiecare copil din echipă....

Felix Andrei, sdb

JOCURI STAND

...însoțite de obicei de o mini tombolă cu premii simple.

Chiar dacă participă mulți copii, se sfidează doi câte doi la diferitele probe propuse de animatori: cine stinge primul lumânarea cu un pistol cu apă,

▶ cine golește primul un pahar de apă cu un pai,

▶ cine rezistă mai mult pe o bârnă într-o bătălie cu perne,

▶ cursa cu sacii – cu picioarele într-un sac trebuie să parcurgă cât mai repede o anumită distanță,

▶ trasul funiei,

▶ întrecerea cu lingurița în gură și mingea de ping-pong în ea,

▶ cursa cu mingea împinsă de o mătură,

Dacă propuneți de exemplu 15 probe, spuneți copiilor că trebuie să participe cel puțin la 10 probe din 15, de la fiecare probă câștigată primind o semnătură pe un bilețel distribuit de „secretariat”. Când copilul a adunat 10 semnături, poate veni la „secretariat” unde un animator va avea grijă să introducă numele acestuia în cutia tombolei. La urmă se fac extragerile.

JOCURI CU APĂ

În acest domeniu, sigur nu aveți nevoie de sfaturi... dar totuși vă dau un exemplu. După ce ați făcut rost de niște baloane pe care le umpleți cu apă și le păstrați într-un lighean (ca să nu le spargeți),

- ▶ inventați un traseu cu diferite obstacole de genul:
 - un tunel (= un sac fără fund) lung vreo 2 metri prin care să treacă concurenții,
 - o cursă cu obstacole de sărit,
 - mersul în patru labe pe o porțiune de 5 metri cu balonul în gură,
 - mersul pe bârnă cu balonul pe cap, etc. Se aleg câțiva concurenți în funcție de numărul baloanelor. Când se dă startul, pe rând, fiecare jucător din fiecare echipă va trebui să parcurgă traseul pentru a ajunge la capăt cu balonul întreg... dacă are noroc. Câștigă echipa care reușește să aducă cât mai multe baloane la capătul traseului. Alte jocuri cu apă: vezi Animatorul anul 1 nr.4 p.7.

JOCURI LA PĂDURE

Într-o zi... se poate organiza o ieșire la pădure. O adevărată aventură în care puteți face multe lucruri, printre care și jocuri frumoase... Dacă n-ai idei, vezi numărul anterior al revistei: «Alce rossa» și «Asalt la Cetate» sunt chiar potrivite!

în caz de ploaie...!!!! ce se face?

JOCURI LA INTERIOR

Experiența ne învață că în caz de nevoie, trebuie să fim gata să înlocuim jocurile de afară cu cele la interior. Fiți mereu pregătiți... Puteți folosi probele de la "Hai sfidați-ne!" (vezi Animatorul anul 1 nr.1 p.8)

JOCURI CU PĂRINȚII

O mare sfidare pentru voi animatorii... De ce nu încercați să organizați și niște jocuri cu părinții. Când și cum? De exemplu o serată tip spectacol organizată de copii pentru părinți... Printre diferitele momente introduceți și 2-3 jocuri, cel puțin la început, la care să participe și părinții. Jocurile trebuie să fie adaptate pentru ei, și să nu întrecă măsura. De exemplu:
▶ Ștafeta «Pregătirea pentru o zi de Gref»: câte doi părinți din fiecare echipă aduc pe rând aceluiași copil (așezat la o anumită distanță) câte unul din următoarele obiecte = deșteptător, pastă de dinți, piepten, tricou, șlapi, un sandvici și un rucsac pentru a putea pleca pregătit la Gref...; să nu uitați ceva religios (semn că se roagă dimineața) și banderola echipei! – La fel face și cealaltă echipă în contemporan. Logic: câștigă cei mai rapizi!

OLIMPIADE

Ați văzut de multe ori la televizor Olimpiadele! De ce nu le propunem și copiilor noștri? Sunt foarte apreciate, și aprind imediat entuziasmul tuturor! Probele sunt simple: rezistență,

viteză, săritura în lungime, săritura de pe loc, aruncarea cu sulița, aruncarea greutății, etc. Echipa care va avea mai mulți câștigători, va avea mai multe puncte. Folosiți-vă fantezia!

Dacă vreți, într-o altă zi puteți să organizați ► OLIMPIADE COMICE, unde sulița va fi un „scobitor”; greutatea un „balon” sau un ”sac menajer cu ziare mototolite) ; alergarea și săritura pot fi făcute „înapoi”; săritură poate deveni și o trecere „pe dedesubt” fără atingerea barei; etc.

Oricum (fie la Olimpiadele „adevărate” fie la cele „comice”) un lucru important (și poate deveni chiar un „spectacol”) este DESCHIDERA OFICIALĂ! = Intrarea pompoasă a echipelor (cu fond muzical solemn), discursurile personalităților importante, sosirea și aprinderea flăcării, prezentarea regulamentului, jurământul atleților... Din nou aveți posibilitatea de a dovedi multă fantezie și originalitate!

**Evaluarea nivelului dezvoltării psihosociale a copiilor din ciclul primar
în baza conținuturilor jocurilor propuse**

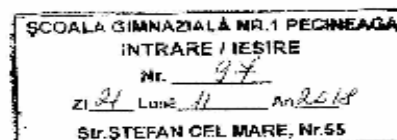
Dimensiuni ale dezvoltării elevului din ciclul primar	Indicatori descriptivi	Rezultate medii a grupelor <i>Experimentale n= 62</i> <i>Evaluarea Inițială</i>	
		<i>Martor</i>	<i>Experiment</i>
1. Dezvoltarea fizică	1. creșterea masei corporale	4	4
	2. posibilitățile senzoriale	4	4
	3. deprinderile motrice	4	4
	4. creșterea în înălțime,	5	4
	5. coordonarea mișcărilor,	4	4
	6. orientarea în timp etc..	4	4
	7. favorizarea proceselor naturale de creștere și dezvoltare a organismului copiilor, care să conducă la evoluția normală a indicilor morfologici și funcționali	4	4
	8. dezvoltarea armonioasă a tonicității și troficității tuturor grupelor și lanțurilor musculare	4	4
	40 puncte max	33	32
2. Dezvoltarea cognitivă	1. Identifică poziții spațiale (jos, sus, în spate, în față, alături)	4	5
	2. Sortează obiecte după lungime.	4	4
	3. Grupează obiecte după mărime.	5	4
	4. Recunoaște elementele omise în desenele incomplete.	4	5
	5. Deosebește momentele zilei (dimineața, amiaza, seara).	5	4
	6. Explică o relație necesară mai complexă (De ce avem nevoie de cărți?)	4	5
	7. Grupează imagini în raport cu unele noțiuni generale (fructe, păsări, legume, mobilă etc.)	4	4
	8. Explică utilitatea unor obiecte.	4	4
	40 puncte max	34	35
3. Dezvoltarea comportamentală (psihosocială)	1. Respectă regulile principale de comunicare cultă.	4	4
	2. Participă la jocuri, înțelegând și acceptând regulile grupului.	4	4
	3. Posedă capacități elementare de analiză și autoanaliză.	4	4
	4. Cum se comportă cu colegii în timpul jocului	4	4
	5. Frecventează cu regularitate orele de curs și activitățile extrașcolare și extracurriculare	4	4
	6. Explorează lucruri noi pentru a identifica propriile interese, aptitudini și/ sau a cunoaște propriile limite, fără a dăuna propriei sau altor persoane.	3	4
	7. Solicită ajutor de la persoane de încredere atunci când nu se descurcă singur sau pentru a discuta ce îl preocupă.	4	4
	8. Oferă și solicită feedback constructiv în comunicare.	4	4
	40 puncte max	31	32

Note: Sistem de apreciere: 1, 2, 3, 4, 5 itemi

Dimensiuni ale dezvoltării elevului din ciclul primar	Indicatori descriptivi	Rezultate medii a grupelor <i>Experimentale</i> n= 62 <i>Evaluarea finală</i>	
		<i>Martor</i>	<i>Experiment</i>
1. Dezvoltarea fizică	1. creșterea masei corporale	5	5
	2. posibilitățile senzoriale	4	5
	3. deprinderile motrice	4	5
	4. creșterea în înălțime,	5	4
	5. coordonarea mișcărilor,	5	5
	6. orientarea în timp etc..	4	5
	7. favorizarea proceselor naturale de creștere și dezvoltare a organismului copiilor, care să conducă la evoluția normală a indicilor morfologici și funcționali	4	5
	8. dezvoltarea armonioasă a tonicității și troficității tuturor grupelor și lanțurilor musculare	5	5
	40 puncte max	36	39
2. Dezvoltarea cognitivă	1. Identifică poziții spațiale (jos, sus, în spate, în față, alături)	5	5
	2. Sortează obiecte după lungime.	5	5
	3. Grupează obiecte după mărime.	4	4
	4. Recunoaște elementele omise în desenele incomplete.	5	5
	5. Deosebește momentele zilei (dimineața, amiaza, seara).	4	5
	6. Explică o relație necesară mai complexă (De ce avem nevoie de cărți?)	5	5
	7. Grupează imagini în raport cu unele noțiuni generale (fructe, păsări, legume, mobilă etc.)	5	4
	8. Explică utilitatea unor obiecte.	4	5
	40 puncte max	37	38
3. Dezvoltarea comportamentală (psihosocială)	1. Respectă regulile principale de comunicare cultă.	5	5
	2. Participă la jocuri, înțelegând și acceptând regulile grupului.	4	5
	3. Posedă capacități elementare de analiză și autoanaliză.	4	5
	4. Cum se comportă cu colegii în timpul jocului	5	4
	5. Frecventează cu regularitate orele de curs și activitățile extrașcolare și extracurriculare	5	5
	6. Explorează lucruri noi pentru a identifica propriile interese, aptitudini și/ sau a cunoaște propriile limite, fără a dăuna propriei sau altor persoane.	4	5
	7. Solicită ajutor de la persoane de încredere atunci când nu se descurcă singur sau pentru a discuta ce îl preocupă.	4	5
	8. Oferă și solicită feedback constructiv în comunicare.	5	5
	40 puncte max	36	39

Act de implementare

Școala Gimnazială Nr.1 Pecineaga
Comuna Pecineaga, Județul Constanța
Tel/Fax: 0241/858558
Email: scpecineaga@yahoo.com



ACT DE IMPLEMENTARE

Prin prezenta se confirmă faptul că prof. Dima Loredana – Eugenia a implementat experimentul științific la unitatea noastră școlară, respectiv Școala Gimnazială nr.1 Pecineaga, județul Constanța în cadrul orelor de educație fizică și sport la ciclul primar.

A fost eliberată în vederea elaborării tezei de doctorat a sus numitei.

Director,

Prof. Dima Loredana – Eugenia



Declarația privind asumarea răspunderii

Subsemnata, Dima Loredana-Eugenia, declar pe proprie răspundere că materialele prezentate în teza de doctor se referă la propriile activități și realizări, în caz contrar urmând să suport consecințele, în conformitate cu legislația în vigoare.

Dima Loredana-Eugenia

10.12.2018

CV-ul autorului

INFORMAȚII PERSONALE Loredana -Eugenia Dima

📍 Mircea cel Bătrân ,bl.M1 ,Sc.A ,Et.3 ,Ap.13, 905500 Mangalia (România)

📞 0755141189

✉ loredanaeugeniadima@gmail.com

LOCUL DE MUNCĂ
PENTRU CARE SE
CANDIDEAZĂ ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 PECINEAGA

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ

09/01/2017–Prezent PROFESOR EDUCAȚIE FIZICĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 PECINEAGA,,LOCALITATEA PECINEAGA,JUD.CONSTANȚA
ȘTEFAN CEL MARE ,NR.55, 907235
www.sspecineaga.ro

- responsabil comisia CPPE
- responsabil comisia SNAC
- responsabil comisia disciplina si frecventa scolara
- responsabil comisia combaterea absenteismului si abandonului scolar
- responsabil comisia orientare scolara si profesionala
- responsabil comisia de inventariere documente
- responsabil cu promovarea imaginii școlii

Tipul sau sectorul de activitate Învățăământ

01/09/2010–PREZENT DIRECTOR UNITATE ȘCOLARĂ
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 PECINEAGA
STRADA ȘTEFAN CEL MARE ,NR.55, 907235
www.sspecineaga.ro

+manager unitate școlară și structurile arondate acesteia

Tipul sau sectorul de activitate ÎNVĂȚĂMÂNT

01/09/2013–31/08/2015 CCC
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 PECINEAGA

EDUCAȚIE ȘI FORMARE

2011–Prezent STUDII DOCTORAT

UNIVERSITATEA DE STAT CHIȘINĂU -FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT, CHIȘINĂU
(Republica Moldova)

06/2017 PARTICIPARE SIMPOZION INTERNAȚIONAL "The management of change in the Participarea cu

modern education"

lucrarea "School
success and
school failure"

ASEN ZLATAROV SECONDARY SCHOOL, SHABLA (Bulgaria)

- 01/2017 Curs internațional "Strategic management tools for a better education system
HUMAN RESOURCES DEVELOPMENT AGENCY, Ruse (Bulgaria)
- 12/2016 CURS MENTOR
EDU ZECE PLUS, ONEȘTI BACĂU
- 05/10/2016–08/10/2016 PARTICIPATION INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONGRES
"SPORT.OLYMPISM.HEALTH"
UNIVERSITATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT, CHIȘINAU (Republica Moldova)
- 05/2016–06/2016 CERTIFICAT ABSOLVIRE CURS MANAGER PROIECT
CAMERA DE COMERȚ ȘI NAVIGAȚIE CONSTANȚA, CONSTANȚA
- 10/2015–11/2015 PROGRAM FORMARE CONTINUĂ "Asigurarea calității în educație"

CASA CORPULUI DIDACTIC, BRĂILA
- 11/2013–05/2014 CERTIFICAT ABSOLVIRE MANAGER IN TURISM
THR M.BUGAN
- 03/2013–04/2013 PROGRAM FORMARE CONTINUĂ "Management performant și calitate în
educație "Modulul :Tehnologia informației și comunicațiilor
CASA CORPULUI DIDACTIC, CONSTANȚA
- 05/2012 SIMPOZION INTERNAȚIONAL RESPONSABILITATE PUBLICĂ ÎN EDUCAȚIE CU
LUCRAREA "REUȘITA ȘCOLARĂ ȘI INSUCESUL ȘCOLAR"
MECTS/ISE/SNSPA/COLGIUL NAȚIONAL DE ARTE "REGINA MARIA", COSNTANȚA
- 03/2012–05/2012 ATESTAT DE FORMARE CONTINUĂ PEDAGOGIA CERCETĂȘEASCĂ
PREMIȘĂ ÎN EDUCAȚIA NONFORMALĂ
MEN/ORGANIZAȚIA NAȚIONALĂ CERCETAȘII ROMÂNIEI
- 02/2012–04/2012 REGISTRUL NAȚIONAL AL EXPERTILOR ÎN MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL
MECTS-ISJ CONSTANȚA

CONTRACT
POSDRU
/153/1.1/S/14127
7

- 02/2012–03/2012 CERTIFICAT ABSOLVIRE MANAGER AL SISTEMULUI DE MANAGEMENT
SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
ARTI DOLJ, CRAIOVA
- 20/01/2012–22/01/2012 CERTIFICAT DE PARTICIPARE CURS "SCRIEREA PROPUNERILOR DE
FINANȚARE IN CONTEXTUL PROGRAMULUI TINERET IN ACTIUNE
DG EDUCATIE SI CULTURĂ
- 08/2011 CERTIFICAT DE ACORDARE A GR.II
UNIV.OVIDIUS, CONSTANȚA
- 09/2011 PARTICIPANT IN THE PROJECT LET'S SHARE OUR TRADITIONS AND
CUSTOMS
SELIMIYE SUKRU TUGAY SCHOOL, MUGLA MARMARIS (Turcia)
- 14/05/2011–15/05/2011 SIMPOZION INTERNAȚIONAL RESPONSABILITATE PUBLICĂ ÎN EDUCAȚIE CU
LUCRAREA "Aici și acum -riscurile și criza din școala"
MECTS/ISE/SNSPA/COLEGIUL NATIONAL ARTE "REGINA MARIA", CONSTANȚA
- 14/02/2011–31/03/2011 CERTIFICAT DE PARTICIPARE POSDRU/1/1.1/S/8 FORMARE DE ASISTENȚI
SUPPORT PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DESCENTRALIZARE A
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR
ASE BUCUREȘTI-DPPD
- 02/2011–03/2011 PROGRAM DE FORMARE CONTINUĂ MANAGEMENT EDUCAȚIONAL
FUNDAȚIA ACADEMICĂ ALUMNI, CONSTANȚA
- 24/10/2009–30/10/2009 CERTIFICATE OF COMPLETION "THE EUROPEAN CITIZENSHIP AND
PARTICIPATION" TR-5.1-20-2009-R2 UNDER ACTION 5.1 OF THE YOUTH IN
ACTION
T.C MILLI EGITIM BAKANLIGI, MANISA (Turcia)
- 08/2009–09/2009 CERTIFICAT DE ABSOLVIRE CURS FORMATOR
MINERVA COMPANY, CONSTANȚA
- 08/2007 CERTIFICAT DE ACORDARE A DEFINITIVĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
UNIVERSITATEA "OVIDIUS"/MECTS, CONSTANȚA
- 10/2006 PARTICIPARE CURS CONSILIERE SI ORIENTARE
CCD, CONSTANȚA
- 06/2005 ATESTAT DE FORMARE CONTINUA "PROGRAM DE DEZVOLTARE

- 06/2004 CERTIFICAT DE ABSOLVIRE DPPD
 UNIVERSITATEA "OVIDIUS", CONSTANȚA
- 2002–2004 DIPLOMA MASTER MANAGEMENTUL BAZELOR DE RECUPERARE ȘI
 TRATAMENT ȘI AL ACTIVITĂȚILOR FIZICE ÎN TURISM
 FACULTATEA DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT -UNIV.OVIDIUS, CONSTANȚA
- 2000–2004 DIPLOMĂ LICENȚĂ EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
 UNIVERSITATEA OVIDIUS, CONSTANȚA

COMPETENȚE PERSONALE

Limba(i) maternă(e) ROMÂNĂ

Alte limbi străine cunoscute

	ÎNȚELEGERE		VORBIRE		SCRIERE
	Ascultare	Citire	Participare la conversație	Discurs oral	
engleză	B2	B2	B2	B2	B2
franceză	B2	B2	B2	B2	B2

Niveluri: A1 și A2: Utilizator elementar - B1 și B2: Utilizator independent - C1 și C2: Utilizator experimentat

[Cadru european comun de referință pentru limbi străine](#)

Competențe de comunicare

- bune abilități de comunicare și interacționare
- interes de a-i înțelege pe ceilalți
- receptivitate la opinii noi
- spirit de echipă
- disponibilitatea muncii în echipă
- credibilitate în dialog

Competențe
organizaționale/manageriale

- leadership
- gândire antreprenorială
- delegarea de sarcini eficiente și echitabile
- motivarea și responsabilizarea celor din jur
- adaptarea la echipa de lucru
- asumarea de riscuri calculate și de responsabilități
- inițiator și organizator de activități
- administrarea eficientă a timpului
- informarea permanentă

-identificarea oportunitatilor de dezvoltare

Competențe dobândite la locul de muncă

-bun mentor
-trasarea și mentinerea unei directii bune de dezvoltare in acord cu strategiile educationale
-acces catre formarea continua

Competență digitală

AUTOEVALUARE				
Procesarea informației	Comunicare	Creare de conținut	Securitate	Rezolvarea de probleme
Utilizator experimentat	Utilizator experimentat	Utilizator experimentat	Utilizator experimentat	Utilizator experimentat

[Competențele digitale - Grilă de auto-evaluare](#)

TIC SI FM LICENTA SI MASTER